

ΚΩΝ. Σ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ
ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ**

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
286**

**ΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982**

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 309 ΓΡΗΓΟΡΑΔΗ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΣΤ/Δ 94

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ

ΛΟΡΕΑΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΣΤ

89

ΣΧΒ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΟΦ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Γρηγοριάδης, Κων. Σ

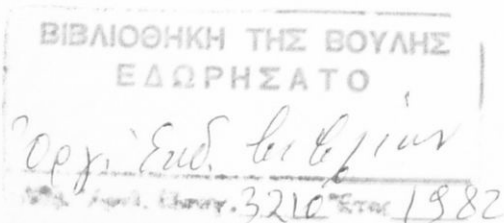
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΕΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ

ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1982

002
Kns
ΣΤ2Α
286

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τὸ βιβλίον ποὺ κρατᾷς στὰ χέρια σου ἔχει ἓνα θαυμάσιον καὶ σπουδαῖον περιεχόμενον. Εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Τὸν ἀκούμε κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησίαν, ποὺ μαζευόμαστε γιὰ νὰ λατρεύσουμε τὸ Θεὸ καὶ νὰ τελέσουμε τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Μὲ τὴ διδασκαλίαν τοῦ ὁ Κύριος μᾶς προσφέρει τὸν ἑαυτοῦ καὶ μᾶς προσκαλεῖ νὰ τὸν δεχτοῦμε μέσα μας καὶ ἔτσι νὰ σωθοῦμε. Ἡ Ἐκκλησία μας τοποθετεῖ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιον πάνω στὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, γιὰ νὰ μᾶς δείξει τὴν ἀξίαν καὶ τὴ σημασίαν του. Ὅταν ὁ ἱερέας ὑψώνει τὸ Εὐαγγέλιον στὴ μικρὴ Εἴσοδον λέγει: «Σοφία, ὀρθοί», κι ἡμεῖς ὡς λαὸς ἀπαντᾶμε: «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ...». Δηλαδὴ ἐδῶ τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ποὺ καλοῦμαστε νὰ τὸν προσκυνήσουμε ὡς Θεάνθρωπον Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ μας.

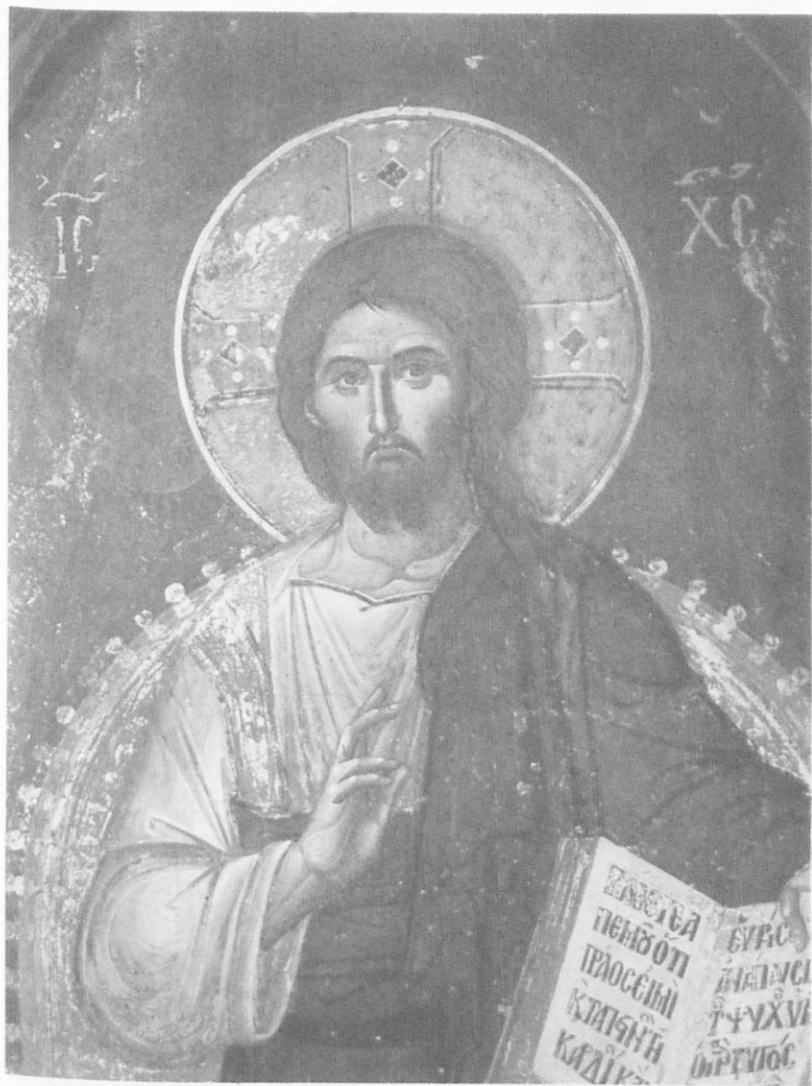
Εὐκόλως λοιπὸν καταλαβαίνει, τὴ μεγάλη σημασίαν ἔχουν γιὰ σένα οἱ εὐαγγελικὲς περικοπές, ποὺ θὰ ἐρμηνεύσουμε καὶ θὰ ἀναπτύξουμε στὸ φετινὸ βιβλίον μας. Ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει ἓνα τεράστιον βάθος. Μοιάζει σὰν ἓνα ὠκεανό, ποὺ μὲ τὸ νερό του μπορεῖ νὰ δροσίσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ διαφορὲς ἐνόητες τοῦ βιβλίου σου εἶναι μιὰ σπουδαία βοήθεια, γιὰ νὰ καταλαβαίνουμε πολὺ καλύτερα τὸ Εὐαγγέλιον, ποὺ θὰ ἀκούμε ἡμεῖς οἱ ἴδιοι τὴν Κυριακὴ στὴν ἐκκλησίαν.

Χρειάζεται νὰ προσέξεις μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή, γιὰ νὰ μελετήσεις πιὸ ἀποδοτικὰ τὸ βιβλίον σου:

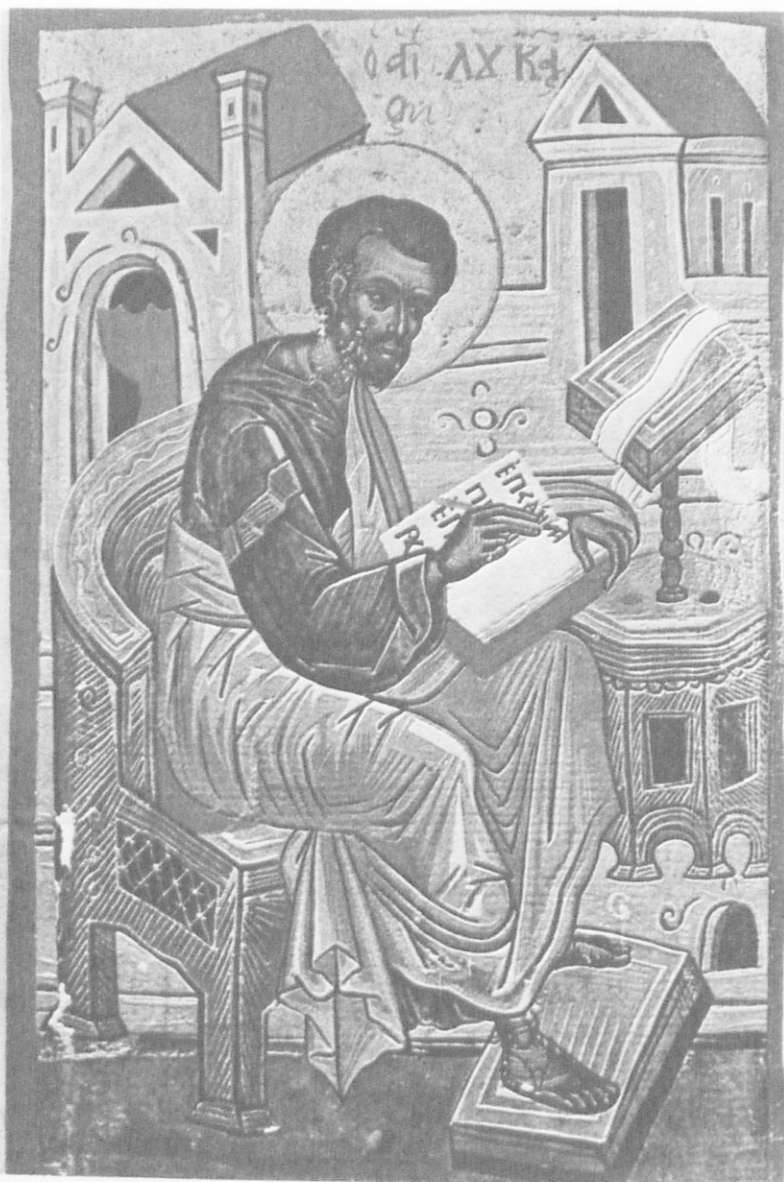
Κάθε μάθημα εἶναι χωρισμένο σὲ διάφορα μέρη. Τὸ Α' μέρος εἶναι μιὰ εἰσαγωγή στὸ κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου, ποὺ θὰ ἀκολου-

θήσει. Τὸ Β' μέρος εἶναι τὸ κείμενο καὶ ἡ μετάφραση. Πρέπει νὰ τὰ διαβάξεις καὶ τὰ δυὸ μαζί, καὶ μάλιστα πολὺ προσεκτικά. Νὰ παρακολουθεῖς τὰ θαυμάσια νοήματά του καὶ νὰ μὴ τὸ διαβάξεις μηχανικά. Τὸ Γ' μέρος εἶναι μιὰ ἀνάλυση καὶ ἐπεξεργασία τῆς περικοπῆς. Δηλαδή προσπαθοῦμε νὰ ὑπογραμμίσουμε τὶς βασικὲς ἀλήθειες τῆς περικοπῆς. Τὶς ἀλήθειες αὐτὲς πρέπει νὰ τὶς ἐφαρμόζουμε στὴν καθημερινή μας ζωὴ. Τὸ Δ' μέρος περιλαμβάνει τὸ Δίδαγμα. Εἶναι ἡ κεντρικὴ καὶ βασικὴ ἀλήθεια τῆς περικοπῆς καὶ εἶναι καλὸ νὰ τὸ μαθαίνεις ἀπ' ἔξω. Τὸ Ε' μέρος εἶναι ὀρισμένα κείμενα, ποὺ μᾶς βοηθοῦν νὰ καταλάβουμε ἀκόμα καλύτερα τὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ. Τὸ ΣΤ' καὶ τελευταῖο μέρος εἶναι οἱ ἀσκήσεις-ἐρωτήσεις. Νὰ προσπαθεῖς νὰ ἀπαντᾷς σωστὰ καὶ ὀχι βιαστικά. Θὰ σὲ βοηθήσουν οἱ ἀσκήσεις νὰ κάνεις μὲ ζωντάνια τὴν ἐπανάληψη τῆς ἐνότητάς σου.

Ἀξίζει κανεῖς ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡλικία νὰ ἐργάζεται μὲ ὅλη του τὴν καρδιά γιὰ νὰ πλησιάσει τὶς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Τὸ Εὐαγγέλιο ζωντανεύει τὸν ἄνθρωπο, ποὺ τὸ πιστεύει καὶ τὸ παραδέχεται. Ἄς ζητᾶμε καὶ τὴ βοήθεια καὶ τὴ συμπαράσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰτὶ μόνον ἔτσι ὁλοκληρώνεται ἡ συμμετοχὴ μας σ' ἓνα ζωντανὸ μάθημα, ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀντιμετωπίσουμε μεθ' αὐριο σωστὰ καὶ νικηφόρα τὴ ζωὴ μας.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Τοιχογραφία Μανουὴλ Πανσελήνου. Πρωτάτο (Καρυές) Ἀγίου Ὁρους, ἀρχὲς 14ῆς αἰ. μ.Χ.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστᾶριο τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΛΟΥΚΑ

1. Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας στὴ Ναϊν.

(Λουκᾶ κεφ. ζ' στίχοι 11-16)

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἶναι ὁ μόνος ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς εὐαγγελιστὲς ποὺ μᾶς διηγεῖται, πῶς ὁ Χριστὸς ἀνάστησε θαυματουργικὰ τὸ μοναχογιὸ τῆς χήρας μητέρας στὴ Ναϊν. Ἡ Ναϊν εἶναι μιὰ κωμόπολη καὶ βρίσκεται στὰ νότια τοῦ ὄρους Θαβώρ, στὴ Γαλιλαία.

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴ σημερινὴ περικοπὴ θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσει δυὸ βασικὲς ἀλήθειες: α) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Κύριος καὶ Θεὸς μας. Μὲ τὴ θεία ζωὴ καὶ δύναμή Του νικᾷ τὸ θάνατο καὶ β) Ὁ Κύριος εἶναι ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ζωὴ μας. Μὲ τὴν ἔνδοξη Ἀνάστασή Του μᾶς ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ.

«Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξῆς ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναὶν· καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολὺς. Ὡς δὲ ἤγγισε τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενῆς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε· καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βασιτάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπε· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβε δὲ φόβος πάντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ».

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ πῆγαινε ὁ Ἰησοῦς σὲ μιὰ πόλη ποὺ τὴν ἔλεγαν Ναὶν. Καὶ πῆγαιναν μαζί του πολλοὶ μαθητὲς καὶ πολὺς κόσμος. Καὶ μόλις πλησίασε στὴν πύλη τῆς πόλεως, νὰ κι ἐβγαζαν ἓνα πεθαμένο, μοναχογιὸ στὴ μητέρα του ποὺ ἦταν καὶ χήρα καὶ ἦταν μαζί της πολὺς κόσμος ἀπὸ τὴν πόλη. Κι ὅταν τὴν εἶδε ὁ Κύριος τὴ λυπήθηκε καὶ τῆς εἶπε· Μὴν κλαῖς· καὶ πλησίασε κι ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸ φέρετρο. Ἐκεῖνοι ποὺ σήκωναν τὸν πεθαμένο σταμάτησαν καὶ ὁ Κύριος εἶπε· Παλληκάρι, σὲ σένα λέγω, σήκω ἐπάνω. Καὶ σηκώθηκε καθιστὸς ὁ νεκρὸς μέσα στὸ φέρετρο κι ἄρχισε νὰ μιλάει καὶ ὁ Κύριος τὸν ἔδωκε στὴ μητέρα του. Καὶ τοὺς ἔπιασε ὅλους φόβος καὶ δόξαζαν τὸ Θεὸ κι ἔλεγαν πὼς μέγας προφήτης παρουσιάστηκε μεταξύ τους καὶ πὼς ὁ Θεὸς ἐπισκέφτηκε τὸ λαὸ του.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Στὸ σημερινὸ θαῦμα ὁ Κύριος ἀνασταίνει τὸ μοναχογιὸ μιᾶς πονεμένης χήρας μητέρας. Ὁ Κύριος νιώθει τὸν πόνο τῆς δύστυχης μάνας, γι' αὐτὸ καὶ βρίσκεται πολὺ κοντὰ της. Ἡ παρηγοριὰ ποὺ τῆς πρόσφερε ἦταν ἡ θαυματουργικὴ ἀνάσταση τοῦ γιοῦ της. Μὲ τὸ θαῦμα αὐτὸ ὁ Κύριος λέγει στὴ μητέρα καὶ σ' ὅλους ἐμᾶς ποὺ διαβάζουμε τὴν περικοπὴ, πὼς ὁ θάνατος νικῆθηκε καὶ μετατράπηκε σὲ ὕπνο. Αὐτὸ τὸ χαρούμενο μήνυμα μᾶς μεταφέρουν ὅλα τὰ θαύματα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ποὺ

ἔκαμε ὁ Κύριος. Ἔτσι ἔγινε μὲ τὸ σημερινὸ θαῦμα, μὲ τὴ θυγατέρα τοῦ Ἰάειρου (Βλέπε Λουκᾶ ἡ' 41-56) καὶ τὸ Λάζαρο (Βλέπε Ἰωάννη ια' 1-44).

2. Ὁ θάνατος ὅπως ξέρουμε ἀπὸ τὰ μαθήματα τῆς Κατηχήσεως εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ Πρωτόπλαστοι, μὲ τὴν παρακοή τους, περιφρόνησαν τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ κι ἔφαγαν ἀπὸ τὸ δέντρο τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Ἔτσι ἔδειξε ὁ ἄνθρωπος, πὼς δὲ χρειάζεται στὴ ζωὴ του τὸ Θεό. Ὁ Θεὸς ὅμως εἶναι ἡ ζωὴ μας καὶ τὸ ἀληθινὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀρνήθηκε μὲ τὴν ἁμαρτία του τὸ Θεό, βρέθηκε ἀναγκαστικὰ στὸ θάνατο. Ἔχασε τὸ φῶς, ποὺ εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ βρῆκε τὸ σκοτάδι.

3. «Ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ» ἦρθε στὸν κόσμον γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὸ σατανᾶ καὶ τὸ θάνατο. Ὁ Κύριος μὲ τὸ σταυρικὸ θάνατό Του καὶ τὴν ἔνδοξη Ἀνάστασή Του κατάργησε τὸ θάνατο καὶ μᾶς χάρισε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ. Τὸ χαρμόσυνο αὐτὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου ἀποτελεῖ τὴν πίστη καὶ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, ποὺ ἀδιάκοπα ψάλλει: «Ὁ Σταυρὸς Σου, Κύριε, ζωὴ καὶ ἀνάστασις ὑπάρχει τῷ λαῷ Σου (= στὸ λαό σου)». Ἡ Ἐκκλησία μᾶς καλεῖ ὅλους νὰ πάρουμε μέρος στὴ θεία Λειτουργία καὶ νὰ δεχτοῦμε μέσα μας τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ὅταν κοινωνᾶμε τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, παίρνουμε μέσα μας τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι νικᾶμε τὸ θάνατο. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ὀνομάζει τὴ θεία Εὐχαριστία «φάρμακο ἀθανασίας».

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ» (Ὁ Κύριος, Ἰωάννη ια' 24)

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

1. «Ὅποιος πιστεύει σὲ μένα, κι ἂν ἀκόμα πεθάνει (σωματικὰ) θὰ ζήσει. Καὶ καθένας ποὺ ζεῖ καὶ πιστεύει σὲ μένα δὲν θὰ πεθάνει ποτέ» (Ὁ Κύριος, Ἰωάννη ια' 25-26).

2. «Ξέρει ἀγαπητέ, ὁ Χριστὸς ἀπὸ πόνο. Πόνεσε καὶ ὁ ἴδιος πάνω

Ἡ Ἀνάστασις. (Ἡ εἰς Ἀδου Κάθοδος). Τοιχογραφία τοῦ Πανσέληνου στὸ Πρωτάτο (Καρυές) τοῦ Ἀγίου Ὁρους (14ος αἰ.).

στὸ Σταυρὸ ὅσο κανένας ἄλλος στὸν κόσμο. Καὶ αἰσθάνεται καλὰ τὸ δικό μας πόνο. Καὶ εἶναι κάθε στιγμή ἐτοιμος νὰ ἀπλώσει τὸ ἅγιο χέρι Του γιὰ νὰ σφογγίσει τὰ δάκρυα, νὰ μαζέψει τὸ αἷμα, νὰ ρίξει βάλσαμο παρηγοριᾶς στὶς θλιμμένες καρδιές μας. Ἡ ζωὴ εἶναι γεμάτη θλίψη, πόνο καὶ πικρίες, λέγει ὁ Κύριος. Ὅμως ἔχετε θάρρος, γιατί ἐγώ, ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐμψυχωτὴς σας, νίκησα. Κοντὰ μου θὰ νικήσετε καὶ σεῖς» (Μητροπολίτη Νικαίας ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Λύχνος τοῖς ποσί μου, Ἀθήνα 1965 σελ. 150).

1. Γιατί ὁ Κύριος ἀνάστησε τὸ γιὸ τῆς χήρας στὴ Ναῖν;
2. Πῶς μᾶς λυτρώνει ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ θάνατο;
3. Γιατί ὀνομάζουμε τὴ θεία Κοινωνία «φάρμακο ἀθανασίας»;

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ

2. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σπορέα.

(Λουκᾶ κεφ. η' στίχοι 5-15).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς διδάσκει μὲ τὴ θαυμάσια παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σπορέα, πῶς ὁ Χριστὸς καλεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, στὸν Παράδεισο. Ἡ σημερινὴ παραβολὴ μᾶς παρουσιάζει: α) τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ ποὺ σπείρεται στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων, β) τὴ θέση ποὺ παίρνουν ἀπέναντι στοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ οἱ ἄνθρωποι καὶ γ) τὴ μοναδικὴ καὶ ἀλάνθαστη ἐρμηνεία τῆς παραβολῆς ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Βγήκε ὁ γεωργὸς γιὰ νὰ σπείρει τὸ σπόρο του. Καὶ κεῖ ποὺ αὐτὸς ἔσπερνε, ἄλλα σπειριὰ πέσανε πάνω στοῦ δρόμο καὶ καταπατήθηκαν ἀπὸ τοὺς διαβάτες καὶ τὰ ἔφαγαν τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ· κι ἄλλα σπειριὰ πέσανε πάνω στὶς πέτρες καὶ μόλις φύτρωσαν ξεράθηκαν, γιατί ἐκεῖ δὲν εἶχε ὁρσιὰ· κι ἄλλα σπειριὰ πέσανε στὰ ἀγκάθια καὶ τ' ἀγκάθια φύτρω-

Ο Κύριος ως Σπορέας (Φ. Κόντογλου)

μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμ-
φυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν
αὐτό· καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν
γῆν τὴν ἀγαθὴν, καὶ φυὲν
ἐποίησε καρπὸν ἑκατονταπλα-
σίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ
ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ λέγοντες· τίς εἴη ἡ παρα-
βολὴ αὕτη. Ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέ-
δοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τοῖς δὲ λοι-
ποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέπον-
τες μὴ βλέπωσι καὶ ἀκούοντες
μὴ συνιῶσιν. Ἔστι δὲ αὕτη ἡ
παραβολή· ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λό-
γος τοῦ Θεοῦ· οἱ δὲ παρὰ τὴν
ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἴτα
ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν
λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν,
ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. Οἱ
δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἱ ὅταν ἀκού-
σωσι, μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν
λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχου-
σιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι
καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφί-
στανται. Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας
πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαν-
τες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλού-
του καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πο-
ρευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ
τελεσφοροῦσι. Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ
γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ
καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν
λόγον κατέχουσι καὶ καρποφο-
ροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. Καὶ ταῦτα
λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω».

σαν μαζί τους καὶ τὰ ἐπνίξαν· κι ἄλλα
σπειρία πέσανε στὴν καλὴ γῇ καὶ φύ-
τρωσαν κι ἔδωκαν καρπὸ τὸ ἓνα
ἑκατό. Κι ἐπάνω σὲ τοῦτα ρωτοῦσαν
οἱ μαθητὲς τὸν Κύριο κι ἔλεγαν· τί νὰ
ἐννοεῖ αὕτὴ ἡ παραβολή; Κι ἐκεῖνος
εἶπε· Σὲ σὰς εἶναι δοσμένο νὰ μάθετε
τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,
ἐνῶ στοὺς ἄλλους ἡ διδασκαλία γί-
νεται μὲ παραβολές, γιὰ νὰ κοιτά-
ζουν καὶ νὰ μὴ βλέπουν καὶ νὰ ἀκοῦν
καὶ νὰ μὴ καταλαβαίνουν. Κι ἀκούστε
τώρα ἐσεῖς· τί ἐννοεῖ ἡ παραβολή. Ὁ
σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ
δρόμος, ὅπου πάνω σ' αὐτὸν ἔπεσε ὁ
σπόρος, εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀκουσαν,
ὑστερα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ παίρ-
νει τὸ λόγο ἀπὸ τὴν καρδιά τους, γιὰ
νὰ μὴ πιστεύσουν καὶ σωθοῦν. Καὶ
πέτρες, ὅπου πάνω σ' αὐτὲς ἔπεσε ὁ
σπόρος, εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ὅταν
ἀκούσουν, δέχονται τὸ λόγο μὲ χαρὰ,
ἀλλὰ αὐτοὶ δὲν ἔχουν βάθος γιὰ νὰ
ριζώσει ὁ λόγος· πιστεύουν πρὸς
ῶρας καὶ στὸν καιρὸ τοῦ πειρασμοῦ
τὰ παρτοῦν καὶ φεύγουν. Κι ἀγκά-
θια, ὅπου σ' αὐτὰ ἔπεσε ὁ σπόρος εἶ-
ναι αὐτοὶ ποὺ ἀκουσαν τὸ λόγο, ἀλλὰ
πνίγονται ἀπὸ τὶς μέριμνες τοῦ
πλούτου καὶ τὶς ἡδονὲς τοῦ βίου καὶ
δὲν κάνουν προκοπή. Καὶ καλὴ γῇ,
ὅπου μέσα της ἔπεσε ὁ σπόρος, εἶναι
αὐτοί, ποὺ ἀκουσαν τὸ λόγο, τὸν φυ-
λάγουν σὲ καλὴ καὶ ἀγαθὴ καρδιά καὶ
καρποφοροῦν μὲ ὑπομονή. Λέγον-
τας αὐτά, τόνιζε· ὅποιος ἔχει αὐτιά
γιὰ νὰ ἀκούει, ἄς ἀκούει».

1. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ γεωργὸς καὶ ἐμεῖς εἵμαστε τὸ χωράφι Του. Ὁ καλὸς Σπορέας εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὁ σπόρος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ χῶμα εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Κύριος ἔσπειρε τὸ θεῖο λόγο Του στὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ περιμένει νὰ τὸν ὑποδεχτοῦν. Μὲ τὴ σωστὴ καλλιέργεια ἡ καρποφορία του θὰ εἶναι καταπληκτικὴ. Οἱ διαφορὲς ὁμάδες τῶν ἀνθρώπων εἶναι:

2. **1η Ὁμάδα:** Ἐδῶ ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ποὺ ἡ καρδιά τους ἔχει γίνεи τόσο σκληρή, ὅπως εἶναι ἀκριβῶς τὸ πατημένο χῶμα. Ὁ σπόρος ποὺ ἔπεσε ἔμεινε στὴν ἐπιφάνεια, γιατί ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλησε νὰ τὸν ἀκούσει προσεχτικὰ καὶ σωστά. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μένει συνήθως ἀδιάφορος γιὰ τὴ θρησκεία καὶ τὸ Εὐαγγέλιο. Ὀνομάζει τὸν ἑαυτὸ του ἄθρησκο. Ἔτσι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξαφανίζεται, γιατί ὁ ἄνθρωπος δὲν τὸν ἀφίνει νὰ μπεῖ στὴν καρδιά του.

3. **2η Ὁμάδα:** Ἐδῶ ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ ἡ καρδιά τους εἶναι γεμάτη πέτρες καὶ ἀγκωνάρια. Εἶναι οἱ διαφορὲς ἁμαρτίες καὶ ἀδυναμίες τοῦ ἀνθρώπου. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀκόμη παιδί, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ βρίσκει καλὴ ὑποδοχή. Ἡ παιδικὴ καρδιά εἶναι σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία μαλακὴ καὶ εὐπλαστὴ. Ὅσο μεγαλώνει ὁμως ὁ ἄνθρωπος καὶ δὲν φροντίζει νὰ διορθώνει τίς ἐλλείψεις καὶ ἀδυναμίες του, τόσο ἡ καρδιά του γίνεται σκληρή. Ὁ κίνδυνος ἀρχίζει νὰ φαίνεται, ὅταν παραμελεῖ τὸν κυριακάτικο ἐκκλησιασμό, ὅταν δὲν συμμετέχει στὴν ἱερὴ ἐξομολόγηση καὶ στὴ θεία Κοινωνία. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει ἀρχίσει νὰ μαραίνεται, νὰ ξεραίνεται, ἐπειδὴ ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ἔχει γεμίσει ὅλο πέτρες (ἁμαρτίες, ἀδυναμίες, δικαιολογίες).

4. **3η Ὁμάδα:** Ἐδῶ ἀνήκουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν γεμίσει τὴν καρδιά τους μ' ἓνα σωρὸ ἀγωνίες, μέριμνες καὶ ὑλικὲς φροντίδες. Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἀποκτᾷ στὴ ζωὴ του περισσότερα χρήματα, μεγαλύτερη δόξα καὶ ἰσχυρὴ δύναμη. Αὐτὰ τὰ ἀγκάθια, τὰ ζιζάνια καὶ τὰ τριβόλια εἶναι ἡ μεγαλύτερη παγίδα τοῦ σατανᾶ, ποὺ προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ Θεό. Καὶ στὴ μικρὴ ἡλικία δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ προσέξουμε,

π.χ., στην ἐκκλησία τὸ κήρυγμα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐκείνη τὴν ὥρα μᾶς βάζει νὰ σκεφτόμαστε ἄλλα πράγματα. Ὁ νοῦς μας τρέχει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Αὐτὰ τὰ ἀγκάθια πνίγουν τελικὰ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου καὶ μαζί της καὶ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ.

5. 4η Ὁμάδα: Ἐδῶ ἀνέκουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν καλὴ καρδιά. Ἀγαποῦν τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ ἀγάπη μεγαλώνει τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἔτσι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ριζοβολαίνει βαθιά. Φέρνει πολὺ καὶ σπουδαῖο καρπὸ. Ὁ χριστιανὸς δείχνει αὐτὴ τὴν καρποφορία μὲ τὴ δυνατὴ πίστη καὶ τὰ ἔργα τῆς ἀφθαστῆς ἀγάπης. Ἔχει πιά βρεθεῖ κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ ἀπολαμβάνει τὴν ἀγάπη Του καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ, ποὺ εἶναι ὁ Παράδεισος.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ 9' 11).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«Λοιπὸν ὅσοι ἔχουν σκληρὸ τὸ νοῦ τους, δὲν ἀφίνουν νὰ μπεῖ μέσα τοὺς ὁ θεὸς καὶ ἱερὸς λόγος τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ καρποφορήσουν μὲ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν γίνει πατημένος δρόμος. Δὲν μποροῦν νὰ θρέψουν τὸν ἑαυτὸ τους μὲ τοὺς καρποὺς τῆς ἀγιότητος, γιατί ἔχουν ἄγωνα καὶ σκληρὴ καρδιά» (Ἅγιος Κύριλλος, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκει ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σπορέα;
2. Πῶς μπορούμε νὰ πολεμήσουμε τίς παγίδες τοῦ σατανᾶ, ὅταν δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ προσέχουμε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ στὴν ἐκκλησία;
3. Μὲ ποῖο τρόπο μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ βρεθεῖ στὴν 4η ὁμάδα τῆς παραβολῆς;

3. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ φτωχὸς Λάζαρος.

(Λουκά κεφ. ιστ΄ στίχοι 19-31).

Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μας χρησιμοποιεῖ τὴ σημερινὴ παραβολὴ γιὰ νὰ μᾶς διδάξει, πὼς ἔρχεται μιὰ ὥρα καὶ τὰ πράγματα ἀλλάζουν σὲ τούτῃ τῇ ζωῇ. Ὁ φτωχὸς Λάζαρος γιὰ νὰ ἔχει ἀγάπη στὴν καρδιά του καὶ ὑπομονὴ στὴ φτώχεια του πῆγε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, δηλαδὴ στὸν Παράδεισο. Ἀντίθετα ὁ πλούσιος δὲν εἶχε μέσα του διόλου ἀγάπη καὶ συμπόνοια γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ καὶ βασανίζεται στὸν Ἅδη, δηλαδὴ στὴν Κόλαση.

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Πτωχὸς δὲ τις ἦν ὀνόματι Λάζαρος, ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθάνειν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. Καὶ ἐν τῷ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ἦταν ἓνας ἄνθρωπος πλούσιος καὶ ντυνόταν σὰ κόκκινα καὶ σὰ βυssινιὰ καὶ τρωγόπινε καὶ καλοπερνοῦσε κάθε μέρα σὲ μεγάλη πολυτέλεια. Κι ἦταν ἓνας φτωχὸς ποὺ τὸν ἔλεγαν Λάζαρο, ριγμένος ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα τοῦ πλουσίου. Ἦταν πληγισμένος καὶ προσπαθοῦσε νὰ χορτάσει ἀπὸ τὰ ψίχουλα ποὺ ἐπεφταν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλουσίου. Ἦταν σὲ τέτοια ἐγκατάλειψη, ὥστε καὶ τὰ σκυλιὰ ἀκόμα ἐρχόταν καὶ ἐγλείφαν τὶς πληγές του. Κι ἐγίνε καὶ πέθανε ὁ φτωχὸς καὶ μεταφέρθηκε ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους στὶς ἀγκάλες τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ πέθανε κι ὁ πλούσιος καὶ τὸν ἔθαψαν.

ἄδη ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπε· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾷσαι· καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. Εἶπε δὲ Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου· ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφοὺς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἐλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ· ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἂν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς, μετανοήσουσιν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἂν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθίσονται».

Καὶ στὸν Ἄδη, ἐκεῖ ποὺ βασανίζοταν, σήκωσε τὰ μάτια του καὶ βλέπει τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακριὰ καὶ τὸ Λάζαρο στὶς ἀγκάλες του. Καὶ φώναξε ὁ πλούσιος καὶ εἶπε· Πάτέρα Ἀβραάμ, λυπήσου με καὶ στείλε τὸ Λάζαρο νὰ βουτήξῃ στὴν ἄκρη τὸ δάχτυλό του στὸ νερὸ καὶ νὰ δροσίσει τὴ γλῶσσα μου, γιατί καίγομαι καὶ λυώνω σὲ τούτῃ τῇ φλόγα. Κι εἶπεν ὁ Ἀβραάμ· Παιδί μου, θυμήσου πῶς ἐσὺ χάρηκες τὰ καλὰ στὴ ζωὴ σου κι ὁ Λάζαρος πάλι τὰ κακά. Τώρα ἐκεῖνος ἐδῶ χαίρεται καὶ σὺ βασανίζεσαι· κι ἐκτὸς ἀπ' ὅλα αὐτὰ μεταξὺ μας ἀνοίγεται βαθὺ φαράγγι, ὥστε ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν νὰ διαβοῦν ἀπὸ ἐδῶ σὲ σὰς νὰ μὴ μποροῦν, μήτε ἀπ' ἐκεῖ σὲ μᾶς νὰ περνοῦν. Τότε ὁ πλούσιος εἶπε· σὲ παρακαλῶ λοιπόν, πάτέρα, νὰ στείλεις τὸ Λάζαρο στὸ σπίτι τοῦ πατέρα μου. Γιατί ἔχω πέντε ἀδελφία· νὰ πάει καὶ νὰ τοὺς πεῖ τί γίνεται ἐδῶ, γιὰ νὰ μὴν ἔρθουν κι αὐτοὶ σὲ τούτῃ τὴν κόλαση. Τότε τοῦ λέγει ὁ Ἀβραάμ· ἔχουν τὸ Μωϋσῆ καὶ τοὺς προφῆτες· ἄς τοὺς ἀκούσουν. Κι ἐκεῖνος εἶπε· ὄχι, πάτέρα Ἀβραάμ· μόνο ἂν πάει κάποιος ἀπὸ τοὺς νεκροὺς σ' αὐτοὺς, θὰ μετανοήσουν. Τότε τοῦ εἶπε ὁ Ἀβραάμ· ἂν δὲν ἀκοῦν τὸ Μωϋσῆ καὶ τοὺς προφῆτες οὔτε κι ἀπὸ τοὺς νεκροὺς ἂν κάποιος ἀναστῇ θὰ πεισθοῦν.

Ἡ παραβολή τοῦ πλούσιου καὶ τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου. Τοιχογραφία στὴν Ἱ. Μονὴ Καισαριανῆς (17ος αἰ.).

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ πλούσιος ἄνθρωπος τῆς παραβολῆς ζοῦσε μὲ πολυτέλεια καὶ ἀπολάμβανε ὅλες τὶς ὕλικές χαρὲς τῆς ζωῆς. Τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τοὺς χρησιμοποιοῦσε μόνο γιὰ ὑπηρέτες του.

Ποτέ δὲν εἶχε ἐνδιαφερθεῖ γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς πεινασμένους, γιὰ τὶς χῆρες καὶ τὰ ὀρφανά. Νόμιζε πῶς τὰ πλούτη του ἦταν μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του. "Ἐτσι ὁ ἐγωισμὸς τὸν ἔκανε νὰ μὴ πιστεύει οὔτε στὸ Θεὸ οὔτε στὴν ἀγάπη.

2. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὁ Λάζαρος δὲν ἦταν μόνο φτωχός, ἀλλὰ καὶ ἄρρωστος. Ἡ πείνα τοῦ ἔφερνε τρομερὴ ἐξάντληση. Τὸ σῶμα του ἦταν γεμάτο πληγὲς καὶ τὸ ἔσερνε καταγῆς γιὰ νὰ τὸ χορτάσει μὲ τὰ ψίχουλα, ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ πλούσιου. Ὁ Λάζαρος ὁμῶς πίστευε στὸ Θεὸ καὶ ζητοῦσε τὴ βοήθειά του. Ὁ θάνατος γιὰ τὸ Λάζαρο ἦταν πραγματικὴ λύτρωση. Δὲν ἀπαλλάχτηκε μόνο ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀλλὰ κέρδισε καὶ τὸν Παράδεισο. Ὁ Θεὸς ἔστειλε τοὺς ἀγγέλους καὶ τὸν μετέφεραν στὶς ἀγκάλες τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ. Ὁ θάνατος ὁμῶς γιὰ τὸν πλούσιο ἦταν ἀληθινὴ συμφορά. Ἄφησε ἐδῶ ὅλα τὰ πλούτη του γιὰ νὰ πάει σ' ἓναν ἄλλο κόσμο. Ποτέ ὁμῶς δὲν εἶχε πιστέψει στὴν αἰώνια ζωὴ, ὥστε νὰ ἐτοιμάσει τὸν ἑαυτό του μὲ τὰ ἔργα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης. Καταδικάστηκε στὴ δυστυχία καὶ τὰ βάσανα τῆς κολάσεως, γιατί ἦταν ἄσπλαχνος καὶ κακόκαρδος ἄνθρωπος.

3. Ὁ καθένας μας πρέπει νὰ προσέξει πολὺ τὶς ἀλήθειες, ποὺ μᾶς παρουσιάζει ἡ σημερινὴ παραβολή. "Ὅταν ὁ ἄνθρωπος πιστεύει στὰ χρήματα καὶ ὄχι στὸ Θεό, γίνεται ἐγωιστής, ἄσπλαχνος καὶ σκληρὸς στοὺς συνανθρώπους του. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πῶς χωρίζεται ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ χάνει τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. "Ὅταν ὁμῶς ὁ ἄνθρωπος πιστεύει στὸ Εὐαγγέλιο, ἔχει μέσα του ἀγάπη στὸ Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους. Φροντίζει γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς πεινασμένους. Ἐπισκέφτεται τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς πονεμένους. Ἐτσι ὁδηγεῖ τὸν ἑαυτό του κοντὰ στὸ Θεό, ὅπως ἀκριβῶς ἐγίνε μὲ τὸ φτωχὸ Λάζαρο τῆς παραβολῆς μας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες (= ὅσοι ἔχουν χρήματα) εἰσελεύσονται (= θὰ μποῦν) εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Λουκᾶ κεφ. 17' στίχ. 24).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Σκληρὰ δοκιμάστηκε ὁ φτωχὸς Λάζαρος. Στάθηκε ὅμως βράχος στὴν πίστη. Γρανίτης στὴν ὑπομονή. Γίγαντας στὴν καρτερία. Κανένας γογγυσμὸς ἀπ' τὸ στόμα του. Κανένα παράπονο γιὰ τὶς θλίψεις. Καμιὰ βλαστήμια γιὰ τὴ φρικτὴ δοκιμασία του. Στὶς ἐξετάσεις λοιπὸν πέτυχε μὲ τὸ βαθμὸ ἄριστα. Καὶ σὰν ἄριστος καὶ τέλειος ἀναπαύτηκε στοῦ 'Αβραὰμ τοὺς μακάριους κόλπους». (ΚΩΝ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑ, Κογχύλια ἀπὸ τὴν Τιβερίάδα, Ἀθῆναι 1949, σελ. 23-24).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί ὁ πλούσιος βρέθηκε στὴν κόλαση;
2. Τί μᾶς διδάσκει τὸ παράδειγμα τοῦ Λάζαρου;
3. Τί πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ γίνουμε πλούσιοι στὰ ἔργα τῆς ἀγάπης;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤ' ΛΟΥΚΑ

4. Ὁ Χριστὸς στὴ χώρα τῶν Γαδαρηνῶν.

(Λουκᾶ κεφ. η' στίχοι 27-39).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μας διαβάζει ἀρκετὲς φορές τὸ χρόνο ὀρισμένες εὐαγγελικὲς περικοπές, ποὺ μᾶς μιλοῦν γιὰ πονηρὰ πνεύματα καὶ δαιμονισμένους ἀνθρώπους. Ὁ Χριστὸς μὲ τὴ θεϊκὴ δύναμή Του ἐλευθερώνει θαυματουργικὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κυριαρχία τοῦ σατανᾶ. Βοηθεῖ ὅμως ὅλους μας νὰ καταλάβουμε ὅτι: α) ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς μᾶς εἶναι ὁ σατανᾶς καὶ β) δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε αὐτὸ τὸν κίνδυνο, ποὺ μᾶς παραμονεύει.

Ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονιζόμενου. Μικρογραφία 13ου αἰ. στήν Ἱ. Μονή Ἰβήρων Ἀγ. Ὅρους.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας, ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχε δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν, καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπε· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μὴ με βασάνῃς. Παρήγγειλε γὰρ τῷ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἦλθε ὁ Ἰησοῦς στὴν περιοχή τῶν Γαδαρηνῶν ποῦ εἶναι ἀντίπερα στὴ Γαλιλαία. Ἐκεῖ τὸν ἀπάντησε ἓνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πόλη, ποῦ εἶχε δαιμόνια ἀπὸ πολλὰ χρόνια καὶ δὲν ἔβανε ρούχο ἀπάνω του καὶ σὲ σπῆτι δὲν ἔμενε, ἀλλὰ μέσα στὰ μνήματα. Ὅταν εἶδε τὸν Ἰησοῦ ἔβαλε μιὰ μεγάλη φωνή, ἔπρεσε κάτω μπροστά του καὶ τοῦ εἶπε δυνατὰ· Τί δουλειὰ ἔχω ἐγὼ μὲ σένα, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου; Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ βασανίσεις. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν παράγγειλε στὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα νὰ βγεῖ ἀπὸ

πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ἀλύσει καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρρήσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς ἐρήμους. Ἐπηρώτησε δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι ἐστὶν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπε· λεγεὼν· ὅτι δαιμόνια πολλά εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν· καὶ παρεκάλει αὐτόν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτόν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγεννημένον ἔφυγον, καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαίμονισθεις. Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο. Αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρε-

τον ἄνθρωπο, ποῦ πολλὰ χρόνια τὸν εἶχε αἰχμαλωτισμένο· τὸν ἔδεναν μὲ ἀλυσίδες χέρια καὶ πόδια καὶ τὸν φύλαγαν, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἔσπαζε τὰ δεσμὰ καὶ ἔτρεχε στὶς ἐρημίες, ποῦ τὸν τραβοῦσε ὁ δαίμονας. Τὸν ρώτησε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ λέγει· Ποιὸ εἶναι τὸ ὄνομά σου; Κι ἐκεῖνος εἶπε· Λεγεὼνα· γιατί πολλά δαιμόνια εἶχαν εἰσελθεῖ μέσα του· καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μὴν τὰ προστάξῃ νὰ πάνε στὴν ἄβυσσο. Κι ἦταν ἐκεῖ ἓνα κοπάδι ἀπὸ πολλοὺς χοίρους ποῦ ἔβοσκαν στὸ βουνό καὶ τὰ δαιμόνια παρακαλοῦσαν τὸν Ἰησοῦ νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ μποῦνε στοὺς χοίρους· καὶ τοὺς ἐπέτρεψε. Καὶ βγήκαν τὰ δαιμόνια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ μπήκαν στοὺς χοίρους καὶ χύμηξε τὸ κοπάδι στὸ γκρεμό κι ἔπεσαν στὴ λίμνη καὶ πνίγηκαν ὅλοι. Κι ὅταν εἶδαν οἱ χοιροβοσκοὶ τὸ τί ἔγινε ἔφυγαν, καὶ μετὰδосαν τὸ γεγονός στὴν πόλη καὶ τὰ χωράφια. Βγήκαν τότε νὰ δοῦν αὐτὸ ποῦ ἔγινε καὶ ἦλθαν στὸν Ἰησοῦ καὶ βρήκαν τὸν ἄνθρωπο, ποῦ εἶχαν βγεῖ ἀπὸ μέσα του τὰ δαιμόνια, νὰ κάθεται ντυμένος καὶ φρόνιμος κοντὰ στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ φοβήθηκαν. Τοὺς εἶπαν ἔπειτα κι ἐκεῖνοι ποῦ εἶδαν τὸ θαῦμα πῶς σώθηκε ὁ δαίμονισμένος. Κι ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ περίχωρα τῶν Γαδαρηνῶν παρακάλεσαν τὸν Ἰησοῦ νὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτούς, γιατί τοὺς εἶχε πιάσει μέγας φόβος. Τότε ὁ Ἰησοῦς μπήκε στὸ πλοῖο καὶ ξαναγύρισε στὴ Γαλιλαία. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ποῦ εἶχαν βγεῖ ἀπὸ μέσα του τὰ δαιμόνια τὸν παρακαλοῦσε θερμὰ νὰ εἶναι μαζί του· ἀλλὰ ὁ Ἰησοῦς τὸν ἀπόλυσε καὶ τοῦ εἶπε· πῆγαινε πίσω στὸ σπίτι σου καὶ νὰ διηγείσαι ὅσα ἔκανε ὁ Θεὸς σὲ

ψεν. Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ, ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός. Καὶ ἀπῆλθε καθ' ὅλην τὴ πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.»

σένα. Καὶ ἔφυγε ἐκεῖνος καὶ ἔλεγε σ' ὅλη τὴν πόλιν ὅσα ἔκανε σ' αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ περιοχή τῶν Γαδαρηνῶν βρίσκεται Νοτιοανατολικά στὴν ὄχθη τῆς λίμνης Γενησαρέτ καὶ ἀντίπερα στὴ Γαλιλαία. Ἡ περιοχή αὐτὴ πῆρε τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τὴν πόλιν Γάδαρα, πρωτεύουσα τῆς Περαιάς. (= πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη). Ἡ περιοχή εἶναι ὄρεινὴ καὶ ἀπόκρημνη. Εἶναι κατάλληλη γιὰ νὰ βόσκουν οἱ χοῖροι. Εἶναι γεμάτη ἀπὸ σπηλιές, ποὺ χρησιμοποιοῦνται καὶ γιὰ τάφοι. Κάπου ἐδῶ συνάντησε ὁ Κύριος μὲ τοὺς μαθητὲς τοῦ τὸ δαιμονισμένο ἄνθρωπο τῆς περικοπῆς.

2. Ὁ Κύριος θεράπευσε θαυματουργικὰ τὸ δαιμονισμένο ἄνθρωπο καὶ τὸν λύτρωσε ἀπὸ τὸ ἀκάθαρτο καὶ πονηρὸ πνεῦμα. Ἐπέτρεψε νὰ μποῦν τὰ δαιμόνια στοὺς χοίρους, ποὺ μὲ τὴ σειρά τους ἔπεσαν ἀπὸ τὸ γκρεμὸ καὶ πνίγηκαν στὴ λίμνη. Ὁ Κύριος ἐπέτρεψε νὰ γίνεи κάτι τέτοιο, γιατί οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἔκαναν μιὰ μεγάλη παράβαση. Ἔβοσκαν χοίρους, ἐνῶ ὁ μωσαϊκὸς Νόμος δὲν τὸ ἐπέτρεπε. Ἔτσι ἡ παρανομία τους τιμωρήθηκε παραδειγματικά.

3. Ἀντὶ ὅμως νὰ συνετιστοῦν ἀπὸ τὸ φόβο ποὺ δοκίμασαν καὶ νὰ μετανοήσουν, αὐτοὶ ζήτησαν μὲ ἀπαίτηση ἀπὸ τὸν Κύριο νὰ ἐγκαταλείψει τὴν περιοχή τους. Φαίνεται πῶς ἡ ἁμαρτία τοὺς ἐξαγρίωσε περισσότερο καὶ τοὺς ἔκανε ἐγωιστὲς καὶ ἀμετανόητους. Ἀντίθετα ὁ δαιμονισμένος, ποὺ θεραπεύθηκε ἀπὸ τὸ Χριστό, κάθισε ντυμένος καὶ φρόνιμος κοντὰ στὸν Κύριο. Τὸν παρακαλοῦσε νὰ εἶναι πάντα μαζί του. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὸ σατανᾶ καὶ τὴν ἁμαρτία, τότε ἀρχίζει νὰ ἀγαπᾷ τὸ Θεό

καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Θέλει πάντα νὰ βρίσκεται κοντὰ στὸ Θεό.

4. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐλευθέρωσε ὅλους ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ θηρίου, ποὺ εἶναι ὁ διάβολος. Ὁ Κύριος ἔχυσε τὸ Αἷμα του γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὸ σατανᾶ. Τώρα δὲν ἔχουμε πιά κανένα φόβο. Εἶναι πάντα κοντὰ μας ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀρκεῖ ἐμεῖς νὰ βρισκόμαστε πολὺ συχνὰ στὴν Ἐκκλησία του. Ἔχουμε τὶς παρακλήσεις τῆς Παναγίας καὶ ὅλων τῶν Ἀγίων. Ὁ Κύριος μᾶς ἔμαθε νὰ προσευχομαστε στὸ «Πάτερ ἡμῶν» καὶ νὰ τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς γλυτώνει ἀπὸ τὴν κακία καὶ τοὺς πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου. Ὁ κάθε ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία ἀκόμη, πρέπει νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὰ πειράγματα τοῦ σατανᾶ. Νὰ μὴν ξεμακραίνει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, γιατί ὁ διάβολος δὲν μπαίνει στὴν Ἐκκλησία. Ὅποιος πιστεύει καὶ ἀγαπᾷ τὸ Θεό, νικάει καὶ πατάει τὸν διάβολο.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς (= νὰ μᾶς γλυτώσεις) ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ἀμήν» (Ἀπὸ τὴν Κυριακὴ προσευχή μας).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Ὁ διάβολος ποὺ εἶναι ὁ ἀντίζηλός σας (ἀντίδικος), περπατᾷ γύρω σας, σὰν λιοντάρι μανιασμένο καὶ ψάχνει ποιὸν ἀπ' ὅλους θὰ κατασπαράξει. Ἐναντίον του νὰ ἀντισταθεῖτε στερεωμένοι γερὰ καὶ ἀκλόνητα στὴν πίστη... Καὶ ὁ Θεὸς τῆς χάριτος θὰ σᾶς στηρίξει, θὰ σᾶς δυναμώσει καὶ θὰ σᾶς θεμελιώσει...» (Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος στὴν Α' ἐπιστολὴ τοῦ, κεφ. ε' στίχ. 8-11).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί συμπεριφορὰ ἔδειξε ὁ δαιμονισμένος, ὅταν θεραπεύτηκε ἀπὸ τὸν Κύριο;
2. Γιατί οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς τῶν Γαδαρηνῶν ἔδωξαν ἀπὸ κοντὰ τοὺς τὸν Ἰησοῦ Χριστό;
3. Πῶς μποροῦμε νὰ φυλαγόμαστε ἀπὸ τὰ πειράγματα τοῦ σατανᾶ;

5. Ἡ θεραπεία τῆς γυναίκας καὶ ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατέρας τοῦ Ἰαίριου.

(Λουκά, κεφ. η' στίχοι 41-56).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σημερινὴ περικοπὴ μᾶς παρουσιάζει: α) τὴν θεραπεία μιᾶς ταλαίπωρης γυναίκας ποὺ ἦταν ἄρρωστη δώδεκα ὁλόκληρα χρόνια καὶ β) τὴν ἀνάστασις τῆς μονάκριβης κόρης τοῦ Ἰαίριου. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὅταν προβάλλει αὐτὰ τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, θέλει νὰ μᾶς ὑπενθυμίσει: α) τὴν ἄπειρη θεϊκὴ δύναμις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, β) τὴν ἀπεριόριστη ἀγάπη του γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ γ) τὴν συγκεκριμένη βοήθεια, ποὺ μᾶς προσφέρει πάντα, ὅταν μάλιστα βρισκόμαστε σὲ δοκιμασίες καὶ θλίψεις (φτώχεια, ἀρρώστιες, θάνατος).

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀνθρωπὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχε· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονογενής ἦν αὐτῷ ὡς ἑτῶν δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνησεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνι-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἓνας ἀνθρώπος πλησίασε τὸν Ἰησοῦ τὸν ἔλεγαν Ἰάειρο καὶ αὐτὸς ἦταν προϊστάμενος τῆς συναγωγῆς· ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μπεῖ στὸ σπίτι του, γιατί εἶχε μιὰ μοναχοκόρη ὡς δώδεκα χρονῶν καὶ ἦταν ἐτοιμοθάνατη. Καὶ ἐκεῖ ποὺ πῆγαινε ὁ Ἰησοῦς ὁ πολὺς κόσμος τὸν ἐπνιγεν. Καὶ μιὰ γυναίκα ποὺ εἶχε αἱμορραγία ἐδῶ καὶ δώδεκα χρόνια καὶ

γον αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ ἀψάμενός μου; ἀρνούμενων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσί σε καὶ ἀποθλίβουσι, καὶ λέγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἤψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνω δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθε, τρέμουσα ἦλθε καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου· μὴ σκύλλε τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. Ἐκλαίον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο δι' αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπε· μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθα-

εῖχε ξοδέψει ὅλο της τὸ βιὸ σὲ γιατροῦς καὶ ἀπὸ κανένα δὲν εἶδε γιατρεῖα, πλησίασε ἀπὸ πίσω καὶ ἄγγιξε τὴν ἄκρη ἀπὸ τοῦ ροῦχο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀμέσως σταμάτησε ἡ αἱμορραγία της. Καὶ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ποιὸς μὲ ἄγγιξε; Καὶ ἐνῷ ἀρνιούνταν ὅλοι, εἶπε ὁ Πέτρος καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἦσαν μαζί του. Κύριε, ὁ κόσμος σὲ σπρώχνουν καὶ πέφτουν ἐπάνω σου καὶ σὺ λές· Ποιὸς μὲ ἄγγιξε; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Κάποιος μὲ ἄγγιξε· γιατί ἐγὼ κατάλαβα πὼς βγήκε δύναμη ἀπὸ πάνω μου. Καὶ ὅταν εἶδε ἡ γυναῖκα πὼς δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ κρυφτεῖ, ἦλθε τρέμοντας, γονάτισε μπρὸς του καὶ τοῦ ἐξομολογήθηκε μπροστά σ' ὅλο τὸν κόσμο γιὰ τὴν αἰτία ποῦ τὸν ἄγγιξε καὶ πὼς γιατρεύτηκε ἀμέσως. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τῆς εἶπε· Ἔχε θάρρος κόρη μου, ἡ πίστη σου σὲ ἔσωσε, πῆγαινε στὸ καλὸ. Ἐνῷ ἀκόμα μιλοῦσε, ἔρχεται κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ τοῦ λέγει· πέθανε ἡ θυγάτηρ σου, μὴν ἐνοχλεῖς τὸ διδάσκαλο. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ποῦ τὸ ἀκουσε ἀποκρίθηκε στὸν ἀρχισυναγώγο καὶ τοῦ λέγει· Μὴ φοβᾶσαι· μόνον νὰ πιστεύεις καὶ θὰ σωθεῖ. Καὶ ὅταν μῆκε στὸ σπίτι δὲν ἄφησε νὰ μπεῖ κανένας παρὰ μόνον ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ πατέρας τοῦ κοριττοῦ καὶ ἡ μητέρα. Ἐκλαίγαν ὅλοι καὶ θρηνοῦσαν τὸ παιδί. Καὶ ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· Μὴν κλαίτε· δὲν πέθανε, ἀλλὰ κοιμάται. Καὶ τὸν γελοῦσαν, γιατί ἤξεραν πὼς πέθανε. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀφοῦ τοὺς ἔβγαλε ὅλους ἔξω, κράτησε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ κορίτσι, τοῦ μίλησε καὶ τοῦ εἶπε· Παιδί μου, σῆκω. Καὶ ξαναγύρισε τὸ πνεῦμα τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀναστήθηκε ἀμέσως καὶ ὁ Ἰησοῦς ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τοῦ δώ-

νεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησε λέγων· ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς. Ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός».

σουν νὰ φάει. Οἱ γονεῖς τοῦ τὰ ἔχασαν· καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς παράγγειλε νὰ μὴν ποῦν σὲ κανέναν αὐτὸ ποὺ γίνηκε.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ ἄρρωστη γυναίκα τοῦ εὐαγγελίου εἶχε μέσα της μεγάλη πίστη. Εἶχε μιὰν ἀκράδαντη βεβαιότητα, πὼς ἅμα ἀγγίξει τὸν Κύριο, θὰ γίνει ἀμέσως καλὰ ἀπὸ τὴν ἀρρώστια της. Παρόμοια πίστη δύσκολα βρίσκει κανεὶς ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Ἡ πίστη εἶχε χαρίσει ἐπίσης στὴν ἄρρωστη γυναίκα καὶ τὶς ἐξῆς θαυμαστὰς ἀρετές: α) Εἶχε βαθύτατο σεβασμὸ στὴ θεότητα τοῦ Κυρίου. Δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐνοχλήσει μὲ τὴ δική της ἀρρώστια. β) Εἶχε ἀποκτήσει σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης. Δὲν θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ της ἄξιο νὰ ἀσχοληθεῖ ὁ Κύριος μὲ αὐτὴ καὶ γ) Εἶχε μεγάλη ὑπομονὴ σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἀρρώστιας της. Εἶχε δοκιμαστεῖ δώδεκα ὁλόκληρα χρόνια. Ὑπόμεινε χωρὶς γογγυσμὸ τὴ θλίψη της καὶ κρατοῦσε πάντα μέσα της τὴν ἐλπίδα πὼς ὁ παντοδύναμος Κύριος θὰ τὴ θεραπεύσει.

2. Ὁ Κύριος βραβεύει μὲ τὸν τρόπο ποὺ διαβάσαμε στὴν περικοπὴ τὴν πίστη τῆς γυναίκας μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἔτσι βραβεύει ὁ Κύριος πάντα τὴν πίστη, τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ὑπομονή, ὅπου καὶ νὰ τὴ συναντήσῃ. Ἡ γυναίκα ἤθελε ἀπὸ ταπείνωση νὰ μείνῃ ἄγνωστη στοὺς ἄλλους. Ὁ Κύριος ὅμως καὶ τὴν παινεύει καὶ τὴ θεραπεύει μὲ τὸν καλύτερο τρόπο μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μ' αὐτὸ τὸ θαῦμα ὁ Κύριος μᾶς φανερώνει πὼς εἶναι ὁ «ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων», ὅπως

συχνά διαβάζουμε στην 'Εκκλησία μας. Οί θεραπείες που κάνει είναι θαύματα της θεϊκής δυνάμεως Του. Αυτή τη δύναμη πρέπει πριν απ' όλα να ζητάμε από τον Κύριο, όταν τύχει και αρρωστήσουμε και έμεις. "Υστερα να καλούμε και το γιατρό και να ζητάμε τη βοήθεια της έπιστήμης για να μάς θεραπεύσει από την αρρώστια μας.

3. Καί ό 'Ιάειρος, ό άρχοντας της Συναγωγής, είχε μέσα του μεγάλη και ζωντανή πίστη στο Χριστό. Αυτή ή πίστη τόν στηρίξε, όταν έμαθε πως ή άρρωστη θυγατέρα του, πέθανε. Ήταν απόλυτα βέβαιος πως ό Κύριος έχει τη θεϊκή δύναμη να τήν αναστήσει από τούς νεκρούς. Ό Κύριος, όπως και άλλοτε έχουμε πεί, είναι ή ζωή και ή ανάστασή μας. Μας ανασταίνει σωματικά και πνευματικά. Από τώρα πρέπει να καταλαβαίνουμε, πως ή άπιστία οδηγεί τόν άνθρωπο στόν πνευματικό θάνατο. Κάτι παρόμοιο έγινε με όλους εκείνους, που περιγελοῦσαν τόν Κύριο στο σπίτι του 'Ιάειρου. Δεν ήθελαν να πιστεύσουν, πως πραγματικά τό κορίτσι δεν είχε πεθάνει, αλλά κοιμόταν. Γι' αυτό και ό Κύριος τούς έβγαλε έξω, γιατί δεν τούς θεώρησε άξιους να παραβρεθοῦν στο θαῦμα της αναστάσεως της θυγατέρας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Μή φοβοῦ· μόνον πίστευε και σωθήσεται» (Λουκά η' 50).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Αν τύχει και αρρωστήσουμε έχουμε γιατρό μας τό Χριστό. Κι αν τύχει και μάς εὔρει ό θάνατος, έχουμε ζωή μας τό Χριστό. "Ας φοβούμαστε περισσότερο να μην αρρωστήσει και πεθάνει ή ψυχή μας. Κι άς φροντίσουμε, όταν φεύγουμε από τοῦτο τόν κόσμο, μετανιωμένοι και εξομολογημένοι, να είναι ή ψυχή μας ζωντανή» (Μητροπολίτη Σερβίων και Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ από τό ΛΟΓΟ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΩΣ, Κοζάνη 1967).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μάς διδάσκει ή άρρωστη γυναίκα με τη διαγωγή της;
2. Γιατί ό Κύριος έβγαλε τόν κόσμο από τό σπίτι του 'Ιάειρου;
3. Πώς σου φαίνεται ή συμπεριφορά του 'Ιάειρου;

6. Ὁ καλὸς Σαμαρείτης.

(Λουκᾶ κεφ. ι' στίχοι 25-37).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς φανερώνει μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη, ποιὸς εἶναι ὁ πλησίον μας καὶ τί πρέπει νὰ κάνουμε γι' αὐτόν. Ὁ Κύριος μᾶς διηγεῖται τὴν ὡραιότατη παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν τοῦ νομικοῦ (= δασκάλου τοῦ μωσαϊκοῦ Νόμου): «Καὶ ποιὸς εἶναι πλησίον μου;» (Λουκ. ι' 29).

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικὸς τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ ἐκπειράζων αὐτόν καὶ λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποιεῖ καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων διακαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστὶ μου πλησίον;

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ κάποιος νομικὸς πλησίασε τὸν Ἰησοῦ πειράζοντάς τον καὶ λέγοντας· Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνια ζωὴ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Τί εἶναι γραμμένο στὸ Νόμο; Πῶς διαβάζεις; Καὶ ὁ νομικὸς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε· Θὰ ἀγαπήσεις τὸν Κύριο πού εἶναι ὁ Θεός σου μὲ ὅλη σου τὴν καρδιά καὶ μὲ ὅλη σου τὴν ψυχὴ καὶ μὲ ὅλη σου τὴ δύναμη καὶ μὲ ὅλη σου τὴ σκέψη καὶ τὸν πλησίον σου σὰν τὸν ἑαυτό σου. Τότε τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Ὅρθα ἀποκρίθηκες· αὐτὸ νὰ κάνεις καὶ θὰ ζήσεις. Μὰ ὁ νομικὸς, θέλοντας νὰ δικαιολογηθεῖ εἶπε στὸν Ἰησοῦ· Καὶ ποιὸς εἶναι τὸ πλησίον μου; Τότε παίρνοντας λόγῳ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· Ἕνας ἀνθρώπος

ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν· οἱ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῇ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον. ἔλθων καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρεῖτης δὲ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδωκε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν, ἐκβαλὼν δύο θηρία ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὃ τι ἂν προσδαπανήσης, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστές; ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως».

κατέβαινε ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα στὴν Ἱεριχώ καὶ ἔπεσε στὰ χέρια ληστῶν· οἱ ληστές ἀφοῦ τὸν ἐγδυσαν καὶ τὸν ἔδειραν, ἔφυγαν καὶ τὸν ἀφήκαν μισοπεθαμένο. Ἐτυχε τότε καὶ κατέβαινε στὸ δρόμο ἐκεῖνο ἓνας ἱερέας ποῦ τὸν εἶδε καὶ προσπέρασε· τὸ ἴδιο καὶ ἓνας λεβίτης, ποῦ βρέθηκε σ' ἐκεῖνο τὸν τόπο, ἦλθε, εἶδε καὶ προσπέρασε. Καὶ κάποιος Σαμαρεῖτης ποῦ ὁδοιποροῦσε ἦλθε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ὅταν τὸν εἶδε πόνεσε μέσα του· καὶ ἀφοῦ πλησίασε τοῦ ἔδεσε καλὰ τὰ τραύματα πλένοντάς τα μὲ κρασί καὶ βάζοντας ἐπάνω λάδι· καὶ ἀφοῦ τὸν ἀνέβασε στὸ ζῶο του τὸν ἔφερε στὸ πανδοχεῖο καὶ τὸν φρόντισε. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ποῦ ἔφυγε ἔβγαλε καὶ ἔδωκε δύο θηρία στὸν πανδοχέα, καὶ τοῦ εἶπε· φρόντισέ τον καὶ ἂν τύχει καὶ ξεδώψεις κάτι παραπάνω, ἐγὼ στὸ γυρισμό μου θὰ στὸ πληρώσω. Ποιὸς λοιπὸν σοῦ φαίνεται πῶς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τρεῖς ἐγίνε πλησίον σ' ἐκείνον ποῦ ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ληστῶν; Καὶ ὁ νομικὸς εἶπε· ἐκεῖνος ποῦ τὸν πόνεσε καὶ τὸν κοίταξε. Τοῦ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς· Πῆγαινε καὶ κάνε καὶ σὺ τὸ ἴδιο.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ νομικὸς ἦταν ὁ πολυδιαβασμένος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς του. Μελετοῦσε καὶ ἐξηγοῦσε τὸ Νόμο. Νόμιζε πῶς μπορεῖ μὲ τίς ἀτέλειωτες συζητήσεις του νὰ πειράζει τὸν Ἰησοῦ. Ὁ Κύ-

Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη. (Τοιχογραφία. Καισαριανή, 17ος αἰ.).

ριος ὅμως τοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβει πὼς ἄλλο πράγμα εἶναι νὰ εἶσαι διαβασμένος καὶ νὰ κάνεις τὸν ἔξυπνο, καὶ ἄλλο εἶναι νὰ εἶσαι καλὸς καὶ χρήσιμος στὴν κοινωνία. Ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα κείμενα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν πλησίον ποὺ μπορεῖ μάλιστα νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐχθρὸς μας ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸ κριτήριο γιὰ νὰ κληρονομήσουμε τὸν Παράδεισο. Εἶναι ἡ κοινωνία τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς πιστοὺς ἀνθρώπους.

2. Ἡ διαγωγὴ τοῦ ἱερέα ἀπέναντι στὸν πληγωμένο εἶναι ἀπαράδεκτη. Ὁ ἱερέας ἀγαποῦσε περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸν ἑαυτό του. Φοβήθηκε μήπως τὴν ὥρα ποὺ θὰ βοηθοῦσε τὸν πληγωμένο ξαναπερνοῦσαν καὶ πάλι οἱ ληστὲς ὅποτε μπορεῖ νὰ τὸν κακοποιοῦσαν καὶ νὰ τὸν σκότωναν. Γι' αὐτὸ καὶ πῆρε εὐκολα τὴν ἀπόφασή του. Ἐκανε πὼς δὲν εἶδε τὸ δυστυχισμένο ἄνθρωπο καὶ ἔτσι συνέχισε τὸ δρόμο του χωρὶς καμιὰ φροντίδα γιὰ τὸν πλησίον, τὸν ἀδελφό του. Τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἀπαράδεκτη διαγωγὴ ἔδειξε καὶ ὁ Λεβίτης, ποὺ ἀδιαφόρησε γιὰ τὸν πληγωμένο ἄνθρωπο καὶ προχώρησε στὴ δουλειά του.

3. Ὁ τρίτος ὁδοιπόρος ἦταν Σαμαρείτης. Πλησίασε τὸ δύστυχο ἄνθρωπο καὶ ἄρχισε νὰ τὸν περιποιεῖται, παρόλο ποὺ ἀνα-

γνώρισε ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος, δηλαδὴ ὁ ἐχθρὸς του. Τοῦ πρόσφερε τὶς πρῶτες βοήθειες καὶ ὕστερα τὸν παράδωσε στὸ πανδοχεῖο γιὰ νὰ τὸν φροντίσουν καλύτερα. Λησμόνησε τὸν ἑαυτό του, ξέχασε τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύνους τῶν ληστῶν καὶ πρόσφερε στὸν ἐχθρό του ὅ,τι πιὸ πολύτιμο εἶχε: τὴν ἀγάπη του μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του.

4. Ὁ Κύριος μᾶς βοηθεῖ νὰ καταλάβουμε ὅτι ὁ πλησίον εἶναι ὁ κάθε συγκεκριμένος ἄνθρωπος, ποὺ βρίσκεται πολὺ κοντά μας. Ὁ Χριστὸς θέλει νὰ δείχνουμε πάνω στὴν πράξη τὴν ἀγάπη μας στὸ συνάνθρωπό μας. Μποροῦμε νὰ ἀρχίζουμε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τῆς οἰκογένειάς μας, τῆς γειτονιάς μας, τῆς ἐνορίας μας, τοῦ σχολείου μας. Ὁ καθένας θέλει τὴν ἀγάπη καὶ τὴ βοήθειά μας. Δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀρνούμαστε, ἂν θέλουμε νὰ ἐφαρμόζουμε τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου στὴ ζωὴ μας. Ἔχουμε τοὺς συμμαθητὲς καὶ τοὺς γνωστούς μας. Ὁ καθένας ἔχει τὶς ἀνάγκες του καὶ μποροῦμε ἐμεῖς νὰ τὸν βοηθήσουμε μὲ τὴν ἀγάπη μας. Ἄς κάνουμε καὶ μεῖς κάτι γι' αὐτοὺς γιὰ νὰ βοηθοῦμε πάνω στὰ πράγματα τὸν πλησίον μας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ (= εἶναι ὁ πραγματικὸς πλησίον). Πορεύου (= πηγαίνει) καὶ σὺ ποιεῖ ὁμοίως (= κάνε καὶ σὺ τὸ ἴδιο) (Λουκᾶ 1' 37).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«Δὲν ὀνόμασε πλησίον οὔτε τὸν ἱερέα, οὔτε τὸ Λεβίτη, ἀλλὰ ἐκεῖνον, ποὺ σύμφωνα μὲ τὶς θρησκευτικὲς ἀντιλήψεις χαρακτηρίζοταν ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ὡς παραπεταμένος. Δηλαδὴ, ἐννοῶ τὸ Σαμαρεῖτη, ἐκεῖνο τὸν ἀποξενωμένο ἐχθρό. Μόνον αὐτὸν χαρακτήρισε ὡς ἀληθινὰ πλησίον, ἐπειδὴ ἐφάρμοσε τὴν πραγματικὴ ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκει ἡ παραβολὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρεῖτη;
2. Ποιὸς εἶναι ὁ πραγματικὸς πλησίον μας;
3. Τί σημεῖα ὑπογραμμίζεις ἀπὸ τὴ διαγωγὴ τοῦ καλοῦ Σαμαρεῖτη;

7. Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονα πλούσιου.

(Λουκᾶ κεφ. ιβ', στίχοι 16-21).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γιὰ νὰ μᾶς διδάξει ὁ Κύριος τὴ σημερινὴ παραβολὴ πῆρε ἀφορμὴ ἀπὸ δυὸ ἀδελφία, ποὺ φιλονικοῦσαν στὸ μοίρασμα τῆς πατρικῆς περιουσίας τους. Θέλησαν νὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ διακαστὴ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Κύριος ὅμως ἀρνήθηκε νὰ κάνει κάτι τέτοιο, γιατί ὁ Θεὸς εἶδε πὼς στὴν καρδιὰ τοῦ καθενὸς κρυβόταν ἡ πλεονεξία. Θέλησε ὅμως νὰ μᾶς προφυλάξει ἀπὸ αὐτὸ τὸ μεγάλο πάθος μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ ἄφρονα πλούσιου.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα· καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; καὶ εἶπε· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου, καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχῇ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Θεός· ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχὴν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ὃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται; οὕτως ὁ

Τοὺς εἶπεν ὁ Κύριος αὐτῇ τῇ παραβολῇ. Ἐνὸς ἀνθρώπου πλουσίου ἔφεραν τὰ χωράφια του μεγάλη σοδεῖα· καὶ σκεφτόταν μέσα του λέγοντας· Τί πρέπει νὰ κάνω, γιατί δὲν ἔχω ποῦ νὰ μαζέψω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπε· αὐτὸ θὰ κάνω· θὰ γκρεμίσω τίς ἀποθήκες μου καὶ στήθῃ τους θὰ χτίσω μεγαλύτερες καὶ ἐκεῖ θὰ μαζέψω ὅλα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου καὶ θὰ πῶ στὴν ψυχῇ μου· Ψυχῇ, ἔχεις μαζέψει πολλὰ ἀγαθὰ, ποῦ σοῦ φτάνουν γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἀναπαύου, λοιπὸν, τρῶγε, πίνε, καλοπέρνα. Ὁ Θεὸς ὅμως τοῦ εἶπε· «Ἀνόητε, αὐτῇ τῇ νύχτῃ σοῦ ζητοῦν ξαφνικὰ τὴν ψυχὴν σου. Ὅσα λοιπὸν ἐτοίμασες, σὲ ποιὸν θὰ ἀνήκουν τώρα;». Αὐτὰ παθαί-

θησαυρίζων ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Ταῦτα λέγων ἐφῶναι· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω».

ναι ἐκεῖνος ποῦ θησαυρίζει μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν φροντίζει νὰ πλουτίζει ὅπως ὁ Θεὸς θέλει. Καὶ λέγοντας αὐτὰ τόνιζε: ὁποῖος ἔχει αὐτιά γιὰ νὰ ἀκούει, ἄς ἀκούει.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς, ἀντὶ νὰ χαίρεται γιὰ τὸν πλοῦτο του, εἶχε φοβερὲς ἀνησυχίες καὶ ἀνυπόφορες ἀγωνίες. Εἶχε χάσει τὴν ψυχικὴ ἡρεμία του. Δὲν ἤξερε ποῦ νὰ μαζέψει καὶ τί νὰ κάνει τῇ μεγάλῃ σοδειᾷ του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἤθελε νὰ εἶναι εὐτυχὴς μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ πάρα πολλὰ χρόνια. Τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ποτὲ δὲν τοὺς σκεφτόταν, ὥστε νὰ μοιράσει καὶ σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὴν περίσσεια τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν. Ἦταν ἓνας ἀπαίσιος ἀτομιστὴς καὶ φοβερὸς ἐγωιστὴς. Ὁ πλούσιος μὲ τὰ νέα σχέδια ποῦ καταστρώνει, ἄρχισε νὰ δοκιμάζει ἀπέραντη εὐτυχία καὶ μόνιμη ἀπόλαυση. Τὸ μεγάλο λάθος του εἶναι πῶς ὅλα τὰ σχέδια του τὰ ἔκανε χωρὶς νὰ σκέφτεται καθόλου τὸ Θεό. Δὲν θέλει τὸ Θεό, γιατί νομίζει πῶς δὲν Τὸν χρειάζεται. Στὴ θέση τοῦ Θεοῦ εἶχε βάλει τὰ πλούτη καὶ τὰ χρήματά του. Ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς μας εἶναι ὁ ἄθεος τῆς ἐποχῆς του.

2. Ξαφνικὰ ὅμως τὸν ἐπισκέπτεται ὁ Θεὸς καὶ τοῦ λέγει ὅτι ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του. Ἡ ζωὴ του πάνω στὴ γῆ τέλειωσε καὶ τώρα πρέπει σὲ κάποιον νὰ παραδώσει τὴν ψυχὴ του. Πῶς ὅμως νὰ τὴν παραδώσει στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ποτὲ δὲν τὸν εἶχε πιστεῦσει καὶ ἀγαπήσει; Εἶχε πιστεῦσει μόνο στὰ πλούτη του. Τώρα ὅμως ποῦ πεθαίνει σὲ ποιὸν θὰ τὰ ἀφήσει;

3. Ὁ Κύριος χαρακτηρίζει τὸν πλούσιο «ἄφρονα», δηλαδὴ ἄμυαλο, ἀνόητο. Εἶναι πραγματικὰ παράφρονas, γιατί δὲν σκέφτηκε ποτὲ τὸ Θεό καὶ τὸ θάνατο. Ἡ πλεονεξία εἶχε κυριεύσει τὴν ψυχὴ του καὶ τὸν εἶχε κάνει φοβερὸ ἐγωιστὴ. Πρέπει πολὺ νὰ προσέξουμε ἀπὸ τώρα τὸ μεγάλο πάθος τῆς πλεονεξίας, ποῦ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸ κατάντημα τοῦ πλούσιου τῆς παραβολῆς.

Ἡ παραβολή τοῦ ἄφρονα πλούσιου. Τοιχογραφία στήν Ἱ. Μονή Καισαριανῆς (17ος αἰ.).

λῆς μας. "Ὅποιος προσπαθεῖ νὰ γίνεταί πλούσιος «κατὰ Θεόν», δηλαδή πλούσιος στό νὰ προσφέρει τήν ἀγάπη του στοὺς ἄλλους, αὐτὸς κερδίζει καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ καὶ τὸν Παράδεισο." Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τότε ἡ ζωὴ του εἶναι γεμάτη ἀπὸ φιλάνθρωπία καὶ ἐλεημοσύνη. "Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀρετὲς τὸν κάνουν εὐτυχισμένο καὶ τὸν ὁδηγοῦν αἰῶνια κοντὰ στό Θεό.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Οὕτως (= ἔτσι) ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν»
(Λουκᾶ ιβ' 20).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Ἐκεῖνοι ποὺ θέλουν νὰ ἀποκτοῦν πλοῦτη, πέφτουν σὲ μεγάλο πειρασμό, σὲ παγίδα καὶ σὲ πολλὰς ἀνόητες καὶ βλαβερὰς ἐπιθυμίας, ποὺ ἔχουν τὴ δύναμη νὰ βυθίζουν τοὺς ἀνθρώπους στὴν καταστροφὴ καὶ τὴν ἀπώλεια (= τὸ χάσιμο τῆς ψυχῆς)».

(Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α' ἐπιστολὴ τοῦ
στον Ἐπίσκοπο Τιμόθεο κεφ. στ' στίχος 9).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἀπὸ τὴ διαγωγὴ τοῦ πλοῦσιου τῆς παραβολῆς μας;
2. Γιατί ὁ Κύριος ὀνομάζει τὸν πλούσιο «ἄφρονα»;
3. Τί θέλει νὰ μᾶς διδάξει ὁ Κύριος μὲ τὴ σημερινὴ παραβολή;

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΛΟΥΚΑ

8. Ἡ θεραπεία τῆς βαριὰ ἄρρωστης γυναίκας.

(Λουκᾶ κεφ. ιγ' στίχοι 10-17).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μὲ τὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἡ Ἐκκλησία θέλει νὰ μᾶς διδάξει: α) τὴν ἄπειρη ἀγάπην τοῦ Κυρίου μας γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο καὶ β) τὴν αὐστηρὴ διαγωγὴ τοῦ ἀπέναντι στοὺς ὑποκριτές, ὅπως παρουσιάζονταν τότε οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἔξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βούν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δέ, θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδωκεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατασχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ».

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἐδίδασκε ὁ Ἰησοῦς σὲ μιὰ ἀπὸ τῶν συναγωγῶν καὶ ἦταν ἡμέρα Σάββατο. Καὶ ἦταν ἐκεῖ μιὰ γυναίκα ποὺ εἶχε πονηρὸ πνεῦμα. Ἦταν ἄρρωστη δεκαοχτὼ χρόνια καὶ ἦταν σκυφτὴ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ σηκώσει τὸ σῶμα τῆς καθόλου. Καὶ ὅταν τὴν εἶδε ὁ Ἰησοῦς τῆς μίλησε καὶ τῆς εἶπε· Γυναίκα, εἶσαι λυμένη ἀπὸ τὴν ἄρρώστια σου καὶ ἀκούμπησε ἐπάνω τῆς τὰ χέρια του καὶ ἀμέσως ἐκείνη ἀνασηκώθηκε καὶ δόξαζε τὸ Θεό. Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ ἀρχισυνάγωγος μὲ ἀγανάκτηση, γιατί τὸ Σάββατο ἔκαμε τὴν θεραπεία ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔλεγε στὸ λαό· Ἐξὶ μέρες εἶναι, ὅπου σ' αὐτὲς πρέπει νὰ ἐργαζόμαστε, σ' αὐτὲς λοιπὸν νὰ ἐρχεσθε καὶ νὰ θεραπευόσαστε καὶ ὄχι στὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου. Τοῦ ἀποκρίθηκε λοιπὸν ὁ Κύριος καὶ εἶπε· Ὑποκριτὴ, ὁ καθένας σας τὸ Σάββατο δὲν λύνει τὸ βόδι του καὶ τὸν ὄνο ἀπὸ τὸ παχνὶ καὶ τὰ πάει καὶ τὰ ποτίζει; Καὶ αὐτὴ ἐδῶ ποὺ εἶναι κόρη τοῦ Ἀβραάμ καὶ τὴν ἔδωσε ὁ Σατανᾶς δεκαοχτὼ χρόνια δὲν ἔπρεπε νὰλυθεῖ ἀπὸ τοῦτο τὸ δέσιμο τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου; Καὶ ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς καταντροπιάζονταν ὅλοι οἱ ἐχθροὶ του· καὶ ὅλος ὁ λαὸς εἶχε χαρὰ γιὰ τὰ θαύματα ποὺ γίνονταν ἀπὸ αὐτόν.

1. Ἡ γυναίκα τῆς περικοπῆς, παρόλο πού ἦταν ἄρρωστη καὶ πνευματικά καὶ σωματικά, ὅμως ἐπισκεπτόταν κάθε Σάββατο τὴ Συναγωγή. Ἄκουε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ἔπαιρνε δύναμη καὶ κουράγιο γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζει τὴν ἀρρώστια τῆς. Μᾶς διδάσκει πὼς καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ πηγαίνουμε κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ παίρνουμε δύναμη καὶ ζωή.

2. Ἡ ἄρρωστη γυναίκα εἶχε μεγάλη πίστη, εὐσέβεια καὶ ὑπομονή, γι' αὐτὸ καὶ δέχτηκε ἀπὸ τὸν Κύριο πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅσα περίμενε. Ὁ Κύριος τὴ θεράπευσε μιὰ γιὰ πάντα. Μετὰ τὴ θεραπεία τῆς ἡ γυναίκα δοξολογοῦσε τὸ Θεὸ καὶ ἔδειχνε μπροστὰ σ' ὅλους τὴν εὐχαριστία καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τῆς στὸ Χριστό. Ἀναγνώριζε, δηλαδὴ, μπροστὰ σ' ὅλους τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐεργεσία τοῦ Κυρίου.

3. Ὁ προϊστάμενος ὅμως τῆς Συναγωγῆς ἀγανάκτησε γιὰ τὸ θαῦμα. Ἦθελε νὰ δείξει πὼς ἐνδιαφερόταν τάχα γιὰ τὸ Νόμο τοῦ Θεοῦ. Κατὰ βάθος ἦταν ἓνας μεγάλος καὶ τέλειος ὑποκριτῆς. Ἦθελε νὰ δείξει στὸν κόσμο πὼς σέβεται τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου. Συκοφαντοῦσε τὸν Κύριο καὶ ἔλεγε πὼς οἱ ἄνθρωποι δὲν πρέπει σὲ ἡμέρα ἀργίας νὰ ἔρχονται γιὰ νὰ θεραπεύονται. Ὁ Κύριος ὅμως τὸν ξεσκέπασε καὶ τὸν ἀποστόμωσε. Τὸν ὀνόμασε ὑποκριτὴ, δηλαδὴ ψεύτη καὶ θεατρίνο. Ἀλλὰ αἰσθανόταν μέσα του καὶ ἄλλα ἔλεγε καὶ ἔδειχνε στοὺς ἀνθρώπους. Τοῦ ὑπενθύμισε πὼς ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου, πού εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, βρίσκεται πιὸ πάνω καὶ ἀπὸ τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου. Ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀγάπη ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Καὶ αὐτὴ τὴν ἀγάπη πρόσφερε ὁ Κύριος μὲ τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία τῆς ἄρρωστης γυναίκας.

4. Τέτοιοι ὑποκριτὲς ὑπάρχουν πάντα στὸν κόσμο. Ἀπὸ αὐτοὺς πρέπει νὰ φυλαγόμαστε. Ὁ ἀρχισυνάγωγος τοῦ εὐαγγελίου δὲν χάρηκε γιὰ τὸ ὅτι ἐλευθερώθηκε μιὰ δυστυχισμένη γυναίκα ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἀρρώστια τῆς. Μὲ τὴν ὑποκρισία προσπαθοῦσε νὰ κρύψει τὸν ἐγωισμό καὶ τὸ φθόνο, πού κρύβονταν μέσα στὴν καρδιά του. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος τὸν ξεσκέπασε καὶ τὸν ἀποστόμωσε μπροστὰ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

5. Πρέπει λοιπὸν νὰ προφυλάμε τὸν ἑαυτὸ μας ἀπὸ τὴ φο-

βερὴ ἀρρώστια τῆς ὑποκρισίας. Ἡ ὑποκρισία εἶναι πολὺ μεγάλη ἁμαρτία καὶ δὲν ἀφίνει τὸν ἄνθρωπο νὰ λυτρωθεῖ μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Πολλὰς φορές δυστυχῶς προσπαθοῦμε ἀπὸ τὴ μικρὴ μας ἡλικία νὰ ξεγελοῦμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὑποκρινόμαστε στοὺς γονεῖς, στοὺς δασκάλους καὶ γενικὰ στοὺς ἀνθρώπους. Σ' αὐτὲς τὶς δύσκολες στιγμὲς νὰ θυμόμαστε πῶς ὁ Κύριος γνωρίζει ὅπωςδὴποτε τὴν ὑποκρισίαν μας καὶ πῶς μιὰ μέρα θὰ τὴν ξεσκεπάσει μπροστὰ στοὺς ἄλλους. Μόνο μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀγάπης μπορούμε νὰ λυτρωθοῦμε ἀπὸ τὴ ὑποκρισία. Ἡ ἀγάπη μας στὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους θὰ μᾶς κάνει ἐλεύθερους, εἰλικρινεῖς καὶ τίμιους ἀνθρώπους.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

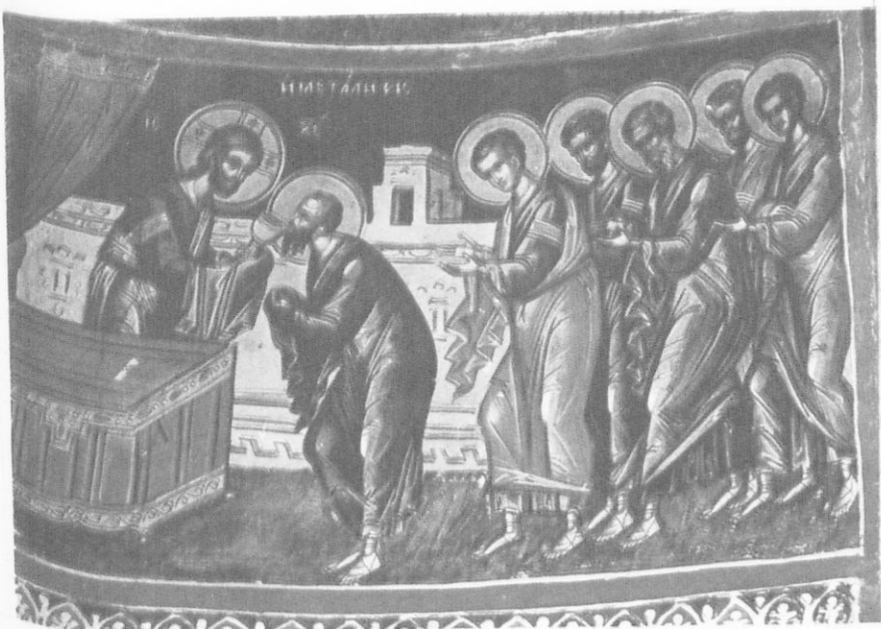
«Ὑποκριτά... οὐκ ἔδει λυθῆναι (= δὲν ἔπρεπε νὰ λευθερωθεῖ) ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου;» (Λουκᾶ 19' 16).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Σκοτάδι εἶναι ἡ ὑποκρισία. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ψευτιᾶς. Ἐνῶ ἡ ἀπλότης εἶναι φῶς. Εἶναι ἡ μητέρα τῆς ἀλήθειας. Ἄς πετάξουμε λοιπὸν ἀπὸ πάνω μας τὸ σκοτάδι τῆς ὑποκρισίας καὶ ἄς ντυθοῦμε τὸ φῶς τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ» (ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΘΕΟΤΟΚΗ, Κυριακοδρόμιο, Ἀθῆναι 1930, σελ. 441).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκει μὲ τὸ παράδειγμά της ἡ ἀρρωστη γυναίκα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου;
2. Γιατί ἡ ὑποκρισία εἶναι μεγάλη ἁμαρτία;
3. Τί ἤθελε νὰ δείξει ὁ ἀρχισυνάγωγος μὲ αὐτὰ ποὺ εἶπε;

Ἡ Θεία Μετάληψη (Τοιχογραφία στή μονή Μεταμορφώσεως Μετεώρων, 16ος αἰ.).

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ

9. Ἡ παραβολὴ τοῦ Δείπνου.

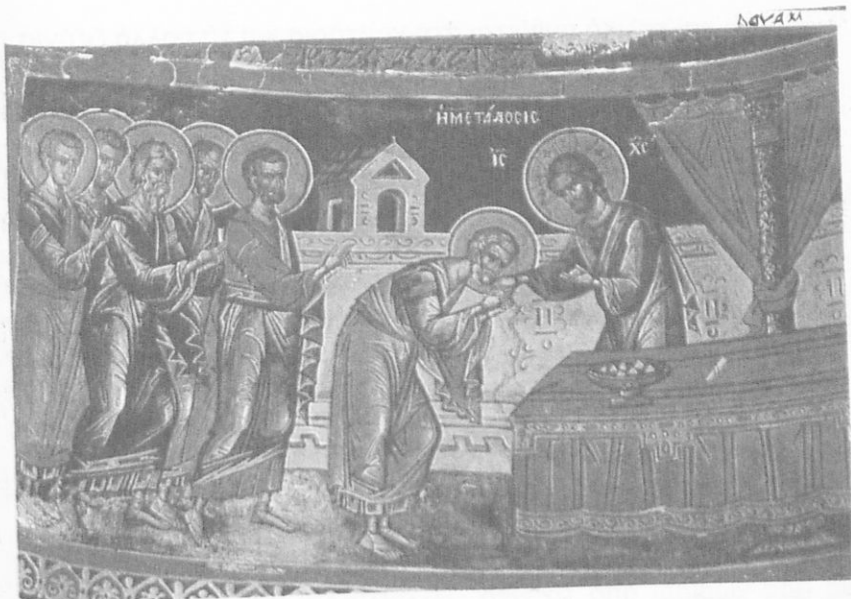
(Λουκᾶ κεφ. ιδ΄ στίχοι 16-24).

Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς βοηθεῖ μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ μεγάλου Δείπνου νὰ καταλάβουμε τίς ἐξῆς ἀλήθειες: α) ὁ Θεὸς καλεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὸ τραπέζι τῆς Βασιλείας του, δηλ. στὸν Παράδεισο, β) ὁ Θεὸς θέλει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ δεχτοῦν τὴν πρόσκληση καὶ νὰ καθίσουν στὸ τραπέζι τῆς σωτηρίας καὶ γ) οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ δεχτοῦν ἢ καὶ νὰ ἀπορρίψουν τὴν πρόσκληση τοῦ Θεοῦ.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἡγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτὸν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἡγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου· πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί».

Εἶπεν ὁ Κύριος αὐτὴ τὴν παραβολήν. Ἐνας ἄνθρωπος ἔκαμε τραπέζι μεγάλο καὶ κάλεσε πολλούς. Καὶ ἔστειλε τὸν ὑπὸν ἡγούμενον τὴν ὥρα τοῦ τραπεζιοῦ νὰ πεί στοὺς καλεσμένους. Ἐλάτε, γιατί ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Καὶ ἄρχισαν ὅλοι σὺν συνεννοημένοι νὰ ξεφεύγουν. Ὁ πρῶτος εἶπε· Ἀγόρασα χωράφι καὶ ἔχω ἀνάγκη νὰ βγῶ νὰ τὸ δῶ. Σὲ παρακαλῶ, βγάλε με ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση. Καὶ ἄλλος εἶπε· Ἀγόρασα πέντε ζευγάρια βώδια καὶ πάω νὰ τὰ δοκιμάσω· σὲ παρακαλῶ βγάλε με ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση. Καὶ ἄλλος εἶπε· Ἐκαμα τὸ γάμο μου καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω. Καὶ παρουσιάστηκε ὁ ὑπὸν ἡγούμενος καὶ τὰ εἶπε ὅλα στὸν κύριό του. Τότε θυμώσε ὁ Κύριος καὶ εἶπε στὸν ὑπὸν ἡγούμενον. Ἐβγα γρήγορα στὶς πλατείες καὶ στὰ σοκάκια τῆς πόλεως καὶ φέρε ἐδῶ μέσα ὅλους τοὺς πτωχοὺς καὶ σακάτηδες καὶ κουτσούς καὶ στραβοὺς. Καὶ εἶπε ὁ ὑπὸν ἡγούμενος· Κύριε, ἔγινε ὅπως διάταξες καὶ ἀκόμα ὑπάρχει τόπος. Καὶ εἶπε ὁ Κύριος στὸν ὑπὸν ἡγούμενον· Ἐβγα στοὺς δρόμους καὶ τὰ μονοπάτια καὶ ἀνάγκασε νὰ μποῦνε γιὰ νὰ γεμίσει τὸ σπίτι μου. Σὰς λέγω πὼς κανένας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς καλεσμένους δὲν θὰ φάγει ἀπὸ τὸ τραπέζι μου. Γιατί πολλοὶ εἶναι οἱ καλεσμένοι, ἀλλὰ λίγοι εἶναι οἱ διαλεχτοί.

Ἡ θεία Μετάδοση. Τοιχογραφία στὴν Ἱ. Μονὴ Μεταμορφώσεως Μετεώρων (16ος αἰ.).

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Δεσπότης ποὺ προσκαλεῖ στὸ Δεῖπνο εἶναι ὁ Θεός. Οἱ προσκαλούμενοι εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι χωρὶς καμιάν ἐξαίρεση. Τὸ Δεῖπνο εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, δηλαδή, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος συμμετέχει καὶ κοινωνεῖ στὴ ζωὴ καὶ στὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Συνήθως οἱ ἄνθρωποι βρίσκουν διάφορες δικαιολογίες γιὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πρόσκληση τοῦ Θεοῦ στὸ μεγάλο Δεῖπνο τῆς Βασιλείας του. Οἱ καλεσμένοι ἀπάντησαν στὸν οἰκοδεσπότη μὲ τὰ ἴδια σχεδὸν λόγια: «Σὲ παρακαλῶ ἄφησέ με ἥσυχο καὶ βγάλε με ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση».

2. Ἡ δικαιολογία τοῦ πρώτου ἦταν: «ἀγόρασα χωράφι καὶ ἔχω πολλὰς δουλειὲς καὶ σκοτοῦρες». Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει ὅλους ἐκείνους, ποὺ θέλουν νὰ ἔχουν ὅσο μποροῦν περισσότερα ὑλικά ἀγαθὰ. Ἡ πλεονεξία δὲν τοὺς ἀφίνει νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ τὸ χωράφι τῆς ψυχῆς τους. Τὸ ἀφίνουν ἀκαλ-

λιέργητο καὶ τελικὰ πνίγεται στὰ χορτάρια καὶ τὰ πολλὰ ζιζάνια.

3. Ὁ δεύτερος ἀπάντησε: «Ἀγόρασα πέντε ζευγάρια βώδια καὶ πάω νὰ τὰ δοκιμάσω». Αὐτὸς ἀντιπροσωπεύει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους ποὺ ἀσχολοῦνται μόνο μὲ τὸ ἐμπόριο καὶ τὶς ἐπιχειρήσεις. Εἶναι πολὺ ἀπασχολημένοι μὲ τὶς ἐργασίες τους καὶ δὲν ἔχουν καθόλου χρόνο νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν ψυχὴ τους καὶ τὴ σωτηρίά τους.

4. Ὁ τρίτος ἀπάντησε: «Ἐκαμα τὸ γάμο μου καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἔλθω». Ἐδῶ ἀνήκουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ εἶναι πνιγμένοι μὲ τὶς οἰκογενειακὲς ἀνάγκες καὶ φροντίδες. Προσπαθοῦν νὰ ἀποκτήσουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα ὑλικά ἀγαθὰ γιὰ τὰ παιδιά τους. Τελικὰ ὅμως ἀρνοῦνται τὴ συμμετοχὴ τους στὸ τραπέζι τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

5. Ἡ ἀπόφαση τοῦ οἰκοδεσπότη εἶναι τρομερή. Μᾶς βεβαιώνει ὁ Κύριος πὼς κανένας ἀπὸ αὐτοὺς, δὲν θὰ πάρει μέρος στὴ Βασιλεία του γιὰτὶ ἀρνήθηκαν τὴν πρόσκληση. Ὁ διάβολος θέλει νὰ μᾶς χωρίσει ἀπὸ τὸ Θεό. Γι' αὐτὸ καὶ μᾶς βάζει ἓνα σωρὸ δικαιολογίες στὸ μυαλό. Εὐκόλα μπορούμε νὰ δικαιολογηθοῦμε, γιὰτὶ δὲν πᾶμε στὴν ἐκκλησία, δὲν ἐξομολογοῦμαστε, δὲν κοινωνᾶμε, δὲν προσευχόμαστε. Ὁ Χριστὸς μᾶς προσκαλεῖ ὅμως κάθε μέρα καὶ ὥρα. Μᾶς προσκαλεῖ νὰ ἐπικοινωνοῦμε μαζί του μὲ τὴν προσευχή. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ παραμελοῦμε τὶς ὥρες τῆς προσευχῆς μας. Νὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ στὸ «Πάτερ ἡμῶν» νὰ ἔλθει ἡ Βασιλεία του στὶς καρδιὲς ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπομένως καὶ στὶς δικές μας. Ὁ Κύριος ἐπίσης μᾶς προσκαλεῖ νὰ πάρουμε μέρος στὸ μεγάλο Δεῖπνο τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ εἶναι τὸ μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας. Πρέπει νὰ ἐτοιμαζόμαστε μὲ πολὺ προσοχή, μὲ πίστη καὶ μετάνοια γιὰ νὰ παίρνουμε μέσα μας τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας. Ἡ συμμετοχὴ μας στὸ κυριακάτικο Δεῖπνο τῆς θείας Κοινωνίας δείχνει τὴν ἐπιθυμία μας νὰ βρεθοῦμε στὴν αἰώνια Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Λέγω γὰρ ὑμῖν οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δείπνου» (Λουκᾶ 14' 24).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«'Αξίωσέ μας νὰ μεταλάβουμε τὰ ἐπουράνια καὶ φρικτὰ σου μυστήρια, αὐτῆς τῆς ἱερῆς καὶ πνευματικῆς σου τραπέζης μὲ καθαρὴ τὴ συνείδηση, ὥστε νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας, νὰ συχωρεθοῦν τὰ σοβαρά μας σφάλματα. 'Αξίωσέ μας ἔτσι νὰ βρεθοῦμε στὴν κοινωνία τοῦ 'Αγίου σου Πνεύματος, νὰ κληρονομήσουμε τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, ἔχοντας παρρησία ἀπέναντί σου. 'Αξίωσέ μας, ἐπίσης νὰ κοινωνήσουμε μὲ καθαρὴ καρδιά, ὥστε νὰ μὴ βρεθοῦμε ἔνοχοι καὶ καταδικαστοῦμε ὡς ἀσεβεῖς καὶ ἀνάξιοι» (Εὐχὴ ἀπὸ τῆς θεῆς Λειτουργίας τοῦ 'Αγίου 'Ιωάννου τοῦ Χρυσοστόμου).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί δικαιολογίες βρῆκαν οἱ διάφοροι τύποι τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀπόρριψαν τὴν πρόσκληση τοῦ Κυρίου γιὰ τὸ Δεῖπνο;
2. Πῶς καλεῖ ἐμᾶς ὁ Χριστὸς στὸ Δεῖπνο του;
3. Τί πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ ἀποδεχτοῦμε τὴν πρόσκληση τοῦ Κυρίου;

10. Κυριακὴ πρὶν ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθαίου κεφ. α' στίχοι 1-25).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς μιλεῖ σήμερα γιὰ τοὺς προγόνους τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ τὴ σωτηρία μας. Αὐτὸ μᾶς δείχνει ὅτι ὁ Κύριος ὡς ἄνθρωπος συγγενεῦει μὲ ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γίνεται ὁ πραγματικὸς ἀδελφός μας, ποὺ θυσιάζεται γιὰ νὰ μᾶς ὁδηγήσει ὅλους κοντὰ στὸ Θεὸ-Πατέρα, δηλαδὴ στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Εἰκόνα στήν Ἱ. Μονή Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου
 Ὁρους (16ος αἰ.).

«Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαβίδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρές καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρές δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοόζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοόζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβήδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὠβήδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβίδ τὸν βασιλέα. Δαβίδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα, ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμὼν, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιουδ, Ἀβιουδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακεῖμ, Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδῶκ, Σαδῶκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχειμ, Ἀχειμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιοῦδ, Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοὺς ὁ λεγόμενος Χριστός».

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαβίδ γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ Δαβίδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῇ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐ-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Ὅλες λοιπὸν οἱ γενεές ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ μέχρι τὸν Δαβίδ εἶναι γενεές δεκατέσσερες καὶ ἀπὸ τὸν Δαβίδ μέχρι τῆς μετοικεσίας τῆς Βαβυλώνας εἶναι γενεές δεκατέσσερες καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας τῆς Βαβυλώνας μέχρι τῆς γέννησης τοῦ Χριστοῦ εἶναι γενεές δεκατέσσερες.

Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις ἦταν οὕτως. Ἡ μητέρα του ἡ Μαρία, ὅταν μνηστεύθηκε τὸν Ἰωσήφ, πρὶν νὰ συγκατοικήσουν, βρέθηκε νὰ εἶναι

τούς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκα σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου· τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγένωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν».

ἐγκυος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ὁ μνηστήρας τῆς, ἐπειδὴ ἦταν δίκαιος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἐκθέσει, θέλησε νὰ τὴ διώξει στὰ κρυφά. Καὶ ἐνῶ αὐτὸς σκέφθηκε αὐτὰ νὰ καὶ φαίνεται στὸν ὕπνο του ἄγγελος Κυρίου καὶ τοῦ λέγει· Ἰωσήφ, ἀπόγονε τοῦ Δαβὶδ, νὰ μὴ φοβηθεῖς νὰ πάρεις μαζί σου τὴ γυναῖκα σου Μαριάμ· γιατί αὐτὸ ποῦ γεννήθηκε μέσα τῆς εἶναι ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Θὰ γεννήσει λοιπὸν παιδὶ καὶ θὰ τὸ ὀνομάσεις Ἰησοῦ· γιατί αὐτὸς θὰ σώσει τὸ λαὸ του ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες του. Καὶ αὐτὸ ἐγινε γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ποῦ λέγει μὲ τὸ στόμα τοῦ Προφήτη. Νὰ, ἡ παρθένος θὰ μείνει ἐγκυος καὶ θὰ γεννήσει παιδὶ καὶ θὰ τοῦ δώσουν τὸ ὄνομα Ἐμμανουὴλ, ποῦ σημαίνει· ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. Καὶ σηκώθηκε ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν ὕπνο καὶ ἔκαμε, ὅπως τὸν πρόσταξε ὁ ἄγγελος Κυρίου. Πῆρε μαζί του τὴ γυναῖκα του καὶ δὲν τὴ νυμφεύθηκε μέχρι ποῦ γέννησε τὸν υἱό τῆς τὸν πρωτότοκο καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ἰησοῦς.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὅλοι οἱ πρόγονοι τοῦ Κυρίου πρόσφεραν τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη τους στὸ Θεὸ καὶ ἐργάστηκαν μὲ ἐνθουσιασμό καὶ ταπείνωση, ὥστε νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ γέννηση τοῦ Κυρίου

στον κόσμο. Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ καὶ σέβεται ὅλα αὐτὰ τὰ ἅγια καὶ ἱερὰ πρόσωπα. Εἶναι χαρακτηριστικὸ πὼς ὅλα τὰ ὀνόματα καταλήγουν στὴ γενεὰ τοῦ Δαβίδ, ἀπ' ὅπου κατάγεται ἡ Παρθέ-
νος Μαρία καὶ ὁ προστάτης τῆς Ἰωσήφ.

2. Τὸ ὄνομα «Ἰησοῦς» στὰ ἐβραϊκὰ σημαίνει «ὁ Θεὸς εἶναι ἡ σωτηρία». Τὸ ὄνομα αὐτὸ τὸ ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς στὸν Υἱό του τὸ Μονογενῆ. Θυμόμαστε ἐπίσης ὅτι ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ εἶπε στὴν Παναγία μας τὴν ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅτι θὰ γεννήσει Υἱὸ καὶ θὰ τοῦ δώσει τὸ ὄνομα Ἰησοῦς. Στὸ ὄνομα Ἰησοῦς συναντᾶμε ὁλόκληρο τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου, ποὺ ὅπως εἶπαμε εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου.

3. Ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τῶν Προφητῶν μᾶς εἶπε ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πὼς ἡ Παρθένος Μαρία θὰ γεννή-
σει τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ τοῦ δώσουν τὸ ὄνομα «Ἐμμανουὴλ». Εἶναι ὄνομα ἐβραϊκὸ ποὺ σημαίνει: «Μαζί μας εἶναι ὁ Θεός». Τί ἄλλο θέλουμε ὡς ἄνθρωποι καὶ τί μᾶς λείπει, ὅταν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας; Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας καὶ πολὺ κοντά μας, γιατί κατέ-
βηκε στὴ γῆ ὡς Θεάνθρωπος γιὰ νὰ μᾶς ἀνεβάσει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους στὸν οὐρανό. Ὁ Σωτὴρας μας Κύριος εἶναι πάντα μαζί μας στὴν Ἐκκλησία καὶ μᾶς προσφέρει τὴ ζωὴ του μὲ τὰ θεία Μυστήρια.

4. Ὅλα τὰ περιστατικὰ ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ Κυρίου μᾶς φα-
νερώνουν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς καὶ πραγματικὸς
ἄνθρωπος. Ἡ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων εἶναι τὸ μεγαλύτερο
μυστήριό ποὺ ἀγκαλιάζει ὁλόκληρη τὴ ζωὴ μας. Στὴν Ἐκκλησία
προσκυνᾶμε μὲ πίστη καὶ εὐλάβεια τὸν γεννηθέντα Σωτὴρα μας
καὶ τοῦ προσφέρουμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη μας μὲ
τοὺς θαυμάσιους ὕμνους ποὺ ψάλλουμε σ' ὅλη τὴ γιορταστικὴ
περίοδο τῶν Χριστουγέννων.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Τέξεται (= θὰ γεννήσει) δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἰησοῦν» (Ματθαίου α' 21).

Τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ. Τοιχογραφία στὸν Ἅγιο Νικόλαο τὸν Ὀρφανὸν
τῆς Θεσσαλονίκης (14ος αἰ.).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Οἱ κατάλογοι αὐτοὶ εἶναι τὸ γενεαλογικὸ δέντρο τοῦ Κυρίου, ἡ «βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ». Τὰ ὀνόματα ἐκεῖνα εἶναι τὰ κλαδιά, ποὺ φύτρωσαν στὸν κορμὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, ἕως ὅτου βλάστησε τὸ μυρωμένο ἄνθος «ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί» (Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΥ, Ὁμιλίες στὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια, Ἀθῆναι 1956, σελ. 84).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σημαίνουν καὶ τί φανερώνουν τὰ ὀνόματα τοῦ Κυρίου μας;
2. Τί μᾶς πρόσφεραν τὰ ἱερὰ πρόσωπα ποὺ ἀποτελοῦν τὸ οἰκογενειακὸ δέντρο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;
3. Τί μᾶς χαρίζει ὁ Κύριος μὲ τὴ γέννησή του;

11.— Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα.

(Ματθαίου, κεφ. δ' στίχοι 12-17).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετὰ ἀπὸ τὴ Βάπτισή του ὁ Κύριος ἄρχισε τὸ δημόσιο ἔργο του. Ἦταν τὸ κήρυγμα γιὰ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴ Βάπτισή του ὁ Χριστὸς μᾶς φανέρωσε πὼς εἶναι ὁ ἀγαπητὸς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Συνάμα μᾶς ἀποκάλυψε πὼς εἶναι καὶ ὁ πραγματικὸς ἀδελφός μας. Μὲ τὸ κήρυγμά του ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νὰ μετανοήσουμε.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

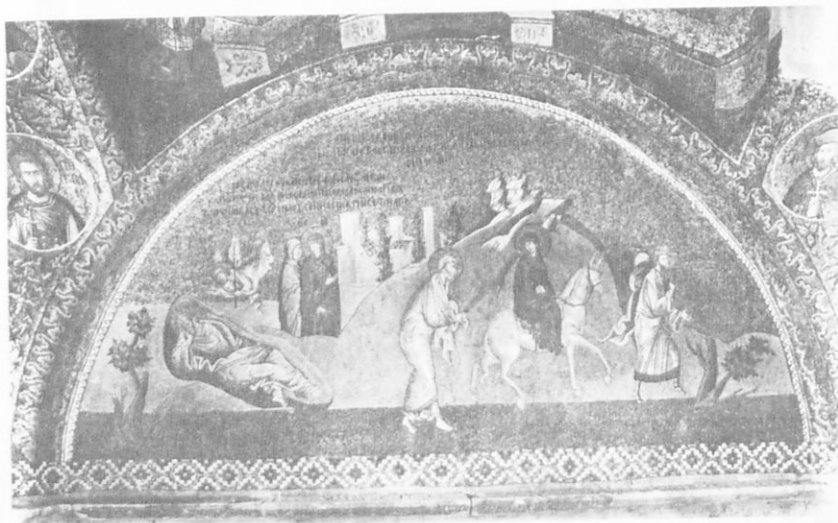
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ὅταν ἀκουσεν ὁ Ἰησοῦς πὼς ὁ Ἰωάννης παραδόθηκε ἔφυγε καὶ πῆγε στὴ Γαλιλαία. Καὶ

καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παράθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ Ἑσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλεὶμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χῶρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

ἀφίνοντας τὴ Ναζαρέτ, ἦλθε καὶ κατοίκησε στὴν Καπερναοὺμ ποῦ ἦταν κοντὰ στὴ θάλασσα, στὰ σύνορα ποῦ κατοικοῦσαν οἱ φυλὲς Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἐκεῖνο ποῦ εἶπε ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ἑσαία. Ἡ γῆ Ζαβουλὼν καὶ ἡ γῆ τοῦ Νεφθαλεὶμ, στὸ δρόμο κατὰ τὴ θάλασσα πέρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ἡ Γαλιλαία ποῦ τὴν κατοικοῦν τὰ ἔθνη· ὁ λαὸς ποῦ κάθεται στὸ σκοτάδι εἶδε μεγάλο φῶς καὶ σὲ κείνους ποῦ κάθονται στὴ χῶρα καὶ στὴ σκιά τοῦ θανάτου φῶς φανερώθηκε γι' αὐτοὺς. Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ κηρύττει καὶ νὰ λέγει· Μετανοεῖτε· γιατί πλησιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Ἡ πορεία πρὸς Βηθλεέμ. Ἀπὸ ἀριστερά: τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ, ἡ Θεοτόκος μὲ δυὸ ἄλλες γυναῖκες (ἡ μιὰ μόλις διακρίνεται), ὁ Ἰωσήφ, ἡ Θεοτόκος πάνω στὴν ὄνο καὶ ἓνας γιὸς τοῦ Ἰωσήφ. Μωσαϊκὸ στὴ Μονὴ τῆς Χώρας (Καχριε Τζαμί) στὴν Κωνσταντινούπολη (14ος αἰ.).

“Αγ. Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος – Τοιχογραφία Φ. Κόντογλου – Π. Βαμπούλη Ἱ. Μονὴ Μεταμορφώσεως Βοστώνης Ἀμερικῆς (1963).

1. Ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς θυμίζει τὴ σύλληψη τοῦ Ἰωάννου ἀπὸ τὸν Ἡρώδη τὸν Ἀντύπα. Αὐτὸς ἦταν γιὸς τοῦ Ἡρώδη τοῦ Μεγάλου, ποὺ τὸν ξέρουμε ἀπὸ τὴ σφαγὴ τῶν νηπίων στὴ Βηθλέεμ. Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς τὸν εἶχε ἐλέγξει γιὰ τὴν ἁμαρτωλὴ ζωὴ του. Αὐτὸ ἐγένε ἀφορμὴ νὰ συλληφθεῖ ὁ Ἰωάννης καὶ ἀργότερα νὰ ἀποκεφαλιστεῖ.

2. Στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου πραγματοποιεῖται ἡ προφητεία τοῦ προφήτη Ἡσαΐα, ποὺ λέγει ὅτι ὁ Μεσσίας εἶναι τὸ μεγάλο φῶς ποὺ εἶδε ὁ κόσμος. Ὁ Χριστὸς εἶναι «ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης» καὶ «τὸ φῶς τοῦ κόσμου». Ὁ Κύριος φωτίζει τὸ νοῦ, τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά μας. Μᾶς καθαρίζει ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες, ὅπως ἡ φωτιὰ καθαρίζει τὰ μέταλλα ἀπὸ τὶς σκουριές καὶ τὰ κάνει νὰ λαμποκοποῦν.

3. Τὸ κήρυγμα τοῦ Κυρίου εἶναι τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου: «Μετανοεῖτε». Αὐτὸ μᾶς δείχνει πῶς τὸ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι συνέχεια στὸ κήρυγμα τῶν Προφητῶν. Ἐπίσης μᾶς διδάσκει πῶς ἡ μετάνοια εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ κάθε ἄνθρωπο, ἂν θέλει νὰ βρεθεῖ κοντὰ στὸ Χριστὸ καὶ νὰ ἀπολαύσει τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος χρειάζεται τὴ μετάνοια ἀπὸ τὴ μικρὴ του ἡλικία. Μὲ τὴ μετάνοια καταλαβαίνουμε τὸ φταίξιμο καὶ τὴν ἁμαρτία μας καὶ ζητᾶμε τὸ ἔλεος καὶ τὴ συχώρηση τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς συχωρεῖ ὅλες τὶς κακὲς πράξεις μας, ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς τοῦ δίνουμε συνάμα τὴν ὑπόσχεση πῶς θὰ βάλουμε τὰ δυνατά μας νὰ μὴν ξανακάνουμε πάλι τὰ ἴδια.

4. Πρέπει πολὺ νὰ προσέξουμε τὴ διαγωγὴ μας ἀπὸ τώρα. Νὰ μὴ στενοχωροῦμε καὶ νὰ μὴ πικραίνουμε τοὺς γονεῖς μας. Εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ μᾶς ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους. Μιὰ παρακοή, ἓνας θυμὸς, μιὰ ὁποιαδήποτε κακὴ πράξη δημιουργεῖ στὸ παιδί μιὰ ψυχρότητα καὶ περιορίζει τὴν ἀγάπη του στοὺς γονεῖς. Ἐδῶ χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Τὸ παιδί πρέπει ἀμέσως νὰ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς γονεῖς τὴ συχώρηση γιὰ κάθε ἀστοχία του. Νὰ ἐπικαλεῖται τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ μυστήριό τῆς μετάνοιας, ὅταν ἐξομολογεῖται εἰλικρινά.

Ἡ Βάπτισις. Εἰκόνα στήν Ἱ. Μονὴ Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Μετανοεῖτε· ἤγγικε (= ἔχει φτάσει) γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»
(Ματθαίου δ' 17).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθε νὰ μᾶς κάνει καινούργιους ἀνθρώπους. Ἡ μετάνοια εἶναι καὶ αὐτὴ νόμος τοῦ Θεοῦ, ὅρος τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστὸς λοιπὸν μᾶς καλεῖ γιὰ νὰ μᾶς κάνει καινούργιους καὶ μᾶς βάζει ὅρο καὶ νόμο τῇ μετάνοια. Ἄς μετανοοῦμε γιὰ νὰ προκόβουμε στὸ καλύτερο· γιὰ νὰ ἔχουμε ζωὴ, ζωὴ αἰώνιο. Ἀμήν». (Μητροπολίτη Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, Λόγος Παρακλήσεως, Κοζάνη 1967).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ ΦΩΣ τοῦ κόσμου;
2. Γιατί ἄρχισε ὁ Κύριος τὸ κήρυγμά του μὲ τὴ μετάνοια;
3. Σὲ τί βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπο ἡ μετάνοια;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ' ΛΟΥΚΑ

12. Ἡ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

(Λουκᾶ κεφ. ιζ' στίχοι 12-19).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μας χρησιμοποιεῖ τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν γιὰ νὰ μᾶς διδάξει ὅτι: α) ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ Σωτὴρας μας, β) ἡ ἀγάπη του γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ἀπεριόριστη καὶ γ) ὁ ἄνθρωπος ποὺ δέχεται τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πρέπει νὰ τὴ δείχνει μὲ τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ τὴν εὐχαριστία του σ' Αὐτόν.

Ἡ θεραπεία τοῦ λεπροῦ. Μικρογραφία ἀπὸ Τετραεὐάγγελο – Ἱερὰ Μονὴ Ἰβήρων Ἀγ. Ὅρους (13ος αἰ.)

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἰς τινὰ κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔσθησαν πόρρωθεν, καὶ αὐτοὶ ἦσαν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψε

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἐνῶ ἐμπαινε ὁ Ἰησοῦς σὲ κάποιο χωριό, τὸν συνάντησαν δέκα λεπροὶ ἄνθρωποι, ποὺ ἐξαιτίας τῆς ἀρρώστιας τοὺς στάθηκαν μακριά. Αὐτοὶ λοιπὸν ἔβαλαν τὴ φωνή, λέγοντας· Διδάσκαλε Ἰησοῦ, λυπήσου μας. Καὶ ὅταν τοὺς εἶδε ὁ Ἰησοῦς, τοὺς εἶπε· Πηγαίνετε νὰ δείξετε τοὺς ἑαυτοὺς σας στοὺς ἱερεῖς. Καὶ ἐγινε ἐκεῖ ποὺ αὐτοὶ πῆγαιναν, καθαρίστηκαν. Καὶ ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς ὅταν εἶδε ποὺ γιатρεύθηκε, γύρισε

μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρεΐτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα ἑκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἑννέα ποῦ; οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἄλλογενὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστάς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε».

δοξάζοντας μὲ μεγάλη φωνή τὸ Θεό, καὶ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ εὐχαριστῶντας τον· καὶ αὐτὸς ἦταν Σαμαρεΐτης. Τότε ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε· Μήπως δὲν καθαρίσθηκαν καὶ οἱ δέκα; Ἀλλὰ οἱ ἄλλοι ἑννέα ποῦ εἶναι; Δὲν βρέθηκαν νὰ γυρίσουν γιὰ νὰ δοξάσουν τὸ Θεὸ παρὰ μόνο αὐτὸς ὁ ἄλλογενής; Καὶ τοῦ εἶπε· Σήκω καὶ πήγαινε· ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ –ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Οἱ δέκα λεπροὶ φαίνεται πὼς εἶχαν μέσα τους κάποια πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ὅταν ὁ Κύριος τοὺς ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ πάνε στοὺς ἱερεῖς, τότε αὐτοὶ ἔδειξαν μεγάλη ἐμπιστοσύνη καὶ ὑπακοή στὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ. Στὸ δρόμο ἀνακάλυψαν πὼς θεραπεύθηκαν. Μᾶς δημιουργεῖ ὅμως μεγάλη ἔκπληξη ἡ διαγωγὴ τῶν ἑννέα λεπτῶν. Ἐδειξαν μεγάλη ἀχαριστία στὸν εὐεργέτη τους. Φαίνεται πὼς στὴν καρδιά τους δὲν δοκίμασαν εὐγνωμοσύνη καὶ ἀγάπη γιὰ τὸν Κύριο. Ὁ ἕνας ποῦ γύρισε γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Κύριο ἦταν Σαμαρεΐτης. Ὁ Χριστὸς δείχνει σὰν νὰ παραπονεῖται, ὅταν ρωτᾷ τὸ Σαμαρεΐτη· «Δὲν θεραπεύθηκαν καὶ οἱ δέκα; Ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι ἑννέα;»

2. Δυστυχῶς τέτοια ἀγνωμοσύνη δείχνουν πολλοὶ ἄνθρωποι σήμερα. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται σὲ ἀνάγκη, τρέχει καὶ ζητεῖ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ὅταν ὅμως λάβει τὴν εὐεργεσία, τότε εὐκολα ξεχνᾷ τὸ Θεό. Αὐτὸ δείχνει πὼς ἡ πίστις δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη. Ὁ Κύριος μᾶς βεβαιώνει στὴν ἐπὶ τοῦ ὅρους Ὁμιλία του, πὼς ὁ Θεὸς δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ποῦ ἔχουν μιὰ τέτοια λειψὴ καὶ ἀρρωστημένη πίστις.

3. Ὁ Κύριος δικαιώνει καὶ βραβεύει τὴν εὐγνωμοσύνη, ποῦ τὴ συναντᾷ στὸ πρόσωπο τοῦ Σαμαρεΐτη. Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι ἡ

πρώτη ἀρετή, ἀπ' ὅπου ἐκπηγάζουν καὶ τροφοδοτοῦνται ὅλες οἱ ἄλλες ἀρετὲς τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ εὐγνωμοσύνη συνδέεται μὲ τὴν ἀγάπη. Τέτοια ἀγάπη εἶχε στὴν καρδιά του καὶ ὁ Σαμαρεῖτης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ δίνει κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν θεραπεία τῆς σωματικῆς του ἀρρώστιας. Ὁ Κύριος χαρίζει στὸ Σαμαρεῖτη καὶ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του, ὅταν τὸν διαβεβαιώνει: «Σήκω καὶ πήγαινε· ἡ πίστη σου σὲ ἔσωσε».

4. Καὶ ἐμεῖς πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ μάθουμε νὰ εἴμαστε εὐγνώμονες. Γιὰ κάθε τι ποὺ μᾶς προσφέρει ὁ Θεὸς καὶ μᾶς δίνουν οἱ ἄνθρωποι, πρέπει πάντα νὰ ἐκφράζουμε τὴν εὐχαριστία μας. Ἡ εὐγνωμοσύνη συνδέει μὲ τὴν ἀγάπη τὸν εὐεργέτη καὶ τὸν εὐεργετούμενο. Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μᾶς λέγει ὅτι ἡ εὐχαριστία μας δὲν προσθέτει τίποτα στὸ Θεό, ἀλλὰ μᾶς κάνει πολὺ πιὸ οἰκείου μὲ αὐτὸν.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Εὐχαριστεῖτε πάντοτε ὑπὲρ πάντων (= γιὰ ὅλα) ἐν ὀνόματι (= στὸ ὄνομα) τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ» (Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Ἐφεσίους, κεφ. ε' στίχος 20).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι χρέος, ποὺ ποτὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τὸ ἐξοφλήσουμε ἐξ ὀλοκλήρου. Καλούμαστε ἔμπρακτα νὰ ἐξωτερικεύσουμε μὲ ἔργα ἀγάπης τὰ αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης ποὺ ἀναπηδοῦν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας. Ἄς μὴ παραλείπουμε τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μποροῦμε νὰ πράξουμε» (Ἀρχιμανδρίτου ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΑΠΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ – Ἀθαν. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ, Κυριακοδρόμιο, τόμος τρίτος, Ἀθῆναι 1962, σελ. 170).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί ἔδειξαν μὲ τὴ διαγωγή τους οἱ ἐννιά λεπροὶ ποὺ θεραπεύθηκαν;
2. Γιατί ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι μεγάλη ἀρετή;
3. Πῶς βραβεύει ὁ Κύριος τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ Σαμαρεῖτη;

Ἀρχικὸ γράμμα Ο ἀπὸ κώδικα μὲ Λειτουργίες τῆς Ἱ. Μονῆς Ξηροποτάμου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (17ος αἰ.).

13. Ὁ πλούσιος νέος καὶ ὁ Χριστός.

(Λουκά κεφ. ιη' στίχοι 18-27).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴ σημερινή εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς δείχνει στὸ πρόσωπο τοῦ πλούσιου νέου πὼς ἡ μανία τοῦ πλουτισμοῦ δὲν ἀφίνει τὸν ἄνθρωπο νὰ μπεῖ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἀντίθετα ἡ φιλοχρηματία ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν καταστροφὴ καὶ τὴν αἰώνια ἀπώλεια.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. Τὰς ἐντολάς οἶδας· μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. Ὁ δὲ εἶπε· ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἔτι ἔν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γάρ πλούσιος σφόδρα.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἓνας ἄνθρωπος πλησίασε τὸν Ἰησοῦ, πειράζοντάς τον καὶ λέγοντας· Ἄγιε διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ κάνω γιὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰώνια ζωή; Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Γιατί με λές ἅγιο; Κανένας δὲν εἶναι ἅγιος παρὰ μόνο ἓνας, ὁ Θεός. Τis ἐντολὲς τίς ξέρεις· μὴν πειράξεις ξένη γυναῖκα, μὴ σκοτώσεις, μὴν κλέψεις, μὴν πάρεις ψεύτικο ὄρκο, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου. Καὶ ἐκεῖνος εἶπε· ὅλα αὐτὰ τὰ ἔχω τηρήσει πιστὰ ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια. Καὶ ὅταν ἄκουσε αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς, τοῦ εἶπε· ἓνα ἀκόμα σοῦ λείπει· ὅλα ὅσα ἔχεις πούλησε τα καὶ μοίρασε τα στοὺς φτωχοὺς, καὶ θὰ ἔχεις θησαυρὸ στὸν οὐρανὸ καὶ ἔλα νὰ με ἀκολουθεῖς. Ἀλλὰ ἐκεῖνος, ὅταν ἄκουσε αὐτὰ, ἔπεσε σὲ μεγάλη λύπη· γιατί ἦταν πάρα πολὺ πλούσιος. Ὅταν τὸν εἶδε ὁ Ἰησοῦς ποὺ λυπήθηκε

Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπε· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶ κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. Εἰπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπε· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν».

τόσο πολύ, εἶπε· πόσο δύσκολα ἐκείνοι ποὺ ἔχουν χρήματα θὰ μποῦν στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ! Γιατὶ εἶναι πιὸ εὐκολο νὰ περάσει μιὰ καμήλα ἀπὸ τρύπα τῆς βελόνας παρὰ πλούσιος νὰ μπεῖ στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τότε εἶπαν ἐκεῖνοι ποὺ τὸν ἀκούσαν· καὶ ποὶὸς μπορεῖ νὰ σωθεῖ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· τὰ ἀδύνατα γιὰ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι δυνατὰ γιὰ τὸ Θεό.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ πλούσιος νέος δὲν πίστευε μέσα του πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς μας Θεός. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος τοῦ ὑπενθυμίζει, ὅτι «κανένας δὲν εἶναι ἅγιος, παρὰ μόνο ἓνας, ὁ Θεός». Εἶναι σὰν νὰ τοῦ ἔλεγε: «Ἀφοῦ δὲν μὲ παραδέχεσαι μέσα σου, ὡς Θεό, τότε γιατί μὲ ὀνομάζεις ἅγιο;» Ὁ πλούσιος νέος εἶχε ἐφαρμόσει ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια τὸ μωσαϊκὸ Νόμο. Τὸν εἶχε ἐφαρμόσει ὅμως τυπικὰ καὶ ψεύτικα. Ἡ καρδιά του εἶχε μείνει ἀσυγκίνητη ἀπὸ τὴν ἀγάπη, ποὺ πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ δείχνει στὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὁ Κύριος γιὰ νὰ ξεσκεπάσει τὴν ἀπιστία του τοῦ λέγει: «Ὅλα ὅσα ἔχεις πούλησέ τα καὶ μοίρασέ τα στοὺς φτωχοὺς. Ἐτσι θὰ ἔχεις θησαυρὸ στὸν οὐρανὸ καὶ ἔλα νὰ μὲ ἀκολουθεῖς». Ὁ πλούσιος νέος δοκίμασε μέσα του μεγάλη λύπη, γιατί ἦταν πάρα πολὺ πλούσιος. Ἀφοῦ δὲν εἶχε μέσα του ἀγάπη, δὲν μποροῦσε νὰ πουλήσει τὰ πλούτη του καὶ νὰ τὰ μοιράσει στοὺς φτωχοὺς. Ὁ νέος μας δὲν πίστευε στὸ Θεό, ἀλλ' ὅμως πίστευε στὰ λεφτά του. Τὰ πλούτη του ἦταν γι' αὐτὸν ὁ Θεός. Εἶχε γίνεи δηλαδὴ ἓνας εἰδωολάτρης καὶ ἄς ἐφάρμοζε τὸ μωσαϊκὸ Νόμο.

2. Ἡ ζωὴ μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ τέτοια παραδείγματα, σὰν τοῦ σημερινοῦ πλούσιου νέου. Ἐχουμε δεῖ πολλοὺς πλούσιους, ποὺ λάτρευαν καὶ προσκυνοῦσαν τὸν πλοῦτο τους σὰν θεό. Ξαφνικὰ

ὁμως ἔχασαν ὅλα τὰ πλούτη τους καὶ ἔμειναν στὸ δρόμο. Αὐτὸ τὸ κατάντημα τὸ θυμόμαστε στὴν Ἐκκλησία μας, ὅταν ψάλλουμε: «Πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπέινασαν· οἱ δὲ ἐκζητοῦντες (= αὐτοὶ ποὺ ψάχνουν νὰ βροῦν) τὸν Κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται (= δὲν θὰ τοὺς λείψει) παντὸς ἀγαθοῦ».

3. Ὁ Κύριος μᾶς βεβαίωσε πὼς εἶναι φοβερὰ δύσκολο νὰ μπεῖ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἓνας ἄνθρωπος φιλοχρήματος καὶ φιλάργυρος. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ προσέξουμε, ὥστε νὰ μὴν εἴμαστε φιλάργυροι καὶ φιλοχρήματοι. Νὰ συνηθίσουμε νὰ προσφέρουμε μὲ ἀγάπη στοὺς ἄλλους ἀπὸ αὐτό, ποὺ καὶ ἐμεῖς ἔχουμε. Μόνον ἔτσι μπορούμε νὰ μοιάσουμε τοῦ Θεοῦ. Νὰ καταλάβουμε ἀπὸ τώρα, πὼς δὲν εἴμαστε μόνον ἐμεῖς, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα παιδιά, ποὺ ἔχουν ἓνα σωρὸ ἀνάγκες. Αὐτὰ τὰ φτωχὰ παιδιά πρέπει νὰ τὰ ἀνακαλύπτουμε καὶ νὰ τὰ βοηθοῦμε ὅσο μπορούμε καὶ νὰ δείχνουμε τὴν ἀγάπη μας. Μόνον ἔτσι θὰ ξεπεράσουμε καὶ ἐμεῖς τὸ μεγάλο κίνδυνο τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τῆς φιλαργυρίας. Τότε θὰ μπορούμε νὰ ζητᾶμε τὴ βοήθεια καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ μᾶς ἀξιώσει καὶ ἐμᾶς νὰ βρεθοῦμε στὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἐστίν (= εἶναι) ἡ φιλαργυρία» (Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν Α' ἐπιστολὴ τοῦ πρὸς τὸν Τιμόθεο κεφ. στ' στίχος 10).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Δὲ φτάνει νὰ μὴν κλέψεις, νὰ μὴν σκοτώσεις, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ κάτι ἄλλο· ν' ἀγαπήσεις. Αὐτὸ κάλεσε ὁ Ἰησοῦς τὸν πλούσιο νὰ κάνει, κι αὐτὸ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ πράξει αὐτός. Μονάχα ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀγαπᾷ, κατορθώνει τ' ἀκατόρθωτα. Ὅπου φουντώνει ἡ ἀγάπη ἔρχεται καὶ ποτίζει ἡ Χάρη» (ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ Νέο Κυριακοδρόμιο, Ἀθῆναι 1977, σελ. 240).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί ἡ φιλαργυρία εἶναι κακὸ πράγμα;
2. Τί πρέπει νὰ κάνουμε ἀπὸ τώρα γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὴ φιλοχρηματία;
3. Γιατί εἶναι δύσκολο στὸ φιλοχρήματο νὰ μπεῖ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ;

14. Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ στήν Ἱεριχώ.

(Λουκά κεφ. ιη' στίχοι 35-43).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴ σημερινή περικοπὴ θέλει νὰ μᾶς διδάξει ὅτι: α) Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Θεάνθρωπος καὶ παντοδύναμος Κύριός μας, β) τὸ θαῦμα εἶχε σκοπὸ νὰ φανερώσει τὴν ζωντανὴ πίστι τοῦ τυφλοῦ καὶ γ) τὸ παράδειγμα τοῦ τυφλοῦ βοήθησε ὅλο τὸ λαὸ νὰ ἀναγνωρίσει τὸ Θεάνθρωπο Σωτῆρα καὶ νὰ προσφέρει δοξολογία στὸ Θεό.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱεριχώ τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν· ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων· τί σοι θέλεις ποιῆσω· ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰη-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, καθὼς πλησίαζε ὁ Ἰησοῦς στὴν Ἱεριχώ καθόταν ἓνας τυφλὸς κοντὰ στὸ δρόμο καὶ ζητιάνευε. Ὃταν ἄκουσε πὼς περνάει πολλὸς κόσμος, ρώτησε τί ἀκριβῶς συμβαίνει. Τοῦ ἀπάντησαν δὲ πὼς ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος περνάει ἀπὸ μπροστά του. Τότε φώναξε δυνατὰ: «Ἰησοῦ υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησέ με». Ἐκεῖνοι ποὺ προπορεύονταν τὸν μάλλωναν γιὰ νὰ σωπάσει. Αὐτὸς ὅμως φώναζε πολὺ περισσότερο. «Υἱὲ τοῦ Δαβὶδ, ἐλέησέ με». Ἀφοῦ σταμάτησε ὁ Ἰησοῦς, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν φέρουν μπροστά του. Ὃταν αὐτὸς (τυφλὸς) πλησίασε τότε τὸν ρώτησε (ὁ Κύριος). «Τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω;» Ἐκεῖνος δὲ εἶπε: «Κύριε, θέλω νὰ ξαναἰδῶ (μὲ τὰ μάτια μου). Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε: «Ξανάβλεψε· ἡ πίστις

σοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε· καὶ παρα-
χρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει
αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς
ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ
Θεῷ».

σου σὲ ἔσωσε. Καὶ ἀμέσως ξαναεἶδε
τὸ φῶς του καὶ ἀκολουθοῦσε τὸν
Κύριο δοξάζοντας τὸ Θεό. Καὶ ὅλος ὁ
λαὸς, ὅταν εἶδε (τὸ θαῦμα) δόξασε
τὸ Θεό.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ Ἱεριχώ ἦταν πόλη τῆς Γαλιλαίας ποὺ βρισκόταν ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴ βόρεια ἀκτὴ τῆς Νεκρᾶς Θάλασσας. Σ' αὐτὴ τὴν πόλη ζοῦσε ὁ τυφλὸς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ φαίνεται πὼς ἦταν ἕνας δυστυχισμένος ἄνθρωπος. Ἡ φοβερὴ τύφλωση δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐργάζεται καὶ ἔτσι ἦταν ἀναγκασμένος γιὰ νὰ ζήσει νὰ κάνει τὸ ζητιάνο. Εἶναι μιὰ εἰκόνα ποὺ δυστυχῶς τὴ διαπιστώ-
νουμε σ' ὅλες τὶς ἐποχές, ἀκόμα καὶ σήμερα.

2. Ὁ τυφλὸς εἶχε μεγάλη πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Γι' αὐτὸ καὶ φώναζε: «Ἰησοῦ, Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέησέ με». Παρόλο ποὺ δὲν εἶχε μάτια, ὅμως ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὸν Κύριο καὶ τὸν δεχόταν ὡς ἀληθινὸ Θεὸ καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὁ κόσμος τὸν μάλλωνε ποὺ φώναζε, ἀλλ' αὐτὸς ὅμως ὁμολογοῦσε τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη του στὸ Χριστὸ πολὺ δυνατότερα ἀπὸ πρὶν. Ὁ Κύριος εἶδε τὴ λαχτάρα τοῦ τυφλοῦ καὶ ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸν φέρουν κοντά του. Ἡ πράξη αὐτὴ δείχνει τὴν ἄπειρη ἀγάπη, στοργὴ καὶ συμπάθεια τοῦ Κυρίου γιὰ τὸν τυφλό.

3. Ὁ διάλογος τοῦ Κυρίου μὲ τὸν τυφλὸ εἶναι θαυμάσιος. Ἀφοῦ ὁ Κύριος τὸν ἀκούμπησε, τὸν ρώτησε: «Τί θέλεις νὰ σοῦ κάμω;» Ὁ Κύριος τὸν ρωτᾷ, γιατί θέλει νὰ ἀκούσει ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ τυφλοῦ τὴν ἐπιθυμία του. Ὁ τυφλὸς ἀπαντᾷ: «Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω». Θέλει νὰ ἀποκτήσει τὸ φῶς τῶν ματιῶν του. Ἀπευθύνεται στὸν Κύριο καὶ πιστεύει ἀκράδαντα, πὼς μόνον αὐτὸς ἔχει τὴ δύναμη νὰ θεραπεύσει ὄχι μόνον τὸ σκοτάδι τῶν ματιῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς, δηλαδὴ τὴν ἁμαρτία, ποὺ εἶναι πολὺ χειρότερο ἀπὸ τὴν τύφλωση τῶν ματιῶν.

4. Ὁ Κύριος ἀναγνώριζε καὶ φανερώνει τὴν πίστη τοῦ τυ-
φλοῦ σ' ὅλους τοὺς παρευρισκόμενους ἀνθρώπους.» Ἡ πίστις

Ἡ ἴαση τοῦ τυφλοῦ. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (11ος αἰ.).

σου σέσωκέ σε» τοῦ λέγει. Δηλαδή «ἡ πίστη σου εἶναι τέτοια, ποῦ σοῦ προσφέρει τὴ συχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ τὴν ἄπειρη ἀγάπη μου ποῦ σὲ ὁδηγεῖ στὴ σωτηρία». Γιὰ νὰ καταλάβουν καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὸ γεγονὸς τῆς σωτηρίας, ποῦ συμβαίνει στὴν ψυχὴ τοῦ τυφλοῦ, πραγματοποιεῖ τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία τῆς σωματικῆς του τυφλώσεως. Ὁλος ὁ κόσμος καὶ πρὶν ἀπ' ὅλους ὁ τυφλὸς ἄρχισαν νὰ δοξολογοῦν τὸ Θεό. Αὐτὴ τὴ σωτηρία εἶχε δεῖ μὲ τὰ μάτια του καὶ ὁ γέροντας Συμεὼν, ὅταν ἡ Παναγία μὲ τὸν Ἰωσήφ ἔφεραν τὸ βρέφος Ἰησοῦ στοὺς ναοὺς τοῦ Σολομώντα. Εἶδαν τὰ μάτια μου τὴ σωτηρία, ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς βροντοφωνεῖ ὁ Συμεὼν. Μακάρι καὶ μεῖς νὰ ἀξιωθούμε νὰ δοῦμε τὴ μεγάλῃ αὐτῇ εὐεργεσίᾳ τοῦ Θεοῦ, δηλαδή νὰ ὑποδεχθούμε τὸ Σωτήρα Κύριο στὴν καρδιά μας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου» (Ἀπὸ τὴν προσευχὴ τοῦ γέροντα Συμεὼν στὴ γιορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς Λουκᾶ κεφ. β' στίχος 30).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«Ὁ τυφλὸς ἐλευθερώθηκε διπλὰ ἀπὸ τὴν τυφλότητά του, δηλαδὴ καὶ τὴ σωματικὴ καὶ ἐκεῖνη τὴν τυφλότηττα ποὺ κυριεύει τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου. Ἄν δὲν εἶχε θεραπευτεῖ σωματικὰ δὲν θὰ δόξαζε τὸ Χριστό, ὡς Θεό. Ἐπειδὴ ὅμως δέχθηκε τὸ θεϊκὸ θαῦμα τοῦ Κυρίου, γι' αὐτὸ καὶ ἐγίνε ἀφορμὴ νὰ δοξάζεται ὁ Θεὸς ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον» (Ἅγιος Κύριλλος, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σοῦ κάνει ἐντύπωση ἀπὸ τὴ διαγωγὴ τοῦ τυφλοῦ;
2. Τί ὑπογραμμίζεις ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ τοῦ Κυρίου ἀπέναντι στὸν τυφλό;
3. Πῶς μπορούμε καὶ ἐμεῖς νὰ δοῦμε μὲ τὰ μάτια μας τὴ σωτηρία μας;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ' ΛΟΥΚΑ

15. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

(Λουκᾶ κεφ. ιθ' στίχοι 1-10).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ συνάντηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὸν ἀρχιτελὼν Ζακχαῖο εἶναι μιὰ θαυμασία περικοπὴ, ποὺ χαρίζει στὶς καρδιὲς μας αἰσιοδοξία, θάρρος καὶ βεβαιότητα γιὰ τὴν ψυχικὴ μας σωτηρία. Μᾶς δείχνει τὸ δρόμο, ποὺ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀκολουθήσει

Ἐπίτιτλο, ἀρχικὸ γράμμα Ε, ἀπὸ Εὐαγγελιστάριου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

γιὰ νὰ συναντηθεῖ μὲ τὸν Κύριο καὶ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζί του. Εἶναι ὁ ἀληθινὸς δρόμος τῆς μετάνοιας, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἔμπρακτῃ, ὅπως ἐκείνη τοῦ ἀρχιελῶνῃ Ζακχαίου.

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχὴν καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτηι ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἡμέλλε διέρχεσθαι. Καὶ ὥς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατέβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων. Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῶν ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τι νὸς τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός».

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ περνοῦσε ὁ Ἰησοῦς μέσα ἀπὸ τὴν Ἱεριχὴν. Καὶ νὰ ἓνας ἄνθρωπος ποὺ τὸν ἔλεγαν Ζακχαῖο καὶ αὐτὸς ἦταν ἀρχιτελώνης καὶ ἐπομένως πλούσιος. Καὶ ζητοῦσε νὰ δεῖ τὸν Ἰησοῦ ποιὸς εἶναι καὶ δὲν μπορούσε, ἐξαιτίας τοῦ κόσμου καὶ ἐπειδὴ ἦταν μικρόσωμος. Ἔτρεξε λοιπὸν μπροστὰ καὶ ἀνέβηκε σὲ μιὰ συκομουριά γιὰ νὰ τὸν δεῖ, γιατί ἀπὸ κεῖ θὰ περνοῦσε. Καὶ μόλις ἦλθε σὲ κείνο τὸ μέρος, σήκωσε τὰ μάτια του ὁ Ἰησοῦς καὶ τὸν εἶδε καὶ τοῦ εἶπε· Ζακχαῖε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει νὰ μείνω στὸ σπίτι σου. Καὶ ὁ Ζακχαῖος κατέβηκε ἀμέσως καὶ ὑποδέχθηκε τὸν Ἰησοῦ μὲ χαρά. Ὅλοι τότε ποὺ τὸ εἶδαν τοῦτο ἐγόγγυζαν καὶ ἔλεγαν πὼς μπῆκε νὰ φιλοξενηθεῖ στὸ σπίτι ἐνὸς ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Ζακχαῖος ὅμως στάθηκε μπροστὰ στὸν Ἰησοῦ καὶ τοῦ εἶπε· Νὰ τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου, Κύριε, τὰ δίνω στοὺς φτωχοὺς· καὶ ἂν τύχει καὶ ἔκλεψα κανενὸς τοῦ τὸ δίνω πίσω τετραπλάσιο. Τότε τοῦ εἶπε ὁ Ἰησοῦς· Σήμερα ἐγίνε σωτηρία σὲ τοῦτο τὸ σπίτι, γιατί καὶ αὐτὸς εἶναι παιδί τοῦ Ἀβραάμ. Γιατί ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦλθε γιὰ νὰ ψάξει νὰ βρεῖ καὶ νὰ σῶσει τοὺς χαμένους.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Ζακχαῖος ἦταν ἀρχιτελώνης καὶ πολὺ πλούσιος. Καὶ τὰ

δυο αὐτὰ τὸν εἶχαν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὸν εἶχαν κάνει ἄδικο καὶ ἁμαρτωλό. Οἱ τελῶνες ἀγόραζαν μὲ ἓνα ὀρισμένο ποσὸ τοὺς φόρους. Τὰ χρήματα ποὺ ξεπερνοῦσαν αὐτὸ τὸ ποσὸ, τὰ κρατοῦσαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους. Οἱ τελῶνες ἦταν πιεστικοὶ στὸ μάζεμα τῶν φόρων καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἀντιπαθητικοὶ καὶ μισητοὶ ἀπὸ τὸν κόσμο. Εἶχε καταντήσει ἡ λέξη «τελώνης» νὰ σημαίνει «μεγάλος ἁμαρτωλός».

2. Ὁ Ζακχαῖος ζητοῦσε ἐπίμονα νὰ δεῖ τὸν Κύριο. Ἀνέβηκε στὴ συκομουριά ἐπειδὴ ἦταν κοντὸς γιὰ νὰ δεῖ τὸ Χριστό, ποὺ θὰ περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ μπροστά. Δὲν φοβήθηκε νὰ μὴν γελάσουν οἱ ἄλλοι μαζί του, οὔτε λογάριζε τὸ μεγάλο ἀξίωμα ποὺ εἶχε στὴν κοινωνία. Αὐτὸς ἤθελε νὰ γνωρίσει τὸ Χριστό. Ξεπερνοῦσε ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ τὶς δυσκολίες. Μακάρι καὶ ὁ σημερινὸς χριστιανὸς νὰ ἀκολουθοῦσε τὸ παράδειγμα τοῦ Ζακχαίου. Ὁ ἄνθρωπος σήμερα δὲν ντρέπεται, ὅταν διαπράττει τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ δείχνει δειλία, ὅταν πρόκειται νὰ μετανοήσῃ. Πολλοὶ ἀκόμα ντρέπονται καὶ αὐτὸ τὸ σταυρὸ τους νὰ κάνουν.

3. Γιὰ νὰ μετανοήσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰλικρινά, ὅπως ὁ Ζακχαῖος, πρέπει πρῶτα πρῶτα νὰ νικήσῃ τὶς δυσκολίες καὶ τὶς εἰρωνεῖες τοῦ κόσμου. Πόσα παιδιὰ δὲν λιγοψυχοῦν ἀπὸ τὶς κρίσεις καὶ τὰ πειράγματα τῶν συμμαθητῶν τους; Ἐδῶ πρέπει τὸ παιδί νὰ ὀπλιστεῖ μὲ τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμη τοῦ Ζακχαίου καὶ νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ. Τότε καὶ ὁ Κύριος θὰ ζητήσῃ καὶ ἀπὸ μᾶς νὰ τὸν φιλοξενήσουμε στὸν «οἶκο τῆς ψυχῆς μας». Αὐτὸ γίνεται, ὅταν μᾶς καλεῖ νὰ κοινωνήσουμε στὸ μυστήριό τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη στιγμή στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Παίρνουμε μέσα μας τὴ ζωὴ τοῦ Κυρίου καὶ ἔτσι κερδίζουμε τὴ σωτηρία μας, δηλαδὴ τὸν Παράδεισο.

4. Ὅταν ἀρχίσουμε καὶ φιλοξενοῦμε τὸ Θεὸ μέσα μας, τότε συμφιλιωνόμαστε καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ ὁ Ζακχαῖος. Προχώρησε στὸ δεῦτερο βῆμα γιὰ τὴ σωτηρία του. Πούλησε τὴ μισὴ περιουσία του καὶ τὴ μοίρασε στοὺς φτωχοὺς. Ἐπίσης ὅσους ἀδίκησε ἢ ἔκλεψε θὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ τέσσερες φορὲς περισσότερα χρήματα. Τὴν ἀγάπη ποὺ τοῦ χάρισε ὁ Χριστός, τὴν προσφέρει τώρα στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη χάρισε στὸ Ζακχαῖο τὴ σωτηρία του. Τώρα ὁ Ζακχαῖος μὲ

τὴν πίστη, τὴν ἀγάπη καὶ τὴ μετάνοια μεταμορφώθηκε ἀπὸ ἁμαρτωλὸς καὶ ἔγινε τὸ ὑπόδειγμα τοῦ σωσμένου ἀνθρώπου γιὰ τὸν ὑπόλοιπο κόσμο.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

« Ἦλθε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς »
(= τὸν χαμένο ἄνθρωπο) (Λουκᾶ 19' 10).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Μὲ βήματα ἡρώϊκα καὶ σταθερὰ ἀνεβαίνει ὁ Ζακχαῖος τὴν κλίμακα τῆς μετάνοιας. Καὶ πρῶτα νικᾷ τὸν κακὸ ἑαυτό του. Τὴν ἰσχυρὴ αὐτοπεποίθηση τοῦ πλούτου ἀντικαθιστᾷ ἡ ταπείνωση, ἡ παιδικὴ ἀπλότητα, ἡ πίστη καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ δεῖ τὸ Χριστό». (Πρεσβυτέρου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, Φῶς ἐκ Φωτός, Ἀθῆναι 1978 σελ. 225).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί ὁ Χριστὸς ζήτησε νὰ φιλοξενηθεῖ ἀπὸ τὸ Ζακχαῖο;
2. Πῶς ἐμεῖς σήμερα μπορούμε νὰ φιλοξενησοῦμε τὸ Χριστὸ στὴν καρδιά μας;
3. Τί σοῦ κάνει ἐντύπωση ἀπὸ τὴ διαγωγή τοῦ Ζακχαίου;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ' ΛΟΥΚΑ

16.- Ἡ παραβολὴ τῶν ταλάντων.

(Ματθαίου κεφ. κε' στίχοι 14-30).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μὲ τὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων ὁ Κύριος θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσει τὰ δῶρα καὶ τὰ χαρίσματα, ποὺ ὁ Θεὸς ἔχει δώσει στὸν

Ἰησοῦς Χριστός. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης Ἀθηνῶν (12ος αἰ.).

κάθε άνθρωπο. Ὁ καθένας, πρέπει νὰ καλλιεργήσῃ καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὰ χαρίσματα του. Δηλαδή, νὰ προσφέρει μὲ πολλὴ ἀγάπη τὶς ὑπηρεσίες του στοὺς συνανθρώπους του. Ἔτσι θὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ ὑποδεχθῇ στὴν καρδιά του τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐπιβράβευση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἢς πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χάραν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν

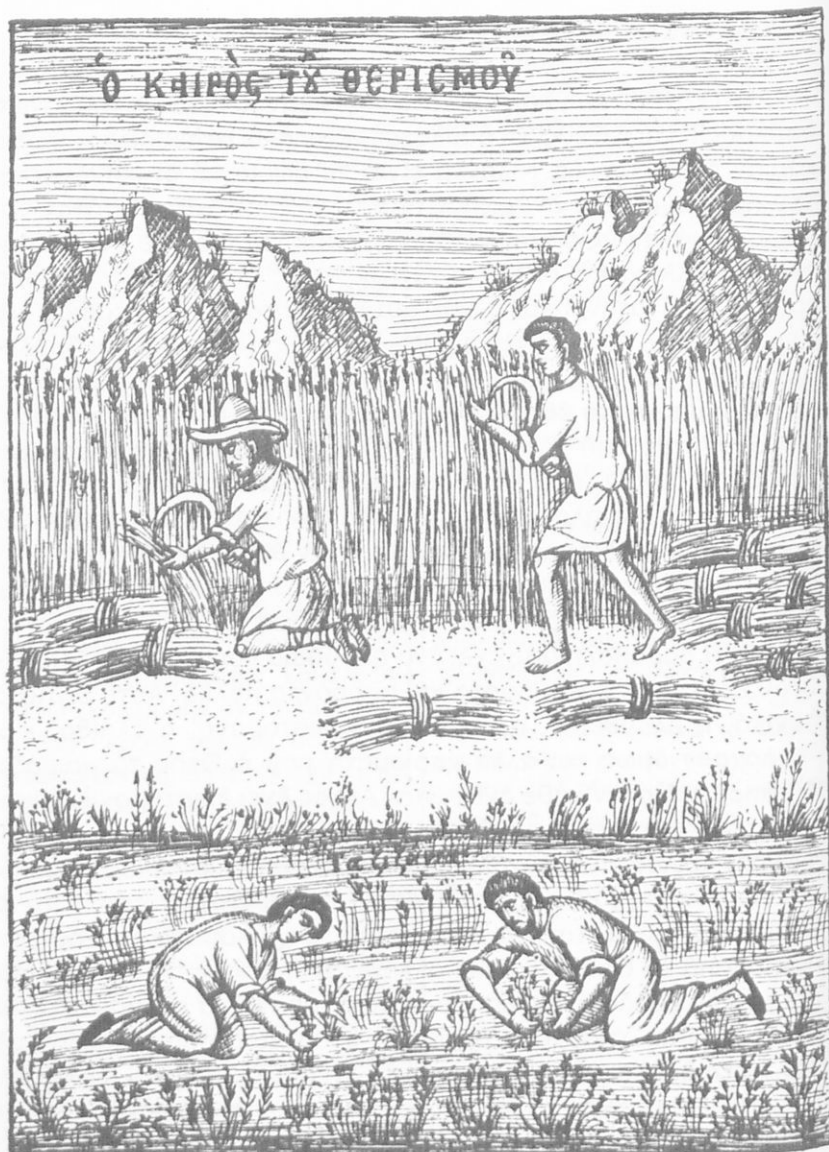
Εἶπεν ὁ Κύριος αὐτῇ τὴν παραβολήν. Κάποιος ἄνθρωπος ποῦ ἦταν ἕτοιμος γιὰ ταξίδι κάλεσε τοὺς δούλους του καὶ τοὺς παράδωκε τὴν περιουσίαν του. Καὶ σ' ἄλλον μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα σ' ἄλλον δύο καὶ σ' ἄλλον ἓνα σύμφωνα μὲ τὴ δύναμιν τοῦ καθενὸς καὶ ἀμέσως ἀναχώρησε. Ἐκεῖνος ποῦ πῆρε τὰ πέντε τάλαντα πῆγε καὶ δούλεψε καὶ μ' αὐτὰ κέρδισε καὶ ἄλλα πέντε. Ἔτσι ἔκανε καὶ αὐτὸς ποῦ πῆρε τὰ δύο καὶ ἐκέρδισε ἄλλα δύο. Ἐκεῖνος ὅμως ποῦ πῆρε τὸ ἓν, πῆγε καὶ ἔσκαψε στὴ γῇ καὶ ἔθαψε τὸ χρῆμα τοῦ κυρίου του. Ὑστερα ἀπὸ πολὺ χρόνικὸ διάστημα φτάνει ὁ κύριος τῶν δούλων καὶ λογαριάζεται μαζὶ τοὺς. Καὶ ἀφοῦ ἤλθε ἐκεῖνος ποῦ πῆρε τὰ πέντε τάλαντα, ἔφερε καὶ ἄλλα πέντε καὶ λέγει στὸν κύριο· πέντε τάλαντα μοῦ παράδωκες, νά, ἐγὼ κέρδισα καὶ ἄλλα πέντε. Τοῦ εἶπε ὁ κύριός του· μπράβο καλὲ μου δούλε καὶ πιστέ· ἦσουν πιστὸς στὰ λίγα, ἐγὼ θὰ σὲ ἐγκαταστήσω στὰ πολλά. Ἐμπα λοιπὸν στὴ χαρὰ τοῦ κυρίου σου. Ἦλθε καὶ ἐκεῖνος ποῦ εἶχε πάρει τὰ δύο τάλαντα, καὶ εἶπε. Κύριε, δύο τάλαντα μοῦ παράδωκες· νά ποῦ ἐγὼ κέρδισα ἄλλα δύο τάλαντα. Τότε ὁ κύριος τοῦ εἶπε· Μπράβο δούλε καλὲ καὶ πιστέ. Φάνηκες πιστὸς στὰ

εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἐν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· κύριε, ἔγνωσα σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ! ἤδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα! ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω».

λίγα, ἐγὼ θὰ σὲ ἐγκαταστήσω στὰ πολλά. Τότε ἦλθε καὶ ἐκεῖνος ποὺ εἶχε πάρει τὸ ἓνα τάλαντο, καὶ εἶπε· Κύριε, ἤξερα ποὺ εἶσαι ἓνας σκληρὸς ἄνθρωπος, θερίζεις ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔσπειρες καὶ μαζεύεις ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲ σκόρπισες. Ἐπειδὴ φοβήθηκα, πῆγα καὶ ἔκρυψα τὸ τάλαντό σου στὴ γῇ· νά, λοιπόν, πάρτο γιατί εἶναι δικό σου. Καὶ ὁ κύριος τοῦ ἀποκρίθηκε· δοῦλε πονηρὲ καὶ ὀκνηρὲ, ἤξερες πῶς θερίζω ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν ἔσπειρα καὶ μαζεύω ἀπ' ἐκεῖ ποὺ δὲν σκόρπισα. Ἐπρεπε λοιπόν νὰ βάλεις τὰ λεφτά σου στοὺς τραπεζίτες καὶ ἐγώ, ὅταν θὰ ἐπέστρεφα θὰ τὰ ἔπαιρνα πίσω μὲ τόκο. Πάρτε ἀπ' αὐτὸν τὸ τάλαντο καὶ δώστε το σὲ κείνον, ποὺ ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. Γιατί στὸν καθένα ποὺ ἔχει, θὰ δοθοῦν καὶ ἄλλα καὶ θὰ περισσέψουν· ἀπὸ κείνον ὅμως ποὺ δὲν ἔχει, θὰ τοῦ ἀφαιρεθεῖ καὶ κείνο ποὺ ἔχει. Πάρτε καὶ ρίξτε αὐτὸ τὸν ἄθλιο δοῦλο ἔξω στὸ σκοτάδι, ἐκεῖ ποὺ ἀκούγεται τὸ κλάμα καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν. Καὶ λέγοντας αὐτὰ τόνιζε· ὁποῖος ἔχει αὐτὰ γιὰ νὰ ἀκούει, ἄς ἀκούει.

1. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐμπιστεύθηκε τὴν περιουσία του στοὺς δούλους εἶναι ὁ Θεός. Οἱ δούλοι εἴμαστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, χωρὶς καμὶαν ἐξαίρεση. Τὰ τάλαντα εἶναι τὰ δῶρα καὶ οἱ ἱκανότητες, ποὺ παίρνει ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ Θεό. Τὸ τάλαντο ἦταν νόμισμα μεγάλης ἀξίας ποὺ ἀντιστοιχοῦσε περίπου μὲ 70.000 σημερινὲς ἐλληνικὲς δραχμές. Ἦταν ὅμως καὶ μονάδα βάρους χρυσοῦ, καὶ στὴν περίπτωση αὐτὴ ἀντιστοιχοῦσε περίπου μὲ 3.000.000 δρχ. Τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς λέγει, πῶς οἱ δυὸ πρῶτοι δούλεψαν μὲ τὰ τάλαντά τους καὶ ἔτσι κέρδισαν τὰ διπλά. Μόνον ὁ τρίτος πῆγε καὶ τὸ ἔθαψε στὴ γῆ, ἀπὸ τεμπελιά. Ὅταν γύρισε ὁ οἰκοδεσπότης ἀπὸ τὴν ξενιτιά, εὐχαριστήθηκε μὲ τὴ διαγωγὴ τῶν δυὸ δούλων, ποὺ κέρδισαν καὶ ἄλλα τάλαντα. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἀντάμειψε πλουσιοπάροχα. Μὲ τὸν τρίτο ὅμως δούλο τὰ πράγματα ἦταν διαφορετικά. Αὐτὸς ἦταν πονηρὸς καὶ τεμπέλης. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ τιμωρία του ἦταν βαριά. Ὁ Κύριος τοῦ πῆρε καὶ αὐτὸ ποὺ εἶχε καὶ τὸ ἔδωσε στοὺς ἄλλους.

2. Ἡ παραβολὴ μας ἔχει ἓνα σπουδαῖο νόημα. Ὁ Θεὸς δίνει στὸν καθένα μας χαρίσματα καὶ προσόντα πολλά. Αὐτὰ εἶναι τὸ λογικό, ἡ ἐλευθερία, ἡ ἀγάπη, ἡ ἐμπιστοσύνη, ἡ ἐλπίδα, κ.ἄ. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα χαρίσματα ποὺ ὁ Θεὸς τὰ μοιράζει διαφορετικὰ στὸν κάθε ἄνθρωπο. Ἄλλος ἔχει ἐπιστημονικὲς ἱκανότητες, ἄλλος εἶναι καλλιτέχνης (ζωγράφος, μουσικός, καλλιφωγός), ἄλλος εἶναι κατάλληλος γιὰ τὸ ἐμπόριο, ἄλλος ἔχει σωματικὴ δύναμη (ἄθληση, εὐλυγισία, ἐλαστικότητα) κ.ἄ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται καὶ καλλιεργεῖ τὰ χαρίσματά του δείχνει πῶς ἀγαπᾷ τὸ Θεό καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Τοὺς προσφέρει μὲ τὴν ἐργασία καὶ τὶς ὑπηρεσίες του πολλὰ πνευματικὰ καὶ ὕλικά ἀγαθὰ. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄνθρωποι, ποὺ μοιάζουν μὲ τὸν τρίτο δούλο, τὸν πονηρὸ καὶ τὸν τεμπέλη. Εἶναι οἱ ἐγωιστές, ποὺ βλέπουν μόνον τὰ δικά τους συμφέροντα καὶ παραβλέπουν τὶς ἀνάγκες τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ὅποιος ἀρνίεται τὸ τάλαντο τῆς ἀγάπης, ὁ Κύριος τὸν ἀπορρίπτει ὀριστικά. Αὐτὸ γίνεται, γιατί ὁ ἄνθρωπος μόνος του προτιμᾷ τὸν ἐγωισμό καὶ ἔτσι χωρίζει τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὸ Θεὸ τῆς ἀγάπης.

Ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ (Φ. Κόντογλου).

3. Ὁ καθένας ἀπὸ τὴν μικρὴν τοῦ ἀκόμα ἡλικία πρέπει νὰ καλλιεργεῖ καὶ νὰ αὐξάνει τὰ χαρίσματα ποῦ ὁ Θεὸς τοῦ ἔχει δώσει. Πρέπει νὰ ἀναπτύξουμε τὶς δυνάμεις μας (μυαλό, θέληση, συναίσθημα, κ.ἄ.) σὲ ὅλα τὰ χρόνια τῆς σχολικῆς μας ζωῆς. Νὰ ἀσκούμαστε ἀπὸ μικροὶ στὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλανθρωπία. Νὰ προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας στοὺς συμμαθητὲς μας ποὺ ἔχουν ἀνάγκη. Νὰ βοηθοῦμε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἡλικιωμένους ἀνθρώπους. Νὰ περιορίζουμε πολλὰς φορὲς τὶς δικές μας λιχουδιὰς καὶ ἀπολαύσεις γιὰ νὰ τὰ δίνουμε σὲ ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀνάγκη. Ἔτσι σιγὰ σιγὰ θὰ συνηθίσουμε νὰ προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας καὶ ὅταν μεγαλώσουμε γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἄλλων καὶ γενικὰ τῆς κοινωνίας μας. Ἡ Ἐκκλησία μας θυμᾶται αὐτὴ τὴν ὥραία παραβολὴν τῶν τάλαντων τὴν Μεγάλῃ Τρίτῃ καὶ ψάλλει ὡραιότατους ὕμνους γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς πιστοὺς νὰ καλλιεργοῦν τὰ τάλαντά τους.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ» (Ματθαίου κεφ. κε' στίχος 29).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Νὰ ποῦ ὁ Δεσπότης, σοῦ ἐμπιστεύεται ψυχὴ μου τὸ τάλαντο. Δέξαι μὲ φόβον (σεβασμόν) τὸ χάρισμα. Δάνεισε αὐτὸν ποῦ σοῦ τὸ ἔδωσε. Μοίρασέ το στοὺς φτωχοὺς καὶ ἀπόκτησε φίλον τὸν Κύριον. Γιὰ νὰ σταθεῖς στὰ δεξιὰ του, ὅταν ἔλθῃ μὲ τὴν δόξα του καὶ ἀκούσεις τὴν εὐλογημένην φωνήν: Ἐμπα, δοῦλε, στὴ χαρὰ τοῦ Κυρίου σου. Αὐτὴ τὴν χαρὰ ἀξίωσέ με, Σωτήρα μου, τὸν πλανηθέντα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, νὰ δοκιμάσω καὶ ἐγὼ γιὰ τὸ χατήρι τοῦ μεγάλου ἐλέους σου» (Ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Τρίτῃ).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκουν οἱ δύο πρῶτοι δοῦλοι τῆς παραβολῆς μας;
2. Γιατί ὁ τρίτος δοῦλος καταδικάζεται ἀπὸ τὸν Κύριον;
3. Πῶς μπορούμε καὶ ἐμεῖς νὰ ἀναπτύξουμε τὰ τάλαντά μας;

17. Κυριακή τῆς Χαναναίας.

(Ματθαίου κεφ, ιε' στίχοι 21-28).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μὲ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο ἡ Ἐκκλησία θέλει νὰ μᾶς παρουσιάσει πόσο ἀπαραίτητη εἶναι γιὰ τὴ ζωὴ μας ἡ πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Τέτοια μεγάλη πίστη εἶχε καὶ ἡ γυναῖκα τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Ἡ Χαναναία γυναῖκα δείχνει σ' ὅλους μας τὸ δρόμο ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθήσουμε γιὰ νὰ ἀποκτήσουμε αὐτὴ τὴν πίστη στὴ ζωὴ μας.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξελθὼν ἐκείθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγαζεν αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαβὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπίσθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλὸτα οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνη αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἀφοῦ βγῆκε ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα (τῆς Γαλιλαίας), ἀναχώρησε στὰ μέρη τῆς Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ νὰ μιὰ γυναῖκα Χαναναία ἀπὸ ἐκείνη τὴν περιοχὴ βγῆκε καὶ φώναζε: «Ἐλέησέ με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβίδ. Ἡ θυγατέρα μου βασανίζεται ἄσχημα ἀπὸ τὸ δαιμόνιο». Αὐτὸς ὅμως δὲν τῆς ἀπάντησε οὔτε μὲ μιὰ λέξη. Καὶ ἦλθαν οἱ μαθητὲς του καὶ τὸν παρακαλοῦσαν λέγοντας: «Ἀπομάκρυνέ την, γιατί φωνάζει ἀπὸ πίσω μας». Ὁ Κύριος ὅμως ἀποκρίθηκε: «Δὲν εἶμαι σταλμένος παρὰ μόνο γιὰ τὰ χαμένα πρόβατα τῆς γενεᾶς τοῦ Ἰσραὴλ». Αὐτὴ δὲ (ἡ Χαναναία) ἀφοῦ τὸν πλησίασε, τὸν προσκυνοῦσε καὶ ἔλεγε, «Κύριε, βοήθησέ με». Ἐκεῖνος τῆς ἀποκρίθηκε: «Δὲν εἶναι σωστὸ πράγμα νὰ πάρω τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν καὶ νὰ τὸ

ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε, καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ὥ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

ρίξω στὰ σκυλάκια». Αὐτὴ δὲ εἶπε· «Ναί, Κύριε, ἀλλὰ καὶ τὰ σκυλάκια τρῶνε ἀπὸ τὰ ψίχουλα ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν κυρίων τους». Τότε ὁ Ἰησοῦς τῆς ἀποκρίθηκε· «Ὁ γυναικα, εἶναι μεγάλη ἡ πίστις σου ὥς γίνει, ὅπως σὺ θέλεις». Καὶ θεραπεύθηκε ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὥρα ἡ θυγατέρα της.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ δυστυχισμένη Χαναναία γυναίκα εἶχε μεγάλο ἐνδιαφέρον νὰ γνωρίσει τὸν Κύριο, ἐπειδὴ ἡ πίστις ποὺ εἶχε μέσα της φλόγιζε τὴν καρδιά της ἀπὸ ἀγάπη. Ἡ Χαναναία ζητοῦσε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, γιατί δεχόταν πῶς ὁ Κύριος εἶναι ὁ Θεός. Αὐτὸς ἔχει τὴν ἐξουσία νὰ συχωρεῖ τὶς ἁμαρτίες τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ χαρίζει τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπη του.

2. Ὁ Κύριος στὴν ἀρχὴ δὲν δίνει σημασία στὶς παρακλήσεις τῆς Χαναναίας. Δὲν τῆς ἀπαντᾷ καθόλου. Ἐκείνη ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ φωνάζει: «ἐλέησέ με, Κύριε, υἱὲ τοῦ Δαβὶδ». Ὁ Κύριος γιὰ νὰ δοκιμάσει περισσότερο τὴν πίστις τῆς γυναίκας τῆς λέγει: «Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρω τὸ ψωμί, ποὺ εἶναι γιὰ τὰ παιδιὰ, δηλαδή γιὰ τοὺς Ἰσραηλίτες, καὶ νὰ τὸ δώσω στοὺς ἐθνικοὺς, δηλ. στοὺς εἰδωλολάτρες». Ἡ πίστις ὅμως τῆς γυναίκας κορυφώθηκε μὲ τὴν ἀπάντησιν ποὺ ἔδωσε στὸν Κύριο: «Ἐχεις δίκαιο, Κύριε, τοῦ λέγει. Ὅμως καὶ τὰ σκυλάκια (ποὺ εἴμαστε ἐμεῖς οἱ ἐθνικοὶ) τρῶνε ἀπὸ τὰ ψίχουλα, ποὺ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν κυρίων τους». Ἐφθασε ὅμως ἡ στιγμή γιὰ νὰ φανερώσῃ ὁ Κύριος αὐτὴ τὴν ὑπέροχην πίστιν τῆς Χαναναίας. Γι' αὐτὸ καὶ τῆς λέγει μπροστὰ σ' ὅλον τὸν κόσμον: «Γυναίκα, εἶναι πολὺ μεγάλη ἡ πίστις σου. Ὅπως σὺ θέλεις». Καὶ ἀμέσως συντελέστηκε τὸ θαῦμα καὶ θεραπεύτηκε ἡ ἄρρωστη θυγατέρα της.

3. Τέτοια ζωντανὴ πίστις πρέπει νὰ ἀποκτήσουμε καὶ ἐμεῖς. Ἡ πίστις τῆς γυναίκας ἦταν γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν Ἰησοῦ

Επίτιτλο από Ψαλτήρι της Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους (12ος αἰ.).

Χριστό. Καὶ αὐτὸ ἦταν ποὺ τὴν ἔσωσε καὶ χάρισε στὴ θυγατέρα τῆς τῇ θαυματουργικῇ θεραπείᾳ τοῦ Κυρίου. Σ' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσουμε πὼς ἡ ἀληθινὴ πίστις ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ στὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης. Γι' αὐτὸ ἡ γυναῖκα εἶχε τὴ συναίσθηση, πὼς εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σκυλάκια, ποὺ ὁ Κύριος τῆς ἀνάφερε. Ἡ ὑπερύψωση ὅμως τῆς Χαναναίας ἐγίνε ἀπὸ τὸν Κύριο κατὰ τρόπο πολὺ χαρακτηριστικό.

4. Μακάρι καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τὴν παιδικὴ μας ἡλικία νὰ ἀρχίσουμε νὰ ἀποκτοῦμε τέτοια θερμὴ πίστις στὸ Χριστό. Χρειαζόμαστε μεγάλη προσπάθεια καὶ ἐπιμονή. Νὰ τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς δίνει δύναμη, ὥστε νὰ ξεπερνοῦμε ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ τὶς δυσκολίες, ποὺ συναντᾶμε στὴ ζωὴ μας. Ἡ προσευχὴ καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη θὰ μᾶς βοηθήσουν πολὺ νὰ ἀποκτήσουμε αὐτὴ τὴ ζωντανὴ καὶ γεμάτη ἀπὸ ἀγάπη πίστις τῆς Χαναναίας, ποὺ ἦταν ὑποδειγματικὴ εἰδωλολάτρισσα. Ὁ Κύριος θὰ μᾶς βραβεύσει ὅπωςδήποτε στὴ ζωὴ μας καὶ θὰ μᾶς χαρίσει τὴ σωτηρίᾳ μας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Κύριε, βοήθει μοι... ὦ γύναι μεγάλη σου ἡ πίστις! γεννηθῆτω σοὶ ὡς θέλεις» (Ματθαίου κεφ. ιε' στίχοι 25.28).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«'Ακούω ὅμως μιὰ ἀπορία σου. «Ναί, ἀλλὰ ἐνῶ ἐγὼ πιστεύω καὶ παρακαλῶ, ὑποφέρω συνεχῶς. Ὁ Θεὸς δὲ μὲ ἀκούει». Φίλε μου, δοκιμάζει ὁ Θεός. Δὲν εἶδες τὴ Χαναναία; Τὴ δοκίμασε ὁ Χριστός. Φαινόταν ὅτι δὲν τὴν ἄκουε, ὅτι τὴν περιφρονοῦσε. Ἐκεῖνη ὅμως περισσότερο φώναζε. Ἐπέμενε. Πολέμησε ἀκούραστα καὶ νίκησε στὸ τέλος πανηγυρικά. Ἔτσι συμβαίνει καὶ μὲ μᾶς» (Μητροπολίτη Νικαίας ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Λύχνος τοῖς ποσὶ μου, Ἀθήνα 1965 σελ. 135).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Μὲ ποιὲς ἄλλες ἀρετὲς συνοδευόταν ἡ πίστη τῆς Χαναναίας;
2. Γιατί ὁ Κύριος δοκιμάζει τὴν πίστη τῆς Χαναναίας γυναίκας;
3. Πῶς μπορούμε καὶ ἐμεῖς νὰ ἀποκτήσουμε στὴ ζωὴ μας τὴν πίστη τῆς γυναίκας;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ' ΛΟΥΚΑ

18. – Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελῶνη καὶ τοῦ Φαρισαίου.

(Λουκᾶ κεφ. ιη' στίχοι 10-14).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

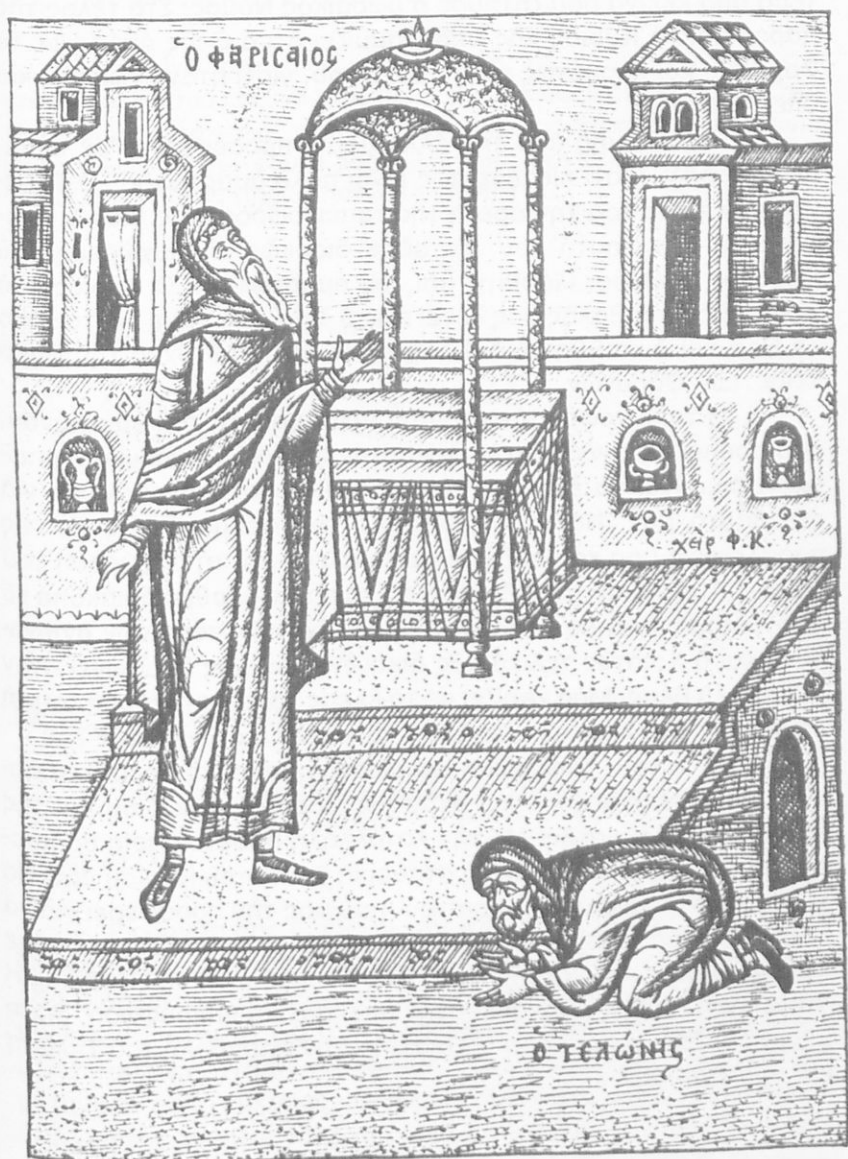
Ἀπὸ σήμερα μπαίνει ἡ Ἐκκλησία μας στὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου. Εἶναι μιὰ περίοδος προσευχῆς καὶ μετάνοιας τῶν χριστιανῶν ἀπὸ σήμερα μέχρι τὴ γιορτὴ τοῦ Πάσχα. Ἡ Ἐκκλησία μας διαβάζει σήμερα τὴν παραβολὴ τοῦ Τελῶνη καὶ τοῦ Φαρισαίου. Θέλει νὰ μᾶς δείξει πῶς ἡ ἀληθινὴ μετάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἀρχίζει μὲ τὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης, ποὺ τελικὰ ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο κοντὰ στὸ Θεό. Ἀντίθετα ἡ ὑπερηφάνεια ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ Θεό καὶ τὸν ὁδηγεῖ στὴν αἰώνια καταστροφὴ.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήυχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοὶ ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἐστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω γὰρ ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψὼν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

Εἶπεν ὁ Κύριος αὐτὴ τὴν παραβολή. Δυὸ ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸ Ναὸ γιὰ νὰ προσευχηθοῦν· ὁ ἕνας ἦταν Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος ἦταν τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε καὶ προσευχόταν στὸν ἑαυτό του μὲ αὐτὰ τὰ λόγια: «Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ, γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι κλέφτες, ἄδικοι, ἄτιμοι ἢ καὶ σὰν αὐτὸν τὸν τελώνη· νηστεύω δυὸ φορές τὴν ἐβδομάδα, δίνω τὸ ἕνα δέκατο ἀπ' ὅλα τὰ εἰσοδήματά μου. Καὶ ὁ τελώνης στεκόταν ἀπὸ μακριὰ καὶ δὲν ἤθελε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσει στὸν οὐρανό, μόνο χτυποῦσε στὸ στήθος του καὶ ἔλεγε· Θεέ μου, συγχώρεσέ με τὸν ἁμαρτωλό. Σὰς λέγω πὼς αὐτὸς κατέβηκε στὸ σπίτι του συχωρεμένος παρὰ ὁ ἄλλος. Γιατί ὁποῖος ὑπερηφανεύεται θὰ ταπεινωθεῖ, ἐνῶ ὁποῖος ταπεινώνεται θὰ ἀνυψωθεῖ.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Οἱ Φαρισαῖοι, ὅπως ξέρουμε, ἦταν ἄνθρωποι γεμάτοι ἐγωισμό καὶ ὑπερηφάνεια. Πίστευαν στὸν ἑαυτό τους καὶ μάλιστα νόμιζαν πὼς μόνον αὐτοὶ ἦταν δίκαιοι καὶ ἅγιοι. Τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τοὺς περιφρονοῦσαν, γιατί ὅλους τοὺς ἐβλεπαν ὡς ἁμαρτωλούς. Τέτοιοι Φαρισαῖοι δὲν ὑπῆρχαν μόνο στὴν ἐποχὴ τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ βρίσκονται μέχρι σήμερα. Ὁ Φαρισαῖος τῆς παραβολῆς δείχνει ὑπερηφάνεια καὶ ἀπέναντι στὸ Θεό. Στὴν προσευχὴ του ἀναφέρει τὰ καλὰ ἔργα του καὶ μάλιστα περισσό-

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνη καὶ Φαρισαίου (Φ. Κόντογλου).

τερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ζητοῦσε ὁ μωσαϊκὸς Νόμος. Στὸ τέλος τῆς παραβολῆς ὁ Κύριος μᾶς ὑπογραμμίζει ὅτι ὁ Θεὸς ἀπόρριψε τὸ Φαρισαῖο καὶ ἐπομένως καὶ τὰ ἔργα του, γιατί ἦταν ἐγωιστῆς καὶ ὑπερήφανος.

2. Ὁ Τελώνης ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ προσευχόταν μὲ σκυμμένο κεφάλι, γιατί πίστευε πὼς εἶναι πολὺ ἁμαρτωλός. Ὁ Τελώνης εἶχε μέσα του τὴν ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης. Δὲν δικαιολογοῦσε τὸν ἑαυτό του. Ζητοῦσε διαρκῶς τὴ συχώρεση τοῦ Θεοῦ: « Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι, τῷ ἁμαρτωλῷ ». Ὁ Κύριος στὸ τέλος τῆς παραβολῆς μᾶς λέγει πὼς ὁ Τελώνης ἐγίνε δεκτὸς ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ δικαιώθηκε, δηλαδὴ ἐγίνε ἄξιος μέτοχος τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

3. Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ πρώτη ἀρετὴ τοῦ χριστιανοῦ, ποὺ πρέπει νὰ τὴν ἀποκτήσει ἀπὸ τὴν παιδικὴ του ἡλικία. Ταπείνωση σημαίνει νὰ ἔχουμε πάντα ἀληθινὴ καὶ σωστὴ γνώμη γιὰ τὸν ἑαυτό μας. Νὰ ἀναγνωρίζουμε τὰ σφάλματά μας καὶ τὶς παραλείψεις μας καὶ νὰ ζητοῦμε τὸ ἔλεος καὶ τὴ συχώρεση τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν Ἐκκλησίᾳ μας παρακαλοῦμε ἀδιάκοπα τὸ Θεό: «Κύριε ἐλέησον». Εἶναι ἡ προσευχὴ τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ Χριστὸς τελικὰ μᾶς δικαιώνει καὶ μᾶς ἀνυψώνει στὴν πιὸ ὕψηλὴ θέση. Μᾶς χαρίζει μὲ τὸ ἔλεος καὶ τὴ συχώρεσή του τὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, δηλαδὴ νὰ εἴμαστε αἰώνια μαζί Του.

4. Μὲ τέτοια ταπείνωση καὶ σωστὴ προσευχὴ πρέπει νὰ ἀρχίσουμε νὰ ἐτοιμαζόμαστε στὴν περίοδο τοῦ Τριωδίου καὶ τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς. Μὲ τὴν κατάλληλὴ προετοιμασία θὰ μπορέσουμε νὰ ἀντικρίσουμε τὴ σταυρικὴ θυσία τοῦ Κυρίου μας. Νὰ νιώσουμε τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ποὺ μᾶς τὴν προσφέρει γιὰ νὰ ἀπολαύσουμε κοντά του τὴ σωτηρία μας. Μόνον ἔτσι μπορούμε νὰ πάρουμε μέρος καὶ στὴ δόξα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἀνάσταση θὰ μᾶς ὁδηγήσει στὴν πραγματικὴ ὑπερύψωση, ὅπως μᾶς διαβεβαιώνει σήμερα ὁ Χριστὸς στὴν παραβολὴ τοῦ Τελώνη καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

« Ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὕψωθήσεται » (Λουκᾶ κεφ. ιη' στίχος 14).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Καὶ τί εἶναι τάχα ἡ ταπεινοφροσύνη; Νὰ ἔχουμε πάντα σωστή γνώση τοῦ ἑαυτοῦ μας, νὰ ξέρουμε τί εἴμαστε καὶ τί δὲν εἴμαστε. Ὄταν τὸ ξέρουμε αὐτὸ καλά, τότε βλέπουμε πῶς πάντα πρέπει νὰ ἔχουμε μικρὴ γνώμη γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας.» (Μητροπολίτη Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, Λόγος Παρακλήσεως, Κοζάνη 1967).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί δείχνει μὲ τὴ διαγωγή του ὁ Φαρισαῖος;
2. Τί διδάσκει ἀπὸ τὴ διαγωγή τοῦ τελώνη;
3. Τί μᾶς διδάσκει ὁ Κύριος μὲ τὴ σημερινὴ παραβολή;

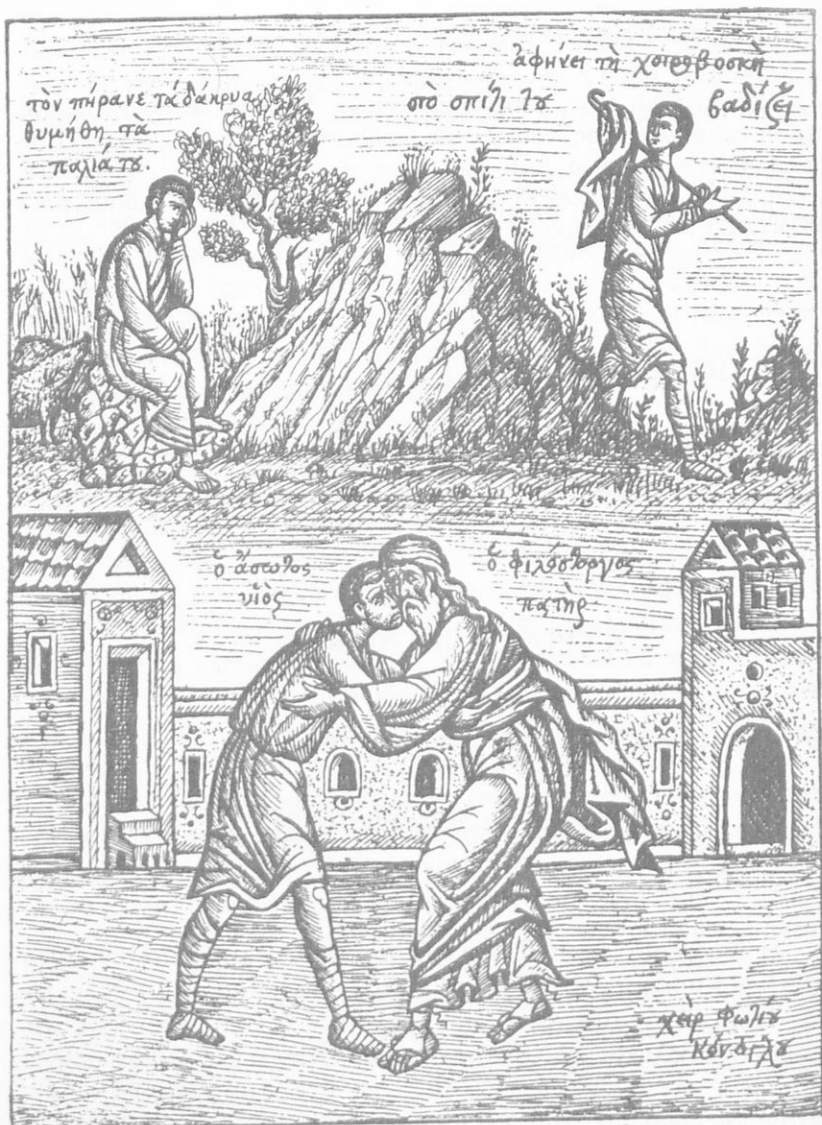
ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ' ΛΟΥΚΑ

19. – Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ.

(Λουκᾶ κεφ. ιε' στίχοι 11-32).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μας διαβάζει τὴν παραβολὴ τοῦ ἀσώτου γιοῦ τῆ δεύτερη Κυριακῇ τοῦ Τριωδίου. Ἡ σημερινὴ παραβολὴ θέλει νὰ μᾶς διδάξει τὴν ἄπειρη ἀγάπη, ποὺ ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ κάθε ἄνθρωπο καὶ μάλιστα γιὰ τὸν ἁμαρτωλό. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος δεχτεῖ μέσα του τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, τότε ὁ δρόμος τῆς ἀληθινῆς μετάνοιας εἶναι εὐκολός. Ὁ Οὐράνιος Πατέρας μᾶς περιμένει μὲ ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιὰ νὰ γυρίσουμε στὴν ἀγάπη τοῦ πατρικοῦ μας σπιτιοῦ, δηλαδὴ στὸν Παράδεισο, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ζεῖ αἰώνια μαζὶ μὲ τὸ Θεό.

Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄσωτου (Φ. Κόντογλου).

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδῆμυσεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρὸς μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἡμαρτον εἰς τὸν οὐρανόν

Εἶπεν ὁ Κύριος αὐτὴ τὴν παραβολήν. Ἕνας ἄνθρωπος εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ πρὸς μικρὸς ἀπὸ αὐτοῦ στὸν πατέρα του· πατέρα, δός μου, τὸ μερίδιό ποῦ μοῦ ἀνήκει ἀπὸ τὴν περιουσία. Καὶ τοὺς μοίρασε τὴν περιουσία. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες τὰ μάζεψε ὅλα ὁ μικρότερος γιὸς καὶ ἔφυγε σὲ μακρινὴ χώρα· καὶ ἐκεῖ διασκόρπισε τὴν περιουσία του κἀνοντας ἄσωτὴ ζωῇ. Καὶ ὅταν αὐτὸς τὰ ἐξόδεψε ὅλα, ἔπεσε μεγάλη πείνα σ' ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ· καὶ αὐτὸς ἄρχισε νὰ στερεῖται. Τότε πῆγε καὶ προσκολλήθηκε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς πολίτες ἐκείνης τῆς χώρας καὶ ἐκείνος τὸν ἔστειλε στὰ χωράφια νὰ βόσκει χοίρους. Καὶ λαχταροῦσε νὰ γεμίσει τὴν κοιλιά του ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα ποὺ ἔτρωγαν οἱ χοῖροι καὶ κανένας δὲν τοῦ ἔδινε. Τότε ἦρθε στὸν ἑαυτὸν του καὶ εἶπε. Πόσοι ὑπῆρτες τοῦ πατέρα μου τρῶνε ψωμὶ καὶ τοὺς περισσεύει καὶ ἐγὼ πεθαίνω τῆς πείνας; Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ πάω στὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ πῶ· Πατέρα· ἡμαρτον στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ σένα καὶ δὲν ἀξίζω πιά νὰ μὲ πεῖς παιδί σου· κάνε με σὰν ἓναν ἀπὸ τοὺς ὑπῆρτες σου. Καὶ σηκώθηκε καὶ ἦρθε στὸν πατέρα του. Καὶ ἐνῶ ἦταν ἀκόμη μακριά, τὸν εἶδε ὁ πατέρας του καὶ τὸν πόνεσε ἡ ψυχὴ του καὶ ἔτρεξε καὶ ἔπεσε στὸ λαιμὸ του καὶ τὸν φίλησε καλὰ καλὰ. Τότε τοῦ εἶπε ὁ γιός· Πατέρα, ἡμαρτον στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ σένα καὶ δὲν ἀξίζω πιά νὰ μὲ πεῖς παιδί σου. Καὶ ὁ πατέρας εἶπε στοὺς ὑπῆρτες του· βγάλτε καὶ φέρτε τὴν πρὸς καλὴ φορεσιά καὶ ντύστε τον καὶ βάλτε δαχτυλίδι στὸ χέρι

καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἔξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη. Καὶ ἡρξάντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. Ὁργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολὴν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱὸς σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἐθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἐστίν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη».

του καὶ ὑποδήματα στὰ πόδια· καὶ φέρτε καὶ σφάχτε τὸ θρεμμένο μοσχάρι, καὶ ἃς φάμε καὶ ἃς χαροῦμε· γιὰ τὸ τοῦτο τὸ παιδί μου ἦταν πεθαμένο καὶ ξανάζησε καὶ ἦταν χαμένο καὶ βρέθηκε. Καὶ ἄρχισαν νὰ διασκεδάζουν. Καὶ ἦταν ὁ μεγαλύτερος γιὸς του στὸ χωράφι· καὶ ὅπως ἐρχόταν καὶ πλησίασε στὸ σπίτι, ἄκουσε ὄργανα καὶ τραγούδια, καὶ κάλεσε ἕναν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες καὶ ζητοῦσε νὰ μάθει τί τάχα νὰ ἦσαν τοῦτα. Καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ εἶπε πῶς ἦρθε ὁ ἀδελφός σου καὶ ὁ πατέρας σου ἔσφαξε τὸ θρεμμένο μοσχάρι, γιὰ τὸν εἶδε καὶ ἦρθε πίσω γερός. Τότε ὀργίσθηκε καὶ δὲν ἤθελε νὰ μπεῖ στὸ σπίτι. Βγῆκε λοιπὸν ὁ πατέρας του καὶ τὸν παρακαλοῦσε. Καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε στὸν πατέρα· τόσα χρόνια σὲ δουλεύω καὶ ποτὲ δὲν παραμέλησα ἐντολὴ σου, καὶ ποτὲ δὲν ἔδωκες σὲ μένα ἕνα κατσίκι γιὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου· ἀλλὰ ὅταν ἦρθε τοῦτος ὁ γιός σου, ποὺ σοῦ ἔφαγε ὅλο τὸ βίος μὲ τίς ἁμαρτωλές, ἔσφαξες γιὰ χάρη του τὸ θρεμμένο μοσχάρι. Τότε ὁ πατέρας τοῦ εἶπε· παιδί μου, σὺ πάντα εἶσαι μαζί μου καὶ ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου· ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ διασκεδάσουμε καὶ νὰ χαροῦμε, γιὰ τὸ τοῦτος ὁ ἀδελφός σου ἦταν πεθαμένος καὶ ξανάζησε καὶ ἦταν χαμένος καὶ βρέθηκε.

1. Ἡ ἀμαρτία ποὺ ἔκανε ὁ νεότερος γιὸς τῆς παραβολῆς εἶναι ὅτι ἔφυγε μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατέρα του. Βέβαια αὐτὸ δείχνει πὼς δὲν μπόρεσε νὰ ξεπεράσει τὸν ἐγωισμό τῆς ἡλικίας του. Νόμιζε πὼς μόνος του μπορεῖ νὰ τὰ καταφέρει καὶ ἐπομένως δὲν χρειάζοταν τὴν κηδεμονία τοῦ πατέρα του. "Ἄλλωστε εἶχε καὶ ἓνα σωρὸ χρήματα, ποὺ πῆρε ἀπὸ τὸ μερίδιο τῆς πατρικῆς περιουσίας. Ὁ ἄσωτος γιὸς στὴ μακρινὴ χώρα ξόδεψε ὅλα τὰ χρήματά του «ζῶν ἀσώτως». Ὑστερα ὅμως βρέθηκε σὲ μιὰ φοβερὴ πείνα καὶ τὸ χειρότερο πὼς αἰσθανόταν μονάχος του στὴν ξενιτιά. Προσπαθοῦσε νὰ χορτάσει τὴν πείνα του μὲ τὰ ξυλοκέρατα τῶν χοίρων. Μὰ καὶ αὐτὰ δὲν τοῦ τὰ ἔδιναν τὰ ἀφεντικά ποὺ δούλευε ὡς χοιροβοσκός. Αὐτὸ ποὺ ἔπαθε ὁ ἄσωτος γιὸς εἶναι τὰ κατάντημα κάθε ἀνθρώπου, ποὺ ξεμακραίνει ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία. Νιώθει πραγματικὴ πείνα καὶ γύμνια πνευματικῇ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀρχίζουν νὰ τὸν ἐγκαταλείπουν καὶ νὰ τὸν περιφρονοῦν, ὅταν μάλιστα ἀντιληφθοῦν πὼς τέλειωσαν τὰ χρήματα καὶ ἡ περιουσία του.

2. Ὁ ἄσωτος γιὸς μέσα στὴ συμφορὰ του θυμῆθηκε ἀμέσως τὸ πατρικὸ σπίτι. Ξαναγύρισε στὸν ἑαυτὸ του, λέγει τὸ Εὐαγγέλιο. Ἀρχισε νὰ ξαναζεῖ τὴν ἀγάπη τοῦ πατέρα του, ποὺ τὴν σκορποῦσε στὰ παιδιὰ του καὶ σ' ὅλους τοὺς ὑπηρέτες του. Τώρα λαχταράει νὰ ξαναζήσει στὴν ἀγάπη τοῦ πατέρα του. Γι' αὐτὸ καὶ παίρνει τὴν ἀπόφαση τῆς ἐπιστροφῆς. Ἡ συνάντηση τοῦ πατέρα μὲ τὸν ἄσωτο γιὸ εἶναι πολὺ ἀνθρώπινη καὶ συγκινητικῇ. Ὁ πατέρας ποὺ τὸν περίμενε πάντα νὰ ξαναγυρίσει, ἔτρεξε πρῶτος καὶ μόλις τὸν συνάντησε, ἄρχισε νὰ τὸν φιλάει καλὰ καλὰ. Μέσα σ' αὐτὸ τὸν ὠκεανὸ τῆς πατρικῆς ἀγάπης ὁ ἄσωτος πρόλαβε μόνον νὰ πεῖ: «Πατέρα, ἤμαρτον στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ σένα καὶ δὲν ἀξίζω πιά νὰ μὲ λὲς παιδί σου». Ὁ πατέρας ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ἀρχίσει τὸ πανηγύρι τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐτυχίας, μὲ τὴν ἐτοιμασία τοῦ τραπεζιοῦ, ποὺ θὰ στολιζόταν μὲ τὸ θρεμμένο μοσχάρι.

3. Μέσα στὴ χαρὰ ὅμως αὐτὴ ὑπάρχει καὶ ἡ παραφωνία στὴ διαγωγὴ τοῦ μεγαλύτερου γιοῦ. Ἦταν ὁ φρόνιμος καὶ ὁ ὑπάκουος. Ὅλες τὶς ἀρετὲς τὶς εἶχε, ἀλλὰ δὲν εἶχε στὴν καρδιά του

καθόλου αγάπη. Γι' αυτό και διαφώνησε και φιλονίκησε με τὸ στοργικὸ πατέρα του. Δὲν μπόρεσε σ' ὅλη τὴ ζωὴ του νὰ καταλάβει αὐτὸ ποὺ τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του: «Παιδί μου, ὅλα τὰ δικά μου εἶναι δικά σου, γιατί σὺ πάντα εἶσαι μαζί μου».

4. Ἡ σημερινὴ παραβολὴ μας εἶναι ἀπὸ τὰ ωραιότερα κείμενα τοῦ Εὐαγγελίου. Εἶναι πολὺ σωστὸ αὐτό, ποὺ εἶπαν: «Ἄν εἶχε χαθεῖ ὁλόκληρο τὸ Εὐαγγέλιο, ἀλλὰ εἴχαμε στὰ χέρια μας μόνο τὴν παραβολὴ τοῦ ἀσώτου γιοῦ, θὰ μπορούσαμε νὰ καταλάβουμε τί εἶναι ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία, γιατί ἡ παραβολὴ ἔχει μέσα της τὰ πάντα». Ὁ κάθε ἄνθρωπος παίρνει θάρρος ἀπὸ τὴ μετάνοια τοῦ ἀσώτου γιοῦ. Ξέρουμε πῶς ὁ Θεὸς-Πατέρας μᾶς περιμένει κάθε μέρα νὰ γυρίσουμε κοντά του. Χρειάζεται νὰ ἀπορρίπτουμε τὴν ἁμαρτία ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ νὰ ἐπιστρέφουμε με τὴ μετάνοιά μας στὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος μᾶς βεβαιώνει, πῶς με τὴν ἐπιστροφή τοῦ ἁμαρτωλοῦ στοῦ Θεοῦ, οἱ ἄγγελοι πανηγυρίζουν στὸν οὐρανὸ καὶ χαίρονται γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη» (Λουκᾶ κεφ. ιε' στίχ. 24).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Πρόσεχε! Οἱ παγίδες εἶναι πολλές. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὅμως μᾶς ἔχει δώσει τὸ μεγάλο ὄπλο τῆς μετάνοιας. Ἡ μετάνοια εἶναι ὁ πιὸ ὠραῖος καὶ εὐθύς δρόμος, ποὺ ὁδηγεῖ στοῦ πατρικοῦ σπιτί, στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ» (Μητροπολίτου Ἀλεξ/πόλεως ΑΝΘΙΜΟΥ, Διακονία τοῦ Λόγου, Ἀθῆναι 1967, σελ. 258).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιὰ ἦταν ἡ ἁμαρτία τοῦ μικρότερου γιοῦ τῆς παραβολῆς;
2. Τί σοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἀπὸ τὴ διαγωγή τοῦ ἀσώτου γιοῦ;
3. Γιατί ὁ μεγαλύτερος γιὸς ἔδειξε αὐτὴ τὴ διαγωγή;

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὴ Δευτέρα Παρουσία. Τοιχογραφία στὴν Ἱ. Μονὴ Χιλανταρίου Ἀγ. Ὁρους (18ος αἰ.)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

20. – Ἡ Δευτέρα Παρουσία.

(Ματθαίου κεφ. κε' στίχοι 31-46).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στὴ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ θὰ δοῦμε πῶς ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μόνο φιάνθρωπος, ἀλλὰ καὶ δίκαιος. Ἡ Ἐκκλησία μας διαβάζει σήμερα τὸ εὐαγγέλιο τῆς Δευτέρας καὶ ἐνδόξου Παρουσίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσῃ τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Ἐπει-
 νασα γάρ, καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Τότε ἐρεῖ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πο-

Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅταν θὰ ἔρθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὴ δόξα του καὶ μαζί του ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄγγελοι, τότε θὰ καθίσει στὸ θρόνο τῆς δόξας του· καὶ θὰ συναχθοῦν ἔμπρὸς του ὅλα τὰ ἔθνη, καὶ θὰ ξεχωρίσει τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλο τοὺς ἀνθρώπους καθὼς ξεχωρίζει ὁ τσοπάνης τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ κατσίκια· καὶ θὰ βάλεῖ τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ δεξιὰ του καὶ τὰ κατσίκια ἀπὸ τὰ ἀριστερά. Τότε θὰ πεῖ ὁ Βασιλέας σ' ἐκείνους ποὺ θὰ εἶναι ἀπὸ τὰ δεξιὰ του· Ἐλάτε οἱ εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ κληρονομήσετε τὴ βασιλεία ποὺ εἶναι ἐτοιμασμένη γιὰ σᾶς ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ χτίστηκε ὁ κόσμος. Γιατὶ ἐπείνασα καὶ μοῦ δώκατε νὰ φάγω· δίψασα καὶ μὲ ποτίσατε· ξένος ἦμουν καὶ μὲ ντύσατε· ἀρρώστησα καὶ μὲ ἐπισκεφτήκατε· ἦμουν στὴ φυλακὴ καὶ ἤρθατε νὰ μὲ δεῖτε. Τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν οἱ δίκαιοι, λέγοντας· Κύριε, πότε σε εἶδαμε νὰ πεινᾷς καὶ σοῦ δώκαμε ψωμί ἢ νὰ διψᾷς καὶ σοῦ δώκαμε νερό; Καὶ πότε σε εἶδαμε ξένο καὶ σε πῆραμε μαζί μας ἢ γυμνὸ καὶ σε ντύσαμε; Καὶ πότε σε εἶδαμε ἀρρωστο ἢ στὴ φυλακὴ καὶ ἤρθαμε σὲ σένα; Καὶ θὰ ἀποκριθεὶ ὁ Βασιλέας καὶ θὰ τοὺς πεῖ· Σᾶς βεβαιῶνω πὼς ὅ,τι ἐκάματε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ τελευταίους τούτους ἀδελφούς μου σ' ἐμένα τὸ ἐκάματε. Τότε θὰ πεῖ καὶ σ' ἐκείνους ποὺ θὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ἀριστερά· Πηγαίνετε ἀπὸ μένα οἱ καταραμένοι στὸ αἰώνιο πῦρ, ποὺ εἶναι ἐτοιμασμένο γιὰ τὸ διάβολο καὶ γιὰ ἐκείνους ποὺ κάνουν τὰ θελήματά του. Γιατὶ ἐπείνασα καὶ δὲν μοῦ δώκατε νὰ φάγω· δίψασα καὶ δὲν μοῦ

ρεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπεινάσα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπισκέψασθέ με. Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον».

δώκατε νὰ πῶ· ξένος ἦμουν καὶ δὲν μὲ πῆρατε στὸ σπίτι σας· γυμνός καὶ δὲν μὲ ντύσατε· ἄρρωστος καὶ στὴ φυλακὴ καὶ δὲν ἤρθατε νὰ μὲ δῆτε. Τότε θὰ τοῦ ἀποκριθοῦν καὶ αὐτοὶ λέγοντας· Κύριε, πότε σὲ εἶδαμε νὰ πεινᾷς ἢ νὰ διψᾷς ἢ ξένο ἢ γυμνὸ ἢ ἄρρωστο ἢ στὴ φυλακὴ καὶ δὲν σὲ ὑπηρετήσαμε; Τότε θὰ τοὺς ἀποκριθεῖ λέγοντας· Σὰς βεβαιῶνῶ πῶς ὅ,τι δὲν ἐκάματε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς πιὸ τελευταίους τούτους σ' ἐμένα δὲν τὸ ἐκάματε. Καὶ θὰ πάνε τοῦτοι σὲ κόλαση αἰώνια καὶ οἱ δίκαιοι σὲ ζωὴ αἰώνια.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ περικοπὴ μᾶς διδάσκει, πῶς θὰ ἔλθει μιὰ μέρα ὅπου ὅλοι μας θὰ δώσουμε λόγο στὸ Θεὸ γιὰ τὶς πράξεις ποὺ κάναμε πάνω στὴ γῆ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς μας. Δὲν πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ ξεχνάει πῶς ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθει καὶ πάλι στὴ γῆ κατὰ τὴ δευτέρα καὶ ἔνδοξη Παρουσία του «κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς», ὅπως ὁμολογοῦμε στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεώς μας. Ὁ Κύριος τὴν πρώτη φορὰ ἦλθε στὴ γῆ ὡς ταπεινὸς ἄνθρωπος, τὴ δεύτερη φορὰ θὰ ἔλθει ὡς Βασιλέας καὶ Κριτῆς. Τὴν πρώτη φορὰ μᾶς ἔδωσε ἀγάπη γιὰ νὰ σωθοῦμε ὅλοι, τὴ δεύτερη θὰ μᾶς κρίνει μὲ δικαιοσύνη.

2. Ὁ Κύριος μᾶς παρουσιάζει πῶς θὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μπροστὰ του καὶ πῶς θὰ ξεχωρίσει ὅλους τοὺς ἀνθρώ-

πους, ὅπως ὁ τσοπάνης ξεχωρίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τὰ κατσίκια. Ἔνα καὶ μοναδικὸ κριτήριο θὰ ἔχει, ποὺ θὰ κρίνει τὸν κάθε ἄνθρωπο χωριστά. Εἶναι ἡ ἐντολὴ τῆς ἀγάπης καὶ ὁ τρόπος ποὺ τὴν ἐφάρμοσε ὁ κάθε ἄνθρωπος στὴ ζωὴ του. Πολὺ ἀπλὰ πράγματα θὰ ζητήσῃ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ὁ Κύριος ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ δεῖ ἂν δώσαμε ἓνα κομμάτι ψωμί στὸν πεινασμένο. Ἔνα ποτήρι νερὸ στὸ διψασμένο. Ἔνα ρούχο στὸ γυμνὸ. Μιὰ φιλοξενία στὸν ἄστεγο. Μιὰ προστασία στὴ χήρα καὶ τὸ ὄρφανό. Μιὰ ἐπίσκεψη στὸν ἄρρωστο καὶ τὸ φυλακισμένο. Ὁ Χριστὸς περιορίζεται στὰ λίγα πράγματα γιὰ νὰ μὴ δικαιολογηθεῖ κανεὶς πὼς δὲν μποροῦσε νὰ προσφέρει στοὺς ἄλλους κάτι περισσότερο, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἴδιος δὲν θὰ εἶχε.

3. Τὸ σπουδαιότερο ὅμως εἶναι πὼς ὁ ἄνθρωπος προσφέρει στὸ συνάνθρωπό του κάτι, ἐπειδὴ τὸν ἀγαπᾷ. Καὶ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον, ἐπειδὴ ἀγαπᾷ τὸ Θεὸ καὶ τὸ Χριστό. Αὐτὴ τὴ μεγάλη ἀλήθεια μᾶς παρουσιάζει ὁ Κύριος, ὅταν λέγει: «Σὰς βεβαιώνω πὼς ὅ,τι ἐκάματε σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς πιὸ τελευταίους ἀδελφούς μου, σ' ἐμένα τὸ ἐκάματε». Αὐτὸ μᾶς διδάσκει πὼς ὁ Χριστὸς συνδέει τὸν ἑαυτό του μὲ κάθε ἄνθρωπο ἰδιαίτερα. Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀλήθεια ποὺ νὰ ἐνισχύει καὶ νὰ παρηγορεῖ τὸν καθένα μας.

4. Ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς καλεῖ ὅλους νὰ ἀρχίσουμε ἀπὸ σήμερα τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης μας. Στὴν οἰκογένεια, στὸ σχολεῖο, στὴ γειτονιά, στὸ δρόμο, ποὺ περπατᾷμε καὶ ὅπου ἄλλοῦ βρεθοῦμε, συναντᾷμε ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ τὴ δική μας ἀγάπη. Μιὰ βοήθεια, μιὰ καλωσύνη, λίγο φαγητὸ στὸ φτωχὸ τῆς γειτονιάς, μιὰ ἐπίσκεψη στὸν ἄρρωστο, μιὰ συμπαράσταση στὸν πονεμένο, ὅλα αὐτὰ θὰ μᾶς βοηθήσουν ἀπὸ τώρα νὰ νιώσουμε ἔμπρακτα τὴν ἀγάπη στὴν καρδιά μας. Ἔτσι δὲν θὰ ἔχουμε λόγο νὰ φοβόμαστε τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως, ποὺ ὁ Κύριος θὰ μᾶς ἀποδώσῃ δικαιοσύνη. Θὰ τὴν περιμένουμε σὰν τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη, ποὺ ὁ Χριστὸς θὰ μᾶς βραβεύσῃ καὶ θὰ μᾶς πεῖ: «Ἐλᾶτε οἱ εὐλογημένοι ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ κληρονομήσετε τὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«'Εφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. κε' 40).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὁ Ἰησοῦς μᾶς κάλεσε νὰ γίνουμε τέλειοι καὶ μᾶς ἀποκάλυψε πῶς μέσο καὶ σκοπὸς τῆς ζωῆς μας εἶναι ἡ ἀγάπη. Ἀπόλυτα καὶ ξεκάθαρα συνδέει τὸν ἑαυτὸ Του μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸ Θεό. Πίσω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ὑπάρχει Αὐτός, ποῦ εἶναι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (ΚΩΣΤΗ ΜΠΑΣΤΙΑ, Νέο Κυριακοδρόμιο, Ἀθῆναι 1977, σελ. 59).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκει ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπή;
2. Μὲ ποιὸ κριτήριον θὰ μᾶς κρίνει ὁ Χριστὸς στὴ Δευτέρα Παρουσία του;
3. Μὲ ποιοὺς συνδέει τὸν ἑαυτὸ του ὁ Χριστὸς στὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ

21. – Ἡ ἐτοιμασία τῶν χριστιανῶν γιὰ τὴ Μεγάλῃ Σαρακοστή.

Ματθαίου κεφ. στ' στίχοι 14-21).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σημερινὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ μᾶς διδάσκει τίς ἐξῆς ἀλήθειες: α) πρέπει νὰ συχωροῦμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἂν θέλουμε νὰ συχωρέσει καὶ ἐμᾶς ὁ Θεός, β) πρέπει νὰ νηστεύουμε ἀληθινὰ καὶ σωστά, ὥστε νὰ ἀποδέχεται τὴ νηστεία μας ὁ Θεός καὶ γ) δὲν πρέπει νὰ μαζεύουμε ὑλικοὺς θησαυροὺς ποῦ εἶναι προσωρινοὶ πάνω στὴ γῆ, ἀλλὰ νὰ θησαυρίζουμε στὸν οὐρανόν, ποῦ ἐκεῖ τίποτε δὲ χάνεται.

Ἐπίτιτλο, ἀρχικὸ γράμμα Α, ἀπὸ κώδικα μὲ εὐχή τῆς γονυκλισίας τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς, Ἱ. Μονὴ Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (13ος αἰ.).

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυ-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εἶπεν ὁ Κύριος· ἂν συχωρεῖτε στοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματά τους, θὰ συχωρήσει καὶ σὲ σὰς ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος· καὶ ἂν δὲν συχωρεῖτε στοὺς ἀνθρώπους τὰ παραπτώματά τους οὔτε καὶ ὁ πατέρας θὰ συχωρήσει τὰ παραπτώματά σας. Καὶ ὅταν νηστεύετε νὰ μὴ γίνεσθε περιλυποισάν τοὺς ὑποκριτές· γιατί αὐτοὶ παίρνουν ἓνα ὕφος λυπημένο, γιὰ νὰ

θρώποι· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων ἀλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν».

φανοῦν στοὺς ἀνθρώπους πῶς νηστεύουν. Σὰς βεβαιῶνω πῶς τὸν ἔχουν τὸ μισθὸν τοὺς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπων. Ἀλλὰ ἐσύ ὅταν νηστεύεις, νὰ χτενιστεῖς καὶ νὰ νικτεῖς γιὰ νὰ μὴ φανεῖς στοὺς ἀνθρώπους πῶς νηστεύεις, ἀλλὰ στὸν πατέρα σου ποὺ εἶναι κρυμμένος καὶ ἀόρατος παντοῦ· καὶ ὁ πατέρας σου, ποὺ σὲ βλέπει κρυφὰ καὶ δὲν τὸν βλέπεις, θὰ στὸ ἀποδώσει στὰ φανερά. Νὰ μὴ μαζεύετε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θησαυροὺς στὴ γῆ, ὅπου ὁ σκόρος καὶ ἡ σκουριά τοὺς καταστρέφει καὶ ὅπου οἱ κλέφτες σκάβουν τοὺς τοίχους καὶ τοὺς κλέβουν· ἀλλὰ νὰ μαζεύετε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θησαυροὺς στὸν οὐρανό, ὅπου οὔτε σκόρος οὔτε σκουριά τοὺς καταστρέφουν καὶ ὅπου κλέφτες οὔτε σκάβουν τοὺς τοίχους οὔτε τοὺς κλέβουν. Γιατί ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς σας, ἐκεῖ θὰ εἶναι καὶ ἡ καρδιά σας.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὅσο περισσότερο συχωροῦμε ἐμεῖς τὶς ἀμαρτίες τῶν συνανθρώπων μας, τόσο καὶ πιὸ πολὺ θὰ μᾶς συχωρήσει ὁ Θεὸς τὶς δικές μας ἀμαρτίες. Ἐμεῖς ὅμως δυστυχῶς δὲν καταλαβαίνουμε αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Ζητᾶμε τὴν συχώρηση ἀπὸ τὸ Θεό, ἀλλὰ δὲν συχωροῦμε τὸ συνάνθρωπό μας γιὰ ἓνα μικρὸ σφάλμα, ποὺ ἔκανε σὲ μᾶς. Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀπαράδεκτη διαγωγὴ, ποὺ ἔρχεται σὲ φανερὴ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ. Ἐχουμε πολλὰς εὐκαιρίες ποὺ μπορούμε νὰ ἀρχίσουμε νὰ συχωροῦμε τὸ συμμαθητὴ, τὸ φίλο, τὸ γνωστὸ καὶ κάθε ἄνθρωπο

ἀπὸ τὸ περιβάλλον μας, ποὺ μπορεῖ σὲ κάτι νὰ μᾶς φταίξει. Ἄμα συχωρέσουμε ἓναν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ καρδιά μας, τότε θὰ νιώσουμε μέσα μας μιὰ εἰρήνη καὶ γαλήνη, ποὺ θὰ μᾶς βεβαιώνει πὼς ἔχουμε συμφιλιωθεῖ μὲ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

2. Στὴ συνέχεια ὁ Κύριος μᾶς μιλεῖ γιὰ τὴν ἀληθινὴ νηστεία. Ἀπὸ αὐριο μπαίνουμε στὴ Μεγάλῃ Σαρακοστῇ ποὺ εἶναι περίοδος νηστείας καὶ προσευχῆς. Ἀληθινὴ νηστεία δὲν εἶναι μόνο νὰ μὴν τρῶς ὀρισμένους τροφές, ἀλλὰ νὰ ἀπομακρύνεσαι καὶ ἀπὸ τὶς κακὲς πράξεις. Τὶς κακίες ὁ Θεὸς δὲν τὶς θέλει. Πρέπει νὰ τὶς καταπολεμᾶμε καὶ σ' αὐτὸ μᾶς βοηθεῖ καὶ ἡ νηστεία. Ἡ νηστεία μας πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὴ μετάνοια, τὴν προσευχὴ καὶ τὴν ἀγάπη.

3. Κατόπιν ὁ Κύριος μᾶς εἶπε πὼς δὲν πρέπει νὰ ἀγαποῦμε τὰ χρήματα καὶ νὰ μὴν αἰσθανόμαστε προσκολλημένοι σ' αὐτά. Δὲν μπορεῖς νὰ ἀγαπᾷς τοὺς ἄλλους καὶ νὰ νηστεύεις καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριὰ νὰ μαζεύεις ὑλικοὺς θησαυροὺς μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό σου. Ὅταν ὁ νοῦς μας εἶναι στὰ πολλὰ λεφτὰ καὶ τὴν καλοπέραση, πὼς θὰ βροῦμε τὴν εὐκαιρία νὰ σκεφτοῦμε τοὺς ἄλλους, ποὺ πεινοῦν καὶ πονοῦν καὶ βασανίζονται; Πρέπει ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἡλικία νὰ συνηθίσει τὸ παιδί νὰ στερεῖ τὸν ἑαυτό του ἀπὸ ὀρισμένους ἀδυναμίες (λιχουδιές) καὶ τὰ χρήματα ποὺ θὰ ἐξοικονομεῖ νὰ τὰ προσφέρει σ' ἄλλα παιδιά ποὺ εἶναι φτωχὰ καὶ ἔχουν βασικὲς ἀνάγκες. Ὅταν προσφέρει τὴν ἔμπρακτῃ ἀγάπῃ του στοὺς ἄλλους (ἐλεημοσύνη, φιλανθρωπία) θὰ καταλάβει τὸ θαυμάσιο νόημα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Εἶναι τὸ πνεῦμα ποὺ ὁ Θεὸς φύτεψε στὶς ψυχές μας. Δηλαδὴ νὰ τοῦ μοιάζουμε στὴν ἀγάπῃ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ, ὥστε νὰ πραγματοποιοῦμε τὸν ὕψιστο προορισμό, ποὺ μᾶς ἔχει δώσει.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ» (Ματθαίου κεφ. στ' στίχος 20).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὅταν στραφεῖτε πρὸς ἐμένα καὶ με ὀνομάσετε «Πατέρα», καθά-

ρίστε πρώτα την καρδιά σας. Βγάλτε κάθε ἴχνος πικρίας καὶ ἐκδικητικότητος γιὰ τὸ συνάνθρωπό σας. Συχωρεῖστε τον ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς σας. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος νὰ δεχτῶ τὴν παράκλησή σας γιὰ συχώρηση» (ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΛΤΕΚΗ, Πρωινὰ ραδιοφωνικὰ μηνύματα, Ἀθῆναι 1971, σελ. 44).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί πρέπει νὰ συχωροῦμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους;
2. Πῶς μπορούμε νὰ νηστεύουμε ἀληθινά;
3. Πῶς μπορούμε νὰ ἀποκτήσουμε ἀληθινούς θησαυροὺς στὸν οὐρανό;

ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)

22. – Ἡ ἐκλογὴ τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ.

(Ἰωάννη κεφ. α΄ στίχοι 44-52).

Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σημερινὴ πρώτη Κυριακὴ τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς εἶναι ἀφιερωμένη στὸ θρίαμβο τῆς ὀρθόδοξης πίστεώς μας. Οἱ ἄθεοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (726-843 μ.Χ.) θέλησαν νὰ κλονίσουν τὴν πίστη τοῦ ἀνθρώπου στὴ Θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἔβαλαν μὲ τίς "Ἁγίες Εἰκόνες. Στὸ τέλος, ὅμως, ὅπως πάντα, νίκησε ἡ Ἐκκλησία καὶ θριάμβευσε ἡ ὀρθόδοξη πίστη. Αὐτὴ τὴν ὀρθόδοξη πίστη καλεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀποκτήσουμε καὶ ἐμεῖς.

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὕρισκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. Ἦν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ θέλησε ὁ Ἰησοῦς νὰ βγεῖ νὰ πάει στὴ Γαλιλαία. Βρίσκει τότε τὸ Φίλιππο καὶ τοῦ λέγει· Ἀκολούθησέ με. Καὶ ἦταν ὁ Φίλιππος ἀπὸ

δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαιῖδᾶ, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκὴν εἰδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ῥαββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἰπὸν σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεφγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου».

τῇ Βηθσαιῖδᾶ, ἀπὸ τὴν πόλη τοῦ Ἀνδρέα καὶ τοῦ Πέτρου. Βρίσκει ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέγει. Βρήκαμε ἐκεῖνον ποῦ ἔγραψε ὁ Μωϋσῆς στὸ νόμο καὶ οἱ Προφῆτες, τὸν Ἰησοῦ τὸ γιὸ τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ. Καὶ ὁ Ναθαναὴλ τοῦ εἶπε· Ἀπὸ τῆ Ναζαρέτ μπορεῖ νὰ βγεῖ τίποτα καλὸ; Τοῦ λέγει ὁ Φίλιππος· Ἔλα νὰ δεῖς. Εἶδε ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ νὰ ἔρχεται σ' αὐτὸν καὶ λέγει γι' αὐτόν· Νὰ πραγματικὰ Ἰσραηλίτης ποῦ δὲν ὑπάρχει μέσα του δόλος. Τοῦ λέγει ὁ Ναθαναὴλ· Ἀπὸ ποῦ με ξέρεις; Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Πρὶν νὰ σὲ φωνάξει ὁ Φίλιππος, ὅταν ἦσουν κάτω ἀπὸ τὴ συκιά, σὲ εἶδα. Ἀποκρίθηκε ὁ Ναθαναὴλ καὶ τοῦ λέγει· Διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τοῦ εἶπε· Πιστεύεις, ἐπειδὴ σοῦ εἶπα πῶς σὲ εἶδα κάτω ἀπὸ τὴ συκιά; Μεγαλύτερα ἀπὸ αὐτὰ θὰ δεῖς. Καὶ τοῦ λέγει. Σὰς βεβαιώνω πῶς πολὺ γρήγορα θὰ δεῖτε ἀνοιγμένο τὸν οὐρανὸ καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν κοντὰ στὸν υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἀπὸ τὴν ἱστορία ἀκόμα ξέρουμε, πῶς ἡ Χριστιανοσύνη ἦταν ἀναστατωμένη περισσότερο ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια γιὰ τὸ ζή-

Ὁ Φίλιππος καὶ Ναθαναήλ.
Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελισ-
τάριο, Ἱ. Μονῆς Διονυσίου
Ἀγ. Ὁρους, (11ος αἰ.)

Ὁ Φίλιππος ἀκολουθεῖ
τὸν Ἰησοῦ. Μικρογραφία
ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο, Ἱ.
Μονῆ Διονυσίου Ἀγ.
Ὁρους (11ος αἰ.)

τημα τῶν Ἀγίων καὶ Ἱερῶν Εἰκόνων. Οἱ Εἰκονομάχοι, δηλαδὴ οἱ ἐχθροὶ τῶν ἁγίων Εἰκόνων, δὲν μποροῦσαν νὰ παραδεχτοῦν τὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐφερναν λοιπὸν γιὰ δικαιολογία, πὼς ὁ Θεὸς εἶναι Πνεῦμα καὶ ἐπομένως δὲν μποροῦμε νὰ τὸν ζωγραφίζουμε. Ἡ εἰκόνα τοῦ Κυρίου δὲν παρουσίαζε γι' αὐτοὺς τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, δηλ. τὸ Θεάνθρωπο, ἀλλὰ ἓνα συνήθη ἄνθρωπο. Ἐλεγαν λοιπὸν, πὼς ἡ προσκύνηση τῆς Εἰκόνας τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους εἶναι εἰδωλολατρία.

2. Ὅλοι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Πατέρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὑπεράσπισαν μὲ μεγάλη πίστη καὶ θάρρος τὶς ἅγιες Εἰκόνες μας. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης διακρίθηκαν ἀνάμεσα στοὺς ἀγωνιστές. Πρόβαλαν τὴν ὀρθόδοξη πίστη στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας. Εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ ἔνωσε στὸν ἑαυτό του τὴ θεία μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ τὸν ζωγραφίζουμε. Ὅταν τὸν προσκυνοῦμε, ἡ πίστη καὶ ἡ ἀγάπη μας, πηγαίνουν στὸ πρῶτότυπο, δηλαδὴ στὸν ἴδιο τὸ Θεάνθρωπο Κύριο.

3. Αὐτὴ τὴν ἀτράνταχτη πίστη στὸ Θεάνθρωπο Κύριο μᾶς παρουσιάζουν καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ τοὺς πρῶτους μαθητὲς τοῦ Κυρίου, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ. Ὁ Φίλιππος ἔχει μέσα του μεγάλη ἀγάπη, γι' αὐτὸ καὶ ἀμέσως τρέχει νὰ φωνάξει τὸ Ναθαναήλ. «Βρήκαμε, τοῦ λέγει, αὐτὸν ποὺ περιμέναμε καὶ ποὺ ἔγραψαν ὁ Μωυσῆς καὶ οἱ προφῆτες. Τὸν ἀληθινὸ Μεσσία, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ». Ὁ Ναθαναήλ εἶναι ἓνας ἄδολος Ἰσραηλίτης, γιατί μέσα του εἶχε πάντα πίστη καὶ ἀγάπη. Ὁ Ναθαναήλ ἀναγνωρίζει μὲ πίστη καὶ ἀγάπη τὴ Θεότητα τοῦ Κυρίου καὶ ὁμολογεῖ πὼς εἶναι ὁ ἀληθινὸς βασιλέας τοῦ Ἰσραήλ. Σ' αὐτὴ τὴν ὁμολογία τοῦ Ναθαναήλ θεμελιώνεται ὁλόκληρο τὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου. Ὁ Ἰησοῦς βραβεύει τὴν πίστη τοῦ Ναθαναήλ καὶ τὸν βεβαιώνει ὅτι θὰ δεῖ μεγαλύτερα πράγματα ἀπὸ αὐτά. Δηλαδὴ ὅτι θὰ δοῦν ἀνοιγμένο τὸν οὐρανὸ καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ νὰ ἀνεβαίνουν καὶ νὰ κατεβαίνουν κοντὰ στὸν Υἱὸ τοῦ ἀνθρώπου, στὸ Θεάνθρωπο Κύριο.

4. Μακάρι νὰ μπορούσαμε καὶ ἐμεῖς νὰ ἀποκτήσουμε τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πίστη τοῦ Ναθαναήλ. Ὅταν εἴμασταν βρέφη ἐμπιστευόμασταν τῇ ζωῇ μας στὰ πρόσωπα τῶν γονέων μας. Στὴ μη-

τέρα καὶ τὸν πατέρα. Αὐτὸ τὸ κάναμε, γιατί εἴμασταν ἐνωμένοι μ' αὐτοὺς μὲ τὴν ἀγάπη. Τέτοια ἀγάπη ζητεῖ ἀπὸ μᾶς καὶ ὁ Χριστός. Ἀγάπη τέτοια ποὺ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ἀπόλυτη καὶ σταθερὴ πίστη. Αὐτὴ τὴν ὀρθόδοξη πίστη προσφέρει ἡ Ἐκκλησία σ' ὅλους μας. Αὐτὴ τὴ πίστη ὑπογραμμίζουμε καὶ ὅταν κάνουμε τὴ λιτανεία τῶν ἁγίων Εἰκόνων στὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἔτσι ἀκοῦμε τὸν ἱερέα νὰ βροντοφωνεῖ: «Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Ὁρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν Οἰκουμένην ἐστήριξε».

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ». (Ἰωάννη κεφ. α' στίχος 50).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Ὅπως εἶδαν οἱ Προφῆτες, ὅπως δίδαξαν οἱ Ἀπόστολοι, ὅπως παρέλαβε ἡ Ἐκκλησία, ὅπως δογματίσαν οἱ διδάσκαλοι, ὅπως ἔλαμψε ἡ ἀλήθεια... ἔτσι φρονοῦμε, ἔτσι λαλοῦμε, ἔτσι κηρύσσουμε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς μας. Τιμᾶμε δὲ τοὺς Ἀγίους τοῦ μὲ λόγια, μὲ συγγράμματα, μὲ τὴ θυσία τῆς θείας Εὐχαριστίας στοὺς ναοὺς, μὲ τὰ Εἰκονίσματα. Καὶ τὸν μὲν Χριστὸ προσκυνοῦμε ὡς Θεὸ καὶ Δεσπότη. τοὺς δὲ Ἀγίους τοῦ τιμοῦμε καὶ ἀπονέμουμε σχετικὴ προσκύνηση».

(Κείμενο τῆς Ἀγίας Ἐβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σοῦ κάνει ἐντύπωση ἀπὸ τὴ διαγωγή τοῦ Ναθαναήλ;
2. Γιατί τὴ σημερινὴ Κυριακὴ τὴν ὀνομάζουμε Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας;
3. Πῶς μπορούμε νὰ ἀποκτήσουμε καὶ ἐμεῖς ζωντανὴ πίστη στὴ Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;

23. – Ἡ θεραπεία τοῦ Παραλυτικοῦ τῆς Καπερναοῦμ.

(Μάρκου κεφ. β΄ στίχοι 1-12).

Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα διαβάζουμε τὸ Εὐαγγέλιο ποῦ διηγεῖται τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ στὴν Καπερναοῦμ. Θέλει νὰ μᾶς ξαναθυμίσει τὸ γεγονός τῆς ἁμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ ἔφερε στὸν κόσμον τὸν πόνο, τὴ λύπη, τὶς ἀρρώστιες, τὸ θάνατο. Συνάμα ἡ Ἐκκλησία μᾶς διδάσκει πὼς ὁ Χριστὸς μᾶς λυτρώνει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ μᾶς σώζει ἀπ' ὅλα τὰ βάσανα καὶ τὶς συμφορές.

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς Καπερναοῦμ καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων· καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμμα-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

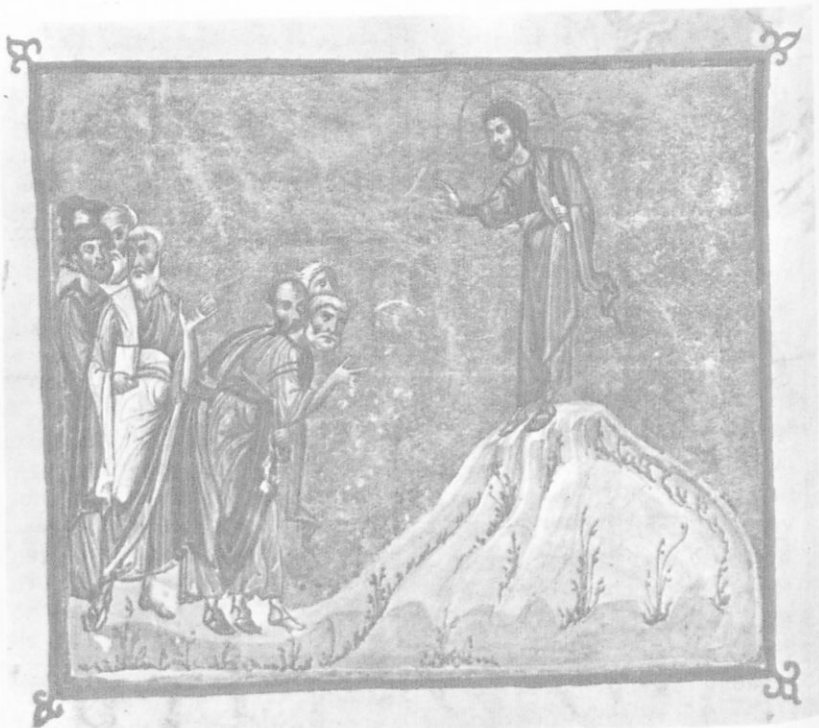
Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ μῆκε ὁ Ἰησοῦς στὴν Καπερναοῦμ· καὶ διαδόθηκε πὼς ἦταν σ' ἓνα σπίτι. Καὶ ἀμέσως μαζεύτηκαν πολλοί, τόσοι ποῦ δὲ χωροῦσαν οὔτε στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ· καὶ τοὺς κήρυττε τὸ θεῖο λόγο. Ἔρχονται τότε καὶ τοῦ φέρουν ἓναν παραλυτικό, ποῦ τὸν σήκωναν τέσσερις ἄνθρωποι. Καὶ ἐπειδὴ δὲν μπορούσαν νὰ τὸν πλησιάσουν ἀπὸ τὸν κόσμον, ἐβγαλαν τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ποῦ ἦταν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφοῦ ἄνοιξαν τόπο κατέβασαν τὸ κρεβάτι ὅπου ἐπάνω ἦταν κατὰκοιτος ὁ παραλυτικός. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν πίστη τους, λέγει στὸν παραλυτικό· Παιδί μου, σοῦ συχωρέθηκαν οἱ ἁμαρτίες σου. Καὶ ἦσαν ἐκεῖ καὶ κάθονταν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γραμματεῖς καὶ διαλογίζον-

τέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἰς ὁ Θεός; καὶ εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοὺς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφένωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικῷ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράβατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν».

ταν μέσα τους· Τι φοβερὲς βλασφημίες λέγει αὐτός; Ποιὸς μπορεῖ νὰ συχωρεῖ ἁμαρτίες παρὰ μόνο ἓνας, ὁ Θεός; Καὶ ἀμέσως κατάλαβε ὁ Ἰησοὺς μὲ τὸ πνεῦμα του πὼς τέτοια διαλογίζονται μέσα τους καὶ τοὺς εἶπε· Τι βάζετε τέτοια στὸ μυαλό σας; Τί εἶναι πιὸ εὐκολο νὰ πεῖς στὸν παραλυτικό. Σοῦ συχωροῦνται οἱ ἁμαρτίες; ἢ νὰ πεῖς· σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου στὸν ὦμο καὶ περπάτα; Καὶ γιὰ νὰ μάθετε πὼς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συχωρεῖ ἐδῶ στὴ γῆ ἁμαρτίες (τότε λέγει στὸν παραλυτικό)· Σὲ σένα λέγω, σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου στὸν ὦμο καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου. Καὶ ὁ παραλυτικὸς σηκώθηκε ἀμέσως καὶ βγῆκε μπροστὰ στὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου, ἔτσι ποὺ ὅλοι νὰ τὰ ἔχουν χαμένα, νὰ δοξάζουν τὸ Θεὸ καὶ νὰ λέγουν πὼς ποτὲ δὲν εἶδαμε τέτοιο πράγμα.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. "Ὅλοι ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τὰ θεϊκὰ καὶ σωτήρια λόγια τοῦ Κυρίου καὶ νὰ παραβρεθοῦν στὰ θαύματα ποὺ ἐπιτελοῦσε. Αὐτὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ τὸ συνεχίζει καὶ σήμερα ἡ ἁγία Ἐκκλησία μας, ποὺ πολλὲς φορές μὲ τὴ δύναμη τοῦ Κυρίου θαυματουργεῖ στὶς γιορτὲς τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἀγίων. Εἶναι ἀπαραίτητο ὁ ἄνθρωπος νὰ τρέφεται ἀπὸ τὴ μικρὴ του ἡλικία μὲ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου. Μόνον ἔτσι ὁ ἄνθρωπος γίνεται σωστός, ἐνάρετος καὶ εὐεργετικὸς στὴν κοινωνία. Αὐτὴ τὴν εὐλογία τοῦ Χριστοῦ παίρ-

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Ἰησοῦ στὴ Γαλιλαία. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

νει τὸ παιδί, ὅταν ἐκκλησιάζεται τακτικὰ καὶ μὲ βαθιὰ τὴ συναί-
σθηση ὅτι βρίσκεται στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ.

2. Οἱ τέσσερεις ἄνθρωποι, ποὺ σήκωναν τὸν παραλυτικὸ εἶ-
χαν στὴν καρδιά τους μεγάλη ἀγάπη καὶ πίστη. Ἦθελαν νὰ φέ-
ρουν μὲ κάθε τρόπο τὸν παράλυτο κοντὰ στὸ Χριστὸ γιὰ νὰ θε-
ραπευθεῖ. Ἡ ἀγάπη τοὺς βοήθησε νὰ ξεπεράσουν ὅλες τὶς δυσ-
κολίες καὶ τὰ ἐμπόδια ποὺ εἶχαν παρουσιαστεῖ μπροστά τους.
Ἄνοιξαν τὴ στέγη καὶ κατέβασαν τὸν παράλυτο μπροστὰ στὸ
Χριστό. Ἡ πίστη τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἐγίνε ἀφορμή, ὥστε ὁ
Κύριος νὰ συχωρέσει τὶς ἁμαρτίες τοῦ παραλυτικοῦ. Ἦθελε νὰ
δείξει σὲ ὅλους μας ὅτι ἡ ἁμαρτία ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο σὲ φοβε-
ρὲς καὶ ἀσχημες καταστάσεις. Ἡ μόνη λύτρωση τοῦ ἀνθρώπου

βρίσκεται στὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ ἔχει ἀπόλυτη ἐξουσία ὡς Θεὸς νὰ συχωρεῖ τὴν ἁμαρτία.

3. Οἱ Γραμματεῖς ὅμως στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο θύμωσαν, ὅταν ἄκουγαν τὸν Κύριο νὰ συχωρεῖ τὶς ἁμαρτίες τοῦ παράλυτου. Δὲν εἶχαν ὅμως τὸ θάρρος νὰ τοῦ τὸ ποῦν. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὡς Θεὸς παντογνώστης, εἶχε γνωρίσει τὶς σκέψεις τους καὶ τοὺς εἶπε: «Τί βάζετε τέτοιους διαλογισμοὺς στὸ μυαλό σας; Γιὰ νὰ δεῖτε δὲ πὼς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσία νὰ συχωρεῖ ἐδῶ στὴ γῇ ἁμαρτίες, λέγει στὸν παραλυτικὸ: Σήκω ἐπάνω, πάρε τὸ κρεβάτι σου στὸν ὦμο καὶ πήγαινε στὸ σπίτι σου».

4. Ὁ Κύριος ἔδειξε τὴ θεϊκὴ ἐξουσία του καὶ μὲ τὸ θαῦμα τοῦ παραλυτικοῦ καὶ μὲ τὴ δύναμη ποὺ ἔχει νὰ βλέπει τὶς ἐπιθυμίες καὶ τοὺς διαλογισμοὺς μας. Καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ σκεφτόμαστε ἀπὸ τὴ μικρὴ μας ἡλικία αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Ὅλες οἱ ἁμαρτίες μας μένουν μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂν δὲν τὶς ξέρουν οἱ ἄνθρωποι, τὶς ξέρεi ὁ Θεός. Δὲν μπορούμε νὰ τὶς ἀρνηθοῦμε, οὔτε καὶ νὰ τὶς κρύβουμε. Χρειάζεται λοιπὸν νὰ ὁμολογοῦμε τὶς ἁμαρτίες μας στὴν ἱερὴ ἐξομολόγηση καὶ μάλιστα στὴ διάρκεια τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς. Μὲ τὴν ἐξομολόγηση ἀνοίγουμε τὴν ψυχὴ μας καὶ μπαίνει μέσα τῆς ἡ δροσιὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μᾶς φωτίζει, μᾶς καθοδηγεῖ καὶ μᾶς κάνει πραγματικὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Αἰσθανόμαστε τὸν Κύριο πολὺ κοντὰ μας καὶ μάλιστα σὲ δύσκολες στιγμές, ὅπως εἶναι ἡ θλίψη, ἡ ἀρρώστια, ἡ φτώχεια καὶ ὁ θάνατος ἐνὸς συγγενικοῦ μας προσώπου. Μὲ τὶς εὐχὲς τῆς Ἐκκλησίας λυτρώνεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ τὶς συμφορές.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου... ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου» (Μάρκου κεφ. α' στίχοι 5,11).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ἡ σημερινὴ περικοπὴ εἶναι μιὰ ὑπενθύμιση πὼς ὁ Χριστὸς ποὺ θεράπευσε τότε τὸν παράλυτο, συνεχίζει καὶ σήμερα νὰ θεραπεύει μὲ

τὰ λυτρωτικὰ μέσα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ Ἁγία Μυστήρια. Ἡ στροφή λοιπὸν πρὸς τὴν ψυχὴν μας ἀποδεικνύεται ἡ μεγαλύτερη ὑποχρέωσή μας». (Γ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ, Φῶς ἐκ Φωτός, Ἀθήναι 1978, σελ. 257).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί ἐντύπωση σοῦ ἔκανε ἡ διαγωγή τῶν τεσσάρων ἀνθρώπων;
2. Γιατί οἱ Γραμματεῖς σκέφτηκαν πονηρὰ κατὰ τοῦ Κυρίου;
3. Τί μᾶς διδάσκει μὲ τὸ σημερινὸ θαῦμα ὁ Ἰησοῦς Χριστός;

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ)

24. – Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως.

(Μάρκου κεφ. η' στίχοι 34-38 καὶ θ' στίχ. 1).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

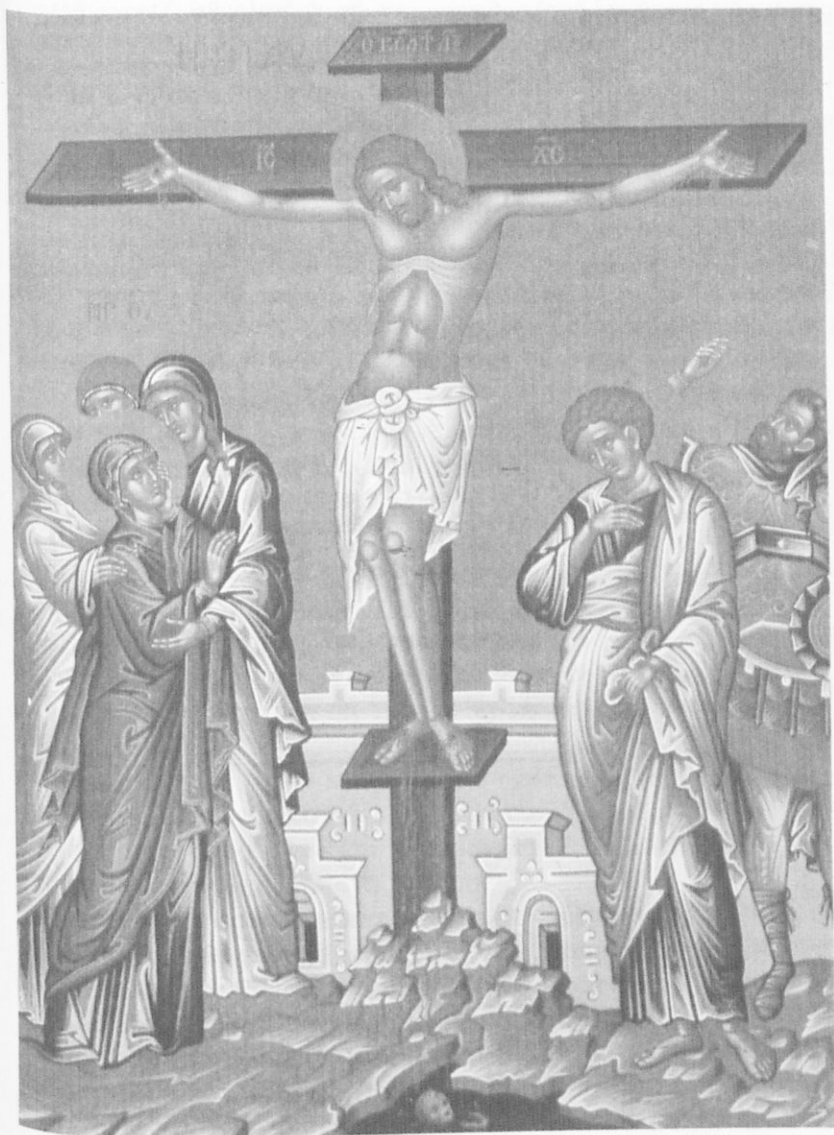
Ἡ Ἐκκλησία μᾶς προσκαλεῖ σήμερα νὰ προσκυνήσουμε τὸν Τίμιον καὶ ζωοποιὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Σταυρὸς μᾶς θυμίζει τὸ πάθος τοῦ Κυρίου, ἀπ' ὅπου παίρνουμε θάρρος καὶ δύναμη νὰ συνεχίσουμε τὸν ἀγώνα, ὥστε μέσα μας νὰ ζωντανέψει ἡ ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως. Ὅπως ὁ Κύριος, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴ θλίψη τοῦ Σταυροῦ φτάνουμε στὴ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως. Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο εἶναι τὸ ἴδιον ποῦ διαβάσαμε καὶ τὴν Κυριακὴ μετὰ ἀπὸ τὴ γιορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθεῖ, ἄς ἀπαρνηθεῖ τὸν ἑαυτό του καὶ ἄς σηκώσει τὸ σταυρὸ του

«Ο Ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως...».
Σύγχρονη φορητὴ Εἰκόνα, ἔργο τῶν Ἀγιορειτῶν Ἀγιογράφων Παχωμαίων,
Καρυές Ἀγ. Ὁρους.

σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. Ὃς γάρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τὶ γὰρ ὠφελήσῃ ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἀμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνησεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐσθηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει».

καὶ ἃς με ἀκολουθεῖ. Ὅποιος θέλει νὰ σώσει τὴν ψυχὴν (ζωὴ) του, πρέπει νὰ τὴ θυσιάσῃ· ὁποιος δὲ θυσιάζει τὴν ψυχὴν(ζωὴ) του γιὰ μένα καὶ τὸ Εὐαγγέλιο, αὐτὸς θὰ τὴ διασώσει. Γιατὶ τί μπορεῖ νὰ ὠφεληθεῖ ὁ ἄνθρωπος, ἂν κερδίσει ὁλόκληρο τὸν κόσμον, ἀλλὰ χάσει τὴν ψυχὴν(ζωὴ) του; ἢ τί ἀντάλλαγμα μπορεῖ νὰ δώσει ὁ ἄνθρωπος γιὰ τὴν ψυχὴ του; Ὅποιος ντραπεῖ γιὰ μένα καὶ γιὰ τοὺς λόγους μου μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ γενεὰ τὴν ἄπιστη καὶ τὴν ἀμαρτωλό, τότε καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ντραπεῖ γι' αὐτόν, ὅταν θὰ ἔρθει στὴ δόξα τοῦ πατέρα του μαζί με τοὺς ἁγίους ἀγγέλους. Καὶ ἔλεγε ὁ Ἰησοῦς στὸ λαὸ καὶ στοὺς μαθητές του· σὰς βεβαιῶνω πὼς εἶναι κάποιοι ἀπ' ἐκείνους ποὺ στέκουν ἐδῶ, ποὺ δὲν θὰ δοκιμάσουν θάνατο, ὥσπου νὰ δοῦν τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ νὰ ἔχει ἀπλωθεῖ σ' ὅλη τὴ γῆ.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὃταν ὁ Χριστὸς καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, λέγει: «ὅστις θέλει...». Δηλαδή δὲν βιάζει καὶ δὲν ἐξαναγκάζει κανένα. Ὁ ἄνθρωπος δημιουργήθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ ἐλεύθερος. Αὐτὸ ὅμως θὰ πεῖ ὅτι πρέπει μετὰ τὴ θέλησή του νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ὀρθὸ δρόμο γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ θεῖο προορισμὸ του πάνω στὴ γῆ. Ὁ Χριστὸς καλεῖ τὸν καθένα μας ἀπὸ τὴν πιὸ μικρὴ του ἡλικία νὰ σηκώσει τὸ σταυρὸ του. Τί θὰ πεῖ ὅμως σταυρός; Ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ μοναδικὸ ὑπόδειγμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου γιὰ μᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ παντοκράτορας Κύριός μας προσφέρει πάντα τὴν ἀγάπην του

στον κόσμο και τους ανθρώπους. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης υπογραμμίζει τὴν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν κόσμο, ὅταν σημειώνει: «Τόσο πολὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμο, ὥστε θυσίασε τὸν Υἱό του τὸ Μονογενῆ, γιὰ νὰ μὴ χάνεται ὁ καθένας ποὺ πιστεύει σ' αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχει αἰώνια ζωὴ» (Ἰωάννη κεφ. γ' στίχος 16).

2. Τέτοια ἀγάπη πρέπει νὰ προσφέρουμε καὶ ἐμεῖς στοὺς ἄλλους ανθρώπους. Πολλὲς φορὲς ἴσως χρειαστεῖ νὰ δώσουμε καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ μας γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ καλὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐδῶ ἡ ἀγάπη συνδέεται μὲ τὴ θυσία. Εἶναι αὐτὸ ποὺ βλέπουμε στὴν ἀγάπη τῆς μητέρας γιὰ τὸ παιδί. Ἡ μητέρα προσφέρει ὁλόκληρὴ τὴ ζωὴ της γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ παιδιοῦ. Δὲν ὑπολογίζει καμιά θυσία καὶ κανένα κίνδυνο. Ἡ μητέρα εἶναι τὸ ὑπόδειγμα τῆς θυσίας γιὰ τὸ παιδί της. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ μὲ τὴν πέμπτη ἐντολὴ νὰ σεβόμαστε καὶ νὰ ἀγαπᾶμε τοὺς γονεῖς μας, ποὺ μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργὴ μᾶς φανερῶνουν τὴν ἀγάπη καὶ τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ γιὰ ὅλον τὸν κόσμο καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

3. Γιὰ νὰ ἀγαπᾶς ὅμως τοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ παραμερίσεις τὸν ἐγωισμό σου. Ἡ ἀμαρτία αὐτὸ τὸ κακὸ μᾶς κάνει. Σπάζει τὴν ἀγάπη καὶ στὴ θέση της βάζει τὸν ἐγωισμό. Ὁ ἐγωιστὴς προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ νὰ φροντίζει μόνο τὸν ἑαυτό του. Αὐτὸν τὸν ἐγωισμό πρέπει ὅπωςδὴποτε νὰ τὸν ἀπαρνηθοῦμε. Μᾶς τὸ λέγει ὁ Κύριος στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Ἡ ἀπάρνηση τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ὁ μεγαλύτερος σταυρὸς, ποὺ ἔχουμε νὰ σηκώσουμε στὴ ζωὴ μας.

4. Ἀπὸ τὴ μικρὴ ἡλικία πρέπει νὰ μάθουμε νὰ θυσιάζουμε τὸν ἐγωισμό μας. Νὰ μὴ κρατᾶμε τὸ κάθε τι μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μας, ἀλλὰ νὰ τὸ προσφέρουμε καὶ στοὺς ἄλλους (στὰ ἀδελφία, στοὺς συμμαθητές, στοὺς φίλους, στοὺς γνωστοὺς καὶ στὸν καθένα ἄνθρωπο). Ἡ θυσία τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη. Ὅμως εἶναι ὁ μοναδικὸς δρόμος γιὰ νὰ βροῦμε τὴν ἀληθινὴ καὶ τὴν αἰώνια ζωὴ. Αὐτὸ μᾶς βεβαιώνει ὁ Κύριος στὴν συνέχεια τῆς σημερινῆς περικοπῆς μας. Γιὰ νὰ κερδίσουμε, λέγει, τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, πρέπει νὰ θυσιάζουμε πολλὰ πράγματα ἀπὸ τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ δίνουμε συνεχῶς τὴν ἀγάπη μας στὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους

ἀνθρώπους. Ἐὰν ὅμως ἀρνηθοῦμε κάτι τέτοιο, τότε δὲν θὰ ὠφεληθοῦμε σὲ τίποτε. Μπορεῖ νὰ κερδίσουμε ὁλόκληρο τὸν κόσμον, ἀλλὰ θὰ ἔχουμε ἀρνηθεῖ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν θυσίαν. Δηλαδή τὸν ἴδιον τὸ Θεό, ποῦ μᾶς χαρίζει τὴν ἀληθινὴν ζωὴν καὶ τὰ πάντα.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Μάρκου, κεφ. 9' στίχος 34).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Τώρα ποῦ ἀσπαζόμαστε τὸν Τίμιον Σταυρό, ἅς θυμηθοῦμε πῶς ὁ πρῶτος Ἑσταυρωμένος πρόσφερε θυσίαν τῇ ζωῇ του γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Νὰ τὸ βαθύτερο νόημα τῆς προσκυνήσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Εἶναι ὁ ὠραιότερος ἀγώνας, ποῦ μᾶς χαρίζει τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν αἰώνια δόξαν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν» (Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης ΤΙΜΟΘΕΟΥ, Ὁμιλίες στὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια, Ἀθῆναι 1956, σελ. 143).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ σηκώνουμε τὸ σταυρὸ μᾶς;
2. Γιατί ὁ ἄνθρωπος προτιμᾷ τὸν ἐγωισμό καὶ ὄχι τὴν ἀγάπην;
3. Γιατί ὁ δρόμος τῆς ἀγάπης εἶναι θυσία καὶ αὐταπάρνηση;

ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἀγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος).

25. Ἡ θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου.

(Μάρκου κεφ. 9' στίχοι 17-31).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιον μᾶς λέγει γιὰ τὸ θαῦμα τοῦ Χριστοῦ,

Ἡ θεραπεία τοῦ δαιμονισμένου παιδιοῦ. Μικρογραφία-Τετραευάγγελο, Ἱ. Μονὴ Ἰβήρων, Ἀγ. Ὁρους (13ος αἰ.)

ποῦ θεράπευσε τὸ δαιμονισμένο παιδί. Ὁ διάβολος θέλει νὰ ξεκόψουμε ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ ἔτσι νὰ χάσουμε τὴ σωτηρία μας, ποῦ εἶναι καὶ ἡ ἀληθινὴ ζωὴ μας. Στὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Σαρακοστής ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται γιὰ νὰ συντρίψει μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ τὴν ἁμαρτία. Μόνον ἔτσι μποροῦμε νὰ πλησιάσουμε τὸν Κύριο, ποῦ εἶναι ὁ Λυτρωτὴς καὶ ὁ Σωτὴρας μας.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων· διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱὸν μου πρὸς σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. Καὶ ὅπου

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἓνας ἄνθρωπος πλησίασε τὸν Ἰησοῦ, γονάτισε μπροστά του καὶ εἶπε· Διδάσκαλε, σοῦ ἔφερα τὸ γιό μου, ποῦ ἔχει πνεῦμα ἄλαλο· Καὶ ὅπου τὸν πιάσει

ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ξηραίνεται καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσι, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς με. Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. Καὶ ἐπηρώτησε τὸν πατέρα αὐτοῦ· πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ εἶπε· παιδιόθεν. Καὶ πολλάκις αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ ἔβαλε καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδιοῦ μετὰ δακρύων ἔλεγε· πιστεύω, κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησε τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγὼ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ' αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. Καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθε, καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν καὶ ἀνέστη. Καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταί

τὸν ρίχνει κάτω, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τὰ δόντια του καὶ ξεραίνεται· καὶ εἶπε στοὺς μαθητὲς σου γιὰ νὰ τὸ βγάλουν καὶ δὲν μπόρεσαν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ λέγει· Ὡ γενεὰ ἄπιστη, ὡς πότε θὰ εἶμαι μαζί σας ὡς πότε θὰ σὰς βαστάξω; Φέρτε μου ἐδῶ τὸ παιδί. Καὶ τοῦ τὸ ἔφεραν. Καὶ ὅταν τὸ παιδί εἶδε τὸν Ἰησοῦ, ἀμέσως τὸ πονηρὸ πνεῦμα τὸ τράνταξε καὶ ἔπεσε στὴ γῇ καὶ κυλιόταν ἀφρίζοντας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ρώτησε τὸν πατέρα του· Πόσος καιρὸς εἶναι ἀπὸ τότε ποῦ τὸ ἔπαθε; Καὶ ὁ πατέρας εἶπε· Ἀπὸ τότε ποῦ ἦταν παιδί. Καὶ πολλές φορές καὶ στὴ φωτιά τὸν ἔριξε καὶ στὸ νερὸ γιὰ νὰ τὸν ξεκάμει· μὰ ἂν κάτι μπορεῖς, λυπήσου μας καὶ βοήθησέ μας. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· Ἄν μπορεῖς νὰ πιστέψεις, ὅλα εἶναι δυνατὰ σ' ἐκεῖνον ποὺ πιστεύει. Καὶ ἀμέσως ἔβαλε φωνὴ ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μὲ δάκρυα καὶ εἶπε· Πιστεύω Κύριε· βόηθά με στὴν ἀπιστία μου. Καὶ ὅταν εἶδε ὁ Ἰησοῦς πὼς μαζεῦεται κόσμος, μίλησε αὐστηρὰ στὸ ἀκάθαρτο πνεῦμα καὶ τοῦ λέγει· Πνεῦμα ἄλαλο καὶ κουφὸ, ἐγὼ σὲ διατάζω, νὰ βγεῖς ἀπὸ τὸ παιδί καὶ νὰ μὴν ξαναμπεῖς σ' αὐτό. Καὶ τὸ πνεῦμα, ἀφοῦ ἔβαλε μεγάλη φωνὴ καὶ τράνταξε δυνατὰ τὸ παιδί, ἐβγήκε· καὶ τὸ παιδί ἐγίνε σὰν νεκρὸ, ὥστε πολλοὶ νὰ λέγουν πὼς πέθανε. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τόπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ σήκωσε καὶ ἐκεῖνο στάθηκε ὀρθό. Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς πῆγε στὸ σπίτι οἱ μαθητὲς του τὸν πῆραν κατὰ μέρος καὶ τὸν ρωτοῦσαν· Γιατί ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ βγάλουμε τὸ πονηρὸ πνεῦμα; Καὶ τοὺς εἶπε· Τὰ πονηρὰ πνεύματα μὲ κανέναν τρόπο δὲ βγαίνουν παρὰ μόνο μὲ προσευχὴ καὶ μὲ νηστεία. Καὶ ἀφοῦ βγήκαν ἀπὸ

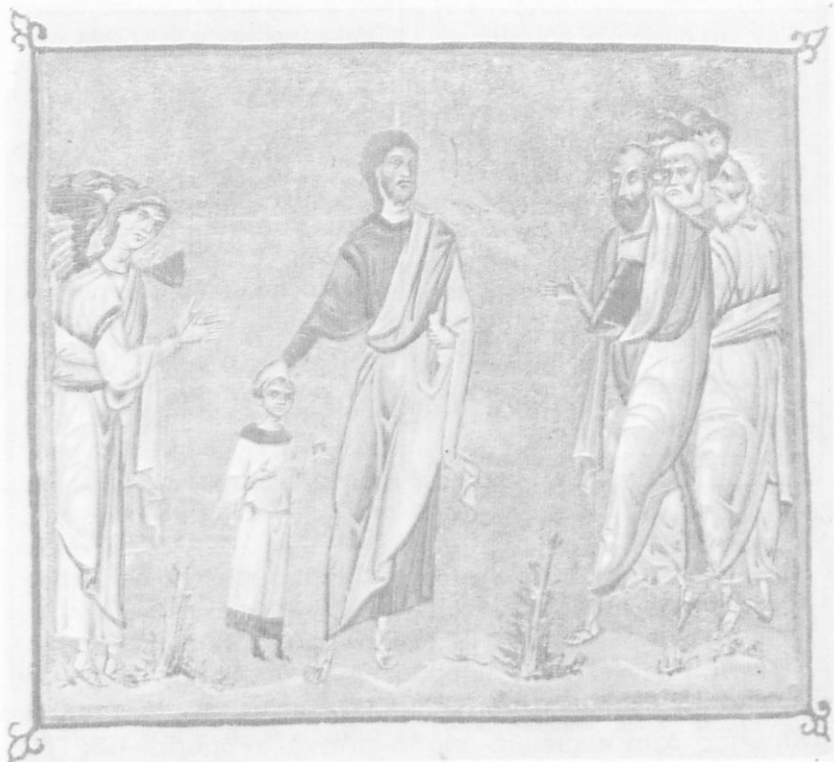
αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται, ἐξελεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. Καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γινῶ· ἐδίδασκε γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται».

ἐκεῖ διάβαιναν κρυφὰ μέσα ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ κανεῖς δὲν ἤθελε νὰ τὸ ξέρει. Γιατὶ ἐδίδασκε τοὺς μαθητὲς του καὶ τοὺς ἔλεγε πῶς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίνεται στὰ χεῖρα τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν· καὶ ἀφοῦ πεθάνει τὴν τρίτῃ ἡμέρα θὰ ἀναστήθῃ.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς παρουσιάζει τὸ δυστυχισμένο πατέρα, ποὺ εἶχε τὸ δαιμονισμένο παιδί. Μᾶς δείχνει πῶς καταντάει ὁ ἄνθρωπος, ὅταν κυριευθεῖ ἀπὸ τὸ σατανᾶ. Ἡ ἁμαρτία μᾶς ξεμακραίνει ἀπὸ τὸ Θεό. Μᾶς κάνει δούλους τοῦ σατανᾶ, ποὺ μᾶς βασανίζει μὲ τὸ χειρότερο τρόπο. Σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ κατάσταση δὲν φτάνει ὁ ἄνθρωπος ἀπότομα, ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ. Ἀπὸ τὴ μικρὴ ἡλικία ἀρχίζουμε νὰ κάνουμε ὀρισμένες παρεκτροπές, ποὺ μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἴσιο δρόμο. Ξεχνᾶμε τὴν προσευχὴ. Ἀραιώνουμε τὸν ἐκκλησιασμό. Ἀναβάλλουμε τὴν ἐξομολόγηση. Καθυστεροῦμε τὴ θεία Κοινωνία. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἄσχημα δείγματα. Τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος προχωρεῖ στὸ κακὸ καὶ τὴν καταστροφὴ.

2. Τὸ παράδειγμα τοῦ πατέρα εἶναι πολὺ συγκινητικό. Μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀπάντησε στὸν Κύριο ποὺ τὸν ρώτησε ἂν πιστεύει: «Πιστεύω, Κύριε, ἀλλὰ βόηθα τὴν ἀπιστία μου». Ὁ πατέρας φαίνεται πῶς εἶχε στὴν καρδιά του μεγάλη ταπείνωση, γι' αὐτὸ καὶ ὁδηγήθηκε στὸ σημεῖο νὰ ἐμπιστεύεται στὸ Χριστό.

Ο Ἰησοῦς εὐλογεῖ παιδί. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (11ος αἰ.).

Αἰσθανόταν ὅμως μέσα του καὶ μιὰ ὀλιγοπιστία. Παρακαλεῖ τὸν Κύριο νὰ τὸν δυναμώσει μὲ τὴ θεϊκὴ του δύναμη καὶ νὰ τοῦ χαρίσει τὸ δῶρο τῆς πίστεως. Μακάρι καὶ ἐμεῖς μὲ πολὺ ταπείνωση νὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ νὰ δυναμώνει τὴν πίστη μας καὶ νὰ μᾶς χαρίζει τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας.

3. Οἱ μαθητὲς δὲν μπόρεσαν νὰ κάμουν αὐτὸ τὸ θαῦμα καὶ ὁ Κύριος τοὺς λέγει ὅτι τὰ πονηρὰ πνεύματα ἀπομακρύνονται μόνο μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴ νηστεία. Μὲ τὴν προσευχὴ ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μὲ τὸ Θεό, ζητεῖ τὴ βοήθειά του καὶ τὴ δύναμή του. Ἰδιαίτερα τὴ Μεγάλῃ Σαρακοστῇ ἡ προσευχὴ μᾶς ὀπλίζει μὲ τέτοια δύναμη, ὥστε νὰ συνεχίσουμε νικηφόρα τὸν

ἀγώνα μας κατὰ τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας. Ἡ νηστεία ἐπίσης μᾶς βοηθεῖ νὰ πλησιάσουμε τὸ Θεό. Μὲ τὴ νηστεία προσπαθοῦμε νὰ στερήσουμε τὸν ἑαυτό μας ἀπὸ κάτι, ποῦ τὸ ἀγαπᾶμε γιὰ τὸ χατήρι καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἡ νηστεία μᾶς γεμίζει μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, γιατί διαρκῶς μᾶς προσφέρει τὴν ἀγάπη του, ποῦ μᾶς συντηρεῖ καὶ μᾶς λυτρώνει.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

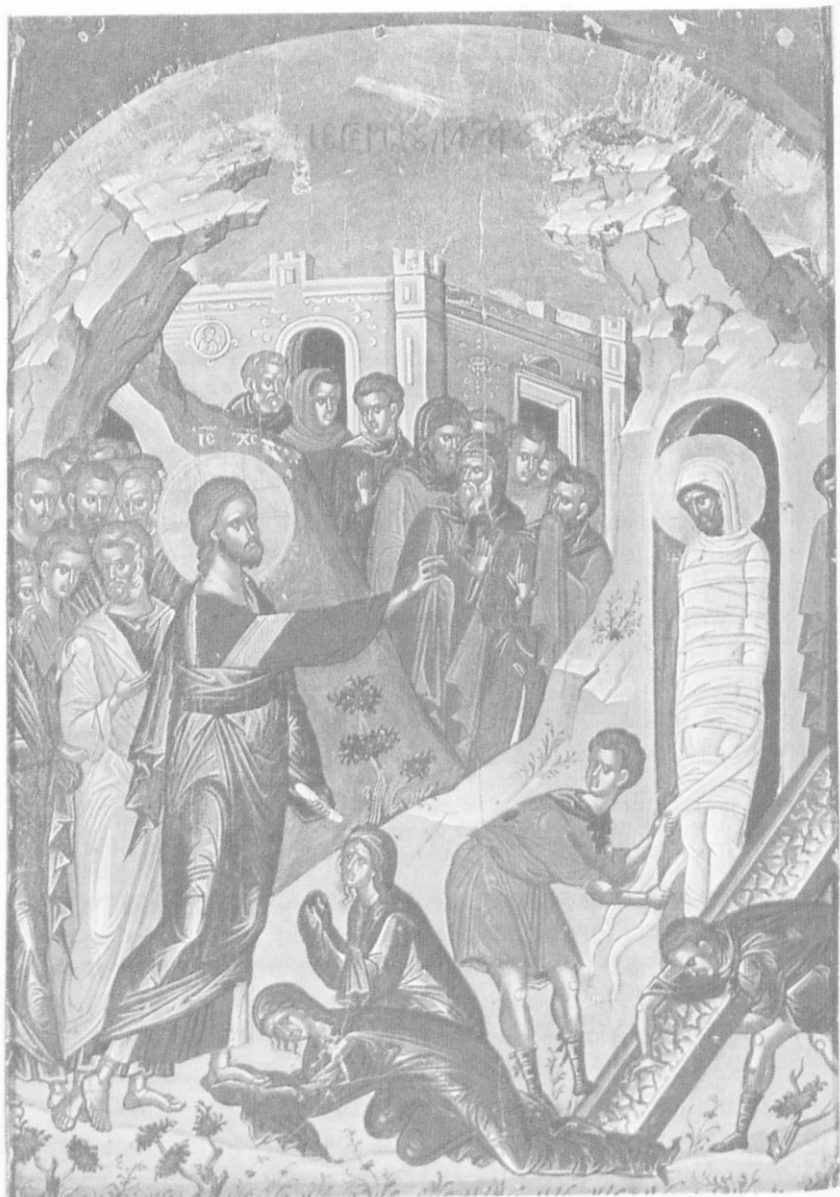
«Εἰ δύνασαι πιστεῦσαι, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι» (Μάρκου κεφ. θ' στίχος 23).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Ἐλᾶτε νὰ ἐργαστοῦμε στὸ μυστικὸ ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου καὶ νὰ προσφέρουμε καρποὺς μετάνοιας. Νὰ μὴν κοπιᾶζουμε μόνον γι' αὐτὰ ποῦ τρῶμε καὶ πίνουμε, ἀλλὰ νὰ κατορθώνουμε τίς ἀρετὲς μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴ νηστεία. Ὁ Κύριος τοῦ ἔργου μὲ τέτοιες ἀρετὲς, μᾶς δίνει δηνάρια (= δύναμη) γιὰ νὰ λυτρώσει τίς ψυχές μας, ποῦ εἶναι χρεωμένες ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, αὐτὸς ποῦ μᾶς χαρίζει ἀποκλειστικὰ τὸ πολὺ ἔλεός του» (Τροπᾶριο τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὴν Δ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σὲ διδάσκει ὁ πατέρας τοῦ δαιμονισμένου παιδιοῦ μὲ τὸ παράδειγμά του;
2. Πῶς μπορούμε καὶ ἡμεῖς νὰ ἀποκτήσουμε τὴν πίστη ποῦ ὁ Κύριος ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο;
3. Πῶς μᾶς βοηθεῖ στὴν ἀπόκτηση τῆς πίστεως ἡ προσευχὴ καὶ ἡ νηστεία;

Ἡ ἔγερση τοῦ Λαζάρου. Εἰκόνα στήν Ἱ. Μονή Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

26. Ὁ Ἰησοῦς ταξιδεύει στὴν Ἱερουσαλὴμ γιὰ νὰ γιορτάσει τὸ Πάσχα.

(Μάρκου κεφ. ι' στίχοι 32-45).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἐκκλησία μᾶς βοηθεῖ μὲ τὴ σημερινὴ περικοπὴ νὰ ἐτοιμαζόμαστε γιὰ νὰ προσκυνήσουμε μὲ πίστη καὶ εὐλάβεια τὰ γεγονότα τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας. Ὁ Κύριος μιλεῖ πολὺ καθαρὰ στοὺς μαθητές του γιὰ τὰ πάθη τῶν ἁγίων ἡμερῶν. Δείχνει σ' ὅλους μας τὸ σωστὸ τρόπο, πὺ μποροῦμε νὰ ὑποδεχτοῦμε τὴ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαβὼν ὁ Ἰησοῦς πάλιν τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς γραμματεῦσι, καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι, καὶ ἐμπαΐξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὁ ἐὰν αἰτή-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκείνο τὸν καιρὸ πῆρε ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα μαθητές του καὶ ἀρχισε νὰ τοὺς λέγει ἐκεῖνα πὺ ἐπρόκειτο νὰ συμβοῦν. Ὅτι δηλ. ἀνεβαίνουμε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ παραδοθεῖ στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς. Θὰ τὸν καταδικάσουν σὲ θάνατο καὶ θὰ τὸν παραδώσουν στὴν ρωμαϊκὴ ἐξουσία. Θὰ τὸν ἐμπαΐξουν καὶ θὰ τὸν μαστιγώσουν καὶ θὰ τὸν πτύσουν καὶ θὰ τὸν σκοτώσουν καὶ τὴν τρίτῃ ἡμέρᾳ θὰ ἀναστηθεῖ. Καὶ τὸν παίρνουν ἀπὸ κοντὰ ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ γιοὶ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ τοῦ λέγουν· Διδάσκαλε, θέλουμε νὰ μᾶς κάνεις ὅ,τι θὰ ζητήσουμε. Καὶ ἐκεῖνος τοὺς εἶπε· τί θέλετε νὰ σᾶς κάνω; καὶ ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· δώσε μας νὰ καθίσουμε, τότε πὺ θὰ δοξαστεῖς, ἕνας

σωμεν ποιήσης ἡμῖν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιῆσαι με ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἰς ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν· οὐχ οὕτω δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐάν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

στὰ δεξιὰ σου καὶ ἓνας στὰ ἀριστερά σου. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· δὲν ξέρετε τί ζητᾶτε. Μπορεῖτε νὰ πιεῖτε τὸ ποτήρι πού ἐγὼ πίνω καὶ νὰ βαπτιστεῖτε τὸ βάπτισμα πού ἐγὼ βαπτίζομαι; Καὶ ἐκεῖνοι τοῦ εἶπαν· μπορούμε. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε· τὸ ποτήρι πού ἐγὼ πίνω θὰ τὸ πιεῖτε, καὶ τὸ βάπτισμα πού ἐγὼ βαπτίζομαι θὰ τὸ βαπτιστεῖτε· ἀλλὰ τὸ νὰ καθίσετε στὰ δεξιὰ μου καὶ στὰ ἀριστερά μου δὲν εἶναι στὴν ἐξουσία μου νὰ τὸ δώσω, ἀλλὰ ἀνήκει σ' ἐκείνους γιὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἐτοιμασμένο. Καὶ ὅταν ἄκουσαν οἱ δέκα ἄρχισαν νὰ ἀγανακτοῦν μὲ τὸν Ἰακώβου καὶ τὸν Ἰωάννη. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τοὺς κάλεσε κοντά του καὶ τοὺς εἶπε· Σὰς εἶναι γνωστὸ πῶς ἐκεῖνοι πού στὸν ἔξω κόσμον νομίζουν πῶς εἶναι ἄρχοντες, αὐτοὶ ὑποδουλῶνουν τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐκεῖνοι ἀπ' αὐτοὺς πού ἔχουν τὰ μεγάλα ἀξιώματα, αὐτοὶ τοὺς ἔχουν στὴν ἀπόλυτη ἐξουσία τους. Ὅμως δὲν θὰ εἶναι ἔτσι σὲ σὰς, ἀλλ' ἂν κάποιος θέλει νὰ γίνῃ μέγας μεταξύ σας, θὰ εἶναι ὑπηρέτης σας, καὶ ἂν κάποιος ἀπὸ σας θέλει νὰ γίνῃ πρῶτος, θὰ εἶναι ὅλων δοῦλος. Γιατὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἦλθε γιὰ νὰ ὑπηρετηθεῖ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήσει καὶ νὰ δώσει τὴν ψυχὴν του γιὰ νὰ λυτρωθοῦν πολλοί.

1. Ὁ Κύριος λέγει στοὺς μαθητὲς του ὅτι στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ παραδοθεῖ στὰ χέρια τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων, θὰ τὸν καταδικάσουν, θὰ τὸν ἐμπαίξουν, θὰ τὸν μαστιγώσουν, θὰ τὸν φτύσουν, θὰ τὸν σκοτώσουν, ἀλλὰ τὴν τρίτη ἡμέρα θὰ ἀναστηθεῖ. Οἱ μαθητὲς δοκίμαζαν μεγάλη στενοχώρια γι' αὐτὰ τὰ πράγματα, γιατί δὲν ἤθελαν νὰ χάσουν ἀπὸ κοντὰ τοὺς τὸν Κύριο. Δὲν μπορούσαν ἀκόμα οἱ μαθητὲς νὰ καταλάβουν καὶ νὰ δεχτοῦν πὼς ὁ Χριστὸς ἦλθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ θυσιαστῇ καὶ ἔτσι νὰ σωθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

2. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν Κύριο κοσμικὰ ἀξιώματα. Νόμιζαν πὼς ὁ Χριστὸς στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ γίνεи κοσμικὸς ἄρχοντας γιὰ νὰ ἐλευθερώσει τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῶν Ρωμαίων. Αὐτὴ ὅμως τὴ νοοτροπία ὁ Κύριος τὴν ἀπορρίπτει. Ὁ Χριστὸς δὲν ἦλθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ γίνεи κοσμικὸς ἄρχοντας, ὥστε νὰ ὑποδουλώνει τοὺς ἄνθρώπους στὴν ἐξουσία του. Ὁ Κύριος ἦλθε γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς ἄνθρώπους μὲ τὴν ἀγάπη του καὶ ὄχι νὰ τὸν ὑπηρετήσουν οἱ ἄλλοι. Ὁ Κύριος μᾶς διδάσκει πὼς ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχει μέσα του πολλὴ ἀγάπη καὶ ταπείνωση. Ἡ ἀγάπη μᾶς κάνει ὑπηρετὲς τῶν ἀνθρώπων. Δὲν εἶναι ὑποτιμητικὸ νὰ προσφέρεις τίς ὑπηρεσίες σου στοὺς ἄλλους. Ὅποιος ἀπὸ μᾶς θέλει νὰ βρίσκεται κοντὰ στὸ Χριστὸ πρέπει νὰ τὸν μιμεῖται στὴ ζωὴ του.

3. Πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ συνηθίσουμε νὰ ὑπηρετοῦμε τοὺς ἄλλους. Πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ ἀρχίσουμε νὰ προσφέρουμε τίς ὑπηρεσίες καὶ τὴ βοήθεια μας στοὺς γονεῖς μας. Νὰ ξεκουράζουμε τὴ μητέρα μας. Νὰ ἐξυπηρετοῦμε καὶ τὰ ἄλλα ἀδελφία μας. Νὰ φροντίζουμε γιὰ κάθε καλὸ ποὺ μπορεῖ νὰ γίνεи στὴν τάξη μας καὶ γενικὰ στὸ σχολεῖο μας. Νὰ ἐπισκεπτόμαστε τοὺς ἀρρώστους καὶ νὰ προσφέρουμε βοήθεια καὶ χαρὰ στοὺς φτωχοὺς. Ὅλα αὐτὰ μᾶς βοηθοῦν νὰ παρακολουθήσουμε ἀληθινὰ τὰ γεγονότα τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας. Θὰ ἀρχίσουμε ἀπὸ τώρα νὰ θυσιάζουμε τὸν ἐγωισμό μας, γιὰ νὰ φτάσουμε ἀργότερα καὶ στὸ σημεῖο νὰ προσφέρουμε γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ μας.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὁς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος. Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» (Μάρκου κεφ. ι' στίχοι 44-45).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Όταν μυσταγωγούσες, Κύριε, τοὺς μαθητὲς τοὺς ἐδίδασκες λέγοντας: Φίλοι μου, προσέξτε μήπως κάποιος φόβος σὰς χωρίσει ἀπὸ μένα. Ἄν βλέπετε νὰ πάσχω, αὐτὸ τὸ κάνω γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου. Μὴ σκανδαλίζεσθε λοιπόν, γιὰ μένα, γιατί δὲν ἦλθα στὸν κόσμο νὰ ὑπηρετηθῶ, ἀλλὰ νὰ ὑπηρετήσω, καὶ νὰ θυσιάσω τὴ ζωὴ μου γιὰ χατήρι τοῦ κόσμου. Ἄν, λοιπόν, εἴστε φίλοι μου, νὰ μὲ μιμεῖσθε. Ὅποιος θέλει νὰ εἶναι πρῶτος νὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ἀπ' ὅλους. Ὁ Δεσπότης νὰ εἶναι ὅπως ὁ ὑπηρέτης. Μείνατε κοντά μου γιὰ νὰ φέρετε καρπὸ σταφυλιοῦ. Γιατὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ ἄμπελος τῆς ζωῆς» (Ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὴν Μεγάλη Τετάρτη).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

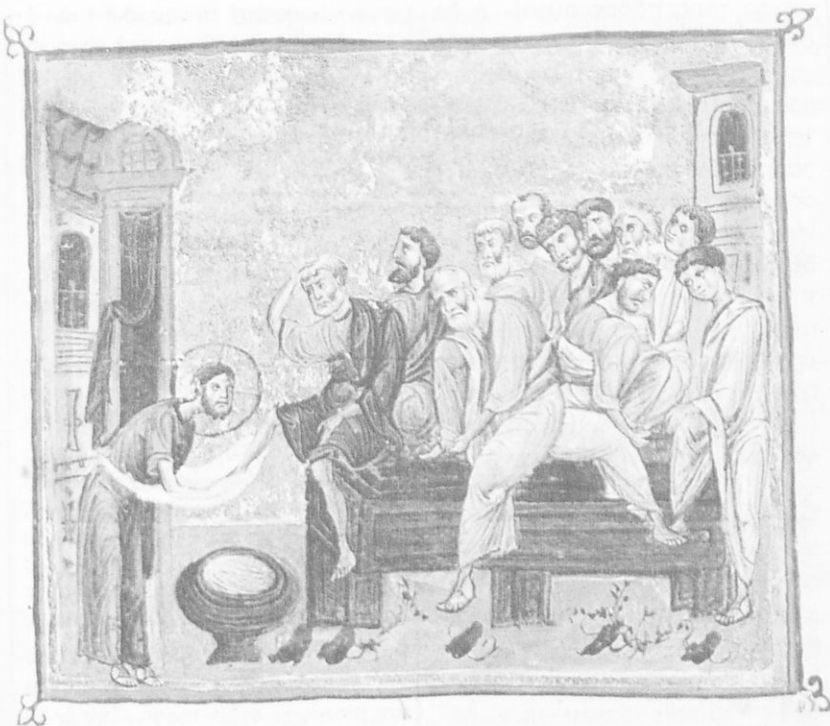
1. Γιὰ νὰ γίνει κανεὶς μεγάλος σύμφωνα μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Κυρίου, τί πρέπει νὰ κάνει;
2. Πῶς μπορούμε νὰ ὑπηρετοῦμε μὲ ἀγάπη τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους;
3. Ἀνάπτυξε μὲ δικά σου λόγια τὸ δίδαγμα τοῦ σημερινοῦ μαθήματός σου.

27. Κυριακὴ τῶν Βαΐων.

(Ἰωάννη κεφ. ιβ' στίχοι 1-18).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ λέγεται Βαΐφορος, δηλαδὴ γιορτὴ μὲ τὰ βάρια. Εἶναι ἀφιερωμένη στὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδο τοῦ Κυρίου στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου μᾶς φανερώνει μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο τρόπο, ὅτι εἶναι ἀληθινὸς Μεσσίας καὶ ὁ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

Ὁ Νιπτήρ. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς ἡν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξε ταῖς θριξίν·

Ἐξ ἡμερῶν πρὶν ἀπὸ τῆς γιορτῆς τοῦ Πάσχα ἦλθε ὁ Ἰησοῦς στὴ Βηθανία, ὅπου ἦταν ὁ Λάζαρος, ἐκεῖνος ποὺ εἶχε ἀποθάνει καὶ τὸν ἀνάστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Τοῦ ἑκαμαν λοιπὸν ἐκεῖ τραπέζι καὶ ἡ Μάρθα ὑπηρετοῦσε· καὶ ὁ Λάζαρος ἦταν ἓνας ἀπὸ ἐκείνους ποὺ κάθονταν μαζί του στὸ τραπέζι. Τότε ἡ Μαρία πήρε μία λίτρα μύρο ἀπὸ γνήσια καὶ πολυτίμη νάρδο καὶ ἄλειψε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὰ σκούπισε μὲ τὰ μαλλιά της· καὶ τὸ

αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διατὶ τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ἄφες αὐτὴν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἔλαβον τὰ βαῖα τῶν φοινίκων καὶ ἐξηλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· ὡσαννὰ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον· μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. Ταῦτα δὲ

σπίτι γέμισε ἀπὸ τῆν εὐωδίᾳ τοῦ μύρου. Λέγει λοιπὸν ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰούδας, ὁ γιὸς τοῦ Σίμονα, ὁ Ἰσκαριώτης, ἐκεῖνος ποῦ ἐπρόκειτο νὰ τὸν παραδώσει. Γιατὶ αὐτὸ τὸ μύρο δὲν πουλήθηκε γιὰ τριακόσια δηνάρια καὶ δὲν δόθηκαν στοὺς φτωχοὺς; Καὶ τὸ εἶπε αὐτὸ γιατί ἦταν κλέφτης καὶ εἶχε τὸ ταμεῖο καὶ κρατοῦσε τὰ χρήματα. Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς· Ἀφσέ την· γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου ἔχει φυλάξει αὐτὸ τὸ μύρο. Τοὺς φτωχοὺς βέβαια τοὺς ἔχετε πάντα μαζί σας, ἀλλὰ ἐμένα δὲν με ἔχετε πάντα. Ἐμαθε λοιπὸν πολὺς κόσμος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους πὼς εἶναι ἐκεῖ καὶ ἦλθον, ὄχι μόνο γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ δοῦν τὸ Λάζαρο, ποῦ ὁ Ἰησοῦς ἀνάστησε ἀπὸ τοὺς νεκροὺς. Σκέφτηκαν λοιπὸν τότε οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἀποφάσισαν νὰ σκοτώσουν καὶ τὸ Λάζαρο, γιατί πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους πῆγαιναν γι' αὐτὸν καὶ πίστευαν στὸν Ἰησοῦ. Τὴν ἄλλη μέρα πολὺς κόσμος ποῦ ἦλθε στὴν γιορτὴ, ὅταν ἄκουσαν πὼς ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα πῆραν στὰ χέρια τὰ κλαδιὰ ἀπὸ τὶς φοινικιᾶς καὶ βγῆκαν νὰ τὸν ὑποδεχτοῦν καὶ φώναζαν· Ὡσαννὰ· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς βρῆκε ἓνα πουλάρι καὶ κάθησε ἐπάνω σ' αὐτὸ καθὼς εἶναι γραμμένο. Μὴ φοβᾶσαι θυγατέρα Σιών· νά, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καβάλα σ' ἓνα γαϊδουράκι. Ὅμως αὐτὰ δὲν τὰ κατάλαβαν οἱ μαθητῆς του στὴν ἀρχή, ἀλλὰ ὅταν δοξάστηκε ὁ Ἰησοῦς, τότε θυμήθηκαν, πὼς αὐτὰ ἦταν γραμμένα γι' αὐτὸν καὶ γι' αὐτὸ τοῦ τὰ ἔκαναν. Μαρτυροῦσε λοιπὸν ὁ κόσμος ποῦ ἦταν μαζί του, ὅταν

οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον».

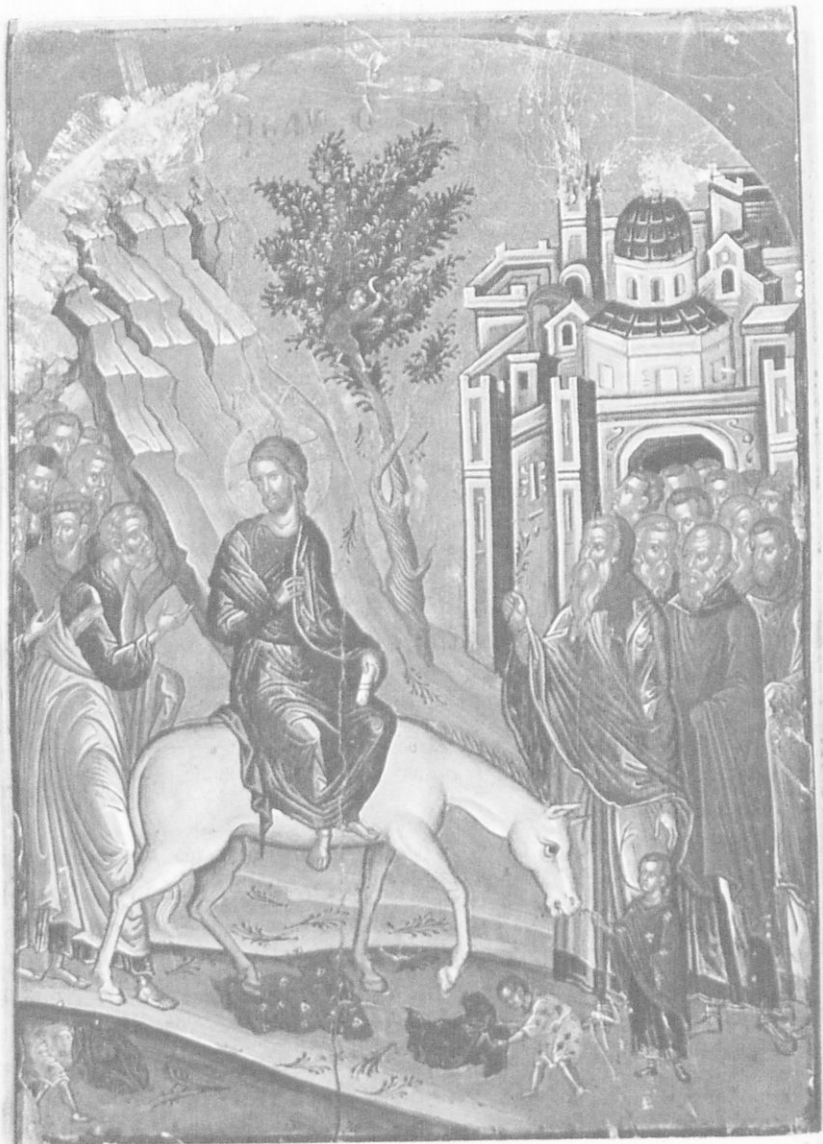
φώναξε τὸ Λάζαρο ἀπὸ τοῦ μνημείου, καὶ τὸν ἀνάστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς· γι' αὐτὸ καὶ τὸν ὑποδέχθησαν, γιατί ἤκουσαν πῶς αὐτὸς εἶχε κάνει αὐτὸ τὸ θαῦμα.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς λέγει ὅτι ὁ Κύριος ἐξ ἡμερῶν πρὶν ἀπὸ τὸ Πάσχα βρέθηκε στὴ Βηθανία στὸ σπίτι τοῦ Λάζαρου. Ἐδῶ δέχτηκε αὐθόρμητη φιλοξενία. Ἡ Μαρία, ἡ ἀδελφὴ τοῦ πῆρε ἄρωμα, ἄλειψε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὰ σκούπισε μὲ τὰ μαλλιά της. Ἦταν μιὰ πράξη ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως. Τὸ μύρο ὅμως εἶχε καὶ συμβολικὸ χαρακτήρα. Τὸ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ νὰ ἀλείβουν τοὺς νεκρούς. Ἔτσι ἡ Μαρία προαναγγέλλει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ θάνατο τοῦ Κυρίου.

2. Ἡ ἀντίδραση τοῦ Ἰούδα ἦταν περίεργη. Ἀγανάκτησε, γιατί δόθηκαν τόσα λεφτὰ γιὰ τὸ μύρο (300 δηνάρια ἀντιστοιχοῦν μὲ 6.000 δρχ. περίπου σημερινές) καὶ δὲν δόθηκαν στοὺς φτωχοὺς. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Κυρίου εἶναι ἀποστομωτικὴ γιὰ τὸν Ἰούδα: «Ἀφῆσέ την. Ἐχει φυλάξει τὸ μύρο γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου. Ἀλλωστε τοὺς φτωχοὺς τοὺς ἔχετε καθημερινὰ μαζί σας. Ἐμένα ὅμως δὲν θὰ μὲ ἔχετε πάντα». Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Κύριος μᾶς δίδαξε, πῶς δέχεται νὰ τοῦ προσφέρουμε τὴν ἀγάπη μας. Ὁχι, γιατί αὐτὸς τὴ χρειάζεται, ἀλλὰ γιατί δείχνει τὴ δική μας εὐγνωμοσύνη γιὰ τὶς τόσες εὐεργεσίες ποὺ μᾶς προσφέρει ἀπὸ τότε ποὺ δημιουργήθηκε ὁ κόσμος.

3. Τὴν ἐπομένη μέρα ἐρχόταν ὁ Κύριος μὲ τοὺς μαθητές

Ἡ Βαΐφόρος. Εἰκόνα στὴν Ἱ. Μονὴ Σταυρονικήτα τοῦ Ἀγ. Ὁρους (16ος αἰ.).

του στὰ Ἱεροσόλυμα. Ὁ κόσμος ἔτρεξε νὰ τὸν προὔπαντήσῃ. Οἱ ἄνθρωποι κρατοῦσαν στὰ χέρια τοὺς κλαδιὰ ἀπὸ φοινικιᾶς καὶ φώναζαν ὅλοι μὲ μιὰ φωνή: «᾿Ωσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλέας τοῦ Ἰσραὴλ». «᾿Ωσαννὰ» σημαίνει στὰ ἑβραϊκὰ «σῶσε μας». «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος». Ὅλοι ἀναγνωρίζουν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, ποὺ ὅλοι τὸν περίμεναν. «Ἐν ὀνόματι Κυρίου». Ὑποδέχονται τὸ Χριστό, γιὰ τὸν ἔχει στείλῃ ὁ Θεός. «Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ». Εἶναι ὁ παντοδύναμος βασιλέας τοῦ κόσμου, ὁ παντοκράτορας Θεός. Ἔρχεται νὰ βασιλεύσῃ μὲ τὴν ἀγάπη του μέσα στὶς καρδιὰς ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

4. Μακάρι ὁ καθένας μας τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, ἀλλὰ καὶ πάντα, νὰ ὑποδέχεται μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μᾶς διηγεῖται πῶς καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ φώναζαν μὲ ἐνθουσιασμὸ: «᾿Ωσαννὰ, στὸν υἱὸ τοῦ Δαβὶδ». Ὁ Κύριος δέχθηκε τὸν ἁθῶο ὕμνο τοὺς καὶ ἀπάντησε στοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους: «Δὲν διαβάσατε ποτὲ ὅτι ἀπὸ τὸ στόμα τῶν νηπίων καὶ ἐκείνων ποὺ θηλάζουν θὰ φτιάξω τὸν τέλειο ὕμνο»; Τὸ κάθε παιδί μπορεῖ καὶ σήμερα μὲ ἀγάπη καὶ καλὴ καρδιά νὰ ὑποδέχεται τὸ Βασιλεῖα τῆς δόξας, τὸν Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

5. Ἡ Ἐκκλησία μας πανηγυρίζει τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων. Ὁ Κύριος φανέρωσε δημόσια καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμον ὅτι εἶναι ὁ ἀληθινὸς Μεσσίας, ὁ Σωτὴρας τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὸ βράδι τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ἀρχίζουν οἱ ὥραιες καὶ κατανυκτικὲς ἀκολουθίες τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας. Ἡ Ἐκκλησία μὲ τοὺς θαυμάσιους καὶ ζωντανοὺς ὕμνους μᾶς παρουσιάζει τὰ σεπτὰ Πάθη τοῦ Κυρίου μας. Ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται νὰ παρακολουθήσουμε τίς ἱερές Ἀκολουθίες μὲ ἡσυχία, σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια. Νὰ βρισκόμαστε κάθε βράδι στὴν ἐκκλησία. Ἐτσι θὰ μᾶς ἀξιώσει ὁ Χριστὸς νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε πολὺ κοντὰ μας, νὰ τὸν ἀκολουθήσουμε στὸ μαρτύριο τοῦ Γολγοθᾶ καὶ νὰ γίνουμε ἀληθινοὶ μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεώς του.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«᾿Ωσαννὰ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ» (Ἰωάννη κεφ. ιβ' στίχος 13).

Ε΄ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Σήμερα ὁ Χριστὸς μπαίνει στὴν ἁγία πόλη (= Ἱερουσαλὴμ) καθισμένος πάνω σ' ἓνα πουλάρι. Ἔρχεται γιὰ νὰ ἐλευθερώσει τὰ ἔθνη (= εἰδωλολάτρες) ἀπὸ τὸ σκοτισμὸ τοῦ λογικοῦ (= τὴν ἁμαρτία), ποῦ εἶχε ἀγριέψει σὲ μεγάλο βαθμὸ τοὺς ἀνθρώπους» (Τροπάριο τῆς Ἐκκλησίας στὴ γιορτὴ τῶν Βαΐων).

ΣΤ΄ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί φανερώνει ὁ Κύριος μὲ τὴ θριαμβευτικὴ του εἴσοδο στὰ Ἱεροσόλυμα;
2. Ποιὸ εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ μεσσιανικοῦ ὕμνου;
3. Πῶς μπορούμε νὰ ὑποδεχτοῦμε σωστὰ καὶ ἀληθινὰ τὸν Κύριο στὴν καρδιά μας;

28. Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων.

(Μάρκου κεφ. ιε΄ στίχοι 43-47 καὶ κεφ. ιστ΄ στίχ. 1-8).

Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

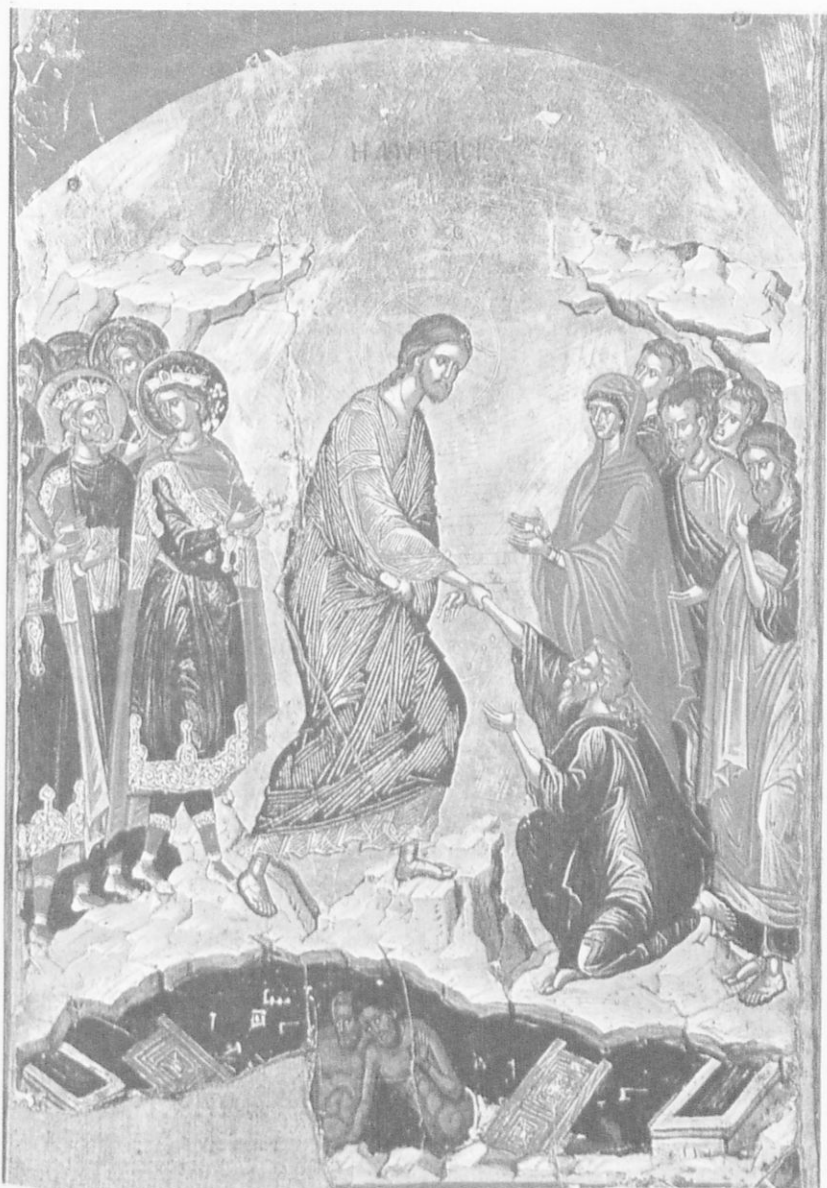
Τὸ Πάσχα εἶναι πάνω ἀπ' ὅλες τὶς γιορτὲς καὶ πρώτη ἀπ' ὅλες τὶς πανηγύρεις. «Χριστὸς Ἀνέστη». Εἶναι καὶ ἡ τρανότερη ἀπόδειξη πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς μας. Ἡ Ἐκκλησία μετὰ τὸ Πάσχα διαβάζει ἐκείνες τὶς εὐαγγελικὲς περικοπές, ποῦ μᾶς παρουσιάζουν τοὺς προσωπικοὺς μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Τέτοιοι εἶναι ὁ Θωμᾶς, ὁ Νικόδημος, ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, κ.ἄ. Ὅλοι μάρτυροῦν τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως, ὅπως τὸ ἐζησαν οἱ ἴδιοι. Ἔχουν μεγάλη ἀξία, γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴ μνήμη τους μετὰ τὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα.

Β΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχή-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκείνο τὸν καιρὸ, ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία, βουλευτὴς καὶ ἀν-

Ἡ Ἀνάστασις. (Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος). Εἰκόνα στήν Ἱ. Μονή Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

μων βουλευτῆς, ὅς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ᾗτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἦδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν πρωΐ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατειλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοὺν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου

ἔθρωνος μετ' ὑπόληψιν, ποῦ καὶ αὐτὸς περίμενε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τόλμησε καὶ παρουσιάσθηκε στὸν Πιλάτο καὶ ζήτησε νὰ πάρει τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Πιλάτος θαύμασε ὅτι ἀπέθανε κιόλας ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφοῦ προσκάλεσε τὸν ἀξιωματικό, τὸν ρώτησε ἂν εἶχε πολλὴ ὥρα ποῦ πέθανε. Καὶ ὅταν βεβαιώθηκε ἀπὸ τὸν ἀξιωματικό χάρισε τὸ σῶμα στὸν Ἰωσήφ. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀφοῦ ἀγόρασε σάβανο καὶ κατέβασε τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τὸ σταυρὸ, τὸν τύλιξε στὸ σάβανο, τὸν ἐνταφίασε σ' ἓνα μνημεῖο ποῦ ἦταν σκαμμένο μέσα σὲ βράχο, καὶ ἔσυρε μιὰ πέτρα μπροστὰ στὴ θύρα τοῦ μνημείου. Ὅταν γίνονταν αὐτά, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰωσὴ παρακολουθοῦσαν καὶ ἐβλεπαν ποῦ ἐνταφιάζεται ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ὅταν πέρασε τὸ Σάββατο, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ μητέρα τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμῃ ἀγόρασαν ἀρώματα γιὰ νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ἀλείψουν τὸν Ἰησοῦ. Καὶ τὴν αὐριανή, ποῦ ἦταν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδας, ξεκίνησαν πολὺ πρωΐ καὶ ἔρχονταν στὸ μνημεῖο, καὶ ἔφτασαν ἐκεῖ μετ' ἡν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγαν μετὰξὺ τους· Ποιὸς θὰ μᾶς κυλίσει τὴν πέτρα ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ καθὼς σήκωσαν τὰ μάτια τους, εἶδαν πὼς ἦταν ἀποκυλισμένη ἡ πέτρα, καὶ ἦταν μιὰ πέτρα πολὺ μεγάλῃ. Καὶ ὅταν μπῆκαν στὸ μνημεῖο, εἶδαν ἓνα λευκοφορεμένο νέο νὰ κάθεται στὰ δεξιὰ καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τους τὰ ἔχασαν. Καὶ ὁ νέος τοὺς λέγει· μὴ τὰ χάνετε ἀπὸ φόβο· τὸ ξέρω πὼς ζητᾶτε τὸν Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ, ποῦ τὸν σταύρωσαν· ἀναστήθηκε δὲν εἶναι ἐδῶ· νὰ ὁ τόπος ποῦ τὸν ἐβάλαν. Ἀλλὰ πηγαίετε καὶ πῆστε στοὺς μα-

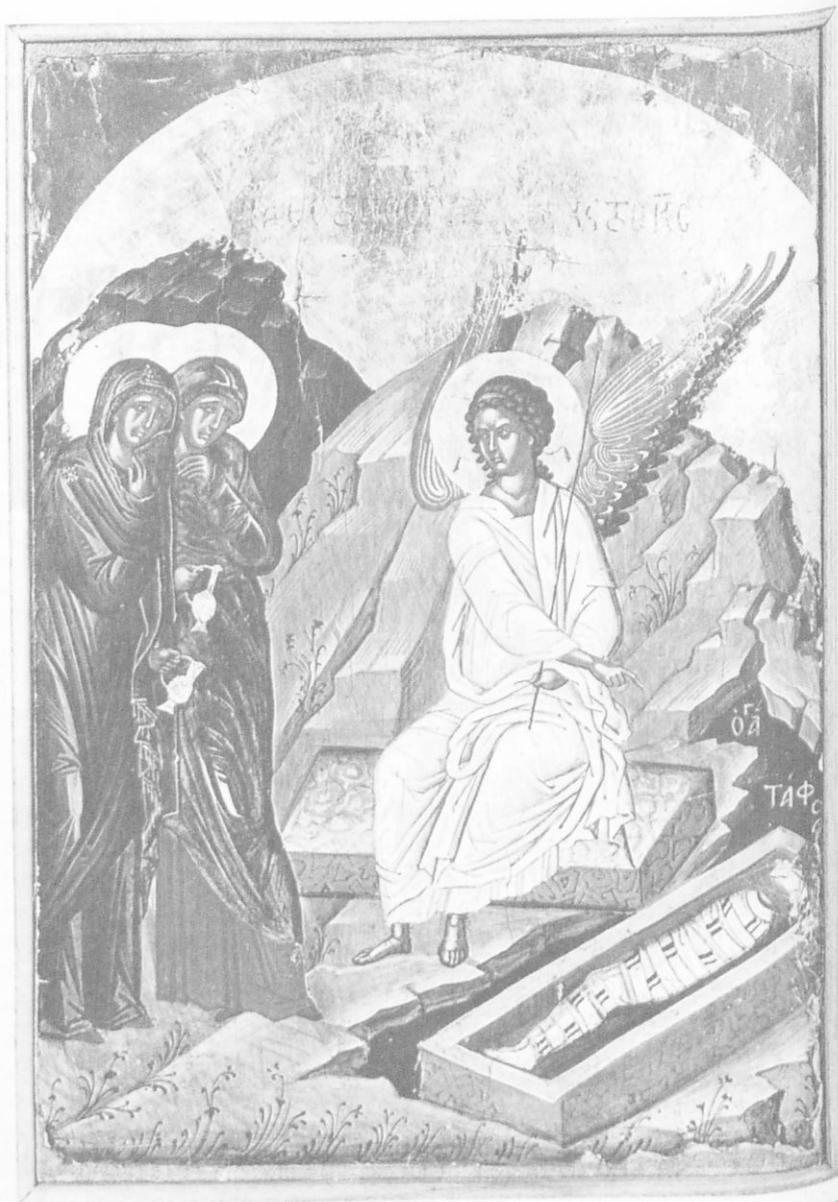
ἔθηκαν αὐτόν. Ἄλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθούσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

θητές του καὶ μάλιστα στὸν Πέτρο πὼς πηγαίνει μπροστὰ ἀπὸ σὰς στῆ Γαλιλαία· ἐκεῖ θὰ τὸν δῆτε, καθὼς σὰς εἶπε. Καὶ οἱ γυναῖκες βγῆκαν καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὸ μνημεῖο κατατρομαγμένες καὶ κατασαστισμένες, καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τοὺς δὲν εἶπαν σὲ κανένα τίποτα.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Τὸ Εὐαγγέλιο μᾶς διηγεῖται πρῶτα γιὰ τὴν τολμηρὴ πράξη τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Ἀριμαθαία. Ἦταν ἄνθρωπος μὲ ἀξίωμα καὶ μεγάλη ἐκτίμηση. Εἶχε ὅμως μέσα του μεγάλη εὐσέβεια ποὺ τοῦ ἔδωσε τὸ θάρρος καὶ τὴν τόλμη νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πιλάτο γιὰ ἔνταφιασμό τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου. Ἡ πράξη αὐτὴ τοῦ Ἰωσήφ εἶναι πολὺ σπουδαία καὶ σημαντική. Ἀρκεῖ νὰ θυμηθοῦμε πὼς ὁλος ὁ κόσμος τότε, ἄρχοντες καὶ λαός, εἶχαν ξεσηκωθεί καὶ ζητήσαν τὸ θάνατο τοῦ Ἀναμάρτητου Κυρίου. Ὁ Ἰωσήφ μᾶς διδάσκει πὼς δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζουμε τὶ λέγει καὶ τὶ κάμει ὁ κόσμος, ὅταν εἶναι νὰ ἐκτελέσουμε ἓνα χρέος. Ὑπάρχουν δυστυχῶς ἄνθρωποι, ποὺ ντρέπονται πολλὰς φορὲς νὰ κάνουν καὶ τὸ σταυρὸ τοὺς, νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία ἐπειδὴ τάχα θὰ τοὺς κοροϊδεύουν οἱ ἄλλοι. Ὑπάρχουν παιδιὰ, ποὺ ντρέπονται νὰ παρατηρήσουν μὲ καλωσύνη καὶ ἀγάπη τοὺς συμμαθητές τοὺς, ὅταν αὐτοὶ λένε κακὰ λόγια. Στὴ διαγωγή μας πρέπει νὰ προσέχουμε καὶ νὰ ὑπερασπίζουμε αὐτὸ ποὺ εἶναι σωστὸ καὶ δίκαιο.

2. Μετὰ τὸν Ἰωσήφ ἔχουμε τὴν τολμηρὴ πράξη τῶν τριῶν μυροφόρων γυναικῶν. Καὶ οἱ τρεῖς εἶχαν μεγάλη ἀγάπη καὶ ἀφοσίωση στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Γιὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἔπρεπε νὰ ὑπερνικήσουν πολλὰς δυσκολίες καὶ ἐμπόδια. Ἐπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἄρχοντες, τὸ λαό, τὴ φρουρά καὶ νὰ κυλίσουν τὴ μεγάλη καὶ βαριά πέτρα τοῦ μνημείου. Δὲν λογάριασαν ὅμως τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά, γιατί ἡ ψυχὴ τοὺς γέμιζε ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ ἀναστημένου Κυρίου μας. Ὁ Κύριος βρά-

«Ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος». (Ὁ Ἄγγελος στὸ κενὸ Μνημεῖο). Εἰκόνα
στὴν Ἱ. Μονὴ Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Κυρίου στίς Μυροφόρες γυναῖκες. Μικρογραφία ἀπὸ Τετραεὐάγγελο Ἱ. Μονὴ Ἰβήρων Ἀγ. Ὁρους (13ος αἰ.)

Βευσε τὴν ἥρωικὴ πρᾶξη τῶν γυναικῶν. Τὶς ἀξίωσε νὰ γίνουν οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ ἀγάπη ὁδήγησε τὶς μυροφόρες γυναῖκες νὰ ἐπισκεφθοῦν τὸν τάφο τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ ἀγάπη τὶς βεβαίωσε πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ ἀληθινὴ ζωὴ καὶ ἀνάστασις.

3. Αὐτὸ τὸ μήνυμα τοῦ ἀναστημένου Χριστοῦ θὰ μεταφέρουν οἱ γυναῖκες στοὺς μαθητὲς τοῦ Κυρίου καὶ γενικὰ σ' ὅλοκληρο τὸν κόσμον. Ὁ,τι ἔκαμαν ὁ Ἰωσήφ, ὁ Νικόδημος καὶ οἱ μυροφόρες γυναῖκες εἶναι ὁμολογία πίστεως καὶ μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄς ἔχουμε λοιπὸν καὶ ἐμεῖς τὸ θάρρος καὶ τὴν τόλμη νὰ ὁμολογοῦμε τὴν πίστη μας στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ γιὰ νὰ ἔχουμε μέσα μας τὴν χαρὰ καὶ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεώς του.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε· Ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτὸν» (Μάρκου κεφ. ιε' στίχος 6).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Στις μυροφόρες γυναίκες φώναζε δυνατά ὁ ἄγγελος, ποὺ βρισκόταν κοντὰ στὸ μνήμα καὶ ἔλεγε: Τὰ μύρα ποὺ φέρατε γιὰ νὰ τὸν ἀλείψετε ἀρμόζουν (= ταιριάζουν) στοὺς θνητοὺς (= πεθαμένους). Ὁ Χρὶς τὸς ὅμως μᾶς ἔδειξε μὲ τὴν Ἀνάστασή του ὅτι εἶναι ξένος μὲ τὴ διαφθορά. Ἀλλὰ τρέξτε νὰ φωνάξετε. Ὁ Κύριος ἀναστήθηκε καὶ ἔτσι προσφέρει σ' ὅλο τὸν κόσμο τὸ μέγα ἔλεος» (Ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὶς Μυροφόρες γυναῖκες).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί σὲ διδάσκει τὸ παράδειγμα τοῦ Νικόδημου καὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Ἀριμαθαίας;
2. Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμη τῶν Μυροφόρων γυναικῶν;
3. Γιατὶ οἱ Μυροφόρες εἶναι οἱ πρῶτοι μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως;

29. Κυριακὴ τοῦ Παραλύτου.

(Ἰωάννη κεφ. ε' στίχοι 1-15).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς παρουσιάζει τὸν Κύριο νὰ θεραπεύει θαυματουργικὰ τὸν παράλυτο στὰ Ἱεροσόλυμα. Οἱ θαυματουργικὲς θεραπείες τῶν ἀρρώστων ἦταν ἓνα τρανὸ σημάδι, πὼς ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεάνθρωπος καὶ Σωτὴρας μας.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἥ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἀνέβηκε ὁ Ἰησοῦς στὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ στὰ Ἱεροσόλυμα, κοντὰ στὴν πύλη ποὺ λέγεται προβατικὴ, ὑπάρχει μιὰ δεξαμενὴ ποὺ στὰ ἑβραϊκὰ τ' ὀνομάζει εἶναι Βηθεσδά καὶ ἔχει γύρω γύρω

πέντε στοάς ἔχουσα. Ἐν ταύταις γὰρ κατέκειτο πληθὸς πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ ἐταράσσετο τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο ὃς ὅποτε κατείχeto νοσήματι. Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε, ἄρον τὸν κράββαττόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἦρε τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ θεράπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστὶ σοι ἄραι τὸν κράββατον. Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει. Ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ

πέντε ὑπόστεγα μὲ καμάρες. Κάτω ἀπ' αὐτὰ τὰ ὑπόστεγα ἦσαν ξαπλωμένοι ἕνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ ἀρρώστους, τυφλοὺς, κουτσοὺς, πιασμένους, ποὺ περίμεναν τὴν κίνησιν τοῦ νεροῦ. Γιατὶ ὁ Ἄγγελος ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ κατέβαινε στὴ δεξαμενὴ καὶ τάραζε τὸ νερό· ὅποιοι λοιπὸν, ὕστερα ἀπὸ τὸ τάραγμα τοῦ νεροῦ ἐμπαινε πρῶτος στὴ δεξαμενὴ, αὐτὸς γινόταν καλὰ ἀπὸ ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶχε ἀρρώστια. Καὶ ἦταν ἐκεῖ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ τριανταοχτὼ χρόνια βασανίζοταν μέσα στὴν ἀρρώστια του. Αὐτόν, ὅταν τὸν εἶδε ὁ Ἰησοῦς ξαπλωμένο καὶ κατάλαβε πὼς τώρα καὶ πολὺν καιρὸ ἔχει ἐκεῖ, τοῦ λέγει· Θέλεις νὰ γίνεις καλὰ; Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἀρρωστος. Κύριε, δὲν ἔχω ἄνθρωπο γιὰ νὰ μὲ βάλει στὴ δεξαμενὴ, ὅταν ταραχτεῖ τὸ νερό. Πάνω στὴν ὥρα ποὺ πάω νὰ μπῶ ἐνῶ, ἄλλος πρὶν ἀπὸ μένα πέφτει στὸ νερό. Τοῦ λέγει ὁ Ἰησοῦς. Στάσου στὰ πόδια σου, σήκωσε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε. Καὶ ἀμέσως ἐγίνε καλὰ ὁ ἄνθρωπος καὶ σήκωσε τὸ κρεβάτι του καὶ περπατοῦσε. Καὶ ἦταν Σάββατο ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Ἐλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι στὸ θεράπευμένο· Εἶναι Σάββατο· δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ σηκώσεις τὸ κρεβάτι. Τοὺς ἀποκρίθηκε· Ἐκεῖνος ποὺ μ' ἔκανε καλὰ, ἐκεῖνος μοῦ εἶπε· Σήκωσε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε. Τὸν ξαναρώτησαν· Ποιὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ σοῦ εἶπε σήκωσε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε; Ἀλλὰ ὁ θεραπευμένος δὲν ᾔξερε ποιὸς εἶναι, γιατί ὁ Ἰησοῦς χάθηκε μέσα στὸ λαὸ ποὺ ἦταν ἐκεῖ. Ὑστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὸν βρίσκει ὁ Ἰησοῦς στὸ ναὸ καὶ τοῦ λέγει· Κοίταξε, ἐγίνες καλὰ·

ταῦτα εὕρισκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγίης γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται. Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιή».

μὴν ἀμαρτάνεις πιά, γιὰ νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ τίποτα χειρότερο. Ἐφυγε ὁ ἄνθρωπος καὶ διαλάλησε στοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι αὐτὸς ποὺ τὸν ἔκανε καλά.

Ἡ κολυμβήθρα τῆς Βηθεσδα. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους (11ος αἰ.).

1. Ὁ Κύριος ἀνέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ βρέθηκε στὴ δεξαμενὴ Βηθεσδά. Στὴ δεξαμενὴ αὐτὴ βρίσκονταν πολλοὶ ἄρρωστοι καὶ περίμεναν νὰ θεραπευτοῦν θαυματουργικὰ. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ κατέβαινε ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ τάραζε τὸ νερὸ τῆς κολυμβήθρας. Ὅποιοι προλάβαινε καὶ ἔπεφτε πρῶτος μέσα, θεραπευόταν μὲ θαῦμα ἀπὸ τὴν ἄρρώστια του. Ἐκεῖ ἦταν ξαπλωμένος καὶ ὁ παράλυτος τῆς σημερινῆς περικοπῆς. Δὲν εἶχε ἀνθρώπο νὰ τὸν βοηθήσει νὰ πέσει μέσα στὸ νερὸ, ὅταν ὁ ἄγγελος τάρασσε τὸ νερὸ, γιὰ νὰ θεραπευτεῖ. Γι' αὐτὸ καὶ ἦταν ἐκεῖ ξαπλωμένος τριανταοχτῶ χρόνια. Αὐτὴ ἡ εἰκόνα μᾶς φανερώνει πὼς πολλὰς φορὲς λείπει ἡ ἀγάπη ἀπὸ κοντὰ μας. Ἡ ἀγάπη ὅμως, κάνει ἀληθινούς ἀνθρώπους, γιὰτὶ μᾶς βοηθεῖ νὰ βρισκόμαστε κοντὰ στὸ Θεὸ καὶ νὰ γινόμαστε πραγματικὰ παιδιὰ του.

2. Ἡ θαυματουργικὴ ἐπέμβαση τοῦ Κυρίου εἶναι καταπληκτικὴ. Ἐδωσε στὸν παράλυτο τὴν ἐντολὴ: « Στάσου στὰ πόδια σου, σήκωσε τὸ κρεβάτι σου στὸν ὦμο καὶ πήγαινε». Ὁ παράλυτος ἐγίνε ἀμέσως καλὰ, γιὰτὶ ἡ θεϊκὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ τὸν εἶχε θεραπεύσει. Ὁλος ὁ κόσμος δοκίμασε μεγάλη χαρά, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, ποὺ θύμωσαν πολὺ καὶ πῆραν τὴν ἀπόφαση νὰ βροῦν τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ σκοτώσουν τὸν Ἰησοῦ.

3. Μετὰ τὸ θαῦμα ὁ Κύριος συνάντησε καὶ πάλι τὸν θεραπευμένο παραλυτικὸ. Τοῦ φανέρωσε μιὰ μεγάλη ἀλήθεια: «Κοίταξε, τοῦ λέγει, ἐγίνε καλὰ. Νὰ μὴν ἀμαρτάνεις πιά, γιὰ νὰ μὴ σοῦ συμβεῖ τίποτα χειρότερο». Ὁ Κύριος ὑπογραμμίζει σ' ὅλους μας ὅτι ὁ παράλυτος ἦταν ἄρρωστος ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες του. Ἡ ἀμαρτία εἶναι μεγάλη ἄρρώστια τῆς ψυχῆς καὶ ἔχει κακὰ ἀποτελέσματα καὶ στὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀρρώστιες, ποὺ μᾶς ἐρχονται χωρὶς νὰ τὶς περιμένουμε. Πρέπει νὰ τὶς ἀντιμετωπίζουμε μὲ ὑπομονὴ καὶ νὰ ἔχουμε πάντα τὴν ἐλπίδα μας στὸ Θεό. Στὴν ἄρρώστια μας θὰ φωνάξουμε βέβαια τὸ γιὰτρό, ἀλλὰ πρὶν ἀπ' ὅλα θὰ κάνουμε τὴν προσευχὴ μας μὲ ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό. Ὑστερα ἡ ἐλπίδα μας θὰ βρίσκεται στὸ Χριστό. Ὁ θεραπευμένος παραλυτικὸς, θὰ εἶναι τὸ ὑπόδειγμά μας. Τριανταοχτῶ χρόνια δὲν ἔχασε οὔτε στιγμή τὴν ἐλπίδα του.

“Όλο καὶ περιμένε νὰ ἔλθει ἡ καλὴ ὥρα τῆς θεραπείας του.

4. Μακάρι καὶ ἐμεῖς νὰ ἐμπιστευόμαστε ἀπὸ τὴν παιδική μας ἡλικία ὁλόκληρη τὴ ζωὴ μας στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Δηλαδή νὰ ἐφαρμόζουμε ἐκεῖνο ποὺ ὑποσχόμαστε στὴ θεία Λειτουργία: «Καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα» (= νὰ παραδώσουμε). Θὰ ἔχουμε τὴ βεβαιότητα ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. Μᾶς προστατεύει ἀπὸ κάθε κακὸ καὶ μᾶς δυναμώνει νὰ ξεπερνᾶμε κάθε δοκιμασία καὶ δυσκολία στὴ ζωὴ μας (θλίψη, ἀρρώστια, κ.ἄ.).

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἴδε, ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται» (Ἰωάννη κεφ. ε' στίχ. 14).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὁ παράλυτος δὲ θὰ εἶχε, φαίνεται, γονεῖς καὶ συγγενεῖς. Δὲ βρέθηκε ὅμως ἐπὶ τέλους, ἓνας πονετικὸς ἄνθρωπος, ἓνας φίλος, νὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ τὸν ἄρρωστο; Δὲ βρέθηκε φίλος, δυστυχῶς, οὔτε ἓνας. Ὁ φίλος! Νὰ κάτι ποὺ ἔχουν ἐκτιμῆσει βαθιὰ ὅλοι οἱ αἰῶνες... Αὐτὸς εἶναι ὁ φίλος: Οἰκοδομεῖ, παρηγορεῖ, διορθώνει, στηρίζει, χαροποιεῖ» (Μητροπολίτη Νικαίας ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Λύχνος τοῖς ποσὶ μου Ἀθήνα 1965, σελ. 21-25).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς διδάσκει ἡ συμπεριφορὰ τοῦ παραλυτικοῦ;
2. Γιατί οἱ Φαρισαῖοι θύμωσαν;
3. Τί ἀποτελέσματα ἔχει ἡ ἁμαρτία στὸ σῶμά μας;

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεΐτισσα. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους (11ος αἰ.).

30. – Κυριακὴ τῆς Σαμαρεΐτισσας.

(Ἰωάννη κεφ. δ' στίχοι 5-42).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὴν προηγούμενη Τετάρτη ἡ Ἐκκλησία μας εἶχε τὴ γιορτὴ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς, δηλαδὴ τὶς μισὲς μέρες γιὰ τὴν Πεντηκοστή. Ἡ γιορτὴ αὐτὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν μᾶς θυμίζει, πῶς ἀντλοῦσαν νερὸ ἀπὸ τὴν κολυμβήθρα τοῦ Σιλωὰμ καὶ τὸ ἔχυναν στὸ θυσιαστήριο ποὺ πρόσφεραν θυσίες στὸ Θεό. Ὁ Κύριος παίρνει

ἀφορμή ἀπ' αὐτό γιά νά μᾶς διακηρύξει, ὅτι αὐτὸς εἶναι «τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς». Τὸ Εὐαγγέλιο μὲ τὴ Σαμαρείτισσα ἔχει νά μᾶς διδάξει σπουδαῖες ἀλήθειες γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Β'ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας, λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὥσεί ἔκτη. Ἐρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλησαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὗσης γυναικὸς Σαμαρεῖτιδος; οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρεῖταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστὶν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἂν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ· Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶ-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ πῆγε ὁ Ἰησοῦς στὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας ποὺ λεγόταν Συχάρ, κοντὰ στὸν τόπο ποὺ ἔδωσε ὁ Ἰακώβ στὸ γιό του Ἰωσήφ. Ἦταν δὲ ἐκεῖ ἓνα πηγάδι, ποὺ τὸ εἶχε ἀνοίξει ὁ Ἰακώβ· ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν, κουρασμένος ὅπως ἦταν ἀπὸ τὴν ὁδοπορία, πῆγε καὶ καθόταν ἀπλὰ καὶ ταπεινὰ κοντὰ στὸ πηγάδι· ἡ ὥρα ἦταν πάνω κάτω μεσημέρι. Ἐρχεται μιὰ γυναίκα Σαμαρεῖτισσα νὰ βγάλει νερό. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· δός μου νὰ πιῶ. Σ' αὐτὴ τὴν ὥρα οἱ μαθητὲς εἶχαν πάει στὴν πόλιν γιὰ νὰ ἀγοράσουν τροφίμα. Τοῦ λέγει λοιπὸν ἡ γυναίκα ἡ Σαμαρεῖτισσα· πῶς ἐσὺ ποὺ εἶσαι Ἰουδαῖος ζητᾷς νὰ πιεῖς νερό ἀπὸ μένα ποὺ εἶμαι Σαμαρεῖτισσα; Καὶ τὸ εἶπε αὐτό, γιατί δὲν ἔχουν συναναστροφή οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τοὺς Σαμαρεῖτες. Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· Ἄν ἤξερες τὴ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ σοὺ λέγει, δός μου νὰ πιῶ, ἐσὺ θὰ τοῦ ζητοῦσες καὶ θὰ σοὺ ἔδινε νερό ζωντανό. Τοῦ λέγει ἡ γυναίκα· Κύριε, οὔτε κουβὰ ἔχεις, ἀλλὰ καὶ τὸ πηγάδι εἶναι βαθύ· ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχεις τὸ νερό τὸ ζωντανό; Μὴν τάχα εἶσαι σὺ πιὸ μεγάλος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἰακώβ, ποὺ μᾶς ἔδωσε τὸ πηγάδι καὶ ἤπια ἀπ' αὐτό καὶ αὐτὸς καὶ τὰ παιδιὰ του καὶ τὰ κοπάδια του; Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ τῆς εἶπε· ὅποιος πίνει ἀπὸ τοῦτο τὸ νερό θὰ

πεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίνη ἐκ τοῦ ὕδατος οὐ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγή ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθέ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ· τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἄλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνῆται προσκυνήσουσι τῷ πατρί ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι

Ξαναδιψᾷσει· ἀλλὰ ὁποῖος θὰ πιεῖ ἀπὸ τὸ νερὸ ποῦ ἐγὼ θὰ τοῦ δώσω ποτὲ δὲν θὰ διψᾷσει στὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ νερὸ ποῦ θὰ τοῦ δώσω θὰ γίνει μέσα του νερομάνα, ποῦ θὰ ἀναβλύζει αἰῶνια ζωὴ. Τοῦ λέγει ἡ γυναίκα· Κύριε, δός μου αὐτὸ τὸ νερό, γιὰ νὰ μὴ διψῶ μήτε νὰ ἔρχομαι ἐδῶ νὰ βγάζω νερό. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· πήγαινε φώναξε τὸν ἄνδρα σου καὶ ἔλα ἐδῶ. Ἀποκρίθηκε ἡ γυναίκα καὶ εἶπε· δὲν ἔχω ἄνδρα. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· καλὰ εἶπες πῶς ἄνδρα δὲν ἔχω· γιατί πέντε ἄνδρες εἶχες μὲ τὴ σειρά, καὶ αὐτὸς τώρα ποῦ ἔχεις δὲν εἶναι ἄνδρας σου· αὐτὸ ἀλήθεια τὸ εἶπες. Τοῦ λέγει ἡ γυναίκα· Κύριε, θαυμάζω πῶς ἐσύ εἶσαι προφήτης. Οἱ πατέρες μας προσκύνησαν σὲ τοῦτο τὸ βουνό· καὶ σεῖς λέτε πῶς στὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὁ τόπος ποῦ πρέπει νὰ προσκυνοῦμε. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· γυναίκα, νὰ μὲ πιστέψεις, ἔρχεται ὥρα ποῦ οὔτε σὲ τοῦτο τὸ βουνό οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα θὰ προσκυνᾶτε τὸ Θεό. Σεῖς οἱ Σαμαρεῖτες αὐτὸ ποῦ προσκυνᾶτε δὲν τὸ ξέρετε, ἐμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι αὐτὸ ποῦ προσκυνοῦμε τὸ ξέρουμε, γιατί ἡ σωτηρία ἔρχεται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα, καὶ ἦρθε κιόλας, ποῦ οἱ ἀληθινοὶ προσκυνητὲς θὰ προσκυνήσουν τὸ Θεὸ πνευματικὰ καὶ ἀληθινά· γιατί τέτοιους ζητάει ὁ Θεὸς ἐκείνους ποῦ τὸν προσκυνοῦν. Ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ἐκεῖνοι ποῦ τὸν προσκυνοῦν πνευματικὰ καὶ ἀληθινὰ πρέπει νὰ τὸν προσκυνοῦν. Τοῦ λέγει ἡ γυναίκα· ἔξω πῶς ἔρχεται Μεσσίας ποῦ λέγεται Χριστός· ὅταν ἔλθει ἐκεῖνος, θὰ μᾶς τὰ πεῖ καὶ θὰ τὰ ἐξηγήσει ὅλα. Τῆς λέγει ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἶμαι ποῦ σοῦ μιλῶ. Πάνω στὴν ὥρα

Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἢ γυνὴ καὶ ἀπηλ-
θεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· δεῦτε ἴδετε ἀνθρω-
πον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χρι-
στός; ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πό-
λεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν δὲ τῷ μεταξύ ἡρώτων αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες·
ράββι, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς
οὐκ οἴδατε. Ἐλεγον οὖν οἱ μα-
θηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις
ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; λέγει αὐ-
τοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαν-
τός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ
ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐτι
τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς
ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπά-
ρατε τοὺς ὀφθαλμούς ὑμῶν καὶ
θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ
εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ
θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ
συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰῶ-
νιον, ἵνα καὶ ὁ σπεύρων ὁμοῦ
χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ
τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός,
ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπεύρων καὶ
ἄλλος ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα
ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκο-

ῆλθαν καὶ οἱ μαθητὲς του καὶ τοὺς
ἔκανε ἐντύπωση πού μιλοῦσε μὲ μιὰ
γυναίκα· ὅμως κανένας δὲν τοῦ εἶπε,
τί συζητᾷς ἢ τί μιλᾷς μαζί της;
Ἀφῆσε λοιπὸν τὴ στάμνα της ἡ γυ-
ναίκα καὶ ἔφυγε στὴν πόλη καὶ λέγει
στοὺς ἀνθρώπους. Ἐλάτε νὰ δῆτε
ἓναν ἀνθρωπο πού μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα
ἔκαμα· μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός;
Βγῆκαν λοιπὸν ἀπὸ τὴν πόλη καὶ ἔρ-
χονταν πρὸς αὐτόν. Στὸ μεταξύ οἱ
μαθητὲς τὸν παρακαλοῦσαν καὶ τοῦ
ἔλεγαν· διδάσκαλε φάγε· Ἐκεῖνος
τοὺς εἶπε· ἐγὼ ἔχω νὰ φάγω φαγητὸ
πού ἐσεῖς δὲν τὸ ξέρετε. Ἐλεγον
λοιπὸν οἱ μαθητὲς μεταξύ τους· μή-
πως κανένας τοῦ ἔφερε γὰ φάγει;
Τοὺς λέγει ὁ Ἰησοῦς· δική μου τροφή
εἶναι νὰ κάνω τὸ θέλημα ἐκείνου,
πού μὲ ἔστειλε καὶ νὰ τελειώσω τὸ
ἔργο του. Σεῖς δὲν τὸ λέτε ὅτι πλη-
σιάζει ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ; Νά,
σὰς λέγω, σηκώστε τὰ μάτια σας καὶ
κοιτάξτε πέρα στὰ χωράφια ὅτι εἶναι
ἄσπρα, ἔτοιμα κιόλας γιὰ θερισμὸ (τὰ
ἔθνη καὶ τοὺς λαοὺς ἐννοοῦσε). Καὶ
ἐκεῖνος πού θερίζει παίρνει μισθὸ καὶ
μαζεύει καρπὸ γιὰ τὴ αἰώνια ζωὴ, γιὰ
νὰ χαίρουν μαζί καὶ ἐκεῖνος πού
σπέρνει καὶ ἐκεῖνος πού θερίζει.
Ἐδῶ ἐφαρμόζεται ἡ ἀληθινὴ παροι-
μία, πῶς ἄλλος σπέρνει καὶ ἄλλος
θερίζει. Ἐγὼ σὰς ἔστειλα νὰ θερί-
ζετε ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὅποιο σεῖς δὲν
ἔχετε κοπιάσει· ἄλλοι ἔχουν κοπιάσει
καὶ σεῖς μπήκατε στὸν κόπο τους. Καὶ
ἀπὸ τὴν πόλη ἐκείνη πολλοὶ ἀπὸ
τοὺς Σαμαρεῖτες πίστεψαν σ' αὐτόν,
ἐπειδὴ τοὺς ἔλεγε ἡ γυναίκα καὶ
μαρτυροῦσε πῶς μοῦ εἶπεν ὅλα ὅσα
ἔκαμα. Ὅταν ἦλθαν πρὸς αὐτόν οἱ
Σαμαρεῖτες, τὸν παρακαλοῦσαν νὰ
μείνει κοντά τους, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ
δυὸ μέρες. Καὶ ἀκόμη πῶς πολλοὶ πί-

πιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσ-εληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναίκος, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἡρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῶ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.»

στεψαν μὲ τῇ διδαχῇ ποὺ τοὺς ἔκανε, καὶ ἔλεγαν στὴ γυναῖκα πῶς τώρα πιά δὲν πιστεύουμε, γιατί μᾶς τὸ λὲς ἐσύ, ἀλλὰ γιατί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἔχουμε ἀκούσει καὶ ξέρουμε πῶς αὐτός εἶναι πραγματικά ὁ Χριστός ὁ σωτήρας τοῦ κόσμου.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Κύριος λέγει στὴ Σαμαρείτισσα, πῶς ἔχει τὸ ζωντανὸ νερό, ποὺ ἅμα ὁ ἄνθρωπος τὸ πιεῖ δὲν θὰ διψήσει ποτέ. Τὸ νερὸ αὐτὸ εἶναι, ὅπως μᾶς λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ οἱ ἄνθρωποι θὰ λάβουν τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστής. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς ἐνώνει μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν μεταβάλλει στὴ θεία λειτουργία τὸν Ἄρτο καὶ τὸν Οἶνο σὲ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου μας. Ὅποιος κοινωνεῖ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων παίρνει τὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ μέσα του.

2. Ἡ Σαμαρείτισσα ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενε ἄκουσε τὸν Κύριο νὰ τῆς φανερώνει τὰ μυστικά τῆς ζωῆς της. Ποιὸς ἄνθρωπος ἀπὸ μᾶς μπορεῖ νὰ κρυφτεῖ ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ; Τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἄνθρωπος κάνει τὴν ἁμαρτία, πρέπει νὰ ξέρει πῶς τὸν βλέπει ὁ Θεός. Δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ κρυφτοῦμε ἀπὸ τὸν παντογνώστη Κύριο. Στοὺς ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ ὑποκρινόμαστε.

Δηλαδή ἄλλα πράγματα νὰ σκεφτόμαστε καὶ ἄλλα νὰ δείχνουμε μὲ τὶς πράξεις μας. Ἄλλὰ τὸ Θεὸ μήτε νὰ τὸν γελάσουμε μποροῦμε, μήτε νὰ τοῦ κρυφτοῦμε. Ὁ Κύριος φανερῶνει στὴ Σαμαρεΐτισσα καὶ σὲ ὅλους μας ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πνεῦμα καὶ πρέπει νὰ τὸν λατρεύουμε πνευματικὰ καὶ ἀληθινὰ. Ἄν ἀγαπᾶμε τὸ Θεό, θέλουμε νὰ βρισκόμαστε πάντα κοντά του. Νὰ προσευχόμαστε, νὰ μιλάμε μαζί του, νὰ τὸν λατρεύουμε στὴν ἐκκλησία καὶ νὰ μετέχουμε στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας.

3. Ἡ Σαμαρεΐτισσα εἶχε εἰλικρίνεια στὴν καρδιά της. Ἀναγνώρισε τὶς ἁμαρτίες της χωρὶς δικαιολογία. Καὶ ρώτησε τὸν Κύριο γιὰ τὸν ἐρχόμενο Μεσσία. Ἦθελε νὰ συνδεθεῖ μαζί του μὲ τὴν πίστη καὶ τὴν ἀγάπη. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος τῆς ἀποκαλύπτει: «Ἐγὼ εἶμαι, τῆς λέγει, ποῦ σοῦ μιλῶ». Μεγαλύτερη τιμὴ καὶ εὐεργεσία ἀπὸ αὐτὴ δὲν μπορούσε νὰ βρεῖ ἡ Σαμαρεΐτισσα. Ἐγίνε μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ στοὺς συμπατριῶτες της, γιατί τὸν εἶχε ζήσει πιά μέσα στὴν καρδιά της. Ἐγίνε ἡ πρώτη ἱεραπόστολος, ποῦ μάζεψε στὸ Χριστὸ πολλοὺς Σαμαρεῖτες, ποῦ ὁμολογοῦσαν μὲ ἀξιοθαύμαστη πίστη: «Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός».

4. Μακάρι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ μικρὸς νὰ ζεῖ μέσα του τὸ Χριστὸ καὶ ὕστερα νὰ τὸν μεταφέρει καὶ στοὺς ἄλλους. Τὸ κάθε παιδί ἔχει πολλοὺς τρόπους γιὰ νὰ ὁμολογεῖ τὸ Χριστὸ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Μὲ τὴν εὐλαβικὴ προσευχή, μὲ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν καλωσύνη, μὲ τὴν προσφορὰ βοήθειας στοὺς ἄλλους, μὲ τὸν τακτικὸ ἐκκλησιασμό, μὲ τὰ καλὰ λόγια, μὲ τὴν ὁμολογία τῆς ἀλήθειας, μὲ τὸ σεβασμὸ στοὺς γονεῖς καὶ τοὺς δασκάλους καὶ σ' ὅλους γενικὰ τοὺς ἀνθρώπους μπορεῖ νὰ γίνεῖ ἓνας σύγχρονος ἱεραπόστολος.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

*«Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός».
(Ἰωάννη κεφ. δ' στίχος 42).*

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὁ διάλογος τοῦ Κυρίου μὲ τὴ Σαμαρεΐτισσα εἶναι ἀπὸ τὰ ἐκλεκτό-

τερα κομμάτια του Εὐαγγελίου. Ἐδῶ βρίσκεται ὁ Κύριος τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποκαλύψει τὶς πιὸ ὑψηλὲς ἀλήθειες. Τὴν ιδιότητά του ὡς Μεσσία, τὸν τρόπο τῆς ἀληθινῆς λατρείας καὶ τὴ δροσιστικὴ δύναμη τῆς Χάριτός Του» (ΙΩΑΝΝΗ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ, Λογικὴ Λατρεία, Θεσ/νίκη 1971, σελ. 105).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιὸ εἶναι τὸ ζωντανὸ νερό, ποῦ μᾶς προσφέρει ὁ Χριστός;
2. Τί διδάσκει ἀπὸ τὴ διαγωγὴ τῆς Σαμαρείτισσας;
3. Τί ἔκανε ἡ Σαμαρείτισσα ἀφοῦ πίστεψε στὸ Χριστό;

31. – Κυριακὴ τοῦ Τυφλοῦ.

(Ἰωάννη κεφ. θ' στίχοι 1-38).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ Κύριος μᾶς φανερώνει μὲ τὸ σημερινὸ θαῦμα ὅτι εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, ποῦ χαρίζει καὶ πάλι τὸ φῶς στὸ δυστυχισμένο ἄνθρωπο. Συνάμα ὅμως μᾶς βοηθεῖ νὰ καταλάβουμε ὅτι αὐτὸς ὡς Θεὸς εἶναι τὸ «φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰω. η' 12). Αὐτὸ τὸ φῶς μᾶς θυμίζει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποῦ θὰ τὸ δεχτοῦμε στὴν Ἐκκλησίᾳ μετὰ ἀπὸ δέκα πέντε περίπου μέρες ἀπὸ σήμερα.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, καθὼς περνοῦσε ὁ Ἰησοῦς, εἶδε ἕναν ἄνθρωπο ποῦ εἶχε γεννηθεῖ τυφλός. Τότε τὸν ρώτησαν οἱ μαθητὲς του καὶ τοῦ λέγουν· διδάσκαλε, ποῖος ἀμάρτησε, αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς του, γιὰ νὰ γεννηθεῖ τυφλός; Ἀποκρίθηκε ὁ Ἰησοῦς· οὔτε αὐτὸς ἀμάρτησε οὔτε οἱ γονεῖς του, ἀλλὰ γεννήθηκε τυφλός γιὰ νὰ

αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύνάται ἐργάζεσθαι. Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾧ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσσε χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὁμοῖος αὐτῷ ἐστιν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγὼ εἰμι. Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνέψχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. Εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα. Ἀγούσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. Ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέψχεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέ μου ἐπὶ

φανερωθῶν σ' αὐτὸν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζομαι τὰ ἔργα ἐκείνου ποῦ μὲ ἔστειλε, ὥς που ἀκόμη εἶναι ἡμέρα· ἔρχεται νύχτα, ὅπου κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐργάζεται. Ὅταν εἶμαι στὸν κόσμον, φῶς εἶμαι τοῦ κόσμου. Ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔφτυσε χάμω καὶ μὲ τὸ σάλιο ἔκαμε λάσπη καὶ ἔβαλε τὴν λάσπη πάνω στὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ εἶπε· πήγαινε νὰ νιφτεῖς στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ, ποῦ στὰ ἑλληνικὰ θέλει νὰ πεῖ «ἀπεσταλμένος». Πῆγε λοιπὸν καὶ νίφτηκε καὶ ἦλθε βλέποντας. Οἱ γειτόνοι τοῦ λοιπὸν καὶ ἐκεῖνοι ποῦ τὸν ἔβλεπαν καὶ ἤξεραν πῶς πρῶτα ἦταν τυφλός, ἔλεγαν· αὐτὸς δὲν εἶναι ποῦ καθόταν καὶ ζητιάνευε; Ἄλλοι ἔλεγαν πῶς αὐτὸς εἶναι· ἄλλοι πῶς κάποιος ὁμοίός του· ἐκεῖνος ἔλεγε πῶς ἐγὼ εἶμαι· τοῦ ἔλεγαν λοιπὸν· πῶς ἀνοίχτηκαν τὰ μάτια σου; Ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος καὶ εἶπε· ἕνας ἄνθρωπος ποῦ λέγεται Ἰησοῦς ἔκαμε λάσπη καὶ ἔβαλε πάνω στὰ μάτια μου καὶ μοῦ εἶπε· πήγαινε στὴ δεξαμενὴ τοῦ Σιλωάμ καὶ νίψου· πῆγα λοιπὸν καὶ νίφτηκα καὶ εἶδα τὸ φῶς μου. Τοῦ εἶπαν· ποῦ εἶναι ἐκεῖνος; Λέγει· δὲν ξέρω. Παίρνουν τὸν ἄλλοτε τυφλὸ καὶ τὸν πηγαίνουν στοὺς Φαρισαίους. Ἦταν δὲ Σάββατο ὅταν ἔκαμε τὴν λάσπη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνοίξε τὰ μάτια τοῦ τυφλοῦ. Ρωτοῦσαν λοιπὸν πάλι οἱ Φαρισαῖοι τὸν ἄλλοτε τυφλὸ, πῶς εἶδε τὸ φῶς του· καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε· ἔβαλε λάσπη πάνω στὰ μάτια μου καὶ νίφτηκα καὶ βλέπω. Ἔλεγαν λοιπὸν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους· αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό, γιατί δὲν φυλάει τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου. Ἄλλοι ἔλεγαν· πῶς μπορεῖ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς νὰ κάνει τέτοια θαύματα; Ἔτσι

τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. Λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμοὺς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. Πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. Ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλὸς ἐστίν. Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ

χωρίστηκαν οἱ γνώμες μεταξύ τους. Λέγουν πάλι στὸν τυφλό. Σὺ τί λὲς γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; Γιατὶ τὰ δικό σου μάτια ἄνοιξε. Καὶ αὐτὸς εἶπε πῶς εἶναι προφήτης. Δὲν πίστεψαν λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι γι' αὐτὸν πῶς ἦταν τυφλὸς καὶ εἶδε τὸ φῶς του, μέχρι ποὺ φώναξαν τοὺς γονεῖς του καὶ τοὺς ρώτησαν λέγοντές τους· αὐτὸς εἶναι ὁ γιὸς σας, ποὺ λέτε πῶς γεννήθηκε τυφλός; Πῶς λοιπὸν τώρα βλέπει; Τοὺς ἀποκρίθηκαν οἱ γονεῖς του καὶ εἶπαν· ξέρομε πῶς αὐτὸς εἶναι ὁ γιὸς μας καὶ πῶς γεννήθηκε τυφλός. Πῶς ὅμως τώρα βλέπει δὲν ξέρομε ἢ ποῖος τοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια δὲν ξέρομε· ὁ ἴδιος εἶναι σὲ ἡλικία, τὸν ἴδιο νὰ ρωτήσετε ὁ ἴδιος θὰ πεῖ γιὰ τὸν ἑαυτό του. Αὐτὰ εἶπαν οἱ γονεῖς του, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· γιατί εἶχαν κάνει κιόλας συμφωνία οἱ Ἰουδαῖοι, ὥστε ἂν κανεὶς ὁμολογήσῃ τὸ Χριστό, νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τῆς συναγωγῆς. Γι' αὐτὸ οἱ γονεῖς του εἶπαν πῶς ὁ ἴδιος ἔχει ἡλικία, καὶ νὰ ρωτήσουν τὸν ἴδιο. Γιὰ δευτέρη λοιπὸν φορὰ φώναξαν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἦταν τυφλὸς καὶ τοῦ εἶπαν. Νὰ δοξάζεις τὸ Θεό· ἡμεῖς ξέρουμε πῶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἁμαρτωλός. Ἐκεῖνος ἀπάντησε καὶ εἶπε. Ἄν εἶναι ἁμαρτωλὸς δὲν ξέρω· ἕνα ξέρω, πῶς πρὶν ἦμουν τυφλός καὶ ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα βλέπω. Τοῦ εἶπαν πάλι· καὶ τί σοῦ ἔκαμε; Μὲ ποιὸ τρόπο σοῦ ἄνοιξε τὰ μάτια; Ἐκεῖνος τοὺς ἀπάντησε· λίγο πρὶν σὰς εἶπα καὶ δὲν ἀκούσατε; τί πάλι θέλετε νὰ ἀκούτε; Μήπως θέλετε καὶ σεῖς νὰ γίνετε μαθητὲς του; Ἐκεῖνοι γέλασαν μαζί του καὶ εἶπαν· ἐσὺ εἶσαι μαθητὴς ἐκείνου; ἡμεῖς εἴμαστε μαθητὲς τοῦ Μωϋσῆ. Ἐμεῖς ξέρουμε πῶς ὁ Θεὸς μίλησε στὸ Μωϋσῆ· γι' αὐτὸν

εἶπεν· εἰ ἁμαρτωλὸς ἐστὶν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. Εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέ σου; πῶς ἤνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἰ μαθητῆς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσῆως ἐσμέν μαθηταί. Ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωϋσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν. Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἶδατε πόθεν ἐστί, καὶ ἀνέψξέ μου τοὺς ὀφθαλμούς. Οἶδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβῆς ἢ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέ τις ὀφθαλμούς τυφλοῦ γεγεννημένου. Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἡδύνατο ποιεῖν οὐδέν. Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἦκουσεν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὐρών αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπε· καὶ τίς ἐστι, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. Ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

ὅμως ἐδῶ δὲν ξέρουμε ἀπὸ ποῦ εἶναι. Ὁ ἄνθρωπος ἀπάντησε καὶ εἶπε· ἐσεῖς δὲν ξέρετε ἀπὸ ποῦ εἶναι καὶ αὐτὸ εἶναι περίεργο, καὶ ὅμως αὐτὸς μου ἄνοιξε τὰ μάτια. Ξέρουμε πῶς ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἀλλὰ ἀκούει ἐκείνους ποὺ τὸν σέβονται καὶ κάνουν τὸ θέλημά του. Ἀπὸ τότε ποῦ κτίστηκε ὁ κόσμος δὲν ἀκούστηκε πῶς ἄνοιξε κανεὶς τὰ μάτια ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ γεννήθηκε τυφλός. Δὲν θὰ μπορούσε νὰ κάνει τίποτα τέτοιο, ἂν δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ Θεό. Τοῦ ἀπάντησαν· καὶ εἶπαν· ἐσὺ εἶσαι βουτηγμένος μέσα στὶς ἁμαρτίες καὶ τώρα διδάσκεις ἡμᾶς; Καὶ τὸν ἐβγαλαν ἔξω. Ὁ Ἰησοῦς ἄκουσε πῶς τὸν ἐβγαλαν ἔξω καὶ τοῦ εἶπε, ὅταν τὸν βρῆκε· σὺ πιστεύεις στὸν υἱὸ τοῦ Θεοῦ; Ἐκεῖνος ἀπάντησε καὶ εἶπε· Καὶ ποιὸς εἶναι, Κύριε, γιὰ νὰ πιστέψω; Ὁ δὲ Ἰησοῦς τοῦ εἶπε· καὶ τὸν εἶδες καὶ αὐτὸς ποῦ σοῦ μιλεῖ αὐτὸς εἶναι. Καὶ εἶπε αὐτός· πιστεύω, Κύριε, καὶ τὸν προσκύνησε.

Επίτιτλο, αρχικό γράμμα Ε, από Τετραευάγγελο της 'Ι. Μονής Κουτλουμουσίου του 'Αγίου Όρους (18ος αΙ.).

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Όταν είδαν οι μαθητές τὸ γεννημένο τυφλό, ρώτησαν τὸν Κύριο: «Ποιὸς ἀμάρτησε αὐτὸς ἢ οἱ γονεῖς του γιὰ νὰ γεννηθεῖ τυφλός;» Ὁ Ἰησοῦς τοὺς ἀπάντησε: «Οὔτε αὐτὸς ἀμάρτησε οὔτε οἱ γονεῖς του. Γεννήθηκε τυφλὸς γιὰ νὰ φανερωθοῦν σ' αὐτὸν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ». Τὸ ἔργο τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς ἀμαρτίας καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ φωτός, ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ Σωτὴρας τοῦ κόσμου. Μόλις εἶδε ὁ κόσμος τὴ θαυματουργικὴ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ χωρίστηκε σὲ

δυὸ ομάδες. "Ἄλλοι ἔλεγαν πὼς αὐτὸς ποὺ ἔγινε καλὰ, εἶναι ὁ τυφλός, ποὺ πρὶν τὸν ἔβλεπαν νὰ ζητιανεύει. "Ἄλλοι πάλι ἔλεγαν πὼς δὲν εἶναι αὐτός, ἀλλὰ κάποιος ὁμοίός του. Οἱ Φαρισαῖοι ἄρχισαν τὶς ἀνακρίσεις. Τὸν ρωτοῦσαν καὶ τὸν ξαναρωτοῦσαν νὰ τοὺς πεῖ μὲ ποῖο τρόπο ἔγινε καλὰ. Οἱ Φαρισαῖοι ἤθελαν νὰ δυσφημήσουν τὸν Κύριο. Καὶ ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ἀπαντοῦσε, πὼς ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ κάνει, αὐτὸ ποὺ ἔκανε σὲ μένα ὁ Ἰησοῦς.

2. Στὴ συνέχεια οἱ Φαρισαῖοι θέλησαν νὰ φοβήσουν τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ. Τοὺς ἀνάκριναν καὶ αὐτοὶ ἀπάντησαν πὼς αὐτὸς εἶναι ὁ τυφλὸς γιὸς τους, ἀλλὰ γιὰ περισσότερες πληροφορίες καλὸ θὰ ἦταν νὰ ρωτοῦσαν τὸν ἴδιο, ποὺ ἄλλωστε ἔχει καὶ τὴν κατάλληλη ἡλικία. Στὸ τέλος ὁ τυφλὸς ὁμολογοῦσε μὲ σταθερότητα τὴν πίστη του στὸ Χριστὸ καὶ τὸν ἀναγνώρισε μὲ τὴν πίστη του ὅτι εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός. Καὶ σήμερα ὑπάρχουν πολλοὶ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ. Κατηγοροῦν τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ ταιπωροῦν τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι οἱ διάφοροι αἰρετικοὶ καὶ ἄθεοι. Εἶναι οἱ ψευτοπροφῆτες, ποὺ ὅμως παρουσιάζονται σὰν πρόβατα. Καὶ ἐμεῖς χρειαζόμαστε νὰ ὁμολογοῦμε τὴν πίστη μας στὸ Χριστὸ καὶ νὰ μὴν ὑπολογίζουμε κανέναν ἀπολύτως. "Όταν ἐμεῖς τὸ θέλουμε, τότε ὁ Κύριος μᾶς γεμίζει μὲ δύναμη καὶ θάρρος. Δὲν ἔχει σημασία, ἂν εἴμαστε ἀκόμα μικροὶ στὴν ἡλικία. "Όταν ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ φωτίζεται ἀπὸ τὸ Χριστό, τότε παίρνει δύναμη καὶ γίνεται ὁ δάσκαλος τῶν μεγάλων.

3. Ὁ Κύριος δέχθηκε τὴν προσκύνηση τοῦ τυφλοῦ, γιατί μ' αὐτὸ μᾶς φανέρωσε πὼς εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Τέτοια εἶναι ἡ δύναμη τῆς πίστεως. Ὁδηγεῖ τὸν κάθε ἄνθρωπο στὴν κοινωνία του μὲ τὸ Θεό. Τὴν ἴδια λατρεῖα καὶ δοξολογία προσφέρουμε καὶ ἐμεῖς κάθε Κυριακὴ στὴν Ἐκκλησίαν. Μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεὸς νὰ ὁμολογοῦμε: «Εἰς ἅγιος, εἰς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν».

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

« Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. » (Ἰωάννη κεφ. θ' στίχοι 35-38).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Ὁ τυφλὸς ἔδειξε καθαρὰ τὴ βαθιὰ ἀγάπη του γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀκλόνητη πίστη του στὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ἀραγε ἐμεῖς, ἔχουμε τὸ θάρρος νὰ ὑπερασπίσουμε τὴν ἀλήθεια; Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Χριστὸς πάντα ρωτᾷ τὸν καθένα μας: «Πιστεύεις στὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ;» (ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΛΤΕΚΗ, Πρωῖνὰ ραδιοφωνικὰ μηνύματα, Ἀθήναι 1971, σελ. 109).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

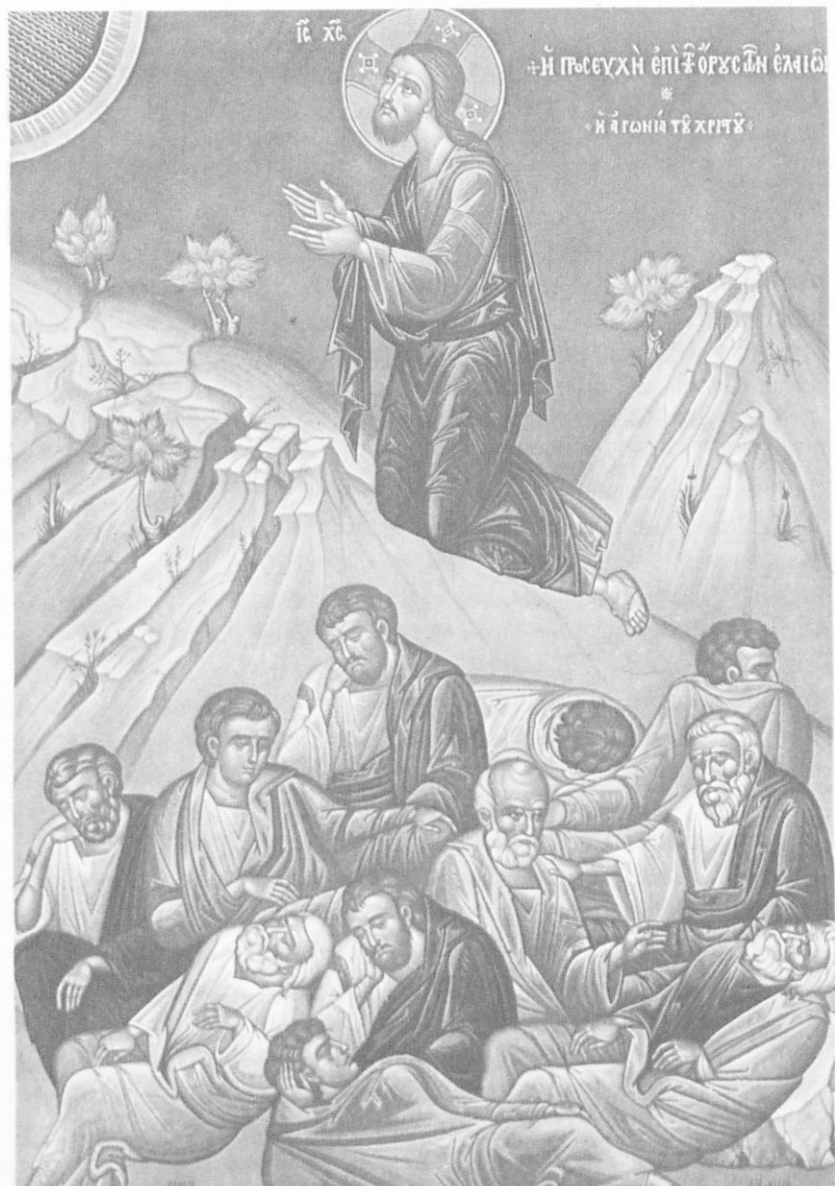
1. Τί μᾶς διδάσκει ὁ Κύριος μὲ τὸ σημερινὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ;
2. Γιατί ἀντέδρασαν οἱ Φαρισαῖοι σ' αὐτὸ τὸ θαῦμα;
3. Τί μᾶς διδάσκει ἡ συμπεριφορὰ τοῦ τυφλοῦ ἀπέναντι στοὺς Φαρισαίους καὶ τὸν Κύριο;

32. Κυριακὴ τῶν Ἀγίων Πατέρων.

(Ἰωάννη κεφ. ιζ' στίχοι 1-13).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς παρουσιάζει τὴν προσευχή, ποὺ ὁ Κύριος ἔκανε μετὰ ἀπὸ τὸ Μυστικὸ Δεῖπνο στὸν κήπο τῆς Γεθσημανῆ. Τὴν ὀνομάζουμε ἀρχιερατικὴ προσευχή τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἐκκλησία διαβάζει αὐτὴ τὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ, γιατί σήμερα γιορτάζει τὴν ἱερὴ μνήμη τῶν Ἀγίων Πατέρων, ποὺ πῆραν μέρος στὴν Α' Οἰκουμενικὴ-Σύνοδο (325 μ.Χ.) Ἡ Ἐκκλησία πανηγυρίζει σήμερα, γιατί ἐπικράτησε ἡ ἀλήθεια γιὰ τὴ Θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ προσευχή στὴ Γεθσημανή. Εἰκόνα Φῶτη Κόντογλου στὴν Ἱ. Μονὴ Μεταμορφώσεως Βοστώνης Ἀμερικῆς (1961).

Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπε· πάτερ, ἔλῃ-
λυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν
υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱός σου δοξάσῃ
σε, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξου-
σίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ
δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον. Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος
ζωή, ἵνα γινώσκωσί σε τὸν μόνον
ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν ἀπέστει-
λας Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐγὼ σε
ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον
ἐτελείωσα ὃ δέδωκάς μοι ἵνα
ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ,
πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ἣ
εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι
παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ
ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέ-
δωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ
ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας,
καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασι.
Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέ-
δωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστίν· ὅτι τὰ
ρήματα ἃ δέδωκάς μοι δέδωκα
αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ
ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ
ἐξηλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ
με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν
ἔρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου
ἔρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς
μοι, ὅτι σοὶ εἰσι, καὶ τὰ ἐμὰ πάντα
σά ἐστι καὶ τὰ σὰ ἐμὰ, καὶ δεδό-
ξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκέτι εἰμὶ
ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κό-
σμῳ εἰσὶ, καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχο-
μαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ σήκωσε ὁ Ἰησοῦς
τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε·
Πατέρα, ἦλθε ἡ ὥρα· δόξασε τὸν υἱό
σου καὶ ὁ υἱός σου θὰ σέ δοξάσει.
Γιατὶ τοῦ ἔδωσας ἐξουσία πᾶν σ'
ὅλους τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ δώσει
σ' ὅλους αὐτοὺς ποὺ τοῦ ἔδωσες ζωὴ
αἰώνιο. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰώνια ζωή,
νὰ γνωρίζουν ἐσένα, ποὺ εἶσαι ὁ μό-
νος ἀληθινὸς Θεὸς καὶ τὸν Ἰησοῦ
Χριστό, ποὺ ἀπέστειλες στὸν κόσμο.
Ἐγὼ σέ ἐδόξασα στὴ γῆ, τελείωσα τὸ
ἔργο ποὺ μοῦ ἔδωσες νὰ κάνω· καὶ
τώρα δόξασέ με σύ, Πατέρα, κοντά
σου μὲ ἐκείνη τὴ δόξα ποὺ εἶχα μαζί
σου πρὶν ἀπὸ τὴν κτίση τοῦ κόσμου.
Ἐφανέρωσα τὸ ὄνομά σου στοὺς
ἀνθρώπους ποὺ μοῦ ἔδωσες ἀπὸ τὸν
κόσμο· δικοὶ σου ἦταν καὶ τοὺς ἔδω-
σες σέ ἐμένα· αὐτοὶ φύλαξαν τὸ
λόγο σου. Τώρα κατάλαβαν πῶς ὅλα
ὅσα δόθηκαν σέ μένα εἶναι ἀπὸ σένα·
γιατὶ ἐγὼ τὰ λόγια ποὺ μοῦ ἔδωσες
ἔδωσα σ' αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ τὰ πῆραν
καὶ κατάλαβαν στ' ἀλήθεια πῶς ἐγὼ
βγήκα ἀπὸ σένα, καὶ πίστεψαν πῶς
ἐσύ μὲ ἀπέστειλες. Ἐγὼ γι' αὐτοὺς
παρακαλῶ· δὲν παρακαλῶ γιὰ τὸν
κόσμο, ἀλλὰ γι' αὐτοὺς ποὺ μοῦ
ἔδωσες, γιατί δικοὶ σου εἶναι. Καὶ ὅλα
τὰ δικά μου εἶναι δικά σου, καὶ τὰ
δικά σου δικά μου, καὶ ἔχω δοξαστεῖ
ἀνάμεσά τους. Καὶ δὲν εἰμὶ πιά στὸν
κόσμο, αὐτοὶ ὅμως βρίσκονται στὸν
κόσμο καὶ ἐγὼ ἔρχομαι σ' ἐσένα. Πά-
τερ ἅγιε, αὐτοὺς ποὺ μοῦ ἔδωσες
φύλαξέ τους στὸ ὄνομά σου, γιὰ νὰ
εἶναι ἓνα, ὅπως ἐμεῖς. Ὅταν ἦμουν
μαζί τους στὸν κόσμο, τοὺς φύλαγα
στὸ ὄνομά σου· αὐτοὺς ποὺ μοῦ
ἔδωσες τοὺς φύλαξα καὶ κανέναν ἀπ'

ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὥσιν ἐν καθῶς ἡμεῖς. "Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὐς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχῃσι τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς».

αὐτοὺς δὲν χάθηκε, παρὰ μόνο ὁ υἱὸς τῆς ἀπώλειας, γιὰ νὰ ἐκπληρωθεῖ ἡ Γραφή. Καὶ τώρα ἔρχομαι σ' ἐσένα καὶ λέγω αὐτά, ἐνῶ ἀκόμα βρίσκομαι στὸν κόσμο, γιὰ νὰ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ τὴ δική μου χαρά.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ Ἐκκλησία, ὅπως εἶπαμε, ἔχει ἀφιερώσει τὴ σημερινὴ Κυριακὴ στοὺς ἁγίους Πατέρες τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ποὺ ἐγίνε στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας τὸ 325 μ.Χ. Μὲ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου συγκεντρώθηκαν 318 Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ νὰ καταδικάσουν τὴ φοβερὴ αἵρεση τοῦ Ἀρείου. Δὲν μπορούσε μὲ πίστη καὶ ταπείνωση νὰ δεχθεῖ τὸ μυστήριό τῆς Ἀγίας Τριάδος. Δηλαδή πῶς ὁ Θεὸς εἶναι στὴ φύση Του Ἕνας, ἀλλὰ Τριαδικὸς στὰ Πρόσωπα. Εἶναι ὁ Θεὸς Πατέρας, ὁ Θεὸς Υἱὸς καὶ ὁ Θεὸς Ἅγιο Πνεῦμα. Ἔλεγε τάχα τις, πῶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πολλοὶ θεοί, γι' αὐτὸ καὶ δεχόταν μὲ τὴ μικρὴ καὶ σφαλερὴ ἀνθρώπινη σκέψη του, πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι κτίσμα τοῦ Θεοῦ.

2. Αὐτὴ ἡ διδασκαλία ἦταν φοβερὴ ἀπειλὴ γιὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴ σωτηρίᾳ ὅλου τοῦ κόσμου. Ὁ Χριστὸς μᾶς λυτρώνει καὶ μᾶς σώζει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, γιατί εἶναι ἀδιάσπαστα ἐνωμένος μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα του. Ἀλλωστε ὁ ἴδιος μᾶς βεβαιώνει στὸ Εὐαγγέλιο: «ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑσμεν» (=εἴμαστε ἕνα). Τέτοιοι σωσμένοι ἄνθρωποι ὑπῆρχαν καὶ ὑπάρχουν πάντα στὴν Ἐκκλησίᾳ μας. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Πατέρες, οἱ ἅγιοι καὶ οἱ μάρτυρες τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ τρανότερη ἀπόδειξη τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἱ ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Αὐστηροὶ στὸν ἑαυτό τους καὶ κυρτωμένοι ἀπὸ τὴς εὐθύνης τοῦ ἀξιώματός τους, μᾶς δείχνουν μὲ τὸ ψηλὸ τους ἀνάστημα τὸ ἀφθαστο ψυχικὸ τους μεγαλεῖο (Τοιχογραφία στὴν Ἱ. Μονὴ Μεταμορφώσεως Μετεώρων, 16ος αἰ.).

3. Ἡ Ἀ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιο καταδίκασε τὴν αἰρετικὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἀρείου ὡς ἐσφαλμένη, ψευτικὴ καὶ γεμάτη ἀπὸ πλάνης. Ἡ Ἐκκλησία μας ζεῖ καθημερινὰ τὸ θαῦμα τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καὶ ἀγιότητος τῶν ἀνθρώπων. Ὅλα τὰ θαύματα τῶν Ἀγίων μας ἐμψυχώνονται ἀπὸ τῆς θεϊκῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μας ὀνομάζει τὸν Κύριον: «Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν», «ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀθάνατος ὑπάρχων... εἷς ὢν (= ἕνας ὑπάρχει) τῆς Ἁγίας Τριάδος συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι». «Πατέρα Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον».

4. Στὴν ἀρχιερατικὴν τοῦ προσευχῆ ὁ Κύριος προσεύχεται στὸν ἐπουράνιον Πατέρα του: α) γιὰ τοὺς μαθητὲς του, β) γιὰ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ θὰ πιστεύσουν στὸ ὄνομά του καὶ θὰ εἶναι ὅλοι ἐνωμένοι στὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν, γ) ζητεῖ νὰ βρεθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κοντά του, στὸν Παράδεισον, ὥστε νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν δόξαν ποὺ εἶχε ὁ Χριστὸς μετὰ τὸν Πατέρα του πρὶν ἀκόμα κτιστεῖ ὁ κόσμος. Αὐτὸ μᾶς φανερώνει πολὺ καθαρὰ τὴν ἀλήθειαν τῆς Θεότητος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὁμολογοῦμεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, Θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον» (Ἀπόφασις τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, στὴν Ἔφεσον τὸ 431 μ.Χ.).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΡΗΤΟΡΩΝ

«Τί θὰ πεῖ νὰ εἶμαστε μέσα στὴν Ἐκκλησίαν; θὰ πεῖ νὰ μὴν ἀφίνουμε τὴν θρησκείαν μας καὶ τὴν πίστην μας. Θὰ πεῖ νὰ ἔχουμε ἀνάμεσά μας ἀγάπην, ἐκείνη τὴν ἀγάπην, ποὺ μᾶς διδάσκει ὁ Χριστός. Θὰ πεῖ νὰ μὴν λείπουμε ἀπὸ τῆς θεῆς Λειτουργίας, νὰ ἐξομολογούμεστε καὶ νὰ κοινωνοῦμε. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Χριστός καὶ ὁποῖος εἶναι μέσα στὴν Ἐκκλησίαν εἶναι μετὰ τὸν Χριστό».

(Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, Λόγος Παρακλήσεως, Κοζάνη 1967).

1. Γιατί σήμερα γιορτάζουμε τούς Ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας;
2. Ποιὸ εἶναι σὲ λίγες γραμμὲς τὸ περιεχόμενο τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου μας;
3. Ποιὰ διδασκαλία καταδίκασε ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴ Νίκαια;

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

33.— Ἡ ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

(Ἰωάννη κεφ. ζ' στίχοι 37-52 καὶ ἡ' 12).

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα γιορτάζουμε στὴν Ἐκκλησία μας τὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Ἁγίας Πεντηκοστῆς. Ὁ Κύριος πάντα μιλοῦσε στοὺς μαθητὲς του γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ θὰ ἔστελνε στὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Οὐράνιο Πατέρα του γιὰ νὰ μείνει στὴν Ἐκκλησία γιὰ πάντα. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀνάληψή του ὁ Κύριος μιλοῦσε στοὺς μαθητὲς γιὰ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ὅταν τοὺς ἔλεγε: «Καθίστε στὴν Ἱερουσαλὴμ μέχρι ποὺ νὰ ὀπλιστεῖτε μὲ δύναμη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ» (Λουκᾶ κεφ. κδ' στίχος 49). Σὲ ἄλλη περίστασις τοὺς ἔλεγε αὐτά, ποὺ περιλαμβάνει τὸ σημερινό μας Εὐαγγέλιο.

Β' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥέουσιν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο δὲ εἶπε

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Τὴν τελευταία μέρα τῆς μεγάλης γιορτῆς στάθηκε ὁ Ἰησοῦς καὶ φώναξε δυνατὰ λέγοντας· ὅποιος διψᾷ ἔρχεται σὲ μένα καὶ ἄς πίνει. Ὅποιος πιστεύει σὲ μένα, ὅπως τὸ εἶπε ἡ Γραφή, θὰ τρέξουν ἀπὸ τὴν καρδιά του ποταμοὶ ζωντανοῦ νεροῦ. Καὶ τὸ εἶπε αὐτὸ γιὰ τὸ Πνεῦμα ποὺ θὰ ἐπαίρναν ἐκεῖνοι ποὺ θὰ πίστευαν

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καὶ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ...» (Ἰωάν., 1-2).

περὶ τοῦ Πνεύματος οὐ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὐπω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεέμ τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαβὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρι-

σ' αὐτόν· γιατί ἀκόμη δὲν ἦταν Ἅγιο Πνεῦμα, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἀκόμα δὲν εἶχε δοξασθῆι. Πολλοὶ λοιπὸν ἀπὸ τὸ λαό, ὅταν ἀκουσαν τὸ λόγο ἔλεγον· αὐτὸς εἶναι ἀληθινὰ ὁ προφήτης. Ἄλλοι ἔλεγον· αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστὸς. Ἄλλοι ἔλεγον· μήπως ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἔρχεται ὁ Χριστὸς; Μήπως δὲν τὸ εἶπε ἡ γραφὴ πῶς ἀπὸ τῆς γενιᾶς τοῦ Δαβὶδ καὶ ἀπὸ τοῦ χωριοῦ Βηθλεέμ, ποῦ καταγόταν ὁ Δαβὶδ, ἔρχεται ὁ Χριστὸς; Χωρίστηκαν λοιπὸν οἱ γνώμες ἀνάμεσα στὸ λαό γι' αὐτόν. Μερικοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἤθελαν νὰ τὸν πιάσουν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἄπλωσε χεῖρι ἐπάνω του. Ἦλθαν λοιπὸν οἱ ὑπηρέτες στοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Φαρισαίους καὶ τοὺς εἶπαν ἐκεῖνοι· γιατί δὲν τὸν πιάσατε νὰ τὸν φέρετε ἐδῶ; Ἀποκρίθηκαν οἱ ὑπηρέτες·

σαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατὶ οὐκ ἡγάγετε αὐτόν; ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὥς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσι! Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν· μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῶ τι ποιεῖ; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς».

ποτὲ δὲν μίλησε ἔτσι ἄνθρωπος, ὅπως αὐτὸς ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος. Οἱ Φαρισαῖοι λοιπὸν τοὺς ἀπάντησαν· μήπως καὶ σεῖς ἔχετε πλανηθεῖ; Εἶδατε κανένα ἀπὸ τοὺς ἀρχόντες ἢ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους νὰ πιστέψῃ σ' αὐτόν; Ὅμως αὐτὸς ὁ ὄχλος, ποῦ δὲν γνωρίζει τὸ νόμο, πιστεύει σ' αὐτόν καὶ γι' αὐτὸ εἶναι καταραμένοι. Τότε τοὺς λέγει ὁ Νικόδημος, ποῦ ἦλθε στὸν Ἰησοῦ τῇ νύκτα καὶ ποῦ ἦταν ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ποῦ τὸν πίστευαν. Μήπως μπορεῖ ὁ νόμος μας νὰ κρίνει αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο, ἂν προηγουμένως δὲν ἀκούσει τὸν ἴδιο καὶ μάθῃ τί ἀκριβῶς κάνει; Τότε τοῦ ἀποκρίθηκαν καὶ τοῦ εἶπαν· μήπως καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας; Ψάξε νὰ δεῖς, πὼς κανένας προφήτης δὲν ἔχει βγεῖ ποτὲ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας. Καὶ ὁ καθένας πῆγε στὸ σπίτι Του. Πάλι ὁ Χριστὸς τοὺς μίλησε καὶ τοὺς ἔλεγε· ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁποῖος μὲ ἀκολουθεῖ δὲν θὰ περπατήσει στὸ σκοτάδι, ἀλλὰ θὰ ἔχει μέσα του τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Γ' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Στὴ γιορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας, οἱ Ἰσραηλίτες ἔριχναν συμβολικὰ νερὸ στὸ θυσιαστήριο, ποῦ πρόσφεραν τὶς θυσίες τῶν ὀλοκαυτωμάτων (= ὅταν ἔκαιγαν ὁλόκληρο τὸ θυσιαζόμενο ζῶο). Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς παίρνει ἀφορμὴ ἀπὸ αὐτὸ καὶ λέγει στὸν κόσμο: «ὁποῖος διψᾷ, ἄς ἔρχεται σὲ μένα καὶ ἄς πίνει». Αὐτὸ τὸ νερὸ εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποῦ θὰ ἔλθῃ στὸν κόσμο γιὰ νὰ μᾶς

φωτίσει όλους να καταλάβουμε τις αιώνιες αλήθειες που ο Κύριος μας δίδαξε.

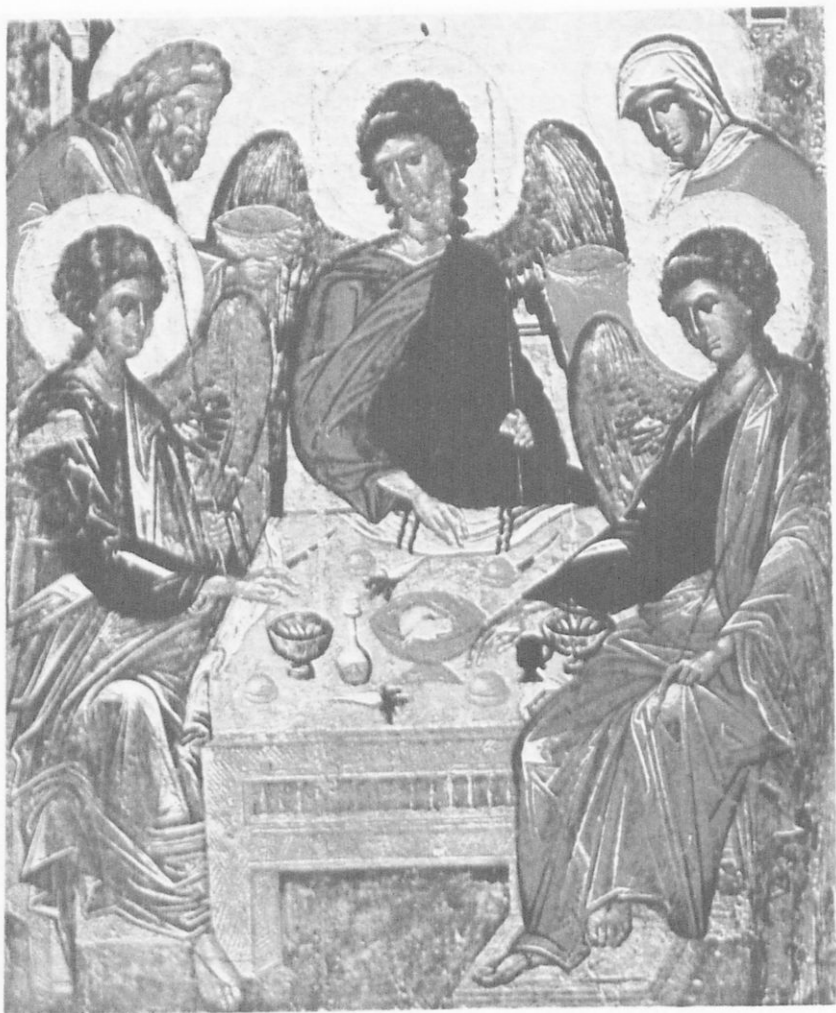
2. Το "Άγιο Πνεῦμα ἵδρυσε, ὅπως ξέρουμε, τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς τὴν Ἁγία Ἐκκλησία μας, ποὺ εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Κεφαλὴ τοῦ Σώματος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς. Μέλη τοῦ Σώματος εἴμαστε ἐμεῖς, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Μέσα στὴν Ἐκκλησία, γινόμαστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἔτσι ζοῦμε τὴν αἰώνια ζωὴ τοῦ «Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

3. Τὸ "Άγιο Πνεῦμα εἶναι τὸ τρίτο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως μας ὁμολογοῦμε: «Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν Προφητῶν». Ὁ Κύριος ὀνομάζει τὸ "Άγιο Πνεῦμα «Παράκλητο». Γι' αὐτὸ, ὅταν προσευχόμαστε στὴν Ἐκκλησία, λέμε: «Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν (= ἐσύ ποὺ γεμίζεις μὲ τὴν παρουσία σου τὰ πάντα). Στὴ θεία Λειτουργία καὶ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ ἱερέας μὲ τις εὐχὲς καὶ τις διάφορες ἐκφωνήσεις τονίζει τὴ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Στὸ ἱερότερο σημεῖο τῆς θείας Λειτουργίας, ὅταν ὁ ἱερέας λέγει: «Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν...» παρακαλοῦμε τὸ Θεό: «Κατάπεμψον (= στείλε) τὸ Πνεῦμα σου τὸ Ἅγιον ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ προκείμενα δῶρα ταῦτα». Κατεβαίνει τὸ "Άγιο Πνεῦμα καὶ μὲ μυστηριακὸ τρόπο μεταβάλλει τὸν Ἄρτο καὶ τὸν Οἶνο σὲ Τίμιο Σῶμα καὶ Ἄχραντο Αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4. Ὁ καθένας μας ἀπὸ μικρὸς ἀκόμη πρέπει νὰ ἐτοιμάζει τὸν ἑαυτό του, ὥστε νὰ δεχθεῖ μέσα του τὸ "Άγιο Πνεῦμα. Νὰ καθαρίζει τὸν ἑαυτό του ἀπὸ κάθε ἁμαρτία καὶ νὰ ζητεῖ στὴν προσευχὴ τοῦ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς λέγουν, πῶς ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς κάθε ἀνθρώπου, εἶναι νὰ λάβει μέσα του τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Τότε ὁ ἄνθρωπος, ὅπως ἔχουμε μάθει καὶ ἀπὸ τὴν Κατήχησή μας, πραγματοποιεῖ τὸ θεῖο προορισμὸ του, ποὺ εἶναι ἡ ἔνωση καὶ ἡ κοινωνία του στὴν αἰώνια ζωὴ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Πεντηκοστή. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα χαρίζει τὸ φωτισμὸ Του σὲ κάθε μέλος τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ τονίζει ἡ εἰκόνα, ποὺ ἔχει ἀνάμεσα στοὺς Ἀποστόλους καὶ ἄλλα πρόσωπα, ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν δώδεκα Μαθητῶν, ὅπως τὸν ἀπόστολο Παῦλο καὶ τοὺς εὐαγγελιστὲς Μάρκο καὶ Λουκᾶ. Οἱ πιστοί, ἁγιασμένοι καὶ δυναμωμένοι ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐργάζονται καὶ προσεύχονται γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου, ποὺ εἰκονίζεται στὸ κάτω μέρος τῆς εἰκόνας μὲ μιὰ γεροντικὴ μορφή (ἅγιος Γεώργιος Βενετίας, Β' πεντηταετία 16ου αἰ.).

Ἡ φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ. Εἰκόνα στὸ Βυζαντινὸ Μουσεῖο Ἀθηνῶν (16ος αἰ.).

Δ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται (= ὁδηγοῦνται) οὗτοι εἰσὶν υἱοὶ Θεοῦ» (Ῥωμαίους κεφ. η' στίχος 14).

Ε' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. «Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, Φιλάνθρωπε, δόξα σοι» (Ἀπολυτίκιο τῆς Πεντηκοστῆς).

2. «Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγὸς, ἔλθε καὶ σκηνώσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος (= ἀπὸ κάθε ἁμαρτία) καὶ σῶσον ἀγαθὴ τὰ ψυχὰς ἡμῶν» (Προσευχὴ πρὸς Ἐκκλησίαν στὸ Ἅγιο Πνεῦμα).

ΣΤ' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί μᾶς προσφέρει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα;
2. Πῶς μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ μικρὸς νὰ ἔχει μέσα του τὸ Ἅγιο Πνεῦμα;
3. Τί ἀρετὲς χαρίζει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὸ χριστιανό;

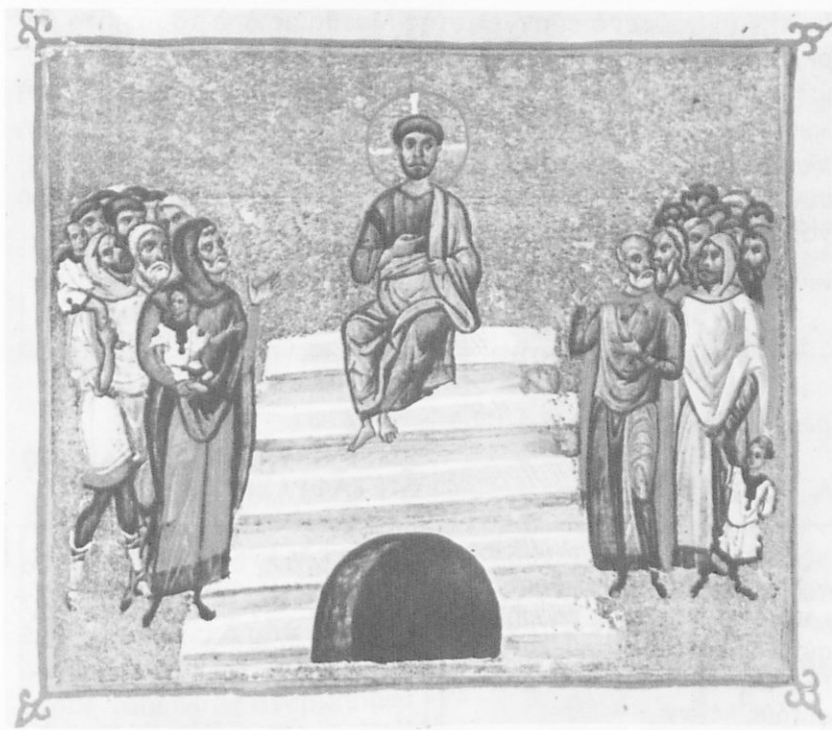
1. Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

(Ματθαίου κεφάλαια ε'-ζ').

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος μᾶς ἀναφέρει μὲ λεπτομέρειες ὁλόκληρη τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κύριος, ὅπως ξέρουμε, εἶχε ἀρχίσει τὸ δημόσιο ἔργο του. Δίδασκε στὶς Συναγωγές. Ἦταν τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου μαζεύονταν οἱ Ἰσραηλίτες γιὰ νὰ ἀκούσουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος κήρυττε τὸ Εὐαγγέλιο γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἦταν ἡ κοινωνία τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου μὲ ὅλους μας. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θεράπευε ἀκόμη θαυματουργικὰ ὅλους τοὺς ἀρρώστους, ποῦ τοῦ ἔφερναν οἱ ἄνθρωποι. Ἦταν ἓνα σημεῖο τῆς θεϊκῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου.

Ἔτσι καταλαβαίνουμε, γιὰτὶ πολὺς κόσμος πάντα ἀκολουθοῦσε τὸν Κύριο, ὅταν τὸν ἔβλεπε νὰ βγαίνει ἔξω μὲ τοὺς μαθητὲς του. Σὲ μιὰ τέτοια περίπτωσιν ὁ Κύριος εἶδε τὸ λαό, ποῦ τὸν ἀκολουθοῦσε καὶ πῆρε τὸ δρόμο ποῦ ἔβγαζε σ' ἓνα λόφο. Ὁ Κύριος διάλεξε τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, γιὰ νὰ βλέπει τοὺς ἀκροατὲς του καὶ ἐκεῖνοι νὰ τὸν ἀκοῦν καὶ νὰ τὸν βλέπουν χωρὶς κόπο. Τὸ λόφο αὐτὸ τὸν ὀνομάζουν οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστὲς

Ὁ Ἰησοῦς διδάσκοντας. Μικρογραφία ἀπὸ Εὐαγγελιστάριο τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἀγίου Ὁρους (11ος αἰ.).

«ὄρος», γι' αὐτὸ καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ Κυρίου ὀνομάστηκε «ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία».

Τὸ περιεχόμενο τῆς ὁμιλίας τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος βοηθεῖ τοὺς ἀνθρώπους κάθε ἐποχῆς νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ προβλήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς τους. Τοὺς λέγει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχει πίστη καὶ ἀγάπη στὸ Θεό. Μόνον ἔτσι μπορεῖ νὰ ἀποφύγει τὴν ψευτιά, τὸ φθόνο, τὴ ζήλεια, τὴν ἀντιπάθεια καὶ μὲ μιὰ λέξη τὴν ἁμαρτία, ποὺ βασανίζει καὶ ταλαιπωρεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴ μικρὴ τους ἡλικία.

Ὅλα τὰ θέματα τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας εἶναι πολὺ σπουδαῖα καὶ ἐνδιαφέρουν κάθε ἄνθρωπο. Θὰ παρακολουθήσουμε, ὅσο μπορούμε ὁμῶς πιὸ σύντομα, τὴν ὁμιλία τοῦ Κυρίου, ὅπως

μᾶς τὴν ἀναφέρει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἀπὸ τὸ πέμπτο μέχρι καὶ τὸ ἕβδομο κεφάλαιο τοῦ εὐαγγελίου του. Ὁ Κύριος ἄρχισε τὴν ὁμιλία του μὲ τὴ λέξη «μακάριοι», ποὺ σημαίνει στὴ γλῶσσα μας «εὐτυχισμένοι». Ἀλλὰ ἡ εὐτυχία ἐδῶ εἶναι ὅπως τὴ θέλει ὁ Θεὸς καὶ ὄχι, ὅπως συχνὰ τὴ φαντάζονται καὶ τὴν ἐπιζητοῦν οἱ ἄνθρωποι. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ Κυρίου τὸ ὀνομάζουμε «Μακαρισμοί».

1. Οἱ Μακαρισμοί.

(Ματθαίου κεφ. ε' στίχοι 1-12).

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἰδὼν δὲ ὁ Κύριος τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσήλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.

Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται.

Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ὅταν εἶδε ὁ Ἰησοῦς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ, ἀνέβηκε στὸ ὄρος. Καὶ ὅταν κάθησε, ἦλθαν οἱ μαθητὲς αὐτοῦ κοντά του. Τότε ἀνοίξε τὸ στόμα του καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς διδάσκει λέγοντας:

Μακάριοι εἶναι οἱ ἄπλοὶ καὶ ταπεινοφρονες, γιατί σ' αὐτοὺς ἀνήκει ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ πενθοῦν, γιατί αὐτοὶ θὰ παρηγορηθοῦν.

Μακάριοι εἶναι οἱ πράοι, γιατί αὐτοὶ θὰ κληρονομήσουν τὴ γῆ.

Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ πεινοῦν καὶ διψοῦν τὴ δικαιοσύνη, γιατί αὐτοὶ θὰ χορτάσουν.

Μακάριοι εἶναι οἱ ἐλεήμονες, γιατί αὐτοὶ θὰ ἐλεηθοῦν.

Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν καθαρὴ καρδιά, γιατί αὐτοὶ θὰ δοῦν τὸ Θεό.

Μακάριοι εἶναι οἱ εἰρηνοποιοί, γιατί αὐτοὶ θὰ ὀνομαστοῦν παιδιὰ τοῦ Θεοῦ.

Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ καταδιώ-

Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν ὑμᾶς καὶ εἰπωσὶ πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν».

κονταὶ γιὰ χάρις τῆς δικαιοσύνης, γιατί σ' αὐτοὺς ἀνήκει ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι θὰ εἰστε, ὅταν θὰ σᾶς βρίσουν καὶ σᾶς καταδιώξουν καὶ ποῦν ἐναντίον· σας κάθε κακὸ λόγο, λέγοντας ψέματα ἐξ αἰτίας μου. Τότε νὰ χαίρεστε καὶ νὰ ἀγαλλιᾶστε, γιατί ἡ ἀνταμοιβή σας θὰ εἶναι μεγάλη στοὺς οὐρανοὺς. Ἔτσι ἀκριβῶς κυνήγησαν τοὺς προφῆτες, ποὺ ἐξήσαν πρὶν ἀπὸ σᾶς.

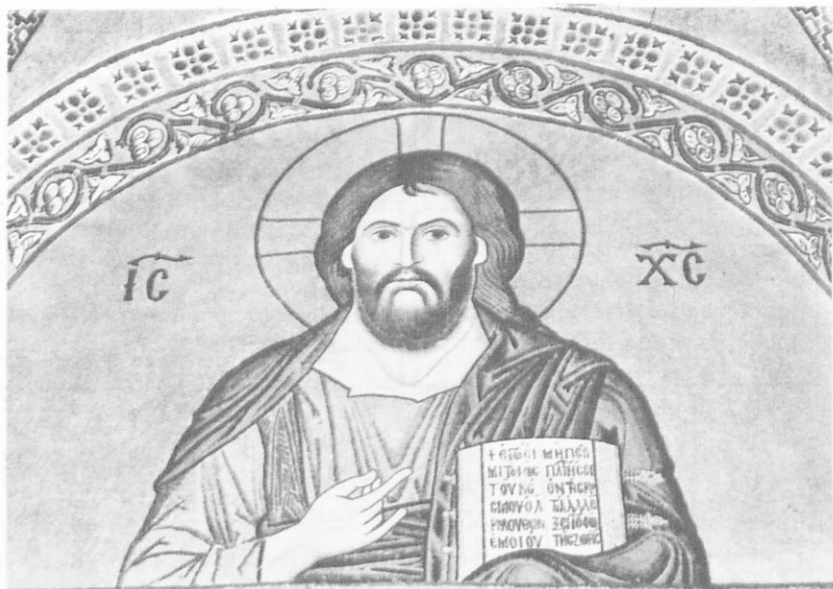
Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι...». Εἶναι εὐτυχισμένοι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἀναγνωρίζουν τὶς ἀδυναμίες καὶ τὶς ἐλλείψεις τους, δηλαδὴ τὴν πνευματικὴ φτώχεια τους. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν μέσα τους ταπείνωση καὶ ζητοῦν τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς βεβαιώνει ὅτι ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνήκει στοὺς ταπεινοὺς ἀνθρώπους.

2. «Μακάριοι οἱ πενθοῦντες...». Ὅποιος ἀναγνωρίζει τὶς ἁμαρτίες καὶ τὰ λάθη του, λυπεῖται γι' αὐτὴ του τὴν κατάσταση. Μὲ τὴν ἀληθινὴ μετάνοια παρακαλεῖ τὸ Θεὸ γιὰ συχώρηση. Καὶ ὁ Κύριος μᾶς βεβαιώνει ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ θὰ δοκιμάσουν τὴν ἀληθινὴ παρηγοριὰ τοῦ Θεοῦ.

3. «Μακάριοι οἱ πραεῖς...». Ὁ ἄνθρωπος εἶναι πρᾶος, ὅταν ἔχει μέσα του τὴν εἰρήνη καὶ τὴ γαλήνη. Ὁ πρᾶος δὲ θυμῶνει οὔτε ὀργίζεται μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ὁ Κύριος εἶναι τὸ ὑπόδειγμα τῆς μοναδικῆς πραότητος. Ἡ πραότητα μᾶς ὁδηγεῖ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

4. «Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην...». Ὅποιος ποθεῖ μέσα του τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ἐργάζεται στὴ ζωὴ του, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι εὐτυχισμένος, γιατί χορταίνει μὲ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστὸς ὡς Διδάσκαλος. Μωσαϊκὸ στὸν Ὅσιο Λουκά Λεβαδείας (11ος αἰ.).

5. «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες...». Ὅποιος ἀγαπᾷ τοὺς ἄλλους ἀμέσως τοὺς συχωρεῖ. Εἶναι εὐτυχισμένος, γιατί τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ τὸν συνοδεύει σ' ὅλη του τὴ ζωή.

6. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ...». Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν καθαρὴ καρδιά εἶναι εἰλικρινὴς καὶ γεμάτος ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Αὐτὸς θὰ ἀξιωθεῖ νὰ δεῖ τὸ Θεὸ στὴ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

7. «Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί...». Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει εἰρήνη στὴν καρδιά του, τὴ μεταδίνει στοὺς ἄλλους. Ἔτσι γίνεται τὸ πραγματικὸ παιδὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως κληρονόμος τοῦ Παραδείσου.

8. «Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι...». Ὅποιος πιστεύει στὸ Χριστὸ καὶ τὴ δικαιοσύνη του θὰ κυνηγηθεῖ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λυπεῖται, γιατί ὁ Κύριος εἶπε: «Ἐφ' ὅσον ἐδίωξαν ἐμένα ἐπομένως καὶ σᾶς θὰ σᾶς διώξουν» (Ἰωάννη κεφ. ιε' στίχος 20).

9. «Μακάριοι ἐστὲ ὅταν ὀνειδίσωσιν...». Ὅταν ὁ ἄνθρωπος

· ἀποδέχεται γιὰ τὸ χατηρι τοῦ Χριστοῦ τὶς εἰρωνεῖες καὶ τὰ πειράγματα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τότε μέσα του πρέπει νὰ αἰσθάνεται μεγάλη χαρά. Ἔχει πιά πλησιάσει τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου, ποὺ οἱ ἄνθρωποι τὸν δίωξαν καὶ τὸν καταδίκασαν.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ὅποιος θέλει νὰ ζήσει σύμφωνα μὲ τοὺς μακαρισμούς, πρέπει νὰ ἔχει μιὰ μεγάλη ψυχὴ» (Μέγας Βασίλειος).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«Ὅταν λέγει ἐδῶ καθαροὺς στὴν καρδιά, ἐννοεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ποὺ ἔχουν ἀποκτήσει ὅλες τὶς ἀρετὲς μαζί. Δὲν αἰσθάνονται πὼς στὸν ἑαυτό τους ἔχουν κάτι τὸ πονηρό, ἀλλὰ ἀντίθετα ἔχουν τὴ βεβαιότητα πὼς περνοῦν τὴ ζωὴ τους μὲ σωφροσύνη, δηλαδὴ μὲ ἀρετὴ καὶ ταπείνωση» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πὼς μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι εὐτυχισμένος, ὅπως τὸ θέλει ὁ Θεός;
2. Γιατί ἐκεῖνος ποὺ ἀκολουθεῖ στὴ ζωὴ του τὴ διδασκαλία τοῦ Κυρίου, διώκεται ἀπὸ τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους;
3. Τί μᾶς διδάσκει τὸ σημερινὸ δίδαγμα;

2. Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ συμφιλίωση.

(Ματθαίου κεφ. ε' 21-24)

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, οὐ φονεύσεις· ὅς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἔχετε ἀκούσει πὼς εἶπαν στοὺς ἀρχαίους (Εβραίους) μὴ φονεύσεις· ὅποιος ὁμως φονεύσει θὰ εἶναι ἔνοχος καὶ πρέπει νὰ δικαστεῖ (στὸ τοπικὸ δικαστήριον). Ἐγὼ ὁμως σᾶς

εἰκὴ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὅς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὅς δ' ἂν εἴπῃ μωρὲ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γένναν τοῦ πυρός. Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρον σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάκει μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου».

λέγω πῶς καθέννας ποὺ ὀργίζεται χωρὶς λόγο ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ του, εἶναι ἔνοχος καὶ πρέπει νὰ δικαστεῖ (στὸ τοπικὸ δικαστήριο). Ἐκεῖνος δὲ ποὺ θὰ πεῖ στὸν ἀδελφό του, ρακά (= ἀνόητε) εἶναι ἔνοχος καὶ πρέπει νὰ δικαστεῖ ἀπὸ τὸ συνέδριο (= ἀνώτατο δικαστήριο τῶν Ἰουδαίων). Ἐκεῖνος πάλι ποὺ θὰ πεῖ μωρὲ (= βλάκα) εἶναι ἔνοχος καὶ θὰ πρέπει νὰ παραδοθεῖ στὴ γέννα τοῦ πυρός. Ὅταν προσφέρεις τὸ δῶρο σου στὸ θυσιαστήριο καὶ ἐκεῖ θυμηθεῖς, πῶς ὁ ἀδελφός σου ἔχει κάποιο παράπονο ἐναντίον σου, τότε ἄφησε τὸ δῶρο σου μπροστὰ στὸ θυσιαστήριο καὶ πήγαινε πρῶτα νὰ συμφιλιωθεῖς μὲ τὸν ἀδελφό σου καὶ τότε ἀφοῦ ξαναέλθεις πρόσφερε τὸ δῶρο σου.

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Κύριος μᾶς φανερώνει ἐδῶ τὰ βαθύτερα αἰτία, τὰ κίνητρα, ποὺ ὀδηγοῦν πολλὰς φορὲς τὸν ἄνθρωπο στὴ φοβερὴ ἁμαρτία τοῦ φόνου. Στὴν καρδιὰ τοῦ κάθε ἀνθρώπου δημιουργοῦνται καὶ ἀναπτύσσονται ὅλες οἱ κακίες καὶ ἁμαρτίες. Συχνὰ ὅμως δὲν καταλήγουν σὲ πράξεις. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀνεύθυνος, γι' αὐτὰ ποὺ δοκιμάζει στὴν καρδιά του.

2. Τὸ πρῶτο πάθος ποὺ δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ὀργή. Ὁ ἐγωισμός μας εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ θυμοῦ. Πρέπει πολὺ νὰ προσέξουμε. Νὰ προσπαθοῦμε νὰ ἀπομακρύνουμε κάθε θυμὸ ἀπὸ τὴν καρδιά μας. Ἄν δὲ τὸ κάνουμε, εἴμαστε ἔνοχοι, ὅπως τονίζει ὁ Κύριος γιὰ τὴν «κρίση», δηλ. τὸ τοπικὸ δικαστήριο ποὺ δικάζε τοὺς Ἰσραηλίτες.

3. Τὸ δεύτερο σκαλοπάτι εἶναι ἡ φιλονικία. Ἀρχίζει συνήθως μὲ τὰ λόγια καὶ καταλήγει στὰ ἔργα. Ὅταν φιλονικοῦμε λέμε

προσβλητικές φράσεις και λόγια στο συνάνθρωπό μας. Τέτοιες λέξεις είναι: «ρακά» (ἄμυαλε) και «μωρὲ» (ἀνόητε). Ἡ βρισιὰ δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε γιὰ ἄστειο. Δείχνει μεγάλο ἐγωισμό καὶ ἐλλειψὴ ἀγάπης. Μὲ τίς βρισιὲς νομίζουμε, πῶς ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἔξυπνοι καὶ οἱ ἄλλοι εἶναι οἱ ἀνόητοι καὶ οἱ βλάκες. Αὐτὸ εἶναι μεγάλη ἁμαρτία, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος μᾶς λέγει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ φτάσει καὶ στὸ σημεῖο νὰ χωριστεῖ ἀπὸ τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀναφέρεται στὸ εὐαγγέλιο μὲ τὴ φράση «γέεννα τοῦ πυρός».

4. Στὴ συνέχεια ὁ Κύριος μᾶς λέγει, πῶς μπορούμε νὰ ξεπεράσουμε αὐτὲς τίς ἄσχημες καταστάσεις. Ὅταν αἰσθανθοῦμε μέσα μας κάτι ἀπ' ὅλα αὐτὰ (θυμὸ, ὀργή, μίσος) πρέπει νὰ τρέξουμε νὰ συμφιλωθοῦμε μὲ τὸ συνάνθρωπό μας. Νὰ τοῦ ζητήσουμε συχώρηση, ἂν ἐμεῖς φταίξαμε καὶ νὰ τοῦ δώσουμε συχώρηση ἂν μᾶς ἔφταιξε ἐκεῖνος. Ὁ Κύριος μᾶς λέγει πῶς μπορούμε νὰ συμφιλωθοῦμε στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ ἐκεῖ, ὅπου προσφέρουμε τὴ λατρεία, τὴν ἀγάπη μας στὸ Θεό. Στὴν Ἐκκλησία παρακαλοῦμε ἀδιάκοπα τὸ Θεὸ: «ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὥς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ ἐκκλησιαζόμαστε κάθε Κυριακὴ, ὥστε ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ νὰ θρονιάζεται μέσα μας καὶ ἔτσι νὰ ἀποφεύγουμε τοὺς θυμοὺς καὶ τίς φιλονικίες, ποὺ μᾶς ὀδηγοῦν στὴν καταστροφή.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Υπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τότε ἔλθων πρόσφερε τὸ δῶρόν σου» (Ματθαίου κεφ. ε' στίχος 24).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

1. «Πρόσχωμεν τὴ ἁγίαν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.... ἔλεον εἰρήνης θυσίαν αἰνέσεως».

2. «Ἀγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμονοίᾳ ὁμολογήσωμεν Πατέρα Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον» (Ἀπὸ τῆς θείας Λειτουργίας τῆς Ἐκκλησίας μας).

1. Γιατί ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ εἶναι κακὸ πρᾶγμα;
2. Πῶς μποροῦμε νὰ ἀποφύγουμε τὶς φιλονικίες καὶ τὰ ἄσχημα λόγια;
3. Τί δείχνει, ὅταν λέμε ἄσχημες λέξεις στοὺς ἄλλους;

3. Ἡ ἐκδίκηση καὶ ἡ καλωσύνη.

(Ματθαίου κεφ. ε΄ στίχοι 38-42).

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

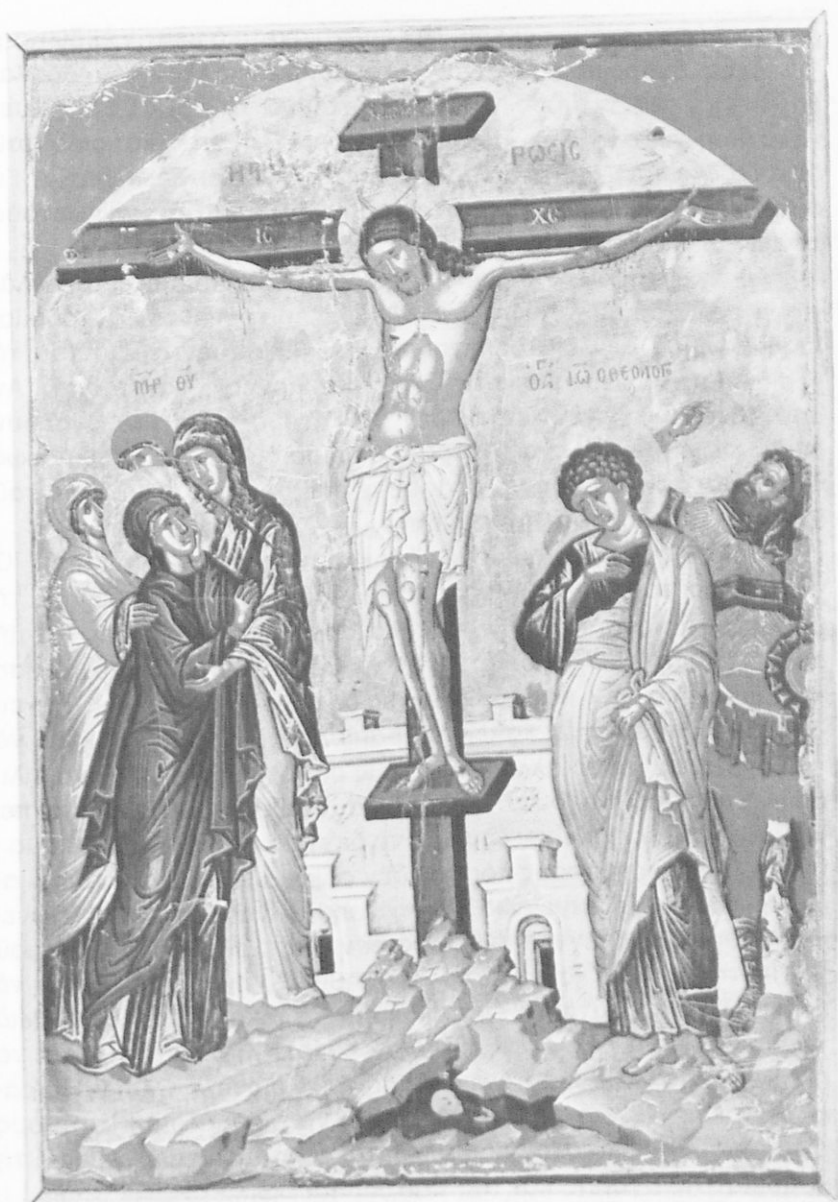
«Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνα σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἓν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο· τῷ αἰτοῦντι σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῆς».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἔχετε ἀκούσει πῶς εἶπαν, ἂν ἓνας σοῦ βγάλει τὸ μάτι ἢ τὸ δόντι νὰ ζητήσεις ἀπὸ τὴ δημόσια ἐξουσία νὰ τοῦ βγάλουν μόνον ἓνα μάτι ἢ δόντι. Ἐγὼ ὁμως σὰς λέγω νὰ μὴν ἀντισταθεῖτε καθόλου στὸν πονηρὸ (σ' αὐτὸν ποῦ ἐπιτίθεται), ἀλλὰ ὅποιος σὲ χτυπήσει στὸ δεξιὸ σιαγόνι, ἐσὺ νὰ τοῦ στρέψεις καὶ τὸ ἄλλο. Καὶ σ' ἐκεῖνον ποῦ θέλει νὰ σοῦ πάρει δικαστικά τὸ πουκάμισο, ἐσὺ ἄφησέ του καὶ τὸ πανωφόρι. Καὶ ὅποιος σὲ ἀγγαρεύσει γιὰ ἓνα μίλι, ἐσὺ πῆγαινε μαζί του δύο. Νὰ δίνεις σ' ὅποιον σοῦ ζητεῖ καὶ σ' ἐκεῖνον ποῦ ζητεῖ δανεικὰ νὰ μὴν τ' ἀρνηθεῖς.

Β΄ ΑΝΑΛΥΣΗ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἔλεγε τὰ ἐξῆς γιὰ τὴν ἐκδίκηση: «Ἄν ἓνας σοῦ βγάλει τὸ μάτι νὰ ζητήσεις ἀπὸ τὴ δημόσια ἐξουσία νὰ τοῦ βγάλουν (τοῦ δράστη) μόνο τὸ ἓνα μάτι». Δηλαδή ἀναγνώριζε τὴν ἐκδίκηση. Γιὰ νὰ καταλάβουμε κάτι τέτοιο, πρέπει νὰ ξέ-

Ἡ Σταύρωση. Εἰκόνα στήν Ἱ. Μονή Σταυρονικήτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους (16ος αἰ.).

ρουμε τί ἐπικρατοῦσε ἐκείνη τὴν ἐποχὴ σχετικὰ μὲ τὴν ἐκδίκηση. "Αν ἓνας ἄνθρωπος δεχόταν ἀπὸ κάποιον ἄλλον μιὰ ἀδικία, ἔπρεπε νὰ τὴν ἀνταποδῶσει ὁ ἴδιος καὶ μάλιστα δέκα φορές μεγαλύτερη ἀπὸ ἐκείνη, ποῦ εἶχε πάθει. "Αν, π.χ. κάποιος τοῦ ἔβγαζε ἓνα μάτι, αὐτὸς ἔπρεπε νὰ τοῦ βγάλει δέκα μάτια. Γι' αὐτὸ ἡ ἐκδίκηση περνοῦσε στοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς γνωστοὺς τοῦ ἀνθρώπου.

2. "Ερχεται ὁ μωσαϊκὸς νόμος καὶ περιορίζει στὸ ἐλάχιστο τὴν ἐκδίκηση. Πρῶτα ἀπ' ὅλα δὲν ἐπιτρέπει τὴν αὐτοδικία. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδικεῖται μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. "Επρεπε νὰ πάει στὶς δημόσιες ἀρχές (δικαστήρια). "Αν σοῦ ἔβγαζαν π.χ. ἓνα μάτι, δὲν θὰ ζητοῦσες νὰ τοῦ βγάλουν δέκα, ἀλλὰ μόνον ἓνα. Αὐτὸς ὁ περιορισμὸς τῆς ἐκδικήσεως ἦταν ἀπαραίτητος, γιὰ νὰ φτάσουμε στὴ συνέχεια στὸ νόμο τοῦ Εὐαγγελίου, δηλαδὴ στὴν ἀγάπη.

3. Ὁ Κύριος ἀπαγορεύει ὁλοκληρωτικὰ τὴν ἐκδίκηση. Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ξεπεράσει τὴν κακία τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀγάπης. Πρὶν ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ ὑποχωρεῖ. Νὰ μὴ ρίχνει λάδι στὴ φωτιά, ὅπως συνήθως λέμε. Αὐτὴ τὴν ὑποχώρηση τὸ Εὐαγγέλιο τὴν παρουσιάζει μὲ δύο ὠραίες εἰκόνες. Λέγει, δηλαδὴ, ὁ Κύριος: ἂν κανεῖς σὲ ραπίσει στὸ ἓνα σαγόνι, ἐσὺ νὰ τοῦ στρέψεις καὶ τὸ ἄλλο. "Αν κανεῖς σὲ ἀγγαρεύσει γιὰ ἓνα μίλι, ἐσὺ νὰ πᾶς μαζί του δυό. Αὐτὰ δείχνουν πῶς ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ ὑποχωρεῖ καὶ νὰ εἶναι ἔτοιμος νὰ δεχτεῖ καὶ δεῦτερο ράπισμα.

4. Ὁ περισσότερος κόσμος δὲν συμφωνεῖ μὲ μιὰ τέτοια διαγωγή. "Ολοι νομίζουμε πῶς ἡ ὑποχώρηση εἶναι δειλία καὶ μειώνει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ ἐγωισμὸς ὅμως δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ δοῦμε ποῦ βρίσκεται τὸ κακὸ καὶ τὸ καλὸ. Ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς πρέπει νὰ ξεπερνᾷ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐμπόδια ἀπὸ τὴ μικρὴ του ἡλικία. Μιὰ τέτοια διαγωγή δὲν εἶναι καθόλου εὐκολή. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ζητᾶμε τὴ βοήθεια καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ Χριστοῦ. "Ολοι νὰ παρακαλοῦμε τὸν Κύριο νὰ μὴν ἐπιτρέπει νὰ δοκιμάζουμε τέτοιους πειρασμούς. Ἀλλὰ ὅταν μᾶς ἔρχονται, νὰ τοὺς ξεπερνᾶμε μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑποχωρήσεως.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ» (Ματθαίου κεφ. ε' 39).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Καὶ θὰ σὰς δώσω καινούργια καρδιὰ καὶ καινούργιο πνεῦμα θὰ σὰς δώσω. Θὰ σὰς ἀφαιρέσω τὴν πέτρινη καρδιὰ ἀπὸ τῆ ζωῆ σας καὶ θὰ σὰς δώσω καρδιὰ γεμάτη ζωὴ καὶ καλωσύνη» (Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ κεφ. 36, στίχος 26).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Τί ἔλεγε ὁ μωσαϊκὸς νόμος γιὰ τὴν ἐκδίκηση;
2. Γιατί δὲν πρέπει νὰ ἐκδικεῖται ὁ χριστιανός;
3. Πῶς μποροῦμε νὰ ξεπεράσουμε τὴν ἐκδίκηση;

4. Τὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

(Ματθαίου κεφ. ε' στίχοι 43-48).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς, ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Ἐχετε ἀκούσει πῶς εἶπαν, νὰ ἀγαπᾷς τὸν πλησίον σου καὶ νὰ μισεῖς τὸν ἐχθρό σου. Ἐγὼ ὅμως σὰς λέγω, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, εὐλογεῖτε ἐκείνους ποὺ σὰς καταριοῦνται, εὐεργετεῖτε ἐκείνους ποὺ σὰς μισοῦν καὶ προσεύχεσθε γιὰ ἐκείνους ποὺ σὰς μεταχειρίζονται ἄσχημα καὶ σὰς καταδιώκουν. Ἐτσι θὰ γίνετε παιδιὰ τοῦ Πατέρα σας, ποὺ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς, γιὰτί αὐτὸς ἀνατέλλει τὸν ἥλιο καὶ γιὰ τοὺς πονηροὺς καὶ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ βρέ-

1. Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ προσφέρεται χωρὶς κανένα περιορισμό. Ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἔλεγε στοὺς Ἰσραηλίτες νὰ προσφέρουν μόνο στοὺς συμπατριῶτες τους τὴν ἀγάπη. Ὅλοι οἱ ἄλλοι δὲν ἦταν «πλησίον» γιὰ τοὺς Ἰσραηλίτες, ἀλλὰ ἐχθροὶ τους. Ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ νὰ ἀγαπᾶμε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς καμιά διάκριση. Τοποθετεῖ μάλιστα ὡς κέντρο τῆς ἀγάπης τὸν ἐχθρό μας. Αὐτὸ εἶναι πάρα πολὺ δύσκολο, ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητο. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε ὅτι πρῶτος ἀπ' ὅλους ὁ Χριστὸς πρόσφερε τὴν ἀγάπη στοὺς ἐχθροὺς του.

2. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, εἴτε φίλοι εἴτε ἐχθροὶ μας, εἶναι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδελφία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἀγάπη δὲν μπορούμε νὰ εἴμαστε ἀληθινοὶ χριστιανοί. Νὰ ζητᾶμε βοήθεια ἀπὸ τὸν Κύριο μὲ τὴ συχνὴ καὶ θερμὴ προσευχή. Μὲ τὸν ἐκκλησιασμό καὶ τὴ θεία Κοινωνία. Ὁ Χριστὸς μᾶς δυναμώνει, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ εὐλογοῦμε αὐτοὺς, ποὺ μᾶς καταριούνται, νὰ εὐεργετοῦμε αὐτοὺς, ποὺ μᾶς μισοῦν καὶ νὰ προσευχόμαστε γι' αὐτοὺς, ποὺ μᾶς βρίζουν καὶ μᾶς καταδιώκουν.

3. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δείξει μιὰ τέτοια διαγωγή, τότε ἔχει μέσα του τὴ βεβαιότητα, πὼς εἶναι ἀληθινὸ παιδί τοῦ Θεοῦ. Τὸ παιδί συνήθως ἐφαρμόζει ἐκεῖνο, ποὺ βλέπει στὴ διαγωγή τοῦ πατέρα του. Ὁ Κύριος μᾶς παρουσιάζει τὴν ἀγάπη ποὺ ὁ Θεὸς Πατέρας ἀνατέλλει τὸν ἥλιο γιὰ τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς καὶ ρίχνει τὴ βροχὴ γιὰ τοὺς δίκαιους καὶ τοὺς ἄδικους.

4. Ἡ ἀγάπη τοῦ χριστιανοῦ δὲν πρέπει νὰ μοιάζει μὲ τὴν ἀγάπη τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι δίνουν ἀγάπη μόνο σὲ ἐκείνους ποὺ τοὺς ἀγαποῦν. Δανερίζουν χρήματα, σ' ἐκείνους ποὺ ἐλπίζουν πὼς θὰ τὰ ξαναπάρουν. Ὁ χριστιανὸς προσφέρει τὴν ἀγάπη του σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἰδιαίτερα στὸν ἐχθρό του. Μόνον ἔτσι μοιάζει μὲ τὸν Οὐράνιο Πατέρα του καὶ ἐπομένως ἀποκτᾶ τὴν τελειότητα τοῦ Θεοῦ.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν» (Ματθαίου κεφ. ε' στίχος 44).

Ἐπίτιτλο, ἀρχικὸ γράμμα Β, ἀπὸ Τετραεὺς ἀγγέλου τῆς Ἱ. Μονῆς Διονυσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (τέλος 10ου - ἀρχὴς 11ου αἰ.).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Σὲ παρακαλοῦμε, Κύριε, νὰ διατηρεῖς μὲ τὴν ἀγαθότητά σου τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους νὰ μένουν ἀγαθοί. Μὲ τὴν καλωσύνη σου νὰ μεταβάλεις τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους σὲ ἀγαθοὺς... Νὰ ἀναθρέψεις τὰ νήπια. Νὰ διαπαιδαγωγῇσεις τοὺς νέους. Νὰ παρηγορῇσεις τοὺς δειλοὺς καὶ μικρόψυχους ἀνθρώπους. Νὰ ἐπαναφέρεις στὴν ὁδὸ τῆς ἀλήθειας, ὅσους πλανήθηκαν καὶ ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς πίστεως καὶ νὰ τοὺς ἐνώσεις μὲ τὴν Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία σου» (Εὐχὴ ἀπὸ τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί πρέπει νὰ ἀγαπᾶμε τοὺς ἐχθροὺς μας;
2. Σὲ τί πρέπει νὰ διαφέρει ἡ ἀγάπη τοῦ χριστιανοῦ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῶν ἄλλων ἀνθρώπων;
3. Τί σοῦ κάνει ἐντύπωση ἀπὸ τὸ πιὸ πάνω κείμενο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου;

5. Ἡ ἐλεημοσύνη.

(Ματθαίου κεφ. στ' στίχοι 1-14).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου, τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, ὅπως ἡ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Προσέχετε νὰ μὴν κάνετε τὴν ἐλεημοσύνη σας μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ σὰς βλέπουν. Ἀλλιώτικα δὲν θὰ ἔχετε ἀνταμοιβὴ ἀπὸ τὸν Πατέρα σας ποὺ εἶναι στοὺς οὐρανοὺς. Ὅταν λοιπὸν κάνεις ἐλεημοσύνη, μὴ τὸ διαλαλεῖς μπροστὰ σου, ὅπως κάνουν οἱ ὑποκριτὲς στὶς συναγωγὰς καὶ στοὺς πολυσύχναστους δρόμους γιὰ νὰ τοὺς θαυμάζουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Σὰς λέγω ἀλήθεια, πὼς αὐτοὶ ἔχουν πάρει τὸ μισθό τους. Ὅταν κάνεις ἐλεημοσύνη, ἄς μὴ γνωρίζει τὸ ἀριστερό σου χέρι τί κάνει τὸ δεξιό, γιὰ νὰ γίνηται ἡ ἐλεημοσύνη σου στὰ κρυφά. Ὁ Πατέρας σου, ποὺ βλέπει τί γίνεται στὰ κρυφά, θὰ σὲ ἀνταμειψεῖ στὰ φανερά.

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Κύριος μᾶς λέγει πὼς οἱ Φαρισαῖοι ἔκαναν ἐλεημοσύνη γιὰ νὰ τοὺς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ τοὺς χειροκροτοῦν. Ἡ ἐλεημοσύνη τῶν Φαρισαίων δὲν εἶχε σκοπὸ νὰ ἱκανοποιήσει τίς ἀνάγκες τῶν φτωχῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν ἐγωισμό τους. Αὐτὴ τὴν πράξη ὁ Κύριος τὴν ὀνομάζει ὑποκρισία.

2. Ἡ ὑποκρισία εἶναι μεγάλη ἁμαρτία, στὴν ὁποία δυστυχῶς πέφτει ὁ ἄνθρωπος ὅλων τῶν ἡλικιῶν. Μὲ τὴν ὑποκρισία ὁ ἄν-

θρωπος ἄλλα σκέφτεται καὶ ἄλλα δείχνει μὲ τις πράξεις του. Καὶ στὴ δική μας διαγωγή συμβαίνει πολλές φορές κάτι τέτοιο. "Ἄλλη εἶναι ἡ συμπεριφορά μας στὸ σχολεῖο, στοὺς δάσκαλους καὶ ἄλλη στὸ σπίτι. Στὸ σχολεῖο μπορεῖ νὰ φαινόμαστε καλοὶ καὶ πειθαρχικοί, ἐνῶ στὸ σπίτι εἴμαστε ἀνυπάκοοι καὶ τυραννικοί. Πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ φροντίσουμε νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὴν ὑποκρισία, ποὺ δηλητηριάζει καὶ καταστρέφει τὴ ζωὴ μας.

3. Οἱ Φαρισαῖοι μὲ αὐτὸ τὸν ὑποκριτικὸ τρόπο ἔκαναν τὴν ἐλεημοσύνη τους. "Ἦθελαν νὰ μαζεύουν ὅσο μπορούσαν περισσότερους ἀνθρώπους γιὰ νὰ τοὺς χειροκροτήσουν. Εἶναι σὰν νὰ χρησιμοποιοῦσαν τὴ σάλπιγγα γιὰ νὰ μαζέψουν τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Κύριος ἀπορρίπτει αὐτὴ τὴν ἐλεημοσύνη.

4. Στὴ συνέχεια ὁ Κύριος μᾶς λέγει, πῶς πρέπει νὰ κάνουμε σωστὰ τὴν ἐλεημοσύνη μας. Μὲ τὴν ἐλεημοσύνη προσφέρουμε πάντα ἀγάπη στὸν πλησίον μας. Μὲ τὴν ἐλεημοσύνη ὁ χριστιανὸς θυμᾶται πάντα τὸν πλησίον, τὸν ἀδελφὸ του μὲ τις τόσες ἀνάγκες καὶ ξεχνάει τὸν ἐγωισμό του. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν λέγει σὲ κανένα τίποτα γιὰ τις καλὲς καὶ φιλάνθρωπες πράξεις του.

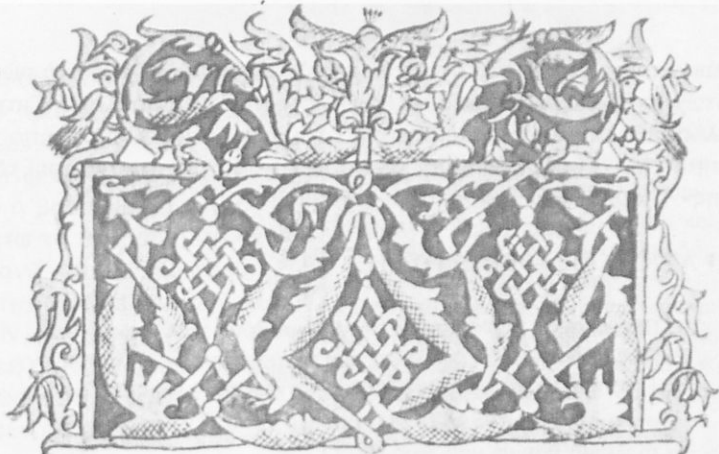
5. "Ὅταν δίνουμε ἐλεημοσύνη, πρέπει νὰ προσπαθοῦμε καὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ τὸ ξεχνοῦμε. Ἡ κρυφὴ ἐλεημοσύνη εἶναι ἡ καλύτερη πράξη, ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε. Εἶναι ὠραῖο πράγμα νὰ ἀρχίσουμε τὴν ἐλεημοσύνη ἀπὸ τὴ μικρὴ μας ἡλικία. Ἐχουμε τόσα καὶ τόσα παιδιὰ μὲ πολλὲς ἀνάγκες. "Ἄς κόβουμε κάτι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ ἄς τὸ προσφέρουμε σ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ. Πολλὰ μπορούμε νὰ κάνουμε, ἂν ἡ καρδιά μας φλογίζεται ἀπὸ ἀγάπη. Καὶ τὸ σπουδαιότερο: νὰ κάνουμε τὴν ἐλεημοσύνη μας χωρὶς νὰ μᾶς παίρνουν εἶδηση οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Σοῦ δὲ ποιούντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου» (Ματθαίου κεφ. στ' στίχος 3).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Ὁ Κύριος εἶδε καὶ κάποια φτωχὴ χήρα νὰ ρίχνει στὸ θησαυροφυ-

Βασιλείου τοῦ μεγάλου
 ὁ ὡς πρὸς τὴν
 ὁ ὡς πρὸς τὴν
 φημι τοῦ πατρὸς κόσμου

Ἀρχικὸ γράμμα Ο ἀπὸ κώδικα μὲ Λειτουργίες τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους (17ος αἰ.).

λάκιο τοῦ ναοῦ δυὸ λεπτὰ καὶ εἶπε· Σᾶς βεβαιῶνω ἀληθινὰ πὼς αὕτῃ ἡ φτωχὴ χήρα ἔβαλε περισσότερα ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους. Γιατὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔβαλαν ἀπὸ τὸ περισσευμὰ τους, ἐνῶ αὕτῃ ἔβαλε ἀπὸ τὸ ὑστέρημα της. "Ἐβαλε, δηλαδὴ, ὅλα ὅσα εἶχε γιὰ νὰ συντηρήσει τὸν ἑαυτοῦ της» (Λουκᾶ, κεφ. κα' στίχος 2-4).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πὼς ἔκαναν οἱ Φαρισαῖοι τὴν ἐλεημοσύνη τους;
2. Πὼς χαρακτηρίζει ὁ Κύριος τὴν ἐλεημοσύνη τῶν Φαρισαίων;
3. Πὼς πρέπει νὰ γίνεται ἀληθινὰ καὶ σωστὰ ἡ ἐλεημοσύνη;

6. Ἡ προσευχή.

(Ματθαίου κεφ. στ' στίχοι 5-15).

Α' KEIMENO

«Καὶ ὅταν προσεύχη, οὐκ ἔση ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοὶ· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὃν χρειαν ἔχετε

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Καὶ ὅταν προσεύχεσαι νὰ μὴν εἶσαι, ὅπως οἱ ὑποκριτές, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ προσεύχονται ὀρθοὶ στίς συναγωγὰς καὶ στίς γωνίες τῶν πλατειῶν, γιὰ νὰ τοὺς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι. Σᾶς βεβαιῶνω ἀληθινὰ, πὼς αὐτοὶ ἔχουν πάρει τὴν ἀνταμοιβὴ τους. Ἀλλὰ ἐσύ, ὅταν προσεύχεσαι, κλείσου στὸ πιὸ ἀπόμερο δωμάτιο, κλείσε τὴν πόρτα καὶ προσευχήσου στὸν Πατέρα σου, ποὺ εἶναι παρῶν ἐκεῖ στὸ κρυφὸ μέρος. Καὶ ὁ Πατέρας σου ποὺ βλέπει τί γίνεται στὰ κρυφά, θὰ σὲ ἀνταμείψει στὰ φανερά. Ὅταν προσεύχεσθε νὰ μὴ λέτε πολλὰ καὶ ἀνόητα, ὅπως ἀκριβῶς κάνουν οἱ ἐθνικοὶ, ποὺ νομίζουν πὼς μὲ τὴν πολυλογία τους θὰ εἰσακουστοῦν. Μὴ γίνεσθε λοιπὸν ὅμοιοι μ' αὐτούς, γιατί ὁ Πατέρας σας γνωρίζει πολὺ καλὰ αὐτὰ ποὺ χρειάζεσθε

πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. Οὐ-
τως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πά-
τερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς
ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα
ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν
τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πει-
ρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ
τοῦ πονηροῦ.

Ἔστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας. Ἀμήν».

πρὶν ἀκόμη τοῦ τὸ ζητήσετε.

Νὰ λοιπόν, πῶς νὰ προσεύχεσθε:

Πατέρα μας ἐπουράνιε, ὡς εἶναι
ἅγιο τὸ ὄνομά σου· ὡς ἔλθει ἡ βασι-
λεία σου· ὡς γίνῃ τὸ θέλημά σου,
ὅπως γίνῃ στὸν οὐρανὸν, ἔτσι καὶ
στὴ γῆ. Τὸ καθημερινὸ μας ψωμὶ δός
μας γιὰ σήμερα καὶ συχώρεσε ὅ,τι
κακὸ σοῦ ἔχουμε κάνει, ὅπως καὶ
μεῖς ἀκριβῶς συχωροῦμε ἐκείνους
ποὺ μᾶς ἔχουν κάνει κακὸ. Καὶ μὴ
μᾶς ἀφίνεις νὰ πέσουμε σὲ πειρα-
σμό, ἀλλὰ σώσε μας ἀπὸ τὸν πονηρὸ.
Γιατὶ δική σου εἶναι ἡ βασιλεία καὶ ἡ
δύναμις καὶ ἡ δόξα στοὺς αἰῶνες τῶν
αἰώνων. Ἀμήν».

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Καὶ ἐδῶ ὑπογραμμίζει ὁ Κύριος τὴν ὑποκριτικὴν προσευχὴν
τῶν Φαρισαίων. Προσεύχονταν γιὰ νὰ τοὺς χειροκροτοῦν οἱ ἄν-
θρωποι. Γι' αὐτὸ καὶ εἶχαν μεταφέρει τὴν προσευχὴν ἀπὸ τὸ ναὸ,
στοὺς δρόμους. Στοὺς δρόμους σύχναζαν πάντα πολλοὶ ἄνθρω-
ποι, ἐνῶ στὸ ναὸ πῆγαιναν μόνο στίς ὥρες τῆς λατρείας. Ὁ Κύ-
ριος μᾶς βεβαιώνει πῶς οἱ Φαρισαῖοι κέρδιζαν τοὺς ἐπαίνους τῶν
ἄλλων ἀνθρώπων.

2. Ὁ Κύριος μᾶς δείχνει τὴν προσευχὴν τῆς εἰλικρίνειας. Ὁ
ἄνθρωπος μιλάει ταπεινὰ καὶ μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν οὐ-
ράνιο Πατέρα του. Ὁ χριστιανὸς προσεύχεται χωρὶς νὰ τὸν βλέ-
πουν καὶ νὰ τὸν ἀκοῦν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἡ προσευχὴ δὲν
χρειάζεται τὴν πολυλογία καὶ τὴ φλυαρία. Ὁ χριστιανὸς προσεύ-
χεται μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ Θεό, ποὺ ξέρει ὅλες τὶς
ἀνάγκες μας.

3. Τὸ μοναδικὸ ὑπόδειγμα τῆς προσευχῆς εἶναι ἡ Κυριακὴ προσευχή. Δηλαδή τὸ «Πάτερ ἡμῶν». Εἶναι ἡ προσευχή ποὺ πρέπει νὰ τὴ λέμε πολλές φορές τὴν ἡμέρα. Τὸ περιεχόμενο της εἶναι πολὺ σπουδαῖο καὶ βαθύ. Ἐμεῖς ἐδῶ μόνο μερικὰ σημεῖα της θὰ ἀναφέρουμε:

4. Ὅλοι μαζί προσευχομαστε στὸ Θεό, ποὺ εἶναι ὁ οὐράνιος Πατέρας μας. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοί μας. Παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ νὰ μᾶς φανερώσει τὸ ἅγιο Ὄνομά του. Νὰ ἐπικρατήσῃ τὸ θέλημά του στὴ γῆ, ὅπως ἀκριβῶς ἐφαρμόζεται στὸν οὐρανὸ ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους του. Νὰ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία του. Μακάρι νὰ μποροῦσε ὁ κάθε ἄνθρωπος νὰ ἐφαρμόζει στὴ ζωὴ του τὸ ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ.

5. Στὴ συνέχεια παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ γιὰ τὶς βασικὲς μας ἀνάγκες. Τὸ καθημερινὸ ψωμὶ δείχνει ἐδῶ αὐτὲς τὶς ἀνάγκες μας. Παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ νὰ μᾶς συχωρήσῃ τὶς ἁμαρτίες καὶ τοῦ δίνουμε τὴν ὑπόσχεση ὅτι καὶ ἐμεῖς θὰ συχωροῦμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἂν μᾶς ἔχουν φταίξει σὲ κάτι. Αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀπαραίτητο, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος κλείνει τὴ διδασκαλία του μὲ τὴν θαυμάσια ἀλήθεια: «Ἄν συχωρεῖτε στοὺς ἀνθρώπους τὶς ἁμαρτίες τους, θὰ συχωρήσῃ καὶ τὶς δικές σας ὁ οὐράνιος Πατέρας σας».

6. Τελικὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεὸ νὰ μὴν ἐπιτρέπῃ νὰ πέψουμε σὲ πειρασμό, ἀλλὰ νὰ μᾶς λυτρώνει ἀπὸ τὸν πονηρὸ καὶ ἔτσι νὰ βρισκόμαστε πάντα κοντά του. Ἡ Κυριακὴ προσευχή τελειώνει μὲ τὴ θαυμάσια ὁμολογία: Ἡ Βασιλεία ἀνήκει μόνο στὸ Θεό. Ἀπὸ αὐτὸν προέρχεται ἡ ἀληθινὴ δύναμη καὶ στὸ Θεὸ ἀπευθύνεται ἡ ἀτέλειωτη δόξα στοὺς ἀπέραντους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε (= χωρὶς τελειωμὸ νὰ προσεύχεσθε) (Α' Θεσσαλονικεῖς κεφ. ε' στίχος 17).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Δώσε μας, Κύριε, τὴ Χάρη σου, ὅταν ἀνοίγουμε τὸ στόμα μας καὶ

δέξου με ὅση δύναμη ἔχουμε τὴν εὐχαριστία μας. Δίδαξέ μας τὰ δικαιώματά σου, γιατί δὲν γνωρίζουμε νὰ προσευχόμαστε, ὅπως πρέπει, ἂν ἐσύ, Κύριε, δὲν μᾶς ὁδηγήσεις με τὸ "Ἅγιο Πνεῦμα σου..." (Εὐχή τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ ἀληθινὴ προσευχή;
2. Ὑπογράμμισε μερικὲς βασικὲς ἀλήθειες ἀπὸ τὴν Κυριακὴ προσευχή.
3. Πῶς μπορούμε νὰ ἐφαρμόζουμε τὸ ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ στὴν καθημερινή μας ζωή;

7. Οἱ ἀληθινοὶ θησαυροὶ τοῦ ἀνθρώπου.

(Ματθαίου κεφ. στ' στίχοι 19-34).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρώσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἐστὶ καὶ ἡ καρδιά ὑμῶν.

Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;

Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίως δουλεῦειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

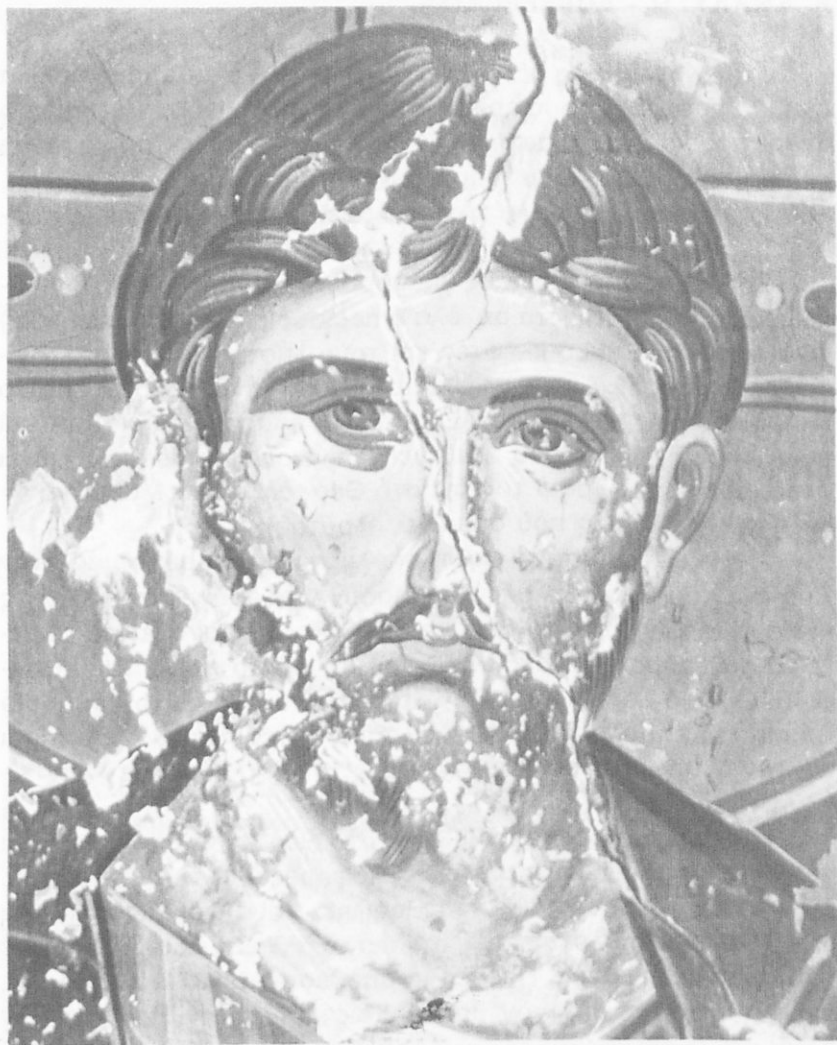
Μὴ θησαυρίζετε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θησαυροὺς πάνω στὴ γῆ, ὅπου ὁ σκόρος καὶ ἡ σαπίλα (σκουριά) τοὺς καταστρέφουν καὶ ὅπου κλέφτες κάνουν διάρρηξη καὶ κλέβουν. Ἀλλὰ θησαυρίζετε γιὰ τὸν ἑαυτὸ σας θησαυροὺς στὸν οὐρανό, ὅπου οὔτε σκόρος οὔτε σαπίλα τοὺς καταστρέφει καὶ ὅπου κλέφτες δὲν κάνουν διάρρηξη καὶ οὔτε κλέβουν. Γιατί ὅπου εἶναι ὁ θησαυρὸς σας, ἐκεῖ βρίσκεται καὶ ἡ καρδιά σας.

Τὸ λυχνάρι τοῦ σώματος εἶναι τὸ μάτι. Ἀν τὸ μάτι σου εἶναι ὑγιὲς τότε ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι φωτεινόν. Ἀν ὅμως τὸ μάτι σου εἶναι ἄρρωστο, τότε ὅλο τὸ σῶμα σου θὰ εἶναι σκοτεινόν. Ἀλλὰ ἂν τὸ φῶς γιὰ σένα εἶναι σκοτάδι, τότε πόσο περισσότερο θὰ εἶναι τὸ σκοτάδι; Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐργάζεται σὲ δυὸ κυρίους,

καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἐτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσθησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; ἐμβλέψετε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὥς ἐν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἢ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἐαυτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς.

γιατὶ ἢ τὸν ἓνα θὰ μισήσῃ καὶ τὸν ἄλλον θὰ ἀγαπήσῃ, ἢ στὸν ἓνα θὰ προσκολληθῇ καὶ τὸν ἄλλον θὰ καταφρονήσει. Δὲν μπορεῖτε νὰ δουλεύετε καὶ τὸ Θεὸ καὶ τὸ μαμμωνᾷ.

Γι' αὐτὸ καὶ σᾶς λέγω, μὴ μεριμνᾶτε γιὰ τὴ ζωὴ σας τί θὰ φάτε καὶ θὰ πιεῖτε, οὔτε γιὰ τὸ σῶμα σας τί θὰ ντυθεῖτε· μήπως δὲν εἶναι ἡ ψυχὴ πιὸ πάνω ἀπὸ τὴν τροφή καὶ τὸ σῶμα παραπάνω ἀπὸ τὸ ἐνδυμα; Κοιτάξτε τὰ πουλιὰ τοῦ οὐρανοῦ· δὲν σπεύρουν καὶ δὲν θερίζουν καὶ δὲν μαζεύουν σὲ ἀποθήκες καὶ ὁ πατέρας σας ὁ οὐράνιος τὰ τρέφει· μήπως σεῖς δὲν εἰστε καλύτεροι ἀπὸ αὐτά; Καὶ ποῖος ἀπὸ σᾶς μπορεῖ μὲ τὴ μεριμνά του νὰ προσθέσῃ στὸ κορμί του μιά πῆχη; Καὶ τί φροντίζετε γιὰ τὸ ἐνδυμα; Κοιτάξτε καλὰ τὰ λουλούδια τοῦ χωραφιοῦ πῶς μεγαλώνουν· δὲν κοπιάζουν καὶ δὲν γνέθουν· σᾶς λέγω λοιπὸν πῶς οὔτε ὁ Σολομώντας μέσα στὴ δόξα του δὲν στολίστηκε ὅπως ἓνα ἀπὸ αὐτά. "Αν λοιπὸν τὸ χορτάρι τοῦ ἀγροῦ (χωραφιοῦ), ποῦ σήμερα εἶναι καὶ αὔριον τὸ ρίχνουν στὴ φωτιά, ὁ Θεὸς ἔτσι τὸ ντύνει, πόσο περισσότερο ἐσᾶς ὀλιγόπιστοι; Μὴ μεριμνᾶτε λοιπὸν, λέγοντας· τί θὰ φάμε ἢ τί θὰ φορέσουμε; Γιατὶ ὅλα αὐτὰ μόνον οἱ ἐιδωλολάτρεις τὰ ζητοῦν καὶ γιατί ὁ οὐράνιος πατέρας σας ξέρει ὅτι σᾶς χρειάζονται. Νὰ ζητᾶτε πρῶτα τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ τὴ δικαιοσύνην του καὶ ὅλα αὐτὰ θὰ σᾶς δοθοῦν στὴ συνέχεια.

Ὁ Χριστὸς «ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ». Τοιχογραφία τοῦ Πανσέληνου στὸ Πρωτάτο (Καρυές) τοῦ Ἁγίου Ὁρους (14ος αἰ.). Ἀντίγραφο Φ. Ζαχαρίου.

1. Ὁ Κύριος μᾶς λέγει πῶς δὲν πρέπει νὰ μαζεύουμε ὑλικά ἀγαθά, γιατί μέσα τους κρύβουν ἓνα μεγάλο κίνδυνο. Μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀντικαταστήσει τὸ Θεὸ καὶ στὴ θέση Του νὰ βάλει τὰ χρήματα. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ μεγάλη ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἔτσι γίνεται χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει ἓνας τέλειος εἰδωλολάτρης.

2. Ὅποιοι ἔχει πολλοὺς θησαυροὺς, ἔχει καὶ πολλὰς ἀνησυχίες καὶ ἀγωνίες. Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ περίουσία του (χρυσάφι, κ.ἄ.) κινδυνεύει ἀπὸ τοὺς κλέφτες καὶ τοὺς ληστές. Ὑστερα οἱ διάφοροι θησαυροὶ (ἐπιπλα, ὑφάσματα, κ.ἄ.) κινδυνεύουν ἀπὸ τὸ σκόρο καὶ τὰ ἄλλα ζωῦφια. Ἄλλοι πάλι θησαυροὶ σκουριάζουν καὶ παλιώνουν. Αὐτὸς ποὺ μαζεύει ἐπίγειους θησαυροὺς ἔχει στραμμένη τὴν καρδιά του ὄχι στὸ Θεό, ἀλλὰ στὸ Μαρμωνᾶ (= λέξη συροχαλδαϊκὴ ποὺ σημαίνει πλοῦτος).

3. Ἡ ζωντανὴ πίστη καὶ ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη μας στὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῶν ἐπίγειων θησαυρῶν. Ὁ Θεὸς φροντίζει γιὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐνδιαφέρεται καὶ γιὰ τὰ κρίνα τοῦ χωραφιοῦ. Οὔτε ὁ Σολομώντας δὲν μπόρεσε νὰ φτάσει τὸ θαυμάσιο ντύσιμο τῶν λουλουδιῶν. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Θεὸς δὲν θὰ φροντίσει γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ποὺ ὅπως ξέρουμε τὸν δημιούργησε «κατ' εἰκόνα του»;

4. Ὅταν πιστεύει ὁ ἄνθρωπος στὸ Θεό, τότε δὲν ἔχει μέσα του ἀνησυχίες καὶ ἀγωνίες γιὰ τὶς διάφορες ὑλικὲς ἀνάγκες του. Ὁ χριστιανὸς ζητεῖ πρῶτα τὴ Βασιλεία καὶ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ καὶ ἔχει ἀπόλυτη πίστη, ὅτι ὅλα τὰ ἄλλα θὰ μᾶς τὰ δώσει μὲ τὸ παραπάνω ὁ Θεός. Πρέπει νὰ ἀποθέσουμε κάθε ἀγωνία μας γιὰ νὰ ὑποδεχτοῦμε τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὡς τὸν Βασιλέα τῶν ὅλων.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς... θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ» (Ματθαίου κεφ. στ' στίχοι 19-20)

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛ. ΠΑΤΕΡΩΝ

«Τί λοιπόν; Δέν πρέπει κανείς νά σπέρνει; Δέν εἶπε ὁ Χριστός πῶς δέν πρέπει νά σπέρνεις, ἀλλά ὅτι δέν πρέπει νά κυριεύεσαι ἀπό ἀγωνιώδεις φροντίδες. Οὔτε εἶπε πῶς δέν πρέπει νά ἐργάζεσαι, ἀλλά ὅτι δέν πρέπει νά εἶσαι μικρόψυχος καί νά μὴν ὀδηγεῖς τὸν ἑαυτὸν σου σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νά ἐμπιστεύεσαι μόνο στὶς φροντίδες σου καὶ ὄχι στὸ Θεό» (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί δέν πρέπει νά ἀποκτᾷ ὁ ἄνθρωπος ὑλικούς θησαυρούς;
2. Γιατί δέν πρέπει νά μεριμνᾷμε στὴ ζωὴ μας;
3. Πῶς μποροῦμε νά ξεπεράσουμε τίς ἀγωνιώδεις φροντίδες μας;

8. Ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τὸν πλησίον.

(Ματθαίου κεφ. ζ' στίχοι 1-6).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν. Τὶ δὲ βλέπετε τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἡ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μὴ κατακρίνετε, γιὰ νὰ μὴ κατακριθεῖτε, γιατί μὲ τὸ κριτήριό ποὺ κρίνετε, θὰ κριθεῖτε καὶ μὲ τὸ μέτρο ποὺ μετράτε, θὰ μετρηθεῖτε. Γιατί βλέπετε τὸ σαριδάκι (ἀγκίδα) ποὺ εἶναι στὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἐνῶ τὸ δοκάρι ποὺ εἶναι στὸ μάτι σου δέν τὸ παρατηρεῖς; Ἡ πῶς θὰ πεῖς στὸν ἀδελφό σου; Ἀφῆσέ με νὰ σοὺ βγάλω τὸ σαριδάκι ἀπὸ τὸ μάτι σου, ὅταν ἐσὺ ἔχεις ὁλόκληρο δοκάρι στὸ δικό σου μάτι; Ὑποκριτά, βγάλε πρῶτα ἀπὸ τὸ δικό σου μάτι τὸ δοκάρι καὶ τότε θὰ δεῖς καθαρά νὰ βγάλεις τὸ σαριδάκι ἀπὸ τὸ μάτι τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ ρίχνετε τὸ ἅγιον

ἀδελφοῦ σου. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσί μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς».

στὰ σκυλιὰ καὶ μὴν πετᾶτε στοὺς χοίρους τὰ μαργαριτάρια σας, μήπως καὶ τὰ καταπατήσουν μὲ τὰ πόδια τους καὶ ἔπειτα γυρίσουν καὶ ξεσχίσουν καὶ σᾶς τοὺς ἴδιους.

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ Κύριος μᾶς διδάσκει πῶς δὲν πρέπει νὰ κατακρίνουμε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Εἶναι μιὰ κακιὰ συνήθεια καὶ μεγάλη ἁμαρτία. Ὅταν κατακρίνουμε τὸν ἄλλο ἄνθρωπο δείχνουμε, πῶς μέσα μας δὲν ἔχουμε ἀγάπῃ. Εἴμαστε σκληροὶ καὶ αὐστηροὶ στοὺς ἄλλους καὶ ξεχνᾶμε τὰ δικά μας ἐλαττώματα.

2. Αὐτὸ πού ξεχνᾶμε ἐμεῖς μᾶς θυμίζει ὁ Κύριος. Μᾶς λέγει ὅτι αὐτὸς ποὺ κατακρίνει τὸν ἄλλον, πρέπει νὰ ξέρει ὅτι θὰ κριθεῖ μὲ τὸ ἴδιο μέτρο. Ἐδῶ πρέπει νὰ προσέξουμε πολὺ. Εἶναι εὐκόλο σ' ἓνα παιδί νὰ κοροϊδεύει ἢ νὰ κατακρίνει ἓνα ἄλλο. Ἡ διαγωγή ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι καλὴ καὶ ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὴ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε ὅτι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι εἶναι οἱ ἀδελφοί μας. Δὲν μπορούμε λοιπὸν μὲ εὐκολία νὰ καταδικάζουμε τοὺς ἄλλους καὶ ἐμεῖς νὰ γελᾶμε ἢ καὶ νὰ χαιρόμαστε.

3. Ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε ἀναρμόδιοι γιὰ νὰ κατακρίνουμε τοὺς συνανθρώπους μας. Ὁ μόνος ποὺ ἔχει δικαίωμα νὰ κρίνει τοὺς ἀνθρώπους εἶναι ὁ ἀναμάρτητος Θεός. Καὶ ὅμως ξέρουμε πῶς ὁ Κύριος ἦλθε στὸν κόσμο γιὰ νὰ μᾶς σώσει καὶ ὅχι νὰ μᾶς κρίνει καὶ νὰ μᾶς καταδικάσει. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ καλὸς Σαμαρεΐτης ποὺ θεραπεύει τὶς πληγὲς τῆς ἁμαρτίας μας. Εἶναι ὁ Καλὸς Ποιμένας ποὺ τρέχει νὰ βρεῖ τὸ χαμένο πρόβατο καὶ νὰ τὸ κουβαλήσει στοὺς ὤμους του μὲ χαρὰ καὶ νὰ τὸ φέρει στὴ μάνδρα, δηλαδή, στὴν Ἁγία Ἐκκλησία του.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε» (Ματθαίου κεφ. ζ' στίχ. 1).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, σὲ παρακαλῶ μὴ μοῦ δίνεις πνεῦμα τεμπελιάς, περιέργειας, ὑπερηφάνειας καὶ αἰσχρολογίας. Χάρισέ μου, σὲ παρακαλῶ, πνεῦμα σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπομονῆς καὶ ἀγάπης. Ναί, Κύριε, σὺ ποῦ εἶσαι ὁ Βασιλέας μου, δίνε μου τὴν εὐκαιρία νὰ βλέπω τὰ δικά μου ἁμαρτήματα καὶ νὰ μὴν κατακρίνω τὸν ἀδελφό μου. Γιατὶ ἐσὺ εἶσαι ὁ εὐλογητὸς Κύριος στοὺς ἀπέραντους αἰῶνες τῶν αἰώνων. Ἀμήν» (Εὐχὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί δὲν πρέπει νὰ κατακρίνουμε τοὺς συνανθρώπους μας;
2. Τί δείχνει ἐκεῖνος, ποὺ κατακρίνει;
3. Πῶς μπορούμε νὰ ἀποφύγουμε τὴν κατάκριση;

9. Ὁ ἀληθινὸς δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

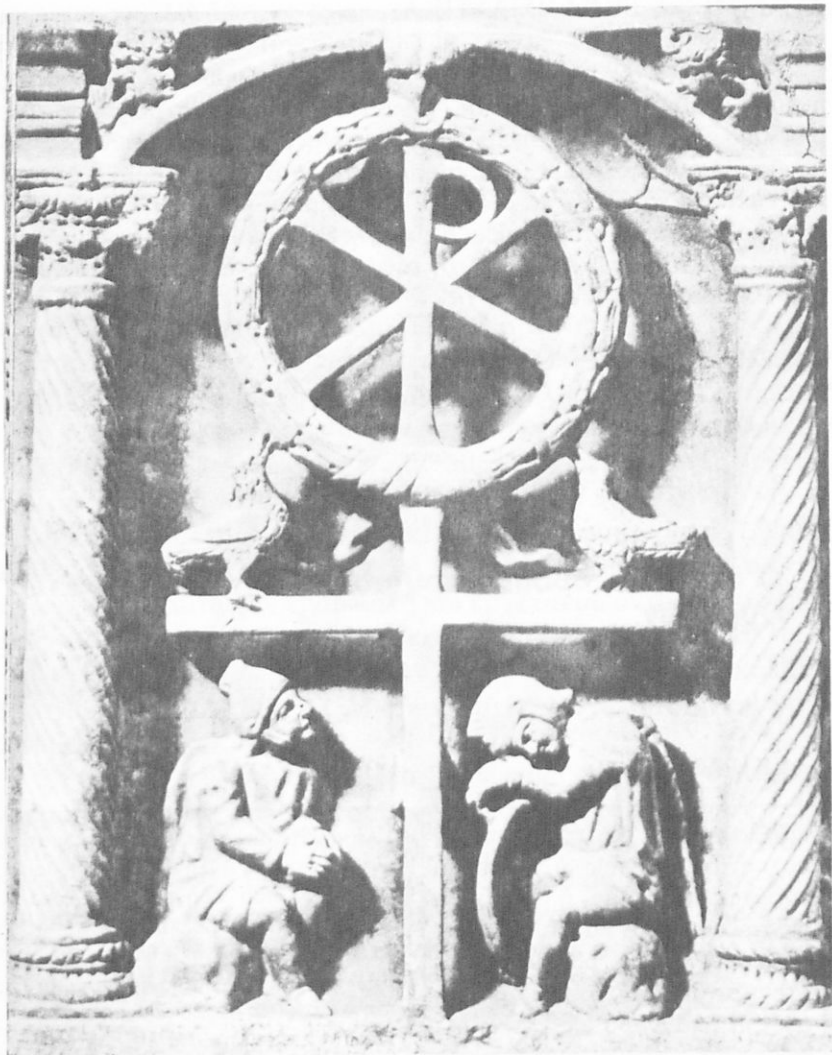
(Ματθαίου κεφ. ζ' στίχοι 13-20).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδός, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς. Τὶ στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν! Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἀρπαγες. Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Μπαίνετε ἀπὸ τὴ στενὴ πύλη, γιατί εἶναι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴν καταστροφὴ καὶ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ μπαίνουν ἀπὸ αὐτή. Εἶναι στενὴ ἡ πύλη καὶ στενόχωρος ὁ δρόμος, ποὺ ὁδηγεῖ στὴ ζωὴ καὶ εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ τὸν βρίσκουν. Προσέχετε τοὺς ψευτοπροφῆτες, ποὺ ἔρχονται κοντὰ σας μὲ ἐνδύμα προβάτων, ἐνῶ μέσ' τους εἶναι λύκοι ἀρπακτικοί. Θὰ τοὺς ἀναγνωρίσετε ἀπὸ τοὺς καρποὺς τους. Μήπως μαζεῦουν ἀπὸ τὰ ἀγκάθια σταφύλια ἢ ἀπὸ τὰ τριβόλια

Τὸ τρόπαιο τοῦ Σταυροῦ. Τμήμα σαρκοφάγου. Μουσείο Λατερανοῦ (350 μ.Χ.).

ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; οὕτω πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς».

σῦκα; Ἔτσι κάθε δέντρο καλὸ φέρνει καλοὺς καρποὺς, ἐνῶ τὸ σάπιο δένδρο φέρνει σάπιους καρποὺς. Δὲν μπορεῖ ἓνα δέντρο καλὸ νὰ φέρνει κακοὺς καρποὺς, οὔτε ἓνα σάπιο δέντρο νὰ φέρνει καλοὺς καρποὺς. Κάθε δέντρο ποὺ δὲν φέρνει καλὸ καρπὸ, τὸ κόβουν ἀπὸ τὴ ρίζα του καὶ τὸ πετοῦν στὴ φωτιά. Ὡστε λοιπὸν ἀπὸ τοὺς καρποὺς θὰ ἀναγνωρίσετε τοὺς ψευτοπροφήτες.

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ὁ εὐρύχωρος δρόμος εἶναι ὁ δρόμος τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι εὐρύχωρος, γιατί ἡ ἁμαρτία τουλάχιστον στὴν ἀρχὴ φαίνεται πὼς εἶναι εὐκόλη καὶ βολεύει τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ ἄνθρωπος νομίζει στὴν ἀρχὴ πὼς γίνεται μὲ τὴν ἁμαρτία εὐτυχισμένος, ἀλλὰ ὕστερα βλέπει πὼς γίνεται δοῦλος τῆς καὶ ὁδηγεῖται στὸ χάσιμο καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς αἰώνιας, δηλαδὴ τοῦ Παραδείσου.

2. Ὁ στενόχωρος δρόμος εἶναι ὁ δρόμος τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Κύριος καλεῖ ὅλους νὰ ἀπαρνηθοῦμε τὸν ἐγωισμό μας καὶ νὰ ἀγαπήσουμε τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Κάτι τέτοιο δὲν εἶναι οὔτε εὐκόλο, οὔτε καὶ εὐχάριστο. Πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμε αὐτὸ ποὺ μᾶς ἀρέσει, γιὰ νὰ ἐφαρμόσουμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴ ζεστασιὰ τοῦ κρεβατιοῦ μας γιὰ νὰ πᾶμε τὴν Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία. Πρέπει νὰ ἀρνηθῶ καὶ νὰ περιορίζω τὶς λιχουδιές μου, γιὰ νὰ βοηθῶ ἓνα συμμαθητὴ μου ποὺ ἔχει ὑλικὲς ἀνάγκες. Πρέπει νὰ ἀφήσω τὸ παιχνίδι μου γιὰ νὰ διαβάσω, ὥστε νὰ μορφωθῶ καὶ νὰ γίνω χρήσιμος ἄνθρωπος στὴν κοινωνία.

3. Ἐπίσης πρέπει νὰ προσέχουμε καὶ ἀπὸ τοὺς ψευτοπροφηῆτες. Παρουσιάζονται μὲ τὴ μορφὴ προβάτων. Δείχνουν πὼς δὲν θυμώνουν, συμπεριφέρονται μὲ μιὰ ψεύτικη εὐγένεια καὶ καλωσύνη. Ὅλα αὐτὰ τὰ κάνουν γιὰ νὰ μᾶς ξεγελάσουν, ὥστε νὰ ξεμακρύνουμε ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Τέτοιοι ψευτοπροφηῆτες εἶναι οἱ αἵρετικοὶ ὅπως π.χ. οἱ χιλιαστὲς, οἱ ὑλιστὲς καὶ οἱ ἄθεοι κάθε ἐποχῆς, ποὺ προσπαθοῦν νὰ παρασύρουν τὸν κόσμον στὸ κακὸ καὶ τὴν καταστροφὴ. Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ τοὺς ἀναγνωρίσει ἀπὸ τὰ ἔργα τους, ποὺ εἶναι ἢ ψευτιὰ καὶ ὁ ἐγωισμός. Ἰδιαίτερα ὁ μαθητὴς, ὅταν δεῖ πὼς τὸν πλησιάζουν τέτοιοι ἄνθρωποι, πρέπει ἀμέσως νὰ ρωτήσῃ τοὺς γονεῖς του, τὸν ἱερέα τῆς Ἑνορίας του καὶ τὸν ἐξομολόγο του (πνευματικό).

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ» (εἶπε ὁ Χριστὸς, Ἰωάννη κεφ. ιδ' στίχος 6).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Σ' αὐτὸ τὸν κόσμο θὰ συναντήσετε θλίψη, ἀλλ' ὅμως νὰ ἔχετε θάρρος, γιὰτὶ ἐγὼ ἔχω πιά νικήσει τὸν κόσμο» (Ὁ Κύριος, Ἰωάννη κεφ. ιστ' στίχος 33).

Ε' ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Γιατί ὁ δρόμος τῆς ἁμαρτίας εἶναι εὐρύχωρος;
2. Πὼς μπορούμε νὰ βαδίσουμε τὸ στενόχωρο δρόμο τοῦ Εὐαγγελίου;
3. Πὼς μπορούμε νὰ προφυλαχτοῦμε ἀπὸ τοὺς ψευτοπροφητὲς;

10. Οί ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ.

(Ματθαίου κεφ. ζ' στίχοι 21-23).

Α' ΚΕΙΜΕΝΟ

«Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προσεφητεῦσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Δὲν θὰ μπεῖ στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν καθένας ποῦ μοῦ λέγει «Κύριε, Κύριε», ἀλλὰ ἐκεῖνος ποῦ ἐφαρμόζει στὴ ζωὴ του τὸ θέλημα τοῦ οὐράνιου Πατέρα μου. Πολλοὶ ἄνθρωποι θὰ μοῦ ποῦν ἐκείνη τὴν ἡμέρα: «Κύριε, Κύριε, δὲν χρησιμοποίησαμε τὸ ὄνομά σου γιὰ νὰ προφητεύσουμε καὶ δὲν βγάλαμε δαιμόνια στὸ ὄνομά σου καὶ δὲν κάναμε πολλὰ θαύματα στὸ ὄνομά σου;». Καὶ τότε θὰ τοὺς ὁμολογήσω, πῶς ποτὲ δὲν σὰς γνώρισα· φύγετε σεῖς ὅλοι, ποῦ ἐργαστήκατε τὴν ἀνομία, ἀπὸ κοντὰ μου».

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὅρου «Ὁμιλία» βρίσκεται στὸ τέλος της. Ὁ ἀληθινὸς ὁπαδὸς τοῦ Κυρίου δὲν ἀναγνωρίζει τὴ διδασκαλία του μόνο μὲ τὰ λόγια, ἀλλὰ κυρίως μὲ τὰ ἔργα του. Δὲν μπορεῖ ἓνας μαθητὴς, π.χ. νὰ παραδέχεται πῶς δὲν πρέπει νὰ λείει ψέματα, ἐνῶ καθημερινὰ στὸ σπίτι καὶ στὸ σχολεῖο νὰ χρησιμοποιοῖ σὰν ψωμοτύρι τίς ψευτιές.

2. Ὁ Κύριος μᾶς βεβαιώνει πῶς στὴ Δευτέρα Παρουσία θὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι, ποῦ θὰ τὸν ἀναγνωρίσουν ὡς Παντοκράτορα Θεό. Θὰ τοῦ ποῦν πῶς ἔκαναν διδασκαλίες καὶ θαύματα ἀκόμα καὶ προφητείες στὸ ὄνομά του, ἀλλ' ὅμως εἶχαν ξεχάσει στὴν καθημερινὴ τους ζωὴ νὰ ἐφαρμόζουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ,

πού είναι ή αγάπη και ή συχώρηση. 'Ο άνθρωπος πού δέν προσφέρει την αγάπη παραμένει άγνωστος στον Κύριο. 'Ο Χριστός μās έχει υπογραμμίσει ότι τó μοναδικό γνώρισμα τών αληθινών μαθητών του είναι ή αγάπη (Ίωάννη κεφ. κγ' στίχος 35).

3. Έκείνο πού ό Κύριος ζητεΐ από όλους μας, τώρα πού τελείωσε και ή Όμιλία του είναι : νά προσπαθοΐμε και νά αγωνιζόμαστε με κάθε τρόπο νά εφαρμόζουμε στην καθημερινή μας ζωή όλες τις αλήθειες, πού μās φανέρωσε στη θαυμάσια όμιλία του. "Αν συναντāμε δυσκολίες νά ζητāμε τη βοήθειά του. "Αν βλέπουμε πώς είμαστε αδύνατοι νά τον παρακαλοΐμε στην προσευχή μας νά μās δυναμώνει με τó "Άγιο Πνεΐμα. Μόνον έτσι γινόμαστε ίκανοί νά εφαρμόζουμε τó θέλημα του Θεοΐ όπως τó εφάρμοσε και ό Κύριος σ' όλη την επίγεια ζωή του.

4. Αυτός τελικά, πού προσπαθεΐ νά εφαρμόσει τó θέλημα του Θεοΐ, μοιάζει με τον άνθρωπο εκείνο, πού κτίζει τó σπίτι του πάνω στην πέτρα. Δέν φοβάται τίποτα. "Ας βουίζουν οί δυνατοί άνεμοι και ας πλημμυρίζουν τā ποτάμια. Τó σπίτι μας, πού είναι ή ζωή μας, θα προχωρεΐ στο θεΐο προορισμό της. Στο τέλος μās περιμένει ό Ίησοΐς Χριστός για νά μās βραβεΐσει και νά μās χαρίσει τη Βασιλεία του Θεοΐ. Άμήν.

Γ' ΔΙΔΑΓΜΑ:

«Οὐ πās ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» (Ματθαίου κεφ. ζ' στίχος 21).

Δ' ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

«Έμπρός, ἐλάτε σεις πού εΐστε οί εὐλογημένοι του Πατέρα μου, κληρονομεΐστε τη Βασιλεία του, πού την έχει ετοιμάσει για σās πριν ακόμα από τη δημιουργία του κόσμου. Γιατί πείνασα και μοΐ δώσατε νά φάγω. Δίψασα και μοΐ προσφέρατε νερό. Ήμουν ξένος και με μαζέψατε στο σπίτι σας. Ήμουν γυμνός και με ντύσατε. Άρρώστησα και με έπισκεφθήκατε» (Ματθαίου κεφ. κε' στίχος 34-35).

Ε΄ ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Ποιοί από τούς άκροατές του Κυρίου θα γίνουν μέτοχοι της Βασιλείας του Θεού;
2. Τί έλειπε από τούς ανθρώπους εκείνους που χρησιμοποίησαν τὸ ὄνομα του Κυρίου για να διδάξουν και να κάνουν θαύματα;
3. Πώς μπορούμε να εφαρμόζουμε τὸ θέλημα του Θεού στη ζωή μας;

«Ὁ Παντοκράτωρ». Στὴν πρώτη ζώνη παρασταίνεται ἡ τέλεση τῆς Θ. Λειτουργίας ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἀρχιερέα, ποῦ τὸν διακονοῦν ἄγγελοι. Στὴ δεύτερη ζώνη οἱ Προφῆτες τῆς Π. Δ. κρατῶντας τὶς Προφητεῖες τοὺς γιὰ τὸ Μεσσία-Χριστὸ σὲ εἰλητάρια. Κάτω τὸ Ἅγιο Μανδύλιο καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ οἱ Εὐαγγελιστὲς Ἰωάννης καὶ Ματθαῖος. Τοιχογραφία τοῦ «Θεοφάνους τοῦ Κρητὸς» στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱ. Μονῆς Σταυρονικήτα Ἀγ. Ὁρους, (16ος αἰ.)

‘Ο “Υμνος τῆς ἀγάπης.

(Α΄ Κορινθίους κεφ. ιγ΄ στίχοι 1-13).

Α΄ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐάν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητεῖαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὅρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκκίπτει. Εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται· εἴτε γλώσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. Ἐκ μέρους δὲ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέ-

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

“Ἄν ξέρω νὰ μιλῶ ὅλες τὶς γλώσσες τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀγάπη, τότε ἔγινα σὰν ἕνας ἄψυχος χαλκὸς ποὺ βουίζει ἢ σὰν κύμβαλο ποὺ ξεκουφαίνει με τοὺς κρότους του.

Καὶ ἂν ἔχω τὸ χάρισμα νὰ προφητεύω καὶ γνωρίζω ὅλα τὰ μυστήρια καὶ ὅλη τὴ γνώση, καὶ ἂν ἔχω ὅλη τὴν πίστη, ὥστε νὰ μετακινῶ με τὴ δύναμή της ἀκόμη καὶ τὰ βουνά, ἀλλὰ δὲν ἔχω ἀγάπη, τότε δὲν εἶμαι τίποτε ἀπολύτως.

Καὶ ἂν πουλήσω ὅλη τὴν περιουσία μου γιὰ νὰ χορτάσω με ψωμί ὅλους τοὺς φτωχοὺς, καὶ ἂν παραδῶσω τὸ σῶμα μου γιὰ νὰ καεῖ, ἀλλὰ ἀγάπη δὲν ἔχω, τότε σὲ τίποτε δὲν ὠφελοῦμαι.

Ἡ ἀγάπη εἶναι μακρόθυμη, εἶναι εὐεργετικὴ καὶ ὠφέλιμη, ἡ ἀγάπη δὲν ζηλεύει, ἡ ἀγάπη δὲν ξιππάζεται (= δὲν καυχίεται), δὲν εἶναι ὑπερήφανη, δὲν κάνει ἀσχήμιες, δὲν ζητεῖ τὸ συμφέρον της, δὲν ἐρεθίζεται, δὲν σκέφτεται τὸ κακὸ γιὰ τοὺς ἄλλους, δὲν χαίρει, ὅταν βλέπει τὴν ἀδικία, ἀλλὰ συγχαίρει, ὅταν ἐπικρατεῖ ἡ ἀλήθεια. Ὅλα τὰ ἀνέχεται, ὅλα τὰ πιστεύει, ὅλα τὰ ἐλπίζει, ὅλα τὰ ὑπομένει.

Ἡ ἀγάπη ποτὲ δὲν ξεπέφτει. “Ἄν

λειον, τότε τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην· ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γάρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἢ ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσω· νὺν πρός πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω κ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μεῖζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη».

ὑπάρχουν ἀκόμα προφητείες, θὰ ἔλθει μέρα ποὺ καὶ αὐτὲς θὰ καταργηθοῦν· ἂν ὑπάρχουν χαρίσματα γλωσσῶν καὶ αὐτὰ θὰ σταματήσουν· ἂν ὑπάρχει γνώση καὶ αὐτὴ θὰ καταργηθεῖ. Γιατὶ τώρα ἔχουμε μερικὴ καὶ ὄχι τέλεια γνώση καὶ προφητεία· ὅταν ὁμως ἔλθει τὸ τέλειο, τότε τὸ μερικὸ θὰ καταργηθεῖ. Ὅταν ἤμουν νήπιο, μιλοῦσα ὡς νήπιο, σκεφτόμουν ὡς νήπιο, ἔκρινα ὡς νήπιο. Ὅταν ἐγίνα ἀνδρας, κατάργησα τὴ συμπεριφορὰ τοῦ νηπίου. Τώρα βλέπουμε σὰν σὲ καθρέπτη καὶ μάλιστα θαμπά, τότε ὁμως θὰ βλέπουμε τὸ ἓνα πρόσωπο τὸ ἄλλο πρόσωπο. Τώρα γνωρίζω μόνο ἓνα μέρος ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ τότε θὰ ἔχω πλήρη γνώση, ὅπως ἀκριβῶς γνωρίζει καὶ ἐμένα ὁ Θεός. Ὡστε τῶ, ἡ μᾶς ἀπομένουν τρία πράγματα: ἡ πίστις, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ἀγάπη. Ποῖο μεγάλον ὁμως ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ Α Γ Α Π Η.

Β' ΑΝΑΛΥΣΗ

1. Εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ θαυμάσια κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Εἶναι ἓνας ὑπέροχος ὕμνος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου γιὰ τὴν ἀγάπη. Εἶναι ἓνα ἄριστο ποίημα. Περιέχει καταπληκτικὲς ἀλήθειες, ποὺ φωτίζουν καὶ ἐξυψώνουν τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Μόνο ἓνας ἀνθρώπος φωτισμένος ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα,μποροῦσε νὰ γράψει ἓνα τέτοιο ὕμνο, ποὺ περιέχει ἐξαίσιες καὶ ἀπαραίτητες γιὰ τὴ ζωὴ μας ἀλήθειες. Ἐμεῖς ἐδῶ θὰ ὑπογραμμίσουμε μόνο μερικὲς.

2. Ἡ ἀγάπη εἶναι θεῖο δῶρο τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο. Ὁ Θεὸς φανερῶνει τὴν ἀγάπη του, στέλνοντας στὸν κόσμον τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Χωρὶς λοιπὸν τὴν ἀγάπη δὲν μπορούμε νὰ ζήσουμε, οὔτε νὰ ἐφαρμόσουμε καμιά ἄλλη ἀρετὴ. Στους πρώτους

στίχους τοῦ κειμένου μᾶς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι μπορεῖ νὰ ἔχω ὅλα τὰ προσόντα καὶ τὶς ἱκανότητες. Ἐν ὅμως μοῦ λείπει ἡ ἀγάπη, τότε δὲν εἶμαι ἀπολύτως τίποτε.

3. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, ποῦ ἔχει μέσα του τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ καὶ ὑπέροχη. Ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ἀγαπᾷ δὲν ζηλεύει, δὲν φουσκώνει ἀπὸ ἐγωισμό, δὲν θυμώνει, δὲν ζητεῖ τὸ δικό του συμφέρον, δὲν σκέφτεται γιὰ τοὺς ἄλλους κακὸ. Ἡ ἀγάπη τίποτε δὲν παθαίνει. Αὐτὴ θὰ βασιλεύει καὶ θὰ ἐπικρατεῖ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμον. Ἡ ἀγάπη θὰ γεμίζει τὶς καρδιές ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ποῦ τὴν παραδέχτηκαν καὶ τὴν ἐφάρμοσαν στὴ ζωὴ τους.

4. Ἐτσι ἡ μακαριότητα καὶ ἡ χαρὰ θὰ εἶναι τὰ σημάδια τῶν παιδῶν τοῦ Θεοῦ μέσα στοὺς ἀπέραντους αἰῶνες τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Π ρ ό λ ο γ ο ς	5
-----------------------	---

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η 'Ανάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας στή Ναὶν	9
2. ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η παραβολή τοῦ καλοῦ Σπορέα	13
3. ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΛΟΥΚΑ: 'Ο πλούσιος καὶ ὁ φτωχὸς Λάζαρος	18
4. ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Ο Χριστὸς στή χώρα τῶν Γαδαρηνῶν	22
5. ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η θεραπεία τῆς γυναίκας καὶ ἡ ἀνάστασις τῆς κόρης τοῦ 'Ιαεῖρου	27
6. ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄ ΛΟΥΚΑ: 'Ο καλὸς Σαμαρεῖτης	31
7. ΚΥΡΙΑΚΗ Θ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η παραβολή τοῦ ἄφρονος πλούσιου	35
8. ΚΥΡΙΑΚΗ Ι΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η θεραπεία τῆς βαριά ἄρρωστης γυναίκας	38
9. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η παραβολή τοῦ Δεῖπνου	43
10. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ	47
11. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ	53
12. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Η θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν	58
13. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ: 'Ο πλούσιος νέος καὶ ὁ Χριστὸς	63

14. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ:	
Ἡ θεραπεία τοῦ τυφλοῦ στήν Ἱεριχώ	66
15. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ:	
Ὁ Ἰησοῦς καί ὁ Ζακχαῖος	69
16. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ	73
17. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ	80
18. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ:	
Ὁ Τελώνης καί ὁ Φαρισαῖος	83
19. ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ:	
Ἡ παραβολή τοῦ ἀσώτου υἱοῦ	87
20. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ:	
Ἡ δευτέρα Παρουσία	93
21. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ	97
22. ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)	
Ἡ ἐκλογή τῶν πρώτων μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ	101
23. ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΑ).	
Ἡ θεραπεία τοῦ παραλυτικοῦ τῆς Καπερναοῦμ	106
24. ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ) ...	110
25. ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΟΣ)	
Ἡ θεραπεία τοῦ σεληνιαζομένου	114
26. ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΜΑΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ).	
Ὁ Ἰησοῦς ταξιδεύει στήν Ἱερουσαλήμ, γιά νά γιορτάσει τὸ Πάσχα	121
27. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ	124
28. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ	130
29. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ	136
30. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΑΣ	141
31. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ	147
32. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ	153
33. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ:	
Ἡ ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος	159

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗ	166
1. Οί μακαρισμοὶ	168
2. Ἡ ὀργή καὶ ἡ συμφιλίωση	171
3. Ἡ ἐκδίκηση καὶ ἡ καλωσύνη	174
4. Τὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.	177
5. Ἡ ἐλεημοσύνη	181
6. Ἡ προσευχή.	184
7. Οἱ ἀληθινοὶ θησαυροὶ τοῦ ἀνθρώπου	187
8. Ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τὸν πλησίον	191
9. Ὁ ἀληθινὸς δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ στὴ Βασιλεία τῶν οὐ- ρανῶν	193
10. Οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ	197

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ	201
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	204

«Τά αντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τό κάτωθι διβλιόσημο γιά ἀπόδειξη τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐντίτυπο στερούμενο τοῦ διβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπο. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτό διώκεται κατὰ τίς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ Νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α' 108)».

ΕΚΔΟΣΗ Δ' 1982 - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 200.000 - ΣΥΜΒΑΣΗ 3655/13-10-81

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ ΙΩΑΝΝ. ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ

